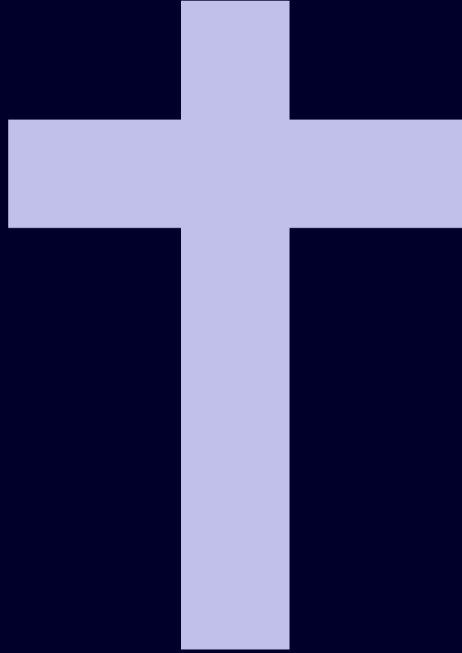

Tsishingini (tsw) OT

Portions of the Old Testament in the Tsishingini language of
Nigeria

Tsishingini (tsw) OT
Portions of the Old Testament in the Tsishingini language of Nigeria

copyright © 2025 ©2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI) and The Seed Company

Language: (Tsishingini)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0. You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 9 Jul 2025

f1d7aa37-7b25-5fca-95cb-bc67c71c8a14

Contents

Nan Ganu	1
1 Sama'ila	37
Mika	79
Nahum	87
Habaku	91
Zafaniya	95

Nan ganu Ucuduwu wa Aatagada a Nan ganu

Aatagada a Nan ganu a ta na wila adama a aganda na kucci na Asula a cayi aza a Isra'ila na nan ganu na aa walato wila nda'a.

Aciyadanshi a gbain a Aatagada'a ayi da Akiza a Asula na cine ama a yi aa yuwaan yi aganda, reve a yuwan wuma u le ne, adama a guza muwwulai n le na, <<Asula a Akiza a Isra'ila.>>

Idanshi i na a la'a revei ne ele atsuma a Aatagada'a aza a na aa tsura a 19:18 ele da aza a na Yesu deyi wila u gbain we ire, <<Vu ciga moron ma nden ma wu cine vu cigai aciyawu.>>

Ili i na i ri pe a Aatagada a nda

Wila adama a kucci nu ucasu (1:1-7:38)
Ukatalasa u tsuganu wa Haruna no olobo a yi (8:1-10:20)

Wila adama e cece ni idaba (11:1-15:33)
Urana u Matara mo Ume mo Unusu (16:1-34)

Wila adama a nden ma akiza na aganda (17:1-27:34)

Kucci vu ukulatosu (N.Gn 6:8-13)

¹ Asulazuva e de ta Musa reve u yuwan adanshi na ayi diga o Oogodo o Uga'asusan. Reve u damma yi,

² <<Yuwan adanshi na ama a Isra'ila vu damma le: Mantsa ma na za ro du aa tawa a Asulazuva na kucci, u tawa na kucci vi iliyamunga ko vo obolo e inan ko vu mgbele ko vi ikyon.

³ <<Na kucci'i za vu ukulatosu u da wi inan, u ta ca ogono a nan na ri usadu shi. U tawa na ayi o unantsu wo Oogodo o Uga'asusa'an adama wo o'wo kucci na Asulazuva aa usu.

⁴ U ta kuru ukere wa yi a aaci a kucci vu ukulatosu'u, reve a usuwa yi ayi wo o'wo kucci matara mo ume mo unusu wa yi.

⁵ Vuma'a u ta pada moggono'o a makakan ma Asulazuva. Reve olobo a Haruna nan ganu a tawa na mpasa'a, reve o kyo'onu yi e ebele a masa'a'a suru

ma na ma ri o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.

⁶ U ta muna kucci vu ukulatosu'u, reve wu pada yi mupadi mupadi.

⁷ Reve olobo a Haruna ganu a zuwa akina a masa'a'a reve e gere danga a akina'a.

⁸ Reve e gere mupadi'i obolo na aaci na abaji a mani'in a danga madala na ri a masa'a'a.

⁹ Amma wu za'wa iliyatsuma no okotsu a yi na mini. Reve ganu kulato yi suru a masa'a'a. Kucci vu ukulatosu da, kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Asulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

¹⁰ <<Nna kucci vu ukulatosu va yi za vi ikyon i da ko mgbele, reve u ca ogono a na a ri usadu shi.

¹¹ U ta pada yi upasu wu ugana u masa'a'a a makakan ma Asulazuva. Reve olobo a Haruna nan ganu o kyo'onu mpasa ma yi e ebele a masa'a'a suru a kandarawa.

¹² Wu pada yi mupadi mupadi, reve ganu gere le, obolo na aaci na abaji a mani'in a danga madala na ri a masa'a'a.

¹³ Wu za'wa iliyatsuma no okotsu na mini, reve ganu tawa na ayi suru, ayu u kulato yi a masa'a'a. Kucci vu ukulatosu da, kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Asulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

¹⁴ <<Na kucci vu ukulatosu a tyo ya Asulazuva'a za vu nnunu n da, u ta ca mada ko mamarukuku.

¹⁵ Ganu ta tawa na ayi a masa'a'a reve u pundara yi yinlu u mula aaci'i. Reve u kulato yi a masa'a'a. Reve a lyawa mpasa ma yi mo ocusho a nge'en m masa'a'a.

¹⁶ U to fodo owofun ni ili i na i ri pe suru, reve u vari yi e ebele a asana a masa'a'a, ubata wo okomo.

¹⁷ U te reme evelu a yi reve u darala niyi, amma waa karala niyi shi. Reve ganu'u u kulato yi a masa'a'a a danga na ri a madala. Kucci vu ukulatosu da, kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Asulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

Kucci vi ishina
(N.Gn 6:14-23)

¹ <<Na vuma tawāā Āsulazuva na kucci vi ishina, u ta tawāā na yira i lashi. U ta tsun yi mani'in ni ili i maguru i na a tsu de furenkisen.

² Reve u tawāā na ayi ubata wo olobo a Haruna nan ganu. Ganu to shiton ukere na yira i lashi'i na mani'in obolo na furenkisen suru. Reve u kulato yi ili yu ucuwusan zuva masa'a'a, kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Āsulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

³ Akapi a kucci vi ishina na buwai, u to o'wo za va Haruna no olobo a yi, ayi da u la'ai akiza u kucci na a cayi Āsulazuva va akina.

⁴ <<A mantsa ma na i tawaj na kucci vi ishina i na a zatsuyi a wuwan, wo o'wo za yira i lashi, opopofu a na a ri na wolilo shi na a jambaraj na mani'in, ko emeshen a na a yuwain babu wolilo na a putalai na mani'in ma da.

⁵ Na kucci yira vi ishina va wu yi za na a kangalai a atada a da, a yuwan yi na yira i lashi i na a jambaraj na mani'in babu wolilo.

⁶ Vu busa yi mubushi mubushi, reve vu tsun yi mani'in, kucci vi ishina da.

⁷ Nna kucci yira vi ishina va wu vi ili i na a raluyi a atada a da, a yuwan yi na yira i lashi na mani'in.

⁸ I tawāā Āsulazuva kucci vi ishina vi ili i na a yuwain ni ili i nda. I ca ganu ele, ayi da waa tawāā ne ele a masa'a.

⁹ U te kene pe ili yu ucuwusan atsuma a kucci vi ishina'a, reve u kulato yi a masa'a'a. Kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Āsulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

¹⁰ Akapi a kucci vi ishina na buwai u to o'wo za va Haruna no olobo a yi, ayi da u la'ai akiza u kucci na a cayi Āsulazuva va akina.

¹¹ <<Babu kucci vi ishina na aa tawāā Āsulazuva i na aa yuwan na wolilo, adama a na yaa kulato wolilo ko ishiki atsuma a kucci na a cayi Āsulazuva na akina shi.

¹² I ta gura tawāā ne ele tsa kucci vu umatsun wu ufaru ya Āsulazuva, agba aa yuwan kucci ne ele a masa'a kucci maguru mo uyo'o shi.

¹³ I ta tsun kucci vi ishina i du suru akpadi. She i kuda a tsun akpadi a akucunu* a Āsula a du a kucci vi ishina du wan. I tsun akpadi a kucci du suru.

¹⁴ <<Nni i tawāā Āsulazuva na kucci vi ishina vu umatsun wu ufaru, i ca agaza e ishina i sa'avu o uzuwun i na a kparai.

¹⁵ Reve i tsun yi mani'in na furenkisen, kucci vi ishina da.

¹⁶ Ganu ta kulato ili yu ucuwusan diga pe e ishina i na a kparai'i na mani'in obolo ni ili i furenkise'en suru, kucci na a cayi Āsulazuva va akina.

3

Kucci muwwulai
(N.Gn 7:11-21)

¹ <<Nna kucci na vuma aa tawāā za muwwulai da, u ta ca diga atsuma o obolo e inan ogono ko anawu. U ta ca za na ri usadu shi e ekere a Āsulazuva.

² U ta kuru ukere wa yi a aaci e ili i na u cayi, reve u pada yi o u'uwata wo Oogodo o Uga'asusan. Reve olobo a Haruna nan ganu o kyo'onu mpasa'a e ebele a masa'a'a suru a kandaruwa.

³ Diga pe a kucci muwwulai'i u ta tawāā Āsulazuva na kucci vi ili i nda na a yuwain na akina: abaji a mani'in ma na ma palai iliyatsuma suru na za na ri uboluloi ni iliyatsuma'a,

⁴ obolo na a'ilu e re na abaji a mani'in ma na ma ri uboluloi ne ele ma na ma ri zuzu ne eetele e ikyun, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, za na woo fofo obolo na a'ilu'u.

⁵ Reve olobo a Haruna a kulato le a masa'a'a obolo na kucci vu ukulatosu u na u ri a danga madala, kucci na a yuwain na akina, ili i maguru ma na Āsulazuva aa uwwusa uyo'o wa yi.

⁶ <<Nnu u ca diga e ikyon ko e mgbele kucci muwwulai e ekere a Āsulazuva, u ta ca ogono ko anawu a na a ri usadu shi.

⁷ Nnu u ca magiri'i, u ta tawāā na ayi a makakan ma Āsulazuva.

* 2:13 2:13 akpadi a akucunu Akpadi pa nda a ta o una wu nzuwulai n na Āsulazuva a yuwain na aza a Isra'ila

⁸ U ta kuru ukere wa yi a aaci e ili i na u cayi, reve u pada yi elime o Oogodo o Uga'asusan. Reve olobo a Haruna o kyo'onu mpasa ma yi e ebele a masa'a'a suru a kanda ruwa.

⁹ Diga pe a kucci muwwulai'i u ta ca kucci vi ili i nda na a yuwain na akina ubata wa Asulazuva: mani'in ma yi na wizan u na u ri na mani'in suru za na aa pada zuzu ne eetele e ikyun, obolo na mani'in ma na ma palai iliyatsuma suru ko za na ri uboluloi ni iliyatsuma'a,

¹⁰ na a'ilu e re na mani'in ma na ma ri uboluloi ne ele ma na ma ri zuzu ne eetele e ikyun, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, za na woo fodo obolo na a'ilu'u.

¹¹ Ganu ta kula to le a masa'a, tsi ilyalya kucci na a cayi Asulazuva na akina.

¹² <<Na kucci va yi za megbele ma da, u ta tawa na ayi a makakan ma Asulazuva.

¹³ U ta kuru ukere wa yi a aaci a yi, reve u pada yi elime o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan. Reve olobo a Haruna o kyo'onu mpasa ma yi e ebele a masa'a'a suru a kanda ruwa.

¹⁴ Diga e ili i na u cayi'i u ta ca Asulazuva ili i nda kucci va akina: abaji a mani'in ma na ma palai iliyatsuma suru na za na ri uboluloi ne ele,

¹⁵ na a'ilu e re na mani'in ma na ma ri uboluloi ne ele ma na ma ri zuzu ne eetele e ikyun, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, za na woo fodo obolo na a'ilu'u.

¹⁶ Ganu ta kula to le a masa'a tsi ilyalya, kucci na a yuwain va akina ili i maguru mo uyo'o. Abaji a mani'in suru za va Asulazuva a da.

¹⁷ <<Ayi nda u to o'wo ili i mayan kuci hali a tyo mantse suru, ubata u na i danuyi suru. She i tama abaji a mani'in ko mpasa wan.>>

4

Kucci vu unusu (N.Gn 6:25-30)

¹ Reve Asulazuva a damma Musa,
² <<Damma aza a Isra'ila, na vuma yuwan unusu o ucigu wa yi shi ayu u yuwan ili i ta e ili i na Asulazuva a zuwai she a yuwan wan,

³ nna ganu na a tsuwayin mani'in yuwan unusu, reve u tawaa ama nu unusu, u ta tawaa Asulazuva na moggono ma nan ma na ma ri usadu shi kucci adama o unusu u na u yuwain.

⁴ U ta tawaa na moggono'o o u'uwata wo Oogodo o Uga'asusan a makakan ma Asulazuva. U ta kuru ukere wa yi a aaci a yi, reve u pada yi a makakan ma Asulazuva.

⁵ Reve ganu na a tsuwayin mani'i'in u kene mpasa m moggono'o reve u tara yi a uwa o Oogodo o Uga'asusan.

⁶ Waru u tsupu aakatsu a yi a mpasa'a, reve wu kyo'onu yi toto ucindere a makakan ma Asulazuva elime o umuna wa Aa'isa.

⁷ Reve ganu putala mpasa n ro a avana a masa'a e ili i maguru mo uyo'o ma na ma ri a makakan ma Asulazuva o Oogodo o Uga'asusan. Reve u tsun akapi a mpasa m moggono'o e ikyun i masa'a ma kucci vu ukulatosu o u'uwata wo Oogodo o Uga'asusan.

⁸ Reve u fodo abaji a mani'in o moggono ma na a cayi kucci adama o unusu'u suru, na mani'in ma na ma palai iliyatsuma na za na ri uboluloi ni iliyatsuma suru,

⁹ na a'ilu e re na mani'in ma na ma ri uboluloi ne ele ma na ma ri zuzu ne eetele e ikyun, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, za na woo fodo obolo na a'ilu'u.

¹⁰ U to fodo mani'i'in cine o tsu fodo za vo ogono a na a cayi adama a muwwulai. Reve ganu kula to le a masa'a mo ukulatosu u kucci.

¹¹ Amma ukwan u moggono'o ni inama ya yi suru na aaci a yi na ana a yi ni iliyatsuma ya yi na ayan a yi,

¹² na akapi o moggono'o suru, u ta tara le o uta o ucina wu uvalata a tyo ubata u na u ri cece, ubata u na oo ocosu okomo. Reve u kula to le de na danga madala e edemu o okomo'o.

¹³ <<Nna ama a Isra'ila suru a yuwan unusu o ucigu u le shi ayu a yuwan ili i ta e ili i na Asulazuva a zuwai she a yuwan wan, ko na a shi e reve ni ili'i shi, a ta nu unusu.

¹⁴ Nna a tawa e reve nu unusu u na a yuwain, a ta ca kucci moggono ma nan adama a kucci vu unusu o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.

¹⁵ Mbara ma ama a Isra'ila'a n ta kuru ekere e le a aaci o moggono ma na'an a makakan ma Asulazuva, reve a pada yi lo.

¹⁶ Reve ganu na a tsuwayin mani'in u kene mpasa m moggono'o a uwa pe o Oogodo o Uga'asusa'an.

¹⁷ U ta tsupu aakatsu a yi atsuma a mpasa'a reve wu kyo'onu yi a makakan ma Asulazuva toto ucindere elime o umuna'a.

¹⁸ Reve ganu'u u putala mpasa n ro a avana a masa'a'a ma na ma ri a makakan ma Asulazuva o Oogodo o Uga'asusan. Akapi a mpasa n na m buwai reve u tsun yi e ikyun i masa'a ma kucci vu ukulatosu o u'uwata wo Oogodo o Uga'asusan.

¹⁹ U to fodo abaji a mani'in ma yi suru, reve u kulato yi a masa'a'a.

²⁰ U ta yuwan na moggono ma na'an cine u yuwain na moggono ma na a cayi kucci adama o unusu. Ne tsunda tsa da ganu a yuwaan le kucci matara mo ume mo unusu, reve gba a yuwaan le gafura.

²¹ Reve u tara na'an o uta o ucina wu uvalata avu u kulato yi cine u kulatoi nan vu ufaru. Ayi nda ayi da kucci vu unusu adama a ama a Isra'ila.

²² <<Nna zagbain yuwan unusu o ucigu wa yi shi, avu u yuwan ili i ta e ili i na Asulazuva Asula a yi a zuwai, u ta nu unusu.

²³ Nno o roco yi unusu u na u yuwain, u ta ca kucci magaji ma na ma ri usadu shi.

²⁴ U ta kuru ukere wa yi a aaci a magaji'i, reve u pada yi ubata u na a tsu padasa kucci na a kulatosu a makakan ma Asulazuva. Kucci adama o unusu u da.

²⁵ Reve ganu shepe mpasa n kucci adama o unusu'u na aakatsu a yi, reve u putala a avana a masa'a ma kucci vu ukulatosu, avu u tsun akapi a mpasa'a e ikyun i masa'a'a.

²⁶ U ta kulato abaji a mani'in suru a masa'a cine u kulatoi mani'in ma kucci muwwulai. Ne da ganu aa ca kucci adama a matara mo ume mo unusu

adama a zagbai'in, reve a yuwaan yi gafura.

²⁷ <<Na vuma ro atsuma a ama yuwan unusu nu ucigu wa yi shi, avu u yuwan ili i ta e ili i na Asulazuva a zuwai, u ta nu unusu.

²⁸ Nno o roco yi unusu u na u yuwain, u ta tawaa na anawu e megbele a na a ri usadu shi kucci o unawu unusu u na u yuwain.

²⁹ U ta kuru ukere wa yi a aaci a kucci vu unusu'u reve u pada yi ubata u kucci vu ukulatosu.

³⁰ Reve ganu shepe mpasa'a na aakatsu a yi, reve u putala a avana a masa'a ma kucci vu ukulatosu. Reve u tsun akapi a na a buwai e ikyun i masa'a'a.

³¹ U to fodo abaji a mani'in suru cine o tsu fodo mani'in ma kucci muwwulai. Reve ganu kulato yi a masa'a ili i maguru mo uyo'o e ekere a Asulazuva. Ne da ganu a yuwaan yi kucci matara mo ume mo unusu, a ta gba a yuwaan yi gafura.

³² <<Nna mokyokyon ma da waa tawaa kucci vu unusu va yi, anawu a da waa tawaa za na ri usadu shi.

³³ U ta kuru ukere wa yi a aaci a yi, reve u pada yi adama a kucci vu unusu ubata u na a tsu padasa kucci vu ukulatosu.

³⁴ Ganu ta shepe mpasa n kucci vu unusu'u na aakatsu a yi reve u putala a avana a masa'a ma kucci vu ukulatosu. Reve u tsun akapi a mpasa'a e ikyun i masa'a'a.

³⁵ U to fodo abaji a mani'in suru cine o tsu fodo mani'in mo kyon kucci muwwulai. Reve ganu kulato yi a masa'a'a zuva kucci na a cayi Asulazuva va akina. Ne da ganu aa yuwaan vuma'a kucci matara mo ume mo unusu u na u yuwain, a ta gba a yuwaan yi gafura.

5

¹ <<Nna vuma kufa a yuwan adanshi a mantsa ma na e de niyi adama u damma ili i na we enei ko u revei, u yuwan ta unusu, waru ume wu unusu u ndolo u ta a aci a yi.

² Ko gba na vuma ju'wan ili i na a tarai ili yi idaba i da nu urevu wa yi shi, ko akwakwa a nama vu una da, ko akwakwa a nama vu u'wa ko akwakwa e ili i na i ri

e ikatapu, wo o'wo ta idaba. Waru u ta nu unusu ko na wo o'woi u ri nu urevu shi.

³ Ko gba nu u ju'wan cu'un vi ili yi idaba i na i tsu uta ubata u vuma i na i tsu zuwa vuma o o'wo idaba biti, ko nu u ri nu urevu shi, nnu u tawa u reve wo o'wo ta za vu unusu.

⁴ Ko gba na vuma yuwan akucunu nu una wa yi iwa u a na waa yuwan ili i ro, ko ni iwuya i da ko isa'ani, atsuma e ili i na suru vuma yuwain akucunu na majiyan shi, ko nu u reve na ayi shi, nnu u tawa u reve wo o'wo ta za vu unusu.

⁵ Nna vuma yuwan ta unusu u ta atsuma a nusu nda, u damma unusu u na u yuwain.

⁶ U ta tawa na mokyokyon ko megbele kucci vu unusu va yi ubata wa Asulazuva adama o unusu u na u yuwain. Reve ganu ca kucci matara mo ume mo unusu adama o unusu wa yi.

⁷ <<Agba nna waa tsura mokyokyon shi, reve u tawa Asulazuva na muda n re ko murukuku n re adama a atsupu o unusu u na u yuwain, za ta ta adama a kucci vu unusu za ta ta waru adama a kucci vu ukulatosu.

⁸ U ta tawa ne ele ubata wa ganu, za na aa fara ca za vu unusu. U ta pundara yi yinlu amma waa mula aaci'i shi.

⁹ U to kyo'onu mpasa n kucci vu unusu e ebele a masa'a'a, reve u koso kpoko akapi a mpasa n na m buwai e ikyun i masa'a'a, kucci adama o unusu u da.

¹⁰ Reve u ca za ire kucci vu ukulatosu cine a zuwai a yuwan. Ne da ganu aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama o unusu u na vuma'a u yuwain, reve gba a yuwaan yi gafura.

¹¹ <<Agba na waa gura tsura muda n re ko murukuku n re shi, to u ta tawa nu ukunzuwu u ta u efa* u yira i lashi kucci adama o unusu wa yi. She u tsun yi mani'in wan waru she u tsun yi ili i maguru wan, adama a na kucci adama o unusu u da.

¹² Vuma'a u ta tara yira'a a tyo ya ganu, reve ganu'u u kene ukere u ta tapu ili yu ucuwusan. Reve u kulato yi a masa'a

zuva vi ilyalya i na a cayi Asulazuva va akina. Kucci adama o unusu u da.

¹³ Ne tsunda tsa da ganu aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama o unusu u na vuma'a u yuwain, reve gba a yuwaan yi gafura. Ili i na i buwai u to o'wo za va ganu, cine u ri a kucci vi ishina.>>

Kucci makuda ma wila

¹⁴ Reve Asulazuva a damma Musa,

¹⁵ <<Nna za ro atsuma a du yuwan ulambu wa abula, reve u yuwan unusu nu ucigu wa yi shi e ekere e ili i na a tarai na akiza ya Asulazuva, u ta tawa Asulazuva kucci vu unusu aagiri'i atsuma o obolo a yi za na ri usadu shi. Ikebe ya aagiri'i'i u te reme azurufa vi ili i na aa yuwusaan ulinga na ayi a aa'isa. Kucci makuda ma wila ma da.

¹⁶ Vuma'a u ta tsupa adama e ili i na u yuwain unusu e ili ya akiza'a. Reve u dashi za ta atsuma o ozo o ton, reve u ca ganu. Ganu ta yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama a yi obolo na aagiri'i a kucci makuda ma wila, reve gba a yuwaan yi gafura.

¹⁷ <<Nna vuma yuwan unusu avu u yuwan ili i ta atsuma e ili i na Asulazuva a zuwai she a yuwan wan, ko nu u shi u reve na ayi shi, u kuda ta wila waru ume wu unusu u ndolo u ta a aci a yi.

¹⁸ U ta tawa ganu na aagiri'i a na a ri usadu shi kucci makuda ma wila diga o obolo e ikyon ya yi, ikebe ya yi i yuwan unata nu ukunzuwu u na a zuwai. Ne da ganu aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu u vuma'a adama o unusu u na u yuwain nu ucigu shi. Reve gba a yuwaan yi gafura.

¹⁹ Kucci vu unusu u da, u yuwaan ta Asulazuva unusu na amayun.>>

6

¹ Reve Asulazuva a damma Musa,

² <<Nna vuma yuwan unusu wu ulambu wa abula e ekere a Asulazuva wu luma moron ma nden ma yi, ni ili i na a ca niyi izuwa ko u yuwan yi wivu ko gba shi u paala moron ma nden ma yi,

* 5:11 5:11 efa Efa ayi da makundatsu ma gbain ma na aza a Isra'ila a yuwusayin akunda

³ ko gba u tsura ili i na i puwayin, reve u yuwan epen adama a yi ko u kucina ne epen, ko u yuwan unusu u ro u na ama aa gura yuwan,

⁴ nu u nusan ayu u tawa u reve nu unusu wa yi, u ta kambuwa ili i na wi ivai ko ili i na u tsurai na a'usa ko ni ili i na a ca niyi izuwa ko ili i na u tsurai i na i puwayin,

⁵ ko e ili i na u yuwain akucunu e epen adama a yi. U ta kambuwa yi suru hali u dashi za ta atsuma o ozo o ton. Reve u ca za vi ili o urana u na waa ca kucci vu unusu va yi.

⁶ Reve u tawaa ganu atsupu o unusu aagiri'i a na a ri usadu shi diga o obolo e ikyon kucci makuda ma wila e ekere a Asulazuva, ikebe ya yi i yuwan unata nu ukunzuwu u na a zuwai.

⁷ Ne da ganu aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu u vuma'a a makakan ma Asulazuva. Reve a yuwaan yi gafura vu unusu u na u yuwain e ili i nda i na i zuwa niyi wo o'woi za vu unusu.>>

Kucci vu ukulatosu (N.Gn 1:1-17)

⁸ Asulazuva waru a damma ta Musa,

⁹ <<Vu damma Haruna no olobo a yi a na, apa nda wila u kucci vu ukulatosu: Kucci vu ukulatosu u ta asa a akinkina zuva masa'a hali usana, waru akina'a a ta dana a madala.

¹⁰ Reve ganu oto atugu o okoro na mokodi ma aacaka ma yi. Reve u pura okomo a kucci vu ukulatosu u tsun a nge'en m masa'a.

¹¹ Reve u fodo itana i nda ayu wo oto ozo o ro. Reve u tanu okomo'o a tyo o ucina wu uvalata ubata u cece.

¹² Akina a na a ri a masa'a'a u ta dana a madala, she u kima wan. Ganu ta ri n dashishi danga a akina'a usana suru. Reve u gere de kucci vu ukulatosu a akina'a u kulato abaji a mani'in kucci muwwulai de.

¹³ Akina'a u dana a madala a masa'a'a, she u kima wan.

Kucci vi ishina (N.Gn 2:1-6)

¹⁴ <<Apa nda cine a ri n yuwusan kucci vi ishina: Olobo a Haruna a ta tawa na ubata wa Asulazuva elime a masa'a'a.

¹⁵ Ganu te kene ukere u ta tapu pe a yira i lashi'i na mani'in obolo ni ili i maguru suru, reve u kulato le ili yu ucuwusan a masa'a'a, ili i maguru mo uyo'o e ekere a Asulazuva.

¹⁶ Haruna no olobo a yi a ta tama akapi a na a buwai. A ta tama yi babu wolilo ubata wa akiza o ukowo wo Oogodo o Uga'asusan.

¹⁷ Aa zun yi na wolilo shi, n ca ta nan ganu ayi wo o'wo akunda e le e ili i na a ca numu va akina. Ayi da ili i na i la'ai akiza, tsa kucci vu unusu na kucci makuda ma wila.

¹⁸ Ulobo suru atsuma o olobo a Haruna u ta tama yi, cine a zuwai hali a tyo a mantsa me elime, ili i na a cayi Asulazuva va akina. Ili i na suru i ju'wain nle, u to o'wo na akiza.>>

¹⁹ Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa u damma,

²⁰ <<Apa nda kucci na Haruna no olobo a yi aa ca Asulazuva urana u na a tsun niyi mani'in: ukunzuwu u ta u efa u yira i lashi atsuma a kupa, cine a tsu tawaa na kucci vi ishina. A ta tawaa na akapi nu usana akapi waru nu ulivu.

²¹ A ta jambara yi na mani'in ayu a kangala yi a atada o ukangalu. A ta tawa na ayi ujambaru ulobonu, ukangalu mukutsu mukutsu tsa kucci vi ishina, ili i maguru mo uyo'o e ekere a Asulazuva.

²² Ulobo u na waa tara e ekere a yi tsa ganu na a tsuyin mani'in, ayi da woo fobo yi. Akunda a Asulazuva a da kuci, a ta kulato yi suru.

²³ Kucci vi ishina va ganu suru a ta kulato yi suru, aa lyuwa yi shi.>>

Kucci vu unusu (N.Gn 4:1-35)

²⁴ Reve Asulazuva a damma Musa,

²⁵ <<Yuwain adanshi na Haruna no olobo a yi: Apa nda ure u mayan ma kucci vu unusu: ubata u na a tsu pada kucci vu ukulatosu lo da aa pada kucci vu unusu a makakan ma Asulazuva. Ayi da kucci na la'ai akiza.

²⁶ Ganu na cayi kucci'i u ta tama inama'a. U ta tama yi ubata wa akiza, o ukowo wo Oogodo o Uga'asusan.

²⁷ Ili i na biti i ju'wain inama ya yi u to o'wo na akiza, waru na mpasa ma yi n daba utugu, a ta za'wa utugu'u ubata wa akiza.

²⁸ Reve o boso upondo u ci'in u na a su'wain inama'a. Amma na a su'wan yi ta o upondo wu rumushili o to kongoro yi reve e lece yi na mini.

²⁹ Ulobo suru atsuma o umatsun wa ganu u ta gura tama inama'a, ayi da u la'ai akiza.

³⁰ Amma kucci vu unusu u na suru a tawayi na mpasa ma yi o Oogodo o Uga'asusan adama a matara mo ume mo unusu Ubaṭa wa Akiza, a ta kulaṭo yi na akina.

7

Kucci Makuda ma wila (N.Gn 5:1-6:7)

¹ <<Apa nda re mayan ma kucci adama a makuda ma wila. Kucci na la'ai akiza a da.

² A ta pada ili i na a tawayi kucci adama o unusu'u ubata u na a tsu pada kucci vu ukulaṭosu. Reve o kyo'onu mpasa ma yi e ebele a masa'a'a suru a kandaṛuwa.

³ A ta ca abaji a mani'in ma yi suru, abaji a mani'in ma wizan na mani'in ma na ma ri uboluloi ni iliyatsuma,

⁴ obolo na a'ilu e re na abaji a mani'in me ele ma na ma ri zuzu ne eetele e ikyun, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, za na oo foḍo obolo na a'ilu'u.

⁵ Ganu ta kulaṭo le a masa'a'a kucci na a cayi Aṣulazuva va akina, ayi da kucci makuda ma wila.

⁶ Ulobo suru o u'wa wa ganu u ta gura tama yi. A ta tama yi ubata wa akiza. Kucci na la'ai akiza a da.

⁷ <<Ure u mayan ma kucci makuda ma wila unata u da u ri na za kucci vu unusu. Ganu na yuwain kucci matara mo ume mo unusu u to o'wo ni ili i na i buwai.

⁸ Waru ganu na yuwain kucci vu ukulaṭosu o una u vuma suru, u to o'wo nu ukwan u kucci vu ukulaṭosu u na u cayi'i.

⁹ Waru kucci vi ishina na a zatsuyi suru a wuwan obolo ni ili i na o raluyi e ebelu o ukangalu ko a atada o ukangalu, u to o'wo za va ganu na yuwan niyi.

¹⁰ Amma kucci vi ishina na a jambarai na mani'in ko babu mani'in e te ne'esheen olobo a Haruna unata.

Kucci muwwulai (N.Gn 3:1-17)

¹¹ <<Apa nda re mayan ma kucci muwwulai na vuma aa gura tawaa Aṣulazuva:

¹² Nnu u ca yi o una wu ugodyusho, u ta ca emeshen a na a jambarai na mani'in obolo no opopofu a na a ri na wolilo shi a na a jambarai na mani'in, no opopofu a yira i lashi i na i ri na wolilo shi i na a jambarai na mani'in ulobonu.

¹³ Reve u ca akpatali o opopofu a na a ri na wolilo obolo na kucci muwwulai.

¹⁴ A kucci'i suru u ta ca aakpatali o opopofu a ta une'e langa e ekere a Aṣulazuva. Opopofu'u o to o'wo za va ganu na kyo'onuyi mpasa n kucci muwwulai'i.

¹⁵ Waru a ta tama inama i kucci muwwulai vu ugodyusho'o urana u na a yuwan niyi. Waa lyawa akapi a asa shi.

¹⁶ <<Amma nna kucci na u cayi za vu ushitosun wa akucunu a da ko gba kucci vu ucigu wo okolo a da, a ta tama yi o urana u na a yuwan niyi. Agba akapi a na a buwai a ta gura tama yi nu usana u tawa.

¹⁷ Amma nnu u pasa hali o urana wa ta'atsu a ta kulaṭo yi.

¹⁸ Nna a tama nama kucci muwwulai o urana wa ta'atsu, aa ushi kucci va yi shi. Waru aa tara kucci va yi ili i ro shi, adama a na ili yi idaba i da. Za na waru tamai inama'a ume wu unusu u ndolo u ta a aci a yi.

¹⁹ <<Nama na ju'wain ili yi idaba suru aa tama yi shi. A ta kulaṭo yi. Adama e inama gba, za na suru ri cece ta gura tama inama'a.

²⁰ Amma za na suru tamai inama i kucci muwwulai ya Aṣulazuva ayi gba u ta idaba, a ta tawa yi atsuma a ama a yi.

²¹ Nna vuma ju'wan ili yi idaba, ko za vuma ko za vu nama ko ili yi idaba i ro, reve waru u tama nama na a cayi Aṣulazuva kucci muwwulai, a ta tawa vuma ndolo atsuma a ama a yi.>>

A putsa ta utamu wa abaji a mani'in na mpasa

²² Aşulazuva a damma ta Musa,

²³ <<Damma aza a Isra'ila, she i tama abaji a mani'in ma nan ko mo kyon ko me megbele wan.

²⁴ Waru she i tama mani'in ma nama na kuwai na aciyayi wan, ko gba nama na nama vu una vu unai wan. Amma i ta gura yuwan ili i ro na ayi.

²⁵ Za na suru tamai abaji a mani'in ma nama na a cayi Aşulazuva kucci va akina, a ta tawa yi atsuma a ama a yi.

²⁶ Waru ubata u na i danuyi suru she i tama mpasa wan, ko za manunu ko za vu nama.

²⁷ Za na suru tamai mpasa, a ta tawa yi atsuma a ama a yi.>>

Akunda a nan ganu

²⁸ Reve Aşulazuva a damma Musa,

²⁹ <<Yuwan adanshi na aza a Isra'ila a na, za na suru tawai na kucci muwwulai e ekere a Aşulazuva, u ta ca Aşulazuva upasu u ro u kucci va yi.

³⁰ Ne ekere a yi a da waa tawaa Aşulazuva na kucci na a yuwain na akina. U ta tawaa na abaji a mani'in obolo na makakan, reve u 'yasan makaka'an kucci vu u'yasan a makakan ma Aşulazuva.

³¹ Ganu ta kula to mani'in a masa'a, amma makaka'an u to o'wo akunda a Haruna no olobo a yi.

³² A ta ca ganu une'e wa aagutsu o usa'ani wa kucci muwwulai'i.

³³ Atsuma o olobo a Haruna za na suru cayi mpasa na abaji a mani'in vu kucci muwwulai'i u ta tara aagutsu o usa'ani'i woo o'wo akunda a yi.

³⁴ Diga a kucci muwwulai va aza a Isra'ila, makakan ma na suru a 'yasin na aagutsu a na a cayi n tara le ta, reve n ca Haruna ganu no olobo a yi wo o'wo akunda e le kuci.

³⁵ Ayi nda ayi da akunda a kucci va akina na a cayi Aşulazuva a na a tawayi Haruna no olobo a yi diga o urana u na a tawa nle a yuwan ulinga u tsuganu wa Aşulazuva.

³⁶ Diga o urana u na a tsun nle mani'in, Aşulazuva a zuwa ta a casu le akunda kuci hali a tyo mantsa me elime.>>

³⁷ Ele nda ele da re mayan ma kucci vu ukulatosu, na kucci vi ishina na za vu unusu na za makuda ma wila na za vu ukatalasa wa ganu, na za muwwulai,

³⁸ aza a na Aşulazuva a dammai Musa a Masasan ma Sinai, o urana u na u zuwai aza a Isra'ila a tawaa na kucci le a Atsumona a Sinai.

8

Ukatalasa wa Haruna no olobo a yi (Mta 29:1-37)

¹ Reve Aşulazuva a yuwan adanshi na Musa u damma,

² <<Tara Haruna obolo no olobo a yi na atugu a tsuganu tse le, na mani'in mo utsusun no oogono a nan a kucci vu unusu na agiri'i e re na aasaka o opopofu a na a ri na wolilo shi.

³ Reve vu boloto ama suru o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.>>

⁴ Reve Musa yuwan cine Aşulazuva a zuwa niyi u yuwan. Reve ama o boloto o unantsu wo Oogodo o Uga'asusa'an.

⁵ Dada Musa dammai ama'a, <<Ayi nda ayi da ili i na Aşulazuva a zuwai a yuwan.>>

⁶ Reve wu utaa Haruna no olobo a yi elime, ayu u sumba le na mini.

⁷ Reve wo oto Haruna utugu wu uga'an, reve wu nlaa yi gbakala e ikyun. Ayu wo oto yi utugu, na matugu ma epo. Reve wu nlaa yi gbakala vu udavu wu ukere ulinga wu davi adama u guza yi ulobonu.

⁸ Reve u sagadawa yi oosonu a makakan, reve u zuwa Urim na Tumim pe.

⁹ Reve u katala yi ookokolo a tsuganu a aaci. Reve u zuwa de mapata ma zinariya ma cin o ookokolo'o, ookokolo a akiza, cine Aşulazuva a zuwai.

¹⁰ Reve Musa tara mani'in mo utsusun reve u tsun aa'isa ni ili i na i ri pe suru, ayu u tawa le oo o'wo na akiza.

¹¹ Reve wu kyo'onu masa'a mani'in toto ucindere. Ayu u tsuwan masa'a ni itana i na i ri pe suru na aasa'atsu nu ukuruwata wa yi adama u tawa le oo o'wo na akiza.

¹² Reve u tsuwan Haruna mani'in a aaci adama a tawa yi na akiza.>>

13 Reve Musa tawa no olobo a Haruna ayu wo oto le atugu, reve wu nlaa le igbakala a nkyun n le. Reve wo oto le okokolo a tsuganu, cine Asulazuva a zuwai Musa.

14 Reve u tawa no oogono a nan a kucci vu unusu. Reve Haruna no olobo a yi a kuru ekere e le a aaci a na'an.

15 Ayu Musa pada yi, ayu kene mpasa, reve u daba mpasa'a na aakatsu a yi u putala yi a avana a masa'a'a adama wo o'woto yi na akiza. Reve u tsun akapi a mpasa'a e ikyun i masa'a'a, ayu u tawa yi na akiza adama a matara mo ume mo unusu.

16 Ayu Musa fodo abaji a mani'in ma na ma palai iliyatsuma suru nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu na a'ilu e re na mani'in me ele, reve u kulafo le a masa'a'a.

17 Amma ayu u kulafo oogono a na'an nu ukwan wa yi ni inama ya yi na ayan a yi o ucina wu uvalata'a, cine Asulazuva a zuwa niyi u yuwan.

18 Reve u tawa na aagiri'i a kucci vu ukulafosu. Ayu Haruna no olobo a yi a kuru ekere e le a aaci a aagiri'i'i.

19 Dada Musa pada niyi, reve u kyo'onu mpasa'a e ebele a masa'a'a suru a kandaruwa.

20 Reve wu pada aagiri'i'i mupadi mupadi, ayu u kulafo aaci obolo na mupadi'i na mani'in.

21 Reve wu za'wa iliyatsuma na ana na mini. Reve u kulafo aagiri'i'i suru a masa'a'a, kucci vu ukulafosu, ili i maguru mo uyo'o, kucci na a yuwayin Asulazuva va akina, cine Asulazuva a zuwai Musa.

22 Reve u tawa na aagiri'i e ire, za vu ukatalasa u tsuganu. Reve Haruna no olobo a yi a kuru ekere e le a aaci a aagiri'i'i.

23 Reve Musa pada yi. Ayu u kene mpasa'a ayu u daba e lege vu utsuvu vu usa'ani wa Haruna na a aakatsu a gbain o ukere u sa'ani wa yi na a aakatsu a gbain a anana o usa'ani wa yi.

24 Reve u tawa no olobo a Haruna, reve u daba mpasa e nlege ma atsuvu o usa'ani e le na a akatsu a gbagbain e ekere a sa'ani e le na a akatsu a gbagbain a ana a sa'ani e le. Ayu Musa kyo'onu

mpasa n na m buwai e ebele a masa'a'a suru a kandaruwa.

25 Reve u tara mani'i'in na wizan u mani'in na abaji a mani'in ma na ma palai iliyatsuma suru, nu upasu wa assuvu u na u la'ai ulobonu, na a'ilu e re'e obolo na mani'in me le, obolo na aagutsu o usa'ani.

26 Diga pe a aasaka o opopofu a na a ri na wolilo shi za na ri a makakan ma Asulazuva, u tara ta oopopofu a ta na za na a yuwain na mani'in ne emeshen. Reve u kuru le a mani'i'in na a aagutsu o usa'ani'i.

27 Reve u zuwa le suru e ekere a Haruna no olobo a yi. Reve a 'yasan le a makakan ma Asulazuva kucci vu u'yasan.

28 Reve Musa tawa le e ekere e le, reve u kulafo le a masa'a zuwa kucci vu ukulafosu vu ukatalasa wa tsuganu, ili i maguru mo uyo'o, kucci na a yuwayin Asulazuva va akina.

29 Reve Musa tara makaka'an reve u 'yasan yi kucci vu u'yasan e ekere a Asulazuva. Ayi da akunda a Musa a aagiri'i o ukatalasa wa ganu cine Asulazuva a zuwai Musa yuwan.

30 Reve Musa kene mani'in mo utsusun na mpasa n na n ri a masa'a, reve wu kyo'onuwo Haruna na atugu a yi, no olobo a yi waru na a atugu e le. Ne da u tawai Haruna na atugu a yi na akiza obolo no olobo a yi na atugu e le.

31 Reve Musa damma Haruna no olobo a yi, <<Su'wain inama'a o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan, reve i tama le lo obolo no opopofu a na a ri a aasaka a kucci vu ukatalasa cine amu Asulazuva n zuwai, a na,<<Haruna no olobo a yi a da aa tama le.>

32 Agba ili i na i pasai yi inama no opopofu'u, i kulafo le.

33 Agba she yu uta o unantsu wo Oogodo o Uga'asusa'an wan rana cindere, hali she na rana vu ukatalasa du koto adama a na rana vu ukatalasa du ta yuwan rana cindere.

34 Ili i na a yuwain ana'an, Asulazuva a zuwa yi ta adama a matara mo ume mo unusu ma du.

³⁵ I ta dana o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan ayin nu usana hali ayin e cindere, a yuwusan ili i na Asulazuva a zuwai, adama i kuwa wan. Ayi da ili i na Asulazuva a zuwai.>>

³⁶ Reve Haruna no olobo a yi a yuwan ili i na Asulazuva a zuwa nle a yuwan suru cine a uwwai o una wa Musa.

9

Nan ganu e teme ulinga

¹ O urana wa kunla u na u kuruyi rana cindere va abuki o ukatalasa u tsuganu, reve Musa de Haruna no olobo a yi, na mbara ma aza a Isra'ila.

² Ayu u damma Haruna, <<Taraa aciyawu oogono a nan adama a kucci vu unusu, na aagiri'i adama a kucci vu ukulatosu. Suru nle a dana usadu wan, ayu vu tawa ne ele a makakan ma Asulazuva.

³ Reve vu damma aza a Isra'ila, <Tarai magaji adama a kucci vu unusu, na madindim na kyon, suru nle aa'wan a ta ta nu umatsun aza a na a ri usadu shi adama a kucci vu ukulatosu.

⁴ Reve waru a tawaa no oogono a nan na aagiri'i adama a kucci muwwulai a makakan ma Asulazuva, na kucci vi ishina i na a jambarai na mani'in, adama a na Asulazuva a ta tawa ya'a du ana'an.>>

⁵ Reve a tawaa ni ili i na Musa zuwai elime o Oogodo o Uga'asusan. Reve ama suru a rawa zuzu e isawan a makakan ma Asulazuva.

⁶ Reve Musa damma, <<Apa nda ili i na Asulazuva a zuwa ndu i yuwan, adama tsugbain tsa Asulazuva tsa tawa ya'a du.>>

⁷ Reve Musa damma Haruna, <<Tawa zuzu na masa'a vu ca kucci vu unusu na kucci vu ukulatosu va wu. Vu yuwan kucci matara mo ume mo unusu va aciyawu na adama a ama. Reve vu tawaa na kucci va ama, vu ca adama a matara mo ume mo unusu me le, cine Asulazuva a zuwai.>>

⁸ Dada Haruna rawai zuzu na masa'a'a ayu u pada madindim ma kucci vu unusu adama a aciyayi.

⁹ Reve olobo a Haruna a ca yi mpasa'a. Reve u daba aakatsu a yi a mpasa, ayu u putala yi a avana a masa'a'a. Reve u tsun akapi a mpasa'a e ikyun i masa'a.

¹⁰ Amma mani'in na a'ilu nu upasu wa assuvu u kucci vu unusu u kulato le ta a masa'a, cine Asulazuva a zuwai Musa.

¹¹ Reve u kulato inama nu ukwa'an o ucina wu uvalata.

¹² Reve Haruna pada kucci vu ukulatosu'u. Reve olobo a yi a ca yi mpasa'a, reve wu kyo'onu le e ebele a masa'a'a suru a kandaruwa.

¹³ Reve a ca yi kucci vu ukulatosu mupadi mupadi obolo na aaci, reve u kulato le a masa'a'a.

¹⁴ Reve wu za'wa iliyatsuma no okotsu ayu u kulato le obolo na kucci vu ukulatosu zuva masa'a'a.

¹⁵ Reve Haruna ca kucci va ama, ayu u tara megbele adama a kucci vu unusu adama a ama reve u pada yi. Reve u yuwan kucci vu unusu na ayi tsu za vu ufaru.

¹⁶ Reve u tawaa na kucci vu ukulatosu, reve u yuwan na ayi o ure u na a zuwai.

¹⁷ Reve u tawaa na kucci vi ishina, ayu u kene ukere u ta, reve u kulato yi a masa'a obolo na kucci vu ukulatosu vu usana.

¹⁸ Reve waru Haruna pada oogono a nan na aagiri'i adama a kucci muwwulai adama a ama. Reve olobo a yi a ca yi mpasa, reve wu kyo'onu le e ebele a masa'a'a suru a kandaruwa.

¹⁹ Agba mupadi ma abaji a mani'in mo oogono ma nan na aagiri'i na wizan u mani'in na mani'in ma na ma palai iliyatsuma na a'ilu nu upasu wa assuvu, ²⁰ u kuru le ta a nkakan mi inama'a, reve u kulato mupadi m mani'in a masa'a'a.

²¹ Amma reve Haruna ca kucci vu u'yasusan vu nkakan na agutsu o usa'ani'i a makakan ma Asulazuva, cine Musa zuwai a yuwan.

²² Reve Haruna 'yasan ekere a yi a tyo ubata wa ama, ayu u zuwaa le aba'un. Reve ana u kotoi ucasu u kucci vu unusu na kucci vu ukulatosu, na kucci muwwulai, reve u cipa diga ubata u masa'a'a.

²³ *A*yu Musa na *H*aruna a uwa a_tsuma o Oogodo o Uga'asusan. Ana o utai reve a zuwaa ama aba'un. Dada tsugbain tsa *A*sulazuva tsa tawai ubata wa ama suru.

²⁴ Reve akina o uta ubata wa *A*sulazuva, reve u tama kucci vu ukulatosu na abaji a mani'in a na a ri a masa'a'a. Ana ama suru e ene niyi, reve o oruwo na mazanga. *A*yu a riyā makpaḃa.

10

Ukwa wa Nadab na Abihu

¹ Nadab na Abihu olobo a Haruna, za suru tara ta aayimba a akina a yi, u tsun akina pe ayu u kulato atsuka pe. Reve a ca *A*sulazuva akina a na o lobonoi shi, cu'un na u zuwa nle a tawaa shi.

² Dada akina o utai ubata wa *A*sulazuva, ayu u kulato le. *A*yu a kuwa a makakan ma *A*sulazuva.

³ Reve Musa damma Haruna, <<Apa nda ili i na *A*sulazuva a dammai, <U_bata wa aza a na a ri zuzu na amu a ta tara mu na akiza, waru a ta ca mu tsugbain e esu a ama suru.> >> Haruna gba isawan ta kuci kuci.

⁴ Reve Musa de Mishe na Elizafan olobo a Uziye dada ke'en va Haruna, ayu u damma le, <<Rawai zuzu i pura aza a du o uta a alanga a aa'isa a tyo o ucina wu uvalata.>>

⁵ Reve a rawa zuzu a tanu le atsuma a atugu e le o uta a tyo o ucina o uvalata, cine Musa zuwai.

⁶ Reve Musa damma Haruna no olobo a yi Eliyaza na Itama, <<She i lyawa anji a du ukacaru wan, waru she yi kara atugu a du wan tawa i kuwa wan, reve i ronoo ama upan wa *A*sula. Amma i lyawa aza a du, u'wa wa Isra'ila suru e shownen aza a na *A*sulazuva a kulatoi.

⁷ Waru she yu uta o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan wan, tawa i kuwa wan, adama a na mani'in mo utsusun ma *A*sulazuva ma ta aci a du.>> Reve gba a yuwan cine Musa dammai.

⁸ *A*yu *A*sulazuva a damma Haruna,

⁹ <<Na ayu no olobo a wu she i sowo masayan ma inabi ko ili yo oso i na i tsurafo wan, a mantsa ma na suru yaa uwa o Oogodo o Uga'asusan, adama i

kuwa wan. Ayi nda u to o'wo ili i mayan kuci hali a tyo mantsa suru.

¹⁰ Ni i ciga i 'yuwan yi kasa ili i na a tawai na akiza ni ili ya ndana, ni ili yi idaba ni ili i cece.

¹¹ Waru ni i ciga i 'yuwan i rito ama a Isra'ila suru wila u na *A*sulazuva a cayi e ekere a Musa.>>

¹² Musa gba yuwan ta adanshi na Haruna na akapi o olobo a yi, Eliyaza na Itama u damma, <<Tarai kucci vi ishina i na i pasai a kucci na a cayi *A*sulazuva va akina, reve i lyuwa yi a nge'en m masa'a babu wolilo, adama a na u ta na akiza lon.

¹³ I lyuwa yi ubata wa akiza, adama a na akunda a wu a da na za vo olobo a wu a kucci na cayi *A*sulazuva va akina, adama a na ne da a zuwa numu n yuwan.

¹⁴ Agba na ayu no olobo a wu obolo ne esheli a wu i ta tama makakan ma kucci ma na a 'yasa in na aagutsu a na a cayi, i tama le ubata u na u ri cece. A ca wu ele ta akunda a wu a da na ayu no olobo a wu ne esheli a wu diga a kucci muwwulai va aza a Isra'ila.

¹⁵ Aagutsu a na a cayi na makakan ma na a 'yasa in a ta tawa ne ele obolo na abaji a mani'in ma na a cayi va akina, aa 'yasa yi a makakan ma *A*sulazuva tsa kucci vu u'yasusan. O to o'wo akunda a wu na ayu no olobo a wu kuci, cine *A*sulazuva a zuwai.>>

¹⁶ Ana Musa ecei adama e megbele ma na a cayi adama a kucci vu unusu, ayu u cina a kulato yi ta de. Reve u yuwan upan na Eliyaza na Itama olobo a Haruna a na a buwai, ayu we ece,

¹⁷ <<Adama a nye i tamai kucci vu unusu'u a aa'isa shi? Kucci va akiza lon da, waru a ca du ta ele adama a tawa unusu wa ama a tara ume wu unusu u le a makakan ma *A*sulazuva.

¹⁸ Ana wo o'woi aa tara mpasa ma yi a uwa U_bata wa Akiza shi, u shi to o lobono i tama inama'a atsuma a aa'isa cine n zuwai.>>

¹⁹ Reve Haruna usu Musa, <<Uwwa nda, ana'an da a cayi kucci le adama o unusu na kucci le vu ukulatosu a makakan ma *A*sulazuva, agba suru na ne ayu ili i nda i fara na amu! Nna n shi n

tama kucci vu unusu ana'an, A_sulazuva a shi ta a uwwa uyo'o va?>>

²⁰ Ana Musa uwwai ili i nda, wu uwwa ta uyo'o wi ili'i.

11

Ilyalya i cece na za vi idaba
(U.WI 14:3-21)

¹ Reve A_sulazuva a yuwan adanshi na Musa na Haruna u damma le,

² <<Yuwain adanshi na ama a Isra'ila a na, atsuma e inama i na i ri o uvadi suru, apa nda aza a na yaa gura tama:

³ Nama na suru ookotsu a yi a batsalai, waru u tsu kambuwisa ta utamu, i ta gura tama yi.

⁴ Suru na ne atsuma a aza a na a tsu kambuwisa utamu, ko a ri no okotsu e le ubatsulai ya tama ele nda shi: Yaa tama arakumi shi ko a na u tsu kambuwisa utamu, okotsu a yi a ri ubatsulai shi. Ili yi idaba i da e ekere a du.

⁵ Magima, ko a na u tsu kambuwisa utamu, okotsu a yi a ri ubatsulai shi. Ili yi idaba i da e ekere a du.

⁶ Mozomu waru, ko a na u tsu kambuwisa utamu, okotsu a yi a ri ubatsulai shi. Ili yi idaba i da e ekere a du.

⁷ Magurusumu waru, ko a na u ri no okotsu ubatsulai u tsu kambuwisa utamu shi, ili yi idaba i da e ekere a du.

⁸ She i tama inama i le wan, agba she i ju'wain akwakwa e le wan, ili yi idaba i da e ekere a du.

⁹ <<Atsuma e ili i na i ri a mini suru ko a mala ko o dolu, i ta gura tama ili i na i ri na akaaba na afaaba a lipu.

¹⁰ Amma ili i wuma i na i ri a mala ko o dolu suru, agba u ri na akaaba ko afaaba a lipu shi, ili yi idaba i da e ekere a du.

¹¹ I tara le ili yi idaba, she i tama inama i le wan. Akwakwa e le waru o o'wo ili yi idaba e ekere a du.

¹² Ili i na suru i ri a mini agba u ri na akaaba ko afaaba shi, ili yi idaba i da e ekere a du.

¹³ <<Apa nda icu'un yi nnunu n na yaa tara ili yi idaba, yaa tama le shi, ili yi idaba i da: aakuru na aasala na amikiya

¹⁴ na aajimba na cu'un va aajimba suru,

¹⁵ na cu'un va aakakan suru,

¹⁶ na azamina, na vori na papagula ni icu'un i le suru,

¹⁷ na vori ke'en na mecivecive na aapamu,

¹⁸ na mototon na magbashimo na aasala e ke'en,

¹⁹ na aashamuwa na cu'un va atakuba suru, na aaburutu no oogyon.

²⁰ <<Mubumbu n na ri ne evelu aza a na a tsu wala na ana a nashi suru, ili yi idaba i da e ekere a du.

²¹ Amma i ta gura tama mubumbu n na n ri ne evelu aza a na a tsu wala na ana a nashi aza a na a ri na agutsu a na a tsu zuwa le a gura 'yawan.

²² I ta gura tama cu'un va aapapari biti, na cu'un vu jon suru na cu'un va akyun suru.

²³ Amma akapi a mubumbu n na n ri ne evelu na ana a nashi suru ili yi idaba i da e ekere a du.

²⁴ <<Ili i nda i ta zuwa du yoo o'wo idaba. Za na suru ju'wain akwakwa e le u to o'wo idaba hali she ulivu.

²⁵ Waru za na suru tarai akwakwa a za ta atsuma e le, u ta za'wa atugu a yi, agba u to o'wo idaba hali she ulivu.

²⁶ <<Nama na suru ookotsu a yi a batsalai shi, waru u tsu kambuwisa utamu shi ili yi idaba i da e ekere a du. Za na suru ju'wain akwakwa a za ta le u to o'wo idaba.

²⁷ Atsuma e inama i na i ri na ana a nashi suru, aza a na a tsu wala na apata a ana, ili yi idaba i da e ekere a du. Za na suru ju'wain akwakwa e le u to o'wo idaba hali ulivu.

²⁸ Waru za na suru shedei akwakwa e le u ta za'wa atugu a yi, agba u to o'wo idaba hali ulivu. Ili yi idaba i da a ri e ekere a du.

²⁹ <<Atsuma e inama i na i tsu katapa e ida, apa nda aza a na oo o'wo idaba e ekere a du: ashan na aagada na cu'un va aagada a gbain suru,

³⁰ na mopolyo'o na kuna na gangu na meruweruwen na aakanla.

³¹ Ele nda ili yi idaba i da e ekere a du atsuma e ili i na i tsu katapa e ida. Za na suru ju'wain akwakwa e le u to o'wo idaba hali she ulivu.

³² Waru ili i na akwakwa e le a riyayi suru u to o'wo idaba, ko ni ili i na a

yuwain na akpata a ɗa, ko umuna ko ukwan ko abuhu, cu'un vi ili i na aa yuwusan ulinga na ayi, a ta tsupu yi a mini. Waru u ta dana idaba hali she ulivu, reve wo o'wo cece.

³³ Na za ro atsuma e le riya o upondo u ci'in, ili i na i ri pe suru u to o'wo idaba. I ta gba o boso upondo'o.

³⁴ Ilyalya ya alya suru, i na mini mo upondo'o ma ju'wain, u to o'wo idaba. Ili yo oso suru yu upondo u ndolo u to o'wo idaba.

³⁵ Ili i na suru akwakwa'a a riya yi u to o'wo idaba. Ko na shi elele a ɗa ko ubata wu uzusun wo opopofu u ɗa i to boso yi. Ili yi idaba i ɗa, waru o to o'wo ili yi idaba e ekere a ɗu.

³⁶ Agba suru na ne, na akwakwa a cu'un vu nama ndolo riya a lyusu mini ko o oko'o, a ta dana cece. Amma za na suru ju'wain akwakwa'a atsuma e le u to o'wo idaba.

³⁷ Agba ko na akwakwa'a u riya icu'un, icu'u'un a ta buwa cece.

³⁸ Agba n ne e re'weto ta icu'u'un reve akwakwa'a a riya le, ili yi idaba i ɗa e ekere a ɗu.

³⁹ <<Nna nama na a lyawa ndu i tama kuwa, za na suru ju'wain akwakwa'a u to o'wo idaba hali she ulivu.

⁴⁰ Za na suru tamai akwakwa'a u ta za'wa atugu a yi, waru u to o'wo idaba hali she ulivu. Waru za na suru tanuyi akwakwa'a u ta za'wa atugu a yi, reve waru wo o'wo idaba hali she ulivu.

⁴¹ <<Ili i wuma i keke'en i na suru i ri e ikatapu e ida biti ili yi idaba i ɗa, yaa tama le shi.

⁴² Ili i na biti i tsu saɓaru atsuma ko ili i na i tsu wala na ana a nashi, ko ili i na i ri na ana a abunda, ili i na i tsu saɓaru e ida suru yaa tama yi shi adama a na ili yi idaba i ɗa.

⁴³ She yoo o'woto aciyaɗu ili i tsugya ni ili i na yaa saɓarusu wan. Waru she i kambato aciyaɗu ili yi idaba adama e le wan, ko a zuwa ɗu yo o'wo idaba wan.

⁴⁴ Amu ɗa Asulazuva Asula a ɗu. Adama o ndolo i tawa aciyaɗu yo o'wo na akiza, adama a na amu za va akiza ɗa. She yo o'woto aciyaɗu idaba ni ili i na i tsu saɓara e ida wan.

⁴⁵ Amu ɗa Asulazuva za na utaa ndu diga e ida ya Masar adama mo o'wo Asula a ɗu. Adama o ndolo, yo o'wo na akiza, adama a na amu za va akiza ɗa.

⁴⁶ <<Ayi nda wila u ɗa adama e inama suru na nnunu ni ili i wuma i na i ri a mini suru na cu'un vi ili i wuma i na i tsu saɓara e ida.

⁴⁷ Yi kasa ili yi idaba ni ili i na i ri cece, ni ili i wuma i na waru aa tama ni ili i wuma i na aa tama shi.>>

12

Usumbu na ka matsan

¹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa u damma,

² <<Yuwan adanshi na ama a Isra'ila a na: nna ka yuwan atsuma reve u matsan ulobo, u to o'wo idaba rana cindere, tsa mantsa ma ashinda ma yi.

³ Reve o urana wa kunla a pada ulobo'o uryumbu.

⁴ U ta lyuwa elime atsuma a ashinda a limatan hali rana mata'atsu na aza a ta'atsu rana vu usumbu va yi. Atsuma a mantsa ma nda waa ju'wan ili ya akiza shi, ko u tawa a aa'isa shi, she na rana vu usumbu va yi koto.

⁵ Agba nu u mantsa usheli, u to o'wo idaba hali ajuma e re, tsa mantsa ma ashinda ma yi. U ta lyuwa elime atsuma a ashinda'a hali rana kupotali na aza a tali, she na rana vu usumbu va yi koto.

⁶ <<A mantsa ma na rana vu usumbu va yi kotoi, ko vu umatsun wu ulobo ko usheli, reve u tawaa ganu na magiri'i ma aa'wan a ta o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan adama a kucci vu ukulatosu, na mamarukuku ko mufa adama a kucci vu unusu.

⁷ Reve ganu'u ca Asulazuva ele adama a kucci matara mo ume mo unusu ma ka'a. Reve wo o'wo cece diga a mpasa n na mo oco niyi. Ayi ɗa wila wu ka na matsain mawun, ko ulobo ko usheli.

⁸ Agba na waa tsura magiri'i shi, u tawa na mufa n re ko murukuku n re za ta adama a kucci vu ukulatosu za ta waru adama a kucci vu unusu. Ne ɗa ganu aa ca kucci matara mo ume mo unusu wa yi, u ta gba o'wo cece.>>

13

Wila adama a mbala mu ukutu

¹ Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa na Haruna u damma,

² <<Na vuma ri na atsutsu o ukwan u lipu va yi, ko ikavuru ko mbala ma abasa, reve u kamba mbala n wuya mu ukwan u lipu, a ta tawa na ayi ubata wa ganu Haruna ko ubata wu ulobo u ta atsuma o olobo a Haruna ganu.

³ Ganu'u u ta kalyuwa mbala mu ukwan u lipu va yi. Reve ne eleme a na a ri ubata a mbala'a a kamba u'uri, ayu mbala'a n yuwan aru'un u la'a aru'un o ukwan u lipu va yi, mbala n vama n da. Na ganu kalyuwa yi u ta damma u ta idaba.

⁴ Agba nna abasa a na a ri a lipu va yi'i u ta u'uri reve wo o'wo u kara ukwan u lipu shi, waru eleme a na a ri pe a kamba u'uri shi, ganu ta baru vuma vu mbala'a ayin e cindere ayi a nde'en.

⁵ O urana we cindere ganu ta kalyuwisa yi, reve ne e yeni ya yi mbala'a koto u bala o ukwan u lipu'u shi, reve u dashi baru yi ayin e cindere o ro ayi a nde'en.

⁶ O urana we cindere reve ganu kalyuwisa yi waru. Reve nnu upasu u na mbala'a n ri u teme a fabusa agba mbala'a m bala o ukwa'an shi, reve ganu'u u damma u ta cece, ikavuru i da goon. Reve vuma'a wu za'wa atugu a yi wo o'wo cece.

⁷ Agba nni ikavuru'u i bala o ukwan u lipu cina de u roco aciyayi ya ganu adama ganu damma u ta cece, u ta tawisa ya ganu waru.

⁸ Ganu ta kalyuwa yi, reve ni ikavuru'u i bala o ukwan, u ta damma u ta idaba, mbala mu ukutu n da.

⁹ <<A mantsa ma na nanza ri na mbala n vama mu ukwan u lipu, a ta tawa na ayi ubata wa ganu.

¹⁰ Ganu ta kalyuwa yi. Nna we ene utsutsu u u'uri o ukwan u na u kambato'i eleme o ubata'a u'uri, waru nna wuntsu wu lo o utsutsu'u,

¹¹ mbala mu ukutu n da. Ganu ta damma u ta idaba. Waa baru yi shi adama a na wo o'wo ta de idaba.

¹² Agba nna mbala'a m baru lipu va yi suru diga a aaci a tyo a ana cine ganu aa gura ene,

¹³ ganu'u u ta kalyuwa yi. Reve nna mbala'a n tabaluwa a lipu hali u baru lipu va yi suru, ganu'u u ta damma u ta cece, a na wo o'woi u'uri suru, u ta cece.

¹⁴ Amma a mantsa ma na wuntsu u sa'avu wu utai a lipu va yi, u to o'wo idaba.

¹⁵ Ganu'u u ta kalyuwa wuntsu'u, reve u damma u ta idaba. Wuntsu ili yi idaba i da, adama a na mbala mu ukutu n da.

¹⁶ Amma nna wuntsu'u u kambisa u'uri, za vu mbala'a u ta kamba ya ganu.

¹⁷ Reve ganu'u u kalyuwa yi. Reve nna wuntsu'u u kamba u'uri, reve u damma za vu mbala'a u ta cece, reve wo o'wo cece.

¹⁸ <<Nna vuma ri na aamicin a lipu va yi, reve wi ina,

¹⁹ nu ubata u na aamici'in u shi, utsutsu wa abasa a u'uri o uta lo ko abasa a sawun sawun, reve u roco ganu.

²⁰ Ganu ta kalyuwa ubata'a nnu u yuwan aru'un zala vu ukwan u lipu, reve waru eleme o ubata'a a kamba u'uri, ganu'u u ta damma u ta idaba. Mbala mu ukutu n da m bosoi aamicin.

²¹ Agba nna ganu kalyuwa yi agba u ri ne eleme a u'uri shi, waru u la'a ukwan u lipu aru'un shi, waru u kporo ta, ganu ta baru yi hali rana cindere.

²² Amma nnu u bala o ukwan, ganu ta damma u ta idaba. Ukutu u da.

²³ Amma nna abasa'a e isawan ubata u ta agba u baza shi, alana a amicin a dafa, ganu ta damma u ta cece.

²⁴ <<Ko gba nna vuma ri na wukulu a lipu va yi, reve inama i wukulu'u yo o'wo u'uri sawun sawun ko abasa a u'uri,

²⁵ ganu ta kalyuwa yi. Reve nne eleme a abasa'a a kamba u'uri ayu u la'a ukwan u lipu aru'un, to, mbala mu ukutu n da n na m bosoi ubata u wukulu. Reve ganu damma u ta idaba, adanshi a mbala mu ukutu n da.

²⁶ Amma nna ganu kalyuwa yi agba eleme a u'uri o lo a abasa'a shi waru u la'a ukwan u lipu aru'un shi, amma u fafa ta, ganu ta baru yi hali rana cindere.

²⁷ Reve ganu kalyuwisa yi o urana we cindere. Na waa balasa o ukwan, reve ganu damma u ta idaba. Adanshi a mbala mu ukutu n da.

²⁸ Agba nna abasa'a e isawan ubata u ta u bala o ukwan shi agba u faba ta, utsutsu u da a wukulu. Ganu ta damma u ta cece, aalana a wukulu a da goon.

²⁹ <<Na vali ko ka ri na mbala a aaci ko e ilegu,

³⁰ ganu ta kalyuwa mbala'a. Reve nnu u la'a ukwan u lipu aru'un, eleme o ubata'a waru a ta mini ma tsusumba waru babu ugbamu, reve ganu damma u ta idaba. Ikavuru i da, mbala n vama mu ukwan n da va aaci ni ilegu.

³¹ Amma nna ganu kalyuwa mbala mi ikavuru'u agba u kara aru'un o ukwan shi, waru u ri ne eleme a lima shi, ganu ta baru za vu mbala'a hali ayin e cindere.

³² Reve o urana we cindere ganu kalyuwisa mbala'a. Nna mbala'a m bala shi, waru u ri ne eleme a mini ma tsusumba shi, waru ikavuru'u u kara aru'un o ukwan shi,

³³ to, u ta puna aaci'i, agba waa puna ubata e ikavuru'u shi. Reve ganu dashi baru yi ayin e cindere o ro.

³⁴ Reve o urana we cindere ganu kalyuwisa ikavuru'u, reve nnu u bala o ukwan u lipu shi waru u kara aru'un o ukwan shi, ganu'u u ta damma u ta cece. Reve wu za'wa atugu a yi wo o'wo cece.

³⁵ Agba ni ikavuru'u i bala o ukwan u lipu'u cina a damma u ta cece,

³⁶ reve ganu kalyuwisa yi, avu ni ikavuru'u i bala o ukwan, ganu'u waa zami eleme a mini ma tsusumba waru shi, u ta idaba.

³⁷ Agba nne e yeni ya yi ikavuru'u i vadala shi, waru eleme a lima o uta ta pe, ikavuru'u i koto ta, waru wo o'wo ta cece. Ganu ta damma u ta cece.

³⁸ <<Na vali ko ka ri na abasa a u'uri a lipu va yi,

³⁹ ganu ta kalyuwa yi. Reve na abasa'a a ri uryoryo, muboto n da mu utai o ukwan, u ta cece.

⁴⁰ <<Na anji a aaci a vuma o oco, reve wo o'wo nu ukparu, u ta cece.

⁴¹ Na anji a cin vuma da o ocoi reve wo o'wo nu ukparu wu cin, u ta cece.

⁴² Agba nna mbala n shili uryoryo mu de o ukparu wa aaci'i ko a cin, mbala n vama mu ukwan n da mu utai a aaci ko a cin va yi.

⁴³ Reve ganu kalyuwa yi, nna utsutsu wu mbala'a u tu ushili uryoryo o ukparu wa aaci a yi ko a cin, tsu mbala mu ukutu,

⁴⁴ to, vuma'a u ta nu ukutu, waru u ta idaba. Na a ciga a 'yuwan ganu damma u ta idaba, adama a na u ri nu ukutu a aaci.

⁴⁵ <<Za vu cu'un vu mbala n ndolo, to oto akari a atugu, reve u lyawa anji a yi zakpakpa. Reve u baru urewesu wa yi zala vunu reve u saala, <N ta idaba, N ta idaba!>

⁴⁶ Mantsa ma na u ri na mbala'a suru, u ta dana idaba. U ta danu a nde'en. Ubata a nden ma yi u to o'wo o ucina wu ubata o uvalata.

Wila adama e itana i na i paluwai

⁴⁷ <<Na a tsura mbala mu upaluwusa o utugu, ko utugu wu udavu ko okoro,

⁴⁸ ko ili yu udavu ko o okoro ko o ukwan ko a cu'un vi ili i na biti a yuwain nu ukwan,

⁴⁹ na mbala'a n ta mini ma avu'un ko ushili o utugu'u, ko o ukwa'an ko o udavu ko o okoro, ko a cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwa'an biti, adanshi a mbala mu upaluwusa u da, o to roco ganu ayi.

⁵⁰ Ganu ta kalyuwa mbala'a, reve u baru ili i na i ri na mbala'a hali rana cindere.

⁵¹ Reve u kalyuwisa mbala'a o urana we cindere. Na mbala'a n bala o utugu ko o udavu ko o ukwan ko a cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti, mbala'a mbala m mona ma da, ili'i wo o'wo ta idaba.

⁵² U ta kulato utugu'u, ko za vu udavu ko ukwan ko cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti, i na i langai na ayi, adama a na mbala m mona ma da. A ta kulato le a akina.

⁵³ <<Agba na ganu kalyuwa avu mbala'a n bala o utugu'u shi, ko a za vu udavu ko o ukwan ko a cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti,

⁵⁴ reve u zuwa a za'wa ili i na mbala'a n ri de. Reve u baru ili'i hali rana cindere waru.

⁵⁵ Na a za'wa ubata u na ri na mbala'a, reve ganu kalyuwa yi. No oroci a mbala'a a vadala shi, ko ana mbala'a m balai shi, u ta idaba. A ta kulato yi na akina, ko na shi upaluwu'u u ta pe a atsuma ko na alanga.

⁵⁶ <<Waru na ganu'u u kalyuwa, reve upaluwu'u u kporo cina a za'wa yi de, u ta pada ubata'a o utugu'u, ko o udavu ko o ukwan ko e ili i na a yuwain nu ukwa'an.

⁵⁷ Reve na wu utisa o utugu'u ko o udavu ko o ukwan ko a cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti, u ta balasa. A ta kulato ili i na suru i ri na mbala'a.

⁵⁸ Agba utugu'u ko za vu udavu ko ukwan ko cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti, za na mbala'a m puwayin ana a za'wa niyi, a ta za'wisa yi ire, reve u kamba cece.>>

⁵⁹ Ayi nda ayi da wila adama a mbala mu upaluwusa n na n ri o utugu ko za vu udavu ko o okoro ko o ukwan ko a cu'un vi ili i na a yuwain nu ukwan biti, adama u roco ko u ta cece ko idaba.

14

Ukambatosu wu ukwan u lipu u na u ri na mbala cece

¹ Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa u damma,

² <<Apa nda wila adama a za na ri na mbala mu ukwan u lipu adama o urana u na waa kamba cece, na a tawa na ayi ubata wa ganu:

³ ganu to uta o ucina wu ubata o uvalata, reve u kalyuwa yi. Na mbala'a n koto ta a vuma vu mbala mu ukwa'an,

⁴ u ta zuwa a tawa na nnunu n cece n re n wuma adama a za na aa kambato cece'e, na danga seda na apunda a shili o udavu no oroci o osondori.

⁵ Reve ganu zuwa le a pada manunu ma ta a nnunu n re'e zuva vu upondo u ci'in u na u ri na mini ma sa'ani.

⁶ Reve u tara manunu ma wuma ma na ma buwai obolo na danga seda na apunda a shili o udavu no oroci o osondori. Ayu u tsupu le a mpasa m manunu ma na a padai zuva mini ma sa'ani'i.

⁷ Reve wu kyo'onuwo za na aa kambato cece diga a mbala mu ukwan toto ucindere. Reve u damma u ta cece, ayu u lyawa manunu ma wuma'a u kara atsumona.

⁸ Reve ayi za na aa kambato cece'e wu za'wa atugu a yi, u puna anji a yi, ayu u sumba na mini. U ta gba o o'wo cece. Reve no o koto za ndolo u kamba o uvalata, amma waa danu o oogodo a yi shi hali rana cindere.

⁹ O urana we cindere, reve u puna anji a aaci a yi suru, na ntsuka ma yi na agapana a yi. U ta puna eleme a lipu va yi suru. Reve wu za'wa atugu a yi, ayu u sumba na mini, ayu wo o'wo cece.

¹⁰ <<Agba o urana wa kunla u ta tara mugiri'i n re n na n ri usadu shi na mokyokyon ma ta ma aa'wan a ta nu umatsun za na ri usadu shi, na makundatsu uta'atsu u yira i lashi atsuma a kupa u efa u na a jambarai nu ubatsulai u ta wu ta'atsu u mata'an ma mani'in.

¹¹ Reve ganu na aa kambato yi cece'e u ta tawa na za na aa kambato cece'e obolo na kucci va yi a makakan ma Asulazuva o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.

¹² Reve ganu tara magiri'i ma ta, ayu u yuwaan kucci makuda ma wila obolo nu ubatsulai u ta wu ta'atsu u mata'an ma mani'in. Ayu u 'yasan le kucci vu u'yasusan e ekere a Asulazuva.

¹³ Reve u pada aagiri'i'i ubata u na a tsu pada kucci vu unusu na kucci vu ukulatosu Upasu wa Akiza. Tsa kucci vu unusu, kucci makuda ma wila fo akunda a ganu a da, ayi da u la'ai akiza.

¹⁴ Ganu te kene mpasa n kucci vu unusu'u, reve u daba yi e lege vu utsuvu wu za na aa kambato cece'e, na a aakatsu a gbain o ukere u sa'ani wa yi na a aakatsu a gbain a anana o ukere u sa'ani wa yi.

¹⁵ Reve ganu kene mani'in, reve u tsun yi a apata o ukere wu ugula wa yi.

¹⁶ Reve u tsupu aakatsu e ire o usa'ani wa yi a mani'in ma na ma ri a apata o ukere wu ugula wa yi'i, reve wu kyo'onu toto ucindere a makakan ma Asulazuva.

¹⁷ Reve akapi a na a buwai o ukere wa yi'i, u daba e lege vu utsuvu vu ukere u

sa'ani wu za na aa kambuwa cece'e na a aakatsu a gbain o ukere u sa'ani na a aakatsu a gbain a anana o usa'ani wa yi zuva vu mpasa m makuda ma wila.

18 Reve akapi a mani'in ma na ma buwai o ukere wa ganu'u u tsun le a aaci a za na aa kambaŋo cece'e u yuwaan yi kucchi matara mo ume mo unusu a makakan ma Asulazuva.

19 <<Ganu ta ca kucchi vu unusu u yuwaan za na aa kambaŋo cece'e kucchi matara mo ume mo unusu diga e idaba ya yi. Reve na ayi ndolo koto u pada kucchi vu ukulatosu'u.

20 Reve ganu'u u yuwan kucchi'i a masa'a obolo na kucchi vi ishina, u yuwaan yi kucchi matara mo ume mo unusu. Reve gba u kamba cece.

21 <<Ammā na za vu ulambu da, agba waa gura tsura ili i nda shi, reve u tara magiri'i ma ta adama a kucchi makuda ma wila za na aa 'yasan, adama a matara mo ume mo unusu wa yi na makundatsu ma ta ma yira i lashi atsuma a kupa u efa ujambaru nu ubatsulai u ta wu ta'atsu u mata'an ma mani'in adama a kucchi vi ishina na mani'in,

22 na muda n re ko murukuku n re, za na suru waa gura tsura. Za ta to o'wo kucchi vu unusu za ta waru adama kucchi vu ukulatosu.

23 Reve o urana wa kunla u tawa ne ele ya ganu o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan a makakan ma Asulazuva adama o ukambaŋosusu wa yi cece.

24 Reve ganu tara magiri'i ma kucchi makuda ma wila obolo nu ubatsulai u ta wu ta'atsu u mata'an u mani'in. Reve ganu 'yasan le kucchi vu u'yasan a makakan ma Asulazuva.

25 Reve u pada magiri'i'i ma kucchi makuda ma wila'a. Reve u kene mpasa n kucchi m makuda ma wila'a, reve u daba e lege vu utsuvu vu ukere wu usa'ani wu za na aa kambaŋo cece'e, na a aakatsu a gbain o ukere u sa'ani wa yi na a aakatsu a gbain a anana o usa'ani wa yi.

26 Reve ganu tsun akapi a mani'in a apata o ukere wu ugula wa yi.

27 Reve wu kyo'onu akapi a mani'in ma na ma ri o ukere wu ugula wa yi'i na

aakatsu e ire o usa'ani toto ucindere a makakan ma Asulazuva.

28 Reve akapi a mani'in ma na ma buwai o ukere wa yi u daba yi e lege vu utsuvu wu usa'ani wu za na aa kambaŋo cece'e, na a aakatsu a gbain o ukere wu sa'ani na a aakatsu a gbain a anana o usa'ani, ubata u na a tsuyin mpasa n kucchi makuda ma wila.

29 Reve akapi a mani'in ma na ma buwai o ukere wa ganu'u u tsun yi a aaci a za na aa kambaŋo cece'e, adama a yuwaan yi kucchi matara mo ume mo unusu a makakan ma Asulazuva.

30 Reve u ca muda n re ko murukuku n re, ili i na waa gura tsura suru.

31 Za ta adama a kucchi vu unusu za ve ire waru adama a kucchi vu ukulatosu, obolo na kucchi vi ishina. Reve ganu ca kucchi matara mo ume mo unusu'u a makakan ma Asulazuva o una wu za na aa kambaŋo cece'e.

32 <<Ayi nda ayi da wila adama a za na ri na mbala mu ukwan u lipu n vama, za na aa gura tawaa na kucchi na a zuwai adama o ukambaŋosusu wa yi cece shi.>>

Ukambaŋosusu cece diga o upaluwusa

33 Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa na Haruna u damma,

34 <<Ni i uwa e ida ya Ka'ana za na maa ca du wo o'wo za du, na n zuwa mbala n vama n uwa o u'wa u ro e ida'a,

35 za vu u'wa'a u ta tawa u damma ganu, <Me ene ta gashi mbala n uwa ta o u'wa u va.>

36 Reve ganu zuwa a pura itana yu u'wa'a kafu ganu 'yawa u kalyuwa mbala'a, adama a damma ili i na i ri pe o u'wa'a suru a ta idaba wan. No o koto, reve ganu uwa u kalyuwa u'wa'a.

37 Reve u kalyuwa mbala'a. Na mbala'a u ri o ubabu wu u'wa'a na abasa a mini ma ayu'un ko sawun, nu u uwa pe o ubabu'u,

38 reve ganu uta o u'wa'a a tyo o unantsu, reve u baru u'wa'a rana cindere.

39 Reve ganu tawisa o urana we cindere u kalyuwa. Na mbala'a m bala o ubabu wu u'wa'a,

40 reve ganu'u u zuwa a ta tawa atali a na a ri na mbala'a reve a vari le ubata wi idaba o ugyuru u lyuci.

41 Reve a rabuwa ubabu wa atsuma o u'wa'a suru. Reve o oco ili i na a rabuwai'i ubata wi idaba o ugyuru u lyuci.

42 Reve a tara atali o ro a zuwa ubata u na o fodoi ozo o ndolo. Reve a zura ci'in tso ro reve a sura u'wa'a.

43 <<Na mbala'a mu utisa o u'wa'a, cina wu utaa atali'i, reve vuma'a u rabuwa u'wa'a ayu u sura yi.

44 Reve ganu'u u 'yawa u kalyuwa. Reve nna mbala'a m bala pe o u'wa'a, mbala n vama mu upaluwusa n da o uwa'a'a. U'wa'a wo o'wo ta idaba.

45 Reve o boso u'wa'a, na atali a yi na akpata nu usura wu u'wa'a suru. Reve a pura le a tyo o ubata wi idaba o ugyuru u lyuci'i.

46 Za na suru uwai o u'wa'a ayi ubaruwu u to o'wo idaba hali she ulivu.

47 Waru za naasai pe o u'wa'a, ko u lyuwai pe o u'wa'a u ta za'wa atugu a yi.

48 <<Agba na ganu tawa u kalyuwa, na mbala'a koto m bala o u'wa'a shi cina a sura yi, u ta damma u'wa'a u ta cece, adama a na mbala'a n koto ta.

49 Adama a kambato u'wa'a cece, vuma'a u ta tara nnunu n re na danga seda na apunda o ufavu a shili no oroci o onsondori.

50 Reve u pada manunu ma ta o upondo u ci'in u na u ri na mini ma sa'ani.

51 Reve u tara danga seda no oroci o onsondori na apunda a shili o ufavu obolo na manunu ma wuma. Reve u tsupu le a mpasa m manunu ma na a padai na mini'i, reve wu kyo'onu u'wa'a toto ucindere.

52 Ne da waa kambato u'wa'a cece na mpasa m manunu'u na mini ma sa'ani na manunu ma wuma na danga seda no oroci o onsondori na apunda o ufavu a shili.

53 Reve u lyawa manunu ma wuma'a o ugyuru u lyuci wu 'yawan a tyo o ogozo. Ne da waa yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama o u'wa'a, reve gba wo o'wo cece.>>

54 Ayi nda ayi da wila adama a mbala mu ukwan u lipu: adama e ikavuru,

55 na adama a mbala mu upaluwusa o utugu ko o u'wa,

56 na adama o utsutsu ko adama e ikavuru ko abasa o uryoryo,

57 adama u roco a mantsa ma na u ri idaba na mantsa ma na u ri cece. Ayi da wila adama a mbala mu ukwan n lipu.

15

Maɗawa ma na ma tsu tawa ni idaba

1 Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa na Haruna u damma,

2 <<Yuwain adanshi na aza a Isra'ila i damma le, na vali ri a dawusa a lipu tsali tsa yi, wudawusa'a ili yi idaba i da.

3 Ko na maɗawa'a u lyuwa elime ko u gulu, u ta zuwa yi wo o'wo idaba. Apa nda cine maɗawa ma yi maa zuwa idaba:

4 Ubata wu nven n na vuma na aa dawusa voyin suru u to o'wo idaba. Waru e ili i na u danuyi suru u to o'wo idaba.

5 Za na suru ju'wain ubata wu nven wa yi u ta za'wa atugu a yi, reve u sumba na mini, ayu wo o'wo idaba hali ulivu.

6 Waru za na suru danuyi e ili i na za na aa dawusa danuyi, u ta za'wa atugu a yi. Reve u sumba na mini, reve u buwa idaba hali she ulivu.

7 Za na suru ju'wain lipu vu za na a dawusa, u ta za'wa atugu a yi, reve u sumba na mini, reve wo o'wo idaba she ulivu.

8 <<Na za na aa dawusa tsuwaan za na ri cece matsan, za na a tsuwayin matsa'an u ta za'wa atugu a yi, reve u sumba na mini, reve wo o'wo idaba she ulivu.

9 Urutsu u na za maɗawa'a u danuyi suru u to o'wo idaba.

10 Waru za na suru ju'wain ili i na biti i ri zala vu urutsu'u u to o'wo idaba hali ulivu. Waru za na suru tanuyi ili i ndolo u ta za'wa atugu a yi, reve u sumba na mini. Reve wo o'wo idaba she ulivu.

11 Za na suru za maɗawa ju'wain agba u sa'a ekere a yi na mini shi, u ta za'wa atugu a yi reve u sumba na mini, ayu wo o'wo idaba she ulivu.

12 Upondo u ci'in u na za maɗawa ndolo ju'wain suru o to boso yi, agba ili i na suru u ju'wain i na a yuwain nu ufanga a ta za'wa yi na mini.

13 <<Na a kambato vuma cece diga a maɗawa ma yi, reve u kecee aciyayi rana

cindere vu ukambaṭosu cece va yi, reve wu za'wa atugu a yi. Ayu u sumba aciyayi na mini ma sa'ani ayu wo o'wo cece.

¹⁴ Reve o urana wa kunla u tara muda n re ko murukuku n re, ayu u tawa a makakan ma Asulazuva o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan, ayu u ca ganu ele.

¹⁵ Reve ganu ca kucci le, za ta kucci adama o unusu za ta kucci vu ukulaṭosu. Ne da ganu aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu o una wa yi a makakan ma Asulazuva adama a madawa ma yi.

¹⁶ <<Na tsali tsa vuma tso oco, u ta sumba lipu va yi suru na mini ayu wo o'wo idaba hali she ulivu.

¹⁷ Utugu ko ukwan u na tsali'i tsa ju'wain biti a ta za'wa yi na mini reve wo o'wo idaba hali she ulivu.

¹⁸ Na vuma von na ka hali tsali tso uta, ele ra a ta sumba na mini, reve o o'wo idaba hali she ulivu.

¹⁹ <<Na ka e eneshe ashinda o usumbu a yi, u ta dana atsuma e idaba yu usumbu wa yi hali rana cindere. Za na suru ju'wan niyi u to o'wo idaba hali she ulivu.

²⁰ E ili i na ka'a u voyin suru a mantsa mo usumbu ma yi u to o'wo idaba. Waru e ili i na u danuyi suru u to o'wo idaba.

²¹ Za na suru ju'wain ili yi nven ya yi u ta za'wa atugu a yi ayu u sumba na mini, reve wo o'wo idaba hali she ulivu.

²² Za na waru ju'wain ili i na waa danusu, u ta za'wa atugu a yi reve u sumba na mini, reve wo o'wo idaba hali she ulivu.

²³ Ko ili yi nven i da ko ili i na u shi nden, na vuma ro ju'wan yi u to o'wo idaba hali she ulivu.

²⁴ Waru na vuma von na ayi reve mpasa mu usumbu ma yi n ju'wan yi, u to o'wo idaba rana cindere. Ili yi nven i na suru vali'i u voyin u to o'wo idaba.

²⁵ <<Na ka ri ocosu mpasa hali rana abunda agba mpasa mu usumbu ma yi n da shi, ko gba moco ma mpasa'a ma kara mantsa mo usumbu ma yi, rana moco ma mpasa'a suru u ta dana atsuma e idaba. U ta dana atsuma e idaba tsa rana vu usumbu va yi.

²⁶ Ili yi nven i na u voyin suru a rana moco ma mpasa ma yi u to o'wo idaba tsa mantsa mo usumbu wa yi. Waru e ili i na

suru u danuyi u to o'wo idaba, tsa rana vu usumbu va yi.

²⁷ Za na suru ju'wain ili i nda u to o'wo idaba. U ta za'wa atugu a yi reve u sumba, reve wo o'wo idaba hali she ulivu.

²⁸ Amma na wo o'wo cece diga o moco ma mpasa'a, u te kecee aciyayi rana cindere, na a yuwan ne, u to o'wo cece.

²⁹ O urana wa kunla reve u tara muda n re ko murukuku n re. Reve u tawa ne ele ya ganu o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.

³⁰ Reve ganu ca za ta kucci adama o unusu za ve ire waru kucci vu ukulaṭosu. Ne tsunda tsa da ganu a yuwan kucci ma matara mo ume mo unusu o una wa yi a makakan ma Asulazuva adama e idaba i wocosu wa yi.

³¹ <<Ne da vaa kasa aza a Isra'ila ni ili i na yoo o'woto le idaba, adama a kuwa atsuma e idaba i le wan na a lungusa ubata wu nden n va n na n ri e memere me le.>>

³² Ayi nda ayi da ili i na aa yuwan adama a za na o o'woi idaba adama a madawa ko za na tsali tsa yi tsoo ocusho.

³³ Na adama a ka na ri na ashinda o usumbu wa yi, adama a vali ko ka na suru ri o ocosu, waru na adama a vali na voyin na ka na ri idaba.

16

Urana u matara mo ume mo unusu

¹ Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa cina olobo e re a Haruna a kuwa de, ana a tawai a makakan ma Asulazuva na akina a na a ntsayi shi, ayu gba a kuwa.

² Reve Asulazuva a damma Musa, <<Damma mawun ma anawu ma wu Haruna, she u uwa Upasu wa Akiza o ucina wu umuna elime e ikpatatsu ya Akpati mantsa ma na u cigai biti wan, tawa u kuwa wan. Adama a na n ta tawa e eleshe e ikpatatsu ya Akpati'i.

³ Apa nda cine Haruna aa uwa Upasu wa Akiza: u ta uwa na moggono ma nan ma kucci vu unusu na aagiri'i a kucci vu ukulaṭosu.

⁴ U to oto atugu a akiza o okoro na mokodi ma aacaka a lipu va yi. Reve wu na gbakala vu umuna e ikyun ya yi, ayu wo oto ookokolo o okoro. Atugu a akiza a

da adama o ndolo u ta_sumba_kafu wo oto le.

⁵ U ta ushi ngaji n re e ekere a ama a Isra'ila adama a kucci vu unusu, na aagiri'i a ta_adama a_kucci vu ukulatosu.

⁶ <<Haruna ta ca nan kucci vu unusu adama a aciyayi, u yuwan kucci matara mo ume mo unusu wa_yi na adama o u'wa wa_yi.

⁷ Reve u tara ngaji n re'e, ayu u tawa ne ele a makakan ma Asulazuva o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.

⁸ Reve u zuwa agita e mgbele n re'e, za ta adama a Asulazuva za ta adama a Azaze*.

⁹ Reve Haruna tawa na za na agita a riyayi adama a Asulazuva u yuwan kucci vu unusu na ayi.

¹⁰ Amma za na agita a riyayi adama a Azaze a ta tawa na ayi wuma a makakan ma Asulazuva a yuwan ili i na a tsu yuwan i matara mo ume mo unusu. A gbara yi a tyo atsumona tsa agbari a Azaze.

¹¹ <<Haruna ta tawa no ogono a nan kucci vu unusu wa_yi. Reve u yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama a aciyayi na adama o u'wa wa_yi. U ta pada na'an kucci vu unusu va aciyayi.

¹² Reve u tara aayimba tapu na akinkina a na a ri na akina diga a masa'a a makakan ma Asulazuva. Reve u shiton ukere u re ni ili i maguru u uwa ne ele atsuma o umuna.

¹³ Reve u tsun ili i maguru'u a akina'a a makakan ma Asulazuva adama mikyon ma atsuka'a m baru ikpatatsu ya akpati'i, ubata u matara mo ume mo unusu, tawa u kuwa wan.

¹⁴ Reve u kene mpasa mo ogono a na'an reve wu kyo'onu yi na aakatsu a yi elime e ikpatatsu ya akpati a matara mu ume mo unusu upasu wa asana. Reve waru wu kyo'onu akapi na aakatsu a yi toto ucindere elime e ikpatatsu ya akpati'i.

¹⁵ <<Reve u pada megbele ma kucci vu unusu'u adama a ama. Reve u tawa na mpasa'a o ucina wu umuna'a, ayu u yuwan na ayi cine u yuwain na mpasa mu na'an. Wu kyo'onu yi zuva vi ikpatatsu va akpati'i na a makakan ma yi.

¹⁶ Ne da waa yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama o Upasu u na u La'ai Akiza, adama e idaba ya aza a Isra'ila na adama a aciyogbamu u le, ko cu'un vu unusu ne a yuwain. Ne da waa yuwaan fo Oogodo o Uga'asusan a na a ri ubata u le, e memere me idaba i le.

¹⁷ Ko za dana pe o Oogodo o Uga'asusan wan a mantsa ma na Haruna ganu aa uwa u yuwan kucci matara mo ume mo unusu Upasu u na u La'ai Akiza, hali she na wu uta nu u koto mayan ma kucci matara mo ume mo unusu adama a aciyayi nu u'wa wa_yi na adama a ama a Isra'ila suru.

¹⁸ Reve wu uta a 'yawa ubata u masa'a ma na ma ri a makakan ma Asulazuva u yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama a yi. Reve u kene mpasa mo ogono a na'an na mpasa m megbele'e u putala yi a avana a masa'a'a.

¹⁹ U to kyo'onuwo yi mpasa'a na aakatsu a yi toto ucindere, adama wo o'woto yi cece, waru u lapula yi e ekere e idaba ya aza a Isra'ila.

²⁰ <<Nu u koto mayan ma kucci matara mo ume mo unusu adama o Upasu u na u La'ai Akiza'a no Oogodo o Uga'asusan na masa'a, reve u tawa na megbele ma wuma'a.

²¹ Reve Haruna kuru ekere a yi ra a aaci a megbele ma wuma'a reve u damma iwuya na aciyogbamu nu unusu wa aza a Isra'ila suru. U zuwa le suru a aaci e megbele'e reve u gbara yi a tyo atsumona e ekere a vuma na a zuwai ulinga u ndolo.

²² Megbele'e ma ta tanu unusu wa ama'a suru a tyo ubata u na za ri shi, reve vuma'a u lyawa yi a atsumona.

²³ <<Reve Haruna uwa atsuma o Oogodo o Uga'asusa'an, reve u fodo atugu o okoro a na u shi wo otoi kafu u uwa Upasu u na u La'ai Akiza'a reve u lyawa le pe.

²⁴ Reve u sumba lipu va yi na mini ubata wa akiza, ayu wo oto atugu a yi. Ayu wu uta u ca kucci vu ukulatosu va yi na kucci vu ukulatosu va ama, u yuwan

* 16:8 16:8 Azaze ayi da nama na vaa tara unusu o una u vuma

kucci matara mo ume mo unusu wa_yi na za va ama'a.

²⁵ Agba u ta kulato abaji a mani'in ma kucci vu unusu a masa'a.

²⁶ Vuma na lyawai megbele Azaze ma kara agbari, u ta za'wa atugu a_yi, reve u sumba na mini. Na a yuwan u ta gura uwa o uvalata.

²⁷ Agba nan na megbele ma na a yuwayin kucci vu unusu'u aza a na a tawai na mpasa n le Upasu u na u La'ai Akiza adama a kucci matara mo ume mo unusu a ta tara le a tyo o ucina wu uvalata a kulato le. Ayu a kulato kwan le ni iliyatsuma i le na ayan e le.

²⁸ Vuma na kulato nle'e u ta za'wa atugu a_yi, reve u sumba na mini. Na a yuwan ne u ta gura uwa o uvalata.

²⁹ <<Ayi nda u to o'wo ili i na i ri n yuwusan kukuci: o urana wa kupa u woto we cindere, yaa lyuwa shi waru yaa yuwan ulinga shi, umatsun u lyuci ko omocin a na ri o limocin atsuma a du.

³⁰ Adama a na o urana u nda u da aa yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama a du, adama a kambato du cece. I to o'wo cece a makakan ma Asulazuva diga a nusu du suru.

³¹ Ashibi a wivuwun a da langa e ekere a du, yaa lyuwa gba ili shi. Ayi nda ili i na yaa dana a yuwusan da kukuci.

³² Ganu na a tsuyin mani'in a tawa niyi wo o'wo ganu o una wa dada va_yi da aa ca kucci matara mo ume mo unusu, wotowu na atugu a akiza o okoro.

³³ Reve u yuwan kucci matara mo ume mo unusu adama o Upasu u na u La'ai Akiza. Reve u ca kucci matara mo ume mo unusu adama o Oogodo o Uga'asusa'an na adama a masa'a na adama a nan ganu na adama o obolo a ama'a suru.

³⁴ <<Ayi nda u to o'wo ili i na i ri n yuwusan kukuci. A ta a ri n yuwusan kucci matara mo ume mo unusu adama o unusu wa ama a Isra'ila suru u ta a aa'wan.>> Reve Musa yuwan cine Asulazuva a damma niyi.

17

Ubata u mayan ma kucci

¹ Asulazuva a yuwan ta adanshi na Musa u damma,

² <<Yuwan adanshi na Haruna no olobo a_yi na ama a Isra'ila suru vu damma le, <Apa nda ili i na Asulazuva a zuwai:

³ na vuma na atsuma a aza a Isra'ila pada ogono a nan ko mokyokyon ko megbele pe o uvalata ko ucina wu uvalata,

⁴ agba u tawa na ayi o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan u ca kucci vu une'e wa_yi e ekere a Asulazuva elime a aa'isa a Asulazuva shi, ume wu unusu wu mpasa u ta a aci a_yi. Wo oco ta mpasa, a ta tawa vuma ndolo atsuma a ama a_yi.

⁵ Ayi nda u ta dansa ama a Isra'ila a ta a ri n tawusaa na kucci na aa casu a atsusa ubata wa Asulazuva e ekere a ganu o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan. Reve a ca kucci le vu muwwulai e ekere a Asulazuva.

⁶ Reve ganu kyo'onu mpasa'a a masa'a ma Asulazuva o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan. Reve u kulato abaji a mani'in ili i maguru mo uyo'o a tyo e ekere a Asulazuva.

⁷ Aa dashi ca otoni a lima a na a ri no oroci e mgbele kucci shi, aza a na aa yuwusan tsushakala ne ele. Ayi nda u to o'wo ili i na aa dana a yuwusan kukuci hali a tyo a mantsa me elime.>

⁸ <<Vu damma le, za va Isra'ila ko mocin na suru cayi kucci vu ukulatosu ko cu'un kucci ro,

⁹ agba u tawa na ayi o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan u ca Asulazuva shi, a ta tawa vuma ndolo atsuma a ama a_yi.

A putsa ta nu utamu wa akutsu a mpasa

¹⁰ <<Za va Isra'ila ko mocin na ri nden ne ele suru na tamai akutsu a mpasa, n ta yuwan tsurala na ayi, reve n tawa yi atsuma a ama a_yi.

¹¹ Adama a na wuma wi ili i wuma i ta atsuma a mpasa ma_yi. N ca du ta ayi adama i yuwan aganda a matara mo ume mo unusu adama a aciyadu a masa'a, adama a na mpasa n da n tsu tara ume wu unusu u vuma.

¹² Adama o ndolo a da n dammai aza a Isra'ila: ko za atsuma a du ko mocin na ri na nden na adu aa tama mpasa shi.

13 <<Za va Isra'ila na suru, ko mocin na ri na nden atsuma a du na vu unai nama o ugege ko manunu ma na a tsu tama u to oco mpasa ma yi reve u cido yi na mabula.

14 Adama a na wuma wi ili i wuma i ta atsuma a mpasa ma yi. Adama o ndolo a da n dammai aza a Isra'ila: she i tama mpasa mi ili i wuma wan, adama a na wuma wi ili i wuma suru i ta atsuma a mpasa ma yi. Za na suru tama niyi a ta tawa yi.

15 <<Za na suru tamai akwakwa ko ili i na nama vu una kakarai, ko umatsun u lyuci ko mocin, u ta za'wa atugu a yi reve u sumba na mini. Reve u dana idaba hali she ulivu, reve wo o'wo cece.

16 Agba na vuma'a wu za'wa atugu ko u sumba shi, ume wu unusu u ndolo u ta a aci a yi.>>

18

Wila adama e tsipere

1 Reve Asulazuva a damma Musa,

2 <<Yuwan adanshi na aza a Isra'ila vu damma le: amu da Asulazuva Asula a du.

3 She i yuwan cine aa yuwusan atsuma a Masar wan, ubata u na i danai na nden. Waru she i yuwan cine aa yuwusan atsuma e ida ya Ka'ana wan, ubata u na maa tawato du. She i yuwan cine ele aa yuwusan wan.

4 I toni wila u va reve i kuru ili i na n dammai ulobonu. Amu da Asulazuva Asula a du.

5 I toni ili i na n dammai na wila u va, adama a na vuma na toniyi nle u ta tsura wuma e ekere e le. Amu da Asulazuva.

6 <<She i yuwan zuzu ni imaci i na i ri zuzu na adu na yoo von ne ele wan. Amu da Asulazuva.

7 She vu von na mma va wu vu zuwa dada va wu o'wo ili yi izo'oshi wan. Mma va wu da. She vu von na ayi wan.

8 She vu von na ka va dada va wu wan, ili i ndolo i ta zuwa dada va wu o'wo ili yi izo'oshi.

9 She vu von na mawun ma anawu ma wu mo usheli wan, ko mawun ma ashawu ma wu mo usheli wan, ko mawun mo usheli ma mma va wu wan, ko o u'wa u ta u da a matsan ndu ko a matsan yi ta ubata u ro.

10 She vu von na mawun ma tsukaya ma wu usheli wu ulobo wa wu wan, ko usheli wu usheli wa wu wan, ili i ndolo i to o'wo wu ili yi izo'oshi.

11 She vu von nu usheli wu ka va dada va wu za na a matsaan niyi wan, mawun ma ashawu ma wu ma da.

12 She vu von na mawun ma anawu ma dada va wu mo usheli wan, adama a na maci zuzu va dada va wu da.

13 She vu von na mawun ma anawu ma mma va wu mo usheli wan, adama a na maci zuzu va mma va wu da.

14 She vu von na ka mawun ma anawu ma dada va wu wan, adama a na ayi mma va wu da.

15 She vu von na jene va wu wan, ka mawun ma wu ma da. She vu von na ayi wan.

16 She vu von na ka mawun ma anawu ma wu wan, adama a na ili i nda i to o'wo yi ili yi izo'oshi.

17 She vu von na mma obolo nu usheli wa yi wan. Waru she vu von na mawun ma tsukaya ma yi usheli wu ulobo wa yi ko mo usheli wa yi wan, adama a na imaci i zuzu ya yi i da. Iwuya i da ndolo'o.

18 She vu zuwa zawa'a vu ka va wu wo o'wo shewun va yi ka va wu gba ubuwu wuma, ayu vu von na ayi wan.

19 <<She vu von na ka ayi a mantsa mo usumbu ma yi wan.

20 She vu von na ka moron ma nden ma wu, ayu vu lungusa aciyawu na ayi wan.

21 She vu yuwan kucci na ko mawun ma ta atsuma a muwun ma wu e ekere a aamali Mole wan, adama vu tawaa na wono e ekere a Asulazuva wan. Amu da Asulazuva.

22 She vu von na vali na vali cine a tsu yuwan na ka wan. Ili yi idaba i da e ekere a Asulazuva.

23 She vu von na nama wan ayu vu lungusa aciyawu. She ka ca lipu va yi nama von na ayi wan, ili yi idaba i da.

24 <<Atsuma e re nda suru she i lungusa aciyadu wan, adama a na tsundolo tsa da ama a na moo lo a makakan ma du o o'woi ili yi idaba.

25 Tsundolo tsa da ida'a yo o'woi idaba. Reve n ca yi oforo adama o unusu wa yi, adama o ndolo a dada ida'a i shaamai aza a na a ri pe nden.

26 Amma i to toni ili i na n dammai na wila u va agba she i yuwan ili yi idaba i nda wan, ko umatsun wi ida i da vu ri ko mocin na ri nden na adu,

27 adama a na ili i nda i da suru ama'a a yuwain aza a na a danai elime a du, reve ida'a yo o'wo idaba.

28 Na yo o'woto ida'a ili yi idaba, u ta shaama du cine u shaamai ama a na a shi elime a du.

29 Vuma na yuwain cu'un vi ili yi idaba i nda suru, cu'un vuma ndolo a tawa yi atsuma a ama yi.

30 I toni ili i na n dammai, she i yuwan ili yi idaba ya agadu ya ama a na a yuwusain kafu i tawa pa wan. Waru she i lungusa aciyadu ne ele wan. Amu da Asulazuva Asula a du.>>

19

Wila icu'un icu'un

1 Reve Asulazuva a damma Musa,

2 <<Vu yuwan adanshi na aza a Isra'ila suru vu damma le, i dana na akiza adama a na amu Asulazuva Asula a du za va akiza da.

3 Vuma suru atsuma a du u ca dada na mma du tsugbain. Reve i yuwan tsutoni nu urana wa Ashibi a va. Amu da Asulazuva Asula a du.

4 She i zuwa okolo a du a musula wan ko i zuda aciyadu ruma musula mi irumu wan. Amu da Asulazuva Asula a du.

5 <<Ni i ca kucci muwwulai a tyo ubata wa Asulazuva, i ca yi cine wu ntsayi a usu yi o una u du.

6 I ta tama kucci'i o urana u ndolo ko nu usana u tawa, ili i na gba i buwai hali urana wa ta'atsu i ta kula to yi.

7 Na a tama akapi o urana wa ta'atsu wo o'wo ta ili yi idaba, waru a usu yi shi.

8 Vuma na tama niyi o urana wa ta'atsu biti, imini ya yi i da, adama a na u kambato ta ili ya akiza ya Asulazuva wo o'wo ili yi idaba, a ta tawa cu'un vuma ndolo atsuma a ama a yi.

9 <<A mantsa ma na i gasai itana ya aduma a du, she i gasa a tyo a nge'en ma aduma'a wan ko i toni nu u'yanlu ubata u na i gasai wan.

10 She i kamba u'yanlu o udfuma wa ataci a inabi wan ko yi tafa aza a na ocoi e ida wan. I lyawa le adama a alambi no omocin. Amu da Asulazuva Asula a du.

11 <<She i yuwan wivu wan. She i yuwan epen wan. She i luluma nanza wan.

12 She i kucina na ala a va ne epen wan. Mayuwan ne u to rono ala a Asula a wu e ida. Amu da Asulazuva.

13 <<She i paala moron ma nden ma du wan, waru she i usa itana ya yi wan. She i lyawa ikebe ya aza a azamalinga ya asa o ukere u du wan.

14 She yi isula agulani wan ko i zuwa ili i na irumba yaa tafatsa wan, amma yu uwwa wovon wa Asula a du. Amu da Asulazuva.

15 <<She i yuwan uge'etosu wu ulambu u mejege wan. She i roco adangulu e ekere a alambi wan ko icigi bata wu zagbain wan, amma i yuwan uge'etosu wa amayun atsuma o nron mu nden n du.

16 She i baza adanshi e epen atsuma a ama a du wan. She i yuwan ili i na yaa zuwa wuma wu nanza atsuma e meleshe wan. Amu da Asulazuva.

17 <<She vu 'yuwan za va wu o okolo a wu wan. Vu bara moron ma nden ma wu a alanga e eteshe adama vu tsura akunda o unusu wa yi wan.

18 She i zami ure u na yaa tsupa ko i zuwa nanza o okolo a du wan, amma i ciga moron ma nden ma du tsa aciyadu. Amu da Asulazuva.

19 <<I toni ili i na n dammai. She i bolo cu'un vi iliyamunga i ro na cu'un ro adama a yuwan tsukumbi wan. She i cu'wan udfuma u du ni icu'un, yi icu'un i re wan. She yo oto itana i na a dawai na apunda e re koko'o wan.

20 <<Na vuma von na ka na ri aagbashi, za na waru a yuwayin de nanza nzuwulai n na waa zuwa, agba koto a tsupaa yi shi ko wo o'wo faan shi, a ca le oforo a na a ntsayi. O una le wan, adama a na koto wo o'wo faan shi.

21 Amma vuma'a u ta tawa na aagiri'i o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan adama a kucci vu unusu ubata wa Asulazuva.

²² Ganu ta yuwaan yi kucchi matara mo ume mo unusu na aagiri'i'i na kucchi makufa ma wila a makakan ma Asulazuva adama o unusu u na u yuwain, ayu a yuwaan yi gafura vu unusu wa yi.

²³ <<Mantsa ma na i uwai atsuma e ida'a reve i cu'wan cu'un vu udanga na suru tsu matsan muwun ma alya, i tara muwu'un o o'wo du ili yi idaba hali a'wan a ta'atsu, she i lyuwa le wan.

²⁴ A aa'wan a nashi umatsun wu danga suru to o'wo ili ya akiza, kucchi vi ica ubata wa Asulazuva.

²⁵ Amma gba a aa'wan a tawun i ta lyuwa umatsun wu danga'a. Ne da ugasa u du wa dashi abunda amu da Asulazuva Asula a du.

²⁶ <<She i tama nama ayi ubuwu na mpasa ma yi wan. She i yuwan yindi ko tsuboci wan.

²⁷ She i ye'we cin du, ko i ye'we ntsuka n du wan.

²⁸ She yi pada lipu du adama a na i ri e mesun mo ukwa wan, ko i yuwan idana a lipu du wan. Amu da Asulazuva.

²⁹ <<She vu lungusa usheli wa wu o ure u tsipere wan ayu kambato yi aashakala, na ne da shi ida'a i ta kamba a tsushakala, ayu wo o'wo tapu ni iwuya.

³⁰ I toni urana wa Ashibi u va, waru i ca aa'isa a va tsugbain. Amu da Asulazuva.

³¹ <<She i 'yawa ubata wa aza a na o boloso aci na ruhu va akwakwa ko yindi tsara i zami asala ko ikambishi ya'a le wan. She i zami le wan tawa a lungusa du wan. Amu da Asulazuva Asula a du.

³² <<I ca za na ri na yono na abara tsugbain adama a na yaa uwwusa wovon wa Asula a du. Amu da Asulazuva.

³³ <<Na mocin ri nden na adu e ida i du, she i bongi yi wan.

³⁴ I ta yuwaan mocin na ri obolo na adu cine yaa yuwaan umatsun wi ida i du. I ciga yi cine i cigai aciyadu, adama a na adu fo omocin a da danai atsuma a Masar. Amu da Asulazuva Asula a du.

³⁵ <<She i paala nanza bata o uritosu wu uga'an e ida ko ume ko e ili ya abunda wan.

³⁶ I yuwan ulinga ni ili yu uritosu u mejege, ni ili yu ume i mejege.

Makundatsu ma na yoo rito ili yu u'yewu u dana mejege. Amu da Asulazuva Asula a du za na utaa ndu atsuma a Masar.

³⁷ I reve i toni ta ili i na n dammai suru obolo na wila u va suru, i toni le. Amu da Asulazuva.>>

20

Oforo adama o unusu

¹ Ayu Asulazuva a yuwan adanshi na Musa u damma,

² <<Damma aza a Isra'ila, suru za va Isra'ila ko mocin na ri na nden atsuma e le za na cayi ko mawun ma ta atsuma a muwun ma yi a tyo ya aamali Mole, a ciga a 'yuwan o una yi. Ama a lyuci'i a ta vuvara yi na atali.

³ N ta yuwan tsurala na vuma ndolo, waru n ta tawa yi atsuma ama a yi. Adama a na u ca ta mawun ma ta atsuma a muwun ma yi a tyo ya Mole. U kambuwa ta ubata wa akiza a va idaba, waru u tara ala a akiza a va ili ya abula shi.

⁴ Na ama a lyuci'i ene ta ana u cayi mawun ma ta atsuma a muwun ma yi a tyo ya Mole reve a rungwa, agba o una yi shi,

⁵ to n ta yuwan tsurala na vuma'a nu u'wa wa yi. Waru n ta tawa u'wa wa yi nu ugundo wa yi atsuma a ama e le, na suru aza a na a yuwusan tsushakala obolo na ayi a tyo ya Mole.

⁶ <<N ta yuwan tsurala na za na vadalai ubata u mobolo ma aci no ozo o otoni, no oboci a yuwusan tsushakala ubata e itoni i le. Waru n ta tawa yi atsuma a ama a yi.

⁷ I tawa aciyadu waru yo o'wo aza a akiza, adama a na amu da Asulazuva Asula a du.

⁸ I guza wila u va reve i kuru le. Amu da Asulazuva, za na tawa ndu na akiza.

⁹ <<Suru za na isulai dada va yi ko mma va yi a ciga a 'yuwan o una yi, adama a na wi isula ta dada va yi ko mma va yi. Ume wu mpasa ma yi n ta dana a aci a yi.

¹⁰ <<Na vuma yuwan tsipere na ka moron ma nden ma yi, ele ra na a yuwain tsipere'e a ciga a 'yuwan o una le.

¹¹ Na vuma von na ka va dada va yi, u zuwa ta dada va yi o'wo ili i wono. Ele ra

na a ciga a 'yuwan o una le, ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le.

¹² Na vuma von na jene va yi, ele ra a ciga a 'yuwan o una le, adama a na a yuwan ta ili yu uwuyan, ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le.

¹³ Na vuma von na za va yi vali cine a tsu von na ka, ele ra a yuwan ta ili yi idaba. Na a ciga a 'yuwan o una le, ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le.

¹⁴ <<Na vuma zuwa usheli na mma va yi, ayi ndolo iwuya i da. Ayi ne ele ra a ciga a 'yuwan a kuloto le atsuma akina, tawa she iwuya i dana atsuma a du wan.

¹⁵ <<Na vuma yuwan tsipere na nama a ciga a 'yuwan o una yi, reve fo o una nama'a.

¹⁶ Na ka rawa zuzu na nama adama u von na ayi, a to una ka'a obolo na nama'a. A ciga a 'yuwan o una le, ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le.

¹⁷ <<Na vuma tara mawun ma anawu ma yi, mawun mo usheli ma dada va yi ko mawun mo usheli ma mma va yi, reve a yuwan tsipere, wo o'wo ta ili yi izo'oshi. Na a ciga a 'yuwan a tawa le a makakan ma ama e le. Adama a na u ca ta zawa'a wono, waru ume wu mpasa ma yi n ta a aci a yi.

¹⁸ <<Nna vali von na ka mantsa ma na we inda ashinda, u kpatu'wa atabu a yi, waru ayi ka'a u kpatu'wa ta atabu a mpasa ma yi a alanga. Ele ra na a ciga a 'yuwan a tawa le atsuma a ama e le.

¹⁹ <<She vu yuwan tsipere na mawun ma anawu ma mma ko za va dada va wu wan, adama a na ayi ndolo u ta zuwa yi wo o'wo ili yi izo'oshi, ele ra ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le.

²⁰ Nna vuma von na ka va dada ke'en va yi, u tawaa ta dada ke'en va yi na wono. Ume wu mpasa n le n ta dana a aci e le, ele ra a ta kuwa babu mawun.

²¹ Nna vuma zuwa ka mawun ma anawu ma yi, ayi ndolo ili yi idaba i da, u tawaa ta mawun ma anawu ma yi na wono. A ta dana babu mawun.

²² <<I toni adanshi a va na wila u va suru reve i kuru le, adama tawa ida i na maa tyowetyo du i shaama du wan.

²³ She i yuwan mmalu cine agadu e ida i na maa gbara a makakan ma du a ri wan, adama a na a yuwan ta suru ili i nda, ayi da i zuwai me inda idaba i le.

²⁴ Amma n damma du ta, i to o'wo na agadu e ida i le. N ta ca du ayi agadu, ida i na yee yeneshe na maani ni ishiki. Amu da Asulazuva Asula a du za na tawa ndu diga a akapi e elentsu.

²⁵ <<I ta kakasa inama i na i ri idaba na aza na a ri idaba shi, na nnun n na n ri idaba na aza a na a ri idaba shi. She yo o'woto aciyadu idaba o una wu nama ko manunu wan, ko ili i ro i na i ri e ikatapu e ida, aza a na n tawai a ri idaba ubata u du wan.

²⁶ I to o'wo aza a akiza ya'a va, adama a na amu Asulazuva, za va akiza da. Waru n tawa du ta atsuma a akapi e elentsu adama yo o'wo aza a va.

²⁷ <<Vali ko ka na ri o boloso aci na ruhu va akwakwa ko yindi na a ciga a 'yuwan o una yi. A ta vuvara yi na atali, waru ume wu mpasa ma yi n ta dana a aci a yi.>>

21

Wila adama a nan Ganu

¹ Reve Asulazuva a damma Musa, <<Yuwan adanshi na nan ganu, olobo a Haruna, vu damma le: She za ta atsuma e le u ju'wan akwakwa atsuma a ama a yi wan u kambato aciyayi ili i idaba.

² She maci va yi i zuzu i da goon waa ju'wan, tsa mma va yi, na dada va yi, nu ulobo wa yi, ko usheli wa yi na mawun ma anawu ma yi,

³ ko zakpara ko zawa'a va yi vu ka za na koto revei vali shi, waru koto wo oloi shi za na ri e ekere a yi, adama a yi u ta gura kambato aciyayi ili yi idaba.

⁴ Waru she u kambato aciyayi ili yi idaba o una u tsumaci tso lolo va yi wan.

⁵ Nan ganu'u waru aa puna ogbondo shi, waru she e ye'we cin le, ko e ye'we ntsuka n le wan, waru she a pada lipu le wan.

⁶ A ta dana aza a akiza e ekere a Asula e le waru a kambato ala Asula e le ili ye pere shi, adama a na ele da aa casu Asulazuva kucci va akina, ilyalya ya

Aṣula e le, adama o ndolo a 'yuwan a ciga a dana na akiza.

⁷ She a zuwa ka na lungusai aciyayi na tsushakala wan. Ne da waru a zuwa ka na kakasai na vali va yi wan, adama a nan ganu ama a akiza a da e ekere a Aṣula e le.

⁸ I tara nan ganu na akiza adama a na ele da a tsu tara kucchi vi ilyalya du a ca Aṣula a du. A ta dana na akiza e ekere a du, adama a na amu Aṣulazuva a du za na tsu zuwa du aza a akiza, amu akiza a da.

⁹ Waru usheli wa ganu u na suru u lungusai aciyayi wo o'woi ashakala, u ca ta dada va yi wono, a ta kulafo yi na akina.

¹⁰ <<Ganu gbain na ri zagbain atsuma a aza a yi, za na a tsuwayin mani'in a aaci a yi, waru za na a cayi ucira wo oto utugu u tsuganu waa lyawa anji a yi iwa'u shi ko wu kara atugu a yi shi.

¹¹ Waa rawa ubata u na akwakwa a ri shi tsara u kambato aciyayi ili yi idaba wan, ko adama a mma va yi da ko dada va yi.

¹² Woo uta u lyawa ubata wa akiza shi. Adama u kambato aa'isa a Aṣula a yi idaba wan, adama a na a tawa yi ta o ure wu utsusun u mani'in wa Aṣula a yi. Amu da Aṣulazuva.

¹³ U zuwa ka na koto revei vali shi.

¹⁴ Waa zuwa ka na vali va yi kuwai ko ka na kakasai na vali va yi ko ka na lungusai aciyayi a tsushakala shi. Agba u zuwa ka diga atsuma a ama a yi za na koto revei vali shi,

¹⁵ tsara u lungusa muwun mu ugundo ma yi atsuma a ama a yi wan. Amu da Aṣulazuva za na kambuwa niyi za va akiza.>>

¹⁶ Reve Aṣulazuva a damma Musa,

¹⁷ <<Vu yuwan adanshi na Haruna, vu damma yi, diga gogo hali a tyo mantsa me elime ko za atsuma o ugundo wa wu za na ri na mbala aa lyawa yi u rawa zuzu u ca kucchi vi ilyalya ya Aṣula a yi shi.

¹⁸ Adama a na vuma na ri na mbala suru wu ntsaa u rawa zuzu shi: irumba ko akutsuma, ko za na utsuvu ko vunu ko urewesu wa yi u ri dere shi ko za na ri dangudu dangudu,

¹⁹ ko vuma na ri nu ukudu a anana ko o ukere,

²⁰ ko vuma na ri no oboto o ucina ko mokodi ma vuma ko vuma na ri na da'un a lyusu ko za na ri na mbala mi ikavuru ko za na ri na ajakata ko za na o fodoi arawa.

²¹ She za diga o ugundo wa Haruna ganu na ri na mbala u tawa zuzu na waa ca Aṣulazuva kucchi va akina wan, adama a na u ri usadu. She u rawa zuzu na waa ca kucchi vi ilyalya ya Aṣula a yi wan.

²² U ta gura tama opopofu a Aṣula a yi, a na a la'ai akiza ni ilyalya ya akiza waru.

²³ Agba she u rawa zuzu nu umuna ko masa'a wan, adama a na u ri usadu, adama u lungusa ubata wa akiza a va wan. Adama a na amu da Aṣulazuva a na a kambato niyi za va akiza.>>

²⁴ Ne dada gba Musa yuwain adanshi na Haruna no olobo a yi, na ama a Isra'ila suru.

22

¹ Reve Aṣulazuva a yuwan adanshi na Musa,

² <<Vu damma Haruna no olobo a yi a guza ili ya akiza ya ama a Isra'ila i na a ca numu ulobonu tsara a lungusa ala a va wan. Amu da Aṣulazuva.

³ Vu damma le, <Nna za ta atsuma a muwun mu ugundo n du diga gogo hali a tyo mantsa me elime u rawa zuzu ni ili ya akiza i na ama a Isra'ila a cayi Aṣulazuva ayi na nshinda, a ta tawa vuma ndolo a makakan ma va. Amu da Aṣulazuva.

⁴ Nna atsuma o ugundo wa Haruna vuma ro ri na mbala mu ukwan u lipu ko u ri a madawa waa lyuwa ili ya akiza shi, she na wo o'wo cece. Ne da fo nu u ju'wan ili suru i na i ri idaba ya akwakwa ko vuma na tsali tso ocoi u to o'wo idaba.

⁵ Waru ne da, za na ju'wain ili i na i ri e ikatapu suru i na yaa zuwa yi wo o'wo ili yi idaba. Ko vuma na zuwa niyi wo o'woi idaba, ayi fo u to o'wo ili yi idaba.

⁶ Za na ju'wain cu'un vi ili i ndolo suru u to o'wo idaba hali ulivu, waru waa lyuwa ilyalya ya akiza shi she nu u sumba,

⁷ Nu urana u riya dada woo o'wo cece, diga lo u ta gura lyuwa ilyalya ya akiza, adama a na ilyalya ya yi i da.

⁸ Waa tama ili i na i kuwayi aciyayi shi, ko ili i na inama yu una yi karai shi. Ele nda a ta zuwa yi wo o'wo idaba. Amu da Asulazuva.>

⁹ <<A yuwan tsutoni ni ili i na n damma nle adama o ronoo aciyele unusu tawa a kuwa o una u na a 'yuwain a yuwan tsutoni wan. Amu da Asulazuva za na o'woto nle na akiza.

¹⁰ <<Vuma na ri atsuma o ugundo wa ganu shi, waa lyuwa ilyalya ya akiza shi. Waru mocin va ganu ko za zamalinga waa lyuwa ilyalya ya akiza shi.

¹¹ Amma nna ganu tsula ta aagbashi ni ikebe, aagbashi'i u ta gura lyuwa ilyalya'a. Waru za na a matsain atsuma o u'wa wa yi u ta gura lyuwa ilyalya'a.

¹² Nnu usheli wa ganu wo olo vuma na ri ganu shi, waa lyuwa atsuma e ili ya akiza i na a tafai shi.

¹³ Amma nnu usheli wa ganu za na o'woi maruna ko wu utai lolo waru u ri na mawun shi, reve u kamba o u'wa wa dada va yi, ayi ubuwu yawa, u ta gura lyuwa ilyalya ya dada va yi. Vuma na ri ganu shi, ko cine a yuwain waa lyuwa ilyalya'a shi.

¹⁴ Waru na za lyuwa ilyalya ya akiza atsuma o unusu, u ta kambuwa ganu ili i na u lyuwai'i reve u dashi za ta atsuma o ozo o ton wa abunda e ili'i.

¹⁵ She nan ganu aa tara ilyalya ya akiza i na ama a Isra'ila a tawayi Asulazuva ili yi idaba wan.

¹⁶ Na a lyawa vuma na ntsayi shi u lyuwa ilyalya ya akiza u ta tawa le nu unusu u na woo ronoo le uge'etosu, adama a na amu da Asulazuva za na kambato nle na akiza.>>

Kucci na aa ushi shi

¹⁷ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa,

¹⁸ <<Vu yuwan adanshi na Haruna no olobo a yi na ama a Isra'ila suru, vu damma le, na za suru atsuma o u'wa wa ama a Isra'ila ko mocin na ri nden atsuma a ama a Isra'ila tawa na kucci vu ukulatosu e ekere a Asulazuva, ko o

shiton akucunu ko kucci vu ucigu wo okolo,

¹⁹ nnu u ciga a ushi kucci va yi, u tawa na no oogono a nan ko kyon ko megbele ma na ma ri usadu shi.

²⁰ She i ca kucci na ri na usadu wan, adama a na aa ushiya du ayi shi.

²¹ Na vuma tawa Asulazuva kucci muwwulai adama u shiton nzuwulai ko kucci vu ucigu wo okolo diga o obolo e inan ko obolo e ikyon ko o obolo e mgbele, na a 'yuwan a ciga u ca nama na ri gbaga, za na ri usadu shi.

²² She a ca Asulazuva kucci vu nama na ri ne esu shi wan, ko za na ri ukudu wan, ko za vu usadu wan, ko za na ri na wuntsu a lipu wan ko za na ri nu ukparu wan. She a yuwan kucci vu ukulatosu na cu'un vi iliyamunga i ndolo a masa'a wan.

²³ A ta gura ca oogono a nan ko kyon aza a na pasu lipu le a ri usadu kucci vu ucigu wo okolo. Agba aa ca le adama a kucci vu ushitosun wa akucunu shi.

²⁴ Yaa ca Asulazuva nama na a kulaj ko o bosoi, ko a batsai, ko o fodoi arawa shi. Yaa yuwan ne e ida i du shi.

²⁵ Ne da gba waru yaa ushi icu'un yi iliyamunga i ndolo e ekere o mocin, reve i ca Asula a du kucci vi ilyalya shi. Aa ushiya du ele shi adama a na a ntsaa a yuwan kucci ne ele shi, adama a na a ri usadu waru a ta na mbala a lipu le.>>

²⁶ Reve Asulazuva a damma Musa a na,

²⁷ <<Nna a matsan moggono ma nan ko mo kyon ko me megbele, u ta dana obolo na mma va yi hali rana cindere, o urana wa kunla a tyo elime a ta ushi yi kucci na aa yuwaan Asulazuva va akina.

²⁸ Agba yaa pada nan ko kyon urana u ta na mawun ma yi shi.

²⁹ Waru na yaa casu kucci vu ugodyusho e ekere a Asulazuva, i ca yi cine a ushiya du.

³⁰ A ta tama yi a atsuma o urana u ta, yaa lyawa ili i pasa a tyo usana u ro shi. Amu da Asulazuva.

³¹ <<Adama o ndolo i guza ili i na n damma ndu waru i yuwan le. Amu da Asulazuva.

³² Waru she i kambato ala a akiza a va ili ye pere wan, agba adu ama a Isra'ila i

zuwa ala a va a dana na akiza. Amu da Asulazuva za na kambato ndu aza a akiza.

³³ Amu da mu utaa ndu diga atsuma e ida ya Masar adama mo o'wo Asula a du. Amu da Asulazuva.>>

23

¹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa,

² <<Vu yuwan adanshi na ama a Isra'ila, vu damma le: Ele nda ele da abuki a na n zuwai, abuki a na Asulazuva a zuwai a na a cu'wuwa a mantsa me ibolo ya akiza ya aza a Isra'ila.

Urana wa Ashibi

³ <<A ta yuwan ulinga atsuma a rana tali, agba urana wa cindere, urana u wivuwun langa da. Urana u da a na aa yuwan ibolo ya akiza. Uбата u na i ri suru yaa yuwan ulinga atsuma o urana u ndolo shi ko ke'en, adama a na urana wa Ashibi u da e ekere a Asulazuva.

Abuki a mapasa (Mkc 28:16-25)

⁴ <<Ele nda ele da abuki a na Asulazuva a zuwai ibolo ya akiza. A ta saala ama a Isra'ila ele a mantsa ma na a zuwa nle:

⁵ O urana wa kupa na aza a nashi atsuma o woto wu ufaru nu ulivu da da ee teme mayan ma Abuki a Mapasa ma Asulazuva.

⁶ Reve o urana u kupa no ozo ton o woto'o i yuwaan Asulazuva abuki o Opopofu a na a ri na Wolilo shi. I ta yuwan rana cindere a tamusa Opopofu a na a ri na Wolilo'o shi.

⁷ O urana wu ufaru wa abuki'i i ta yuwan ibolo ya aganda ya akiza. Yaa yuwan linga va ana'an na nfa'an shi.

⁸ Agba i ca Asulazuva kucci vu ukulatosu hali rana cindere. O urana wa cindere u da yaa yuwan ibolo ya akiza. Atsuma o urana u nda yaa yuwan linga du va ana'an na nfa'an shi.>>

Ucasu wu matsun vu ufaru va aduma

⁹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa,

¹⁰ <<Vu yuwan adanshi na ama a Isra'ila vu damma le: Nni i tawa atsuma e ida i na maa ca du, waru ni i yuwan

ugasa, i tara aakatalu atsuma e itana yu una i na i fara inai i 'yawaa ganu.

¹¹ Ganu'u u ta ca Asulazuva aakatalu'u kucci vu u'yasan o una u du tsara a usu du. Ganu'u u ta 'yasan yi nu usana u tawa o urana u na u kuruyi urana wa Ashibi.

¹² Waru o urana u na a cayi kucci vu u'yasa'an i ta ca magiri'i ma na ma ri na aa'wan a ta, za na ri usadu shi adama a ca Asulazuva kucci vu ukulatosu.

¹³ Obolo na magiri'i'i, i ta ca kucci vi ishina makundatsu ure u efa u yira i lashi atsuma a kupa i na a jambarai na mani'in ma zetun, a ca Asulazuva kucci vi ilyalya i maguru, agba kucci vi ili yo oso u dana magasutsu ma ta ma masayan ma inabi.

¹⁴ Waru yaa tama opopofu ko ishina i na a zuyin ko ishina i sa'avu shi. She urana u na i tawayi Asula a du na kucci nda. Ayi nda wila u da u na yaa guza hali a tyo a muwun mu gundo du ubata u na i danuyi biti.

Abuki o ugasa (Mkc 28:26-31)

¹⁵ <<I kece ajuma e cindere cip cip cip diga o urana u na u kuruyi Ashibi, urana u na i tawai na aakatalu a kucci vu u'yasan.

¹⁶ I kece rana kupoton aca a Ashibi a ajuma e cindere'e, reve i ca Asulazuva kucci vi ishina i sa'avu.

¹⁷ Uбата u na i ri nden suru i tawaa no opopofu e re a na aa ca Asulazuva kucci vu u'yasan. A yuwan opopofu suru na makundatsu ure u efa ma yira i lashi atsuma a kupa na wolilo, reve a ca Asulazuva kucci vu umatsun wu ufaru.

¹⁸ I ta ca mugiri'i n cindere obolo no opopofu'u, aza a na a ri na aa'wan a ta ta waru a ri usadu shi obolo na moggono ma nan na agiri'i e re. A ta ca Asulazuva ele kucci vu ukulatosu obolo na kucci vi ishina na kucci vi ili yo oso, kucci na a yuwain na akina ili i maguru mo uyo'o e ekere a Asulazuva.

¹⁹ Waru i ta ca magaji adama a kucci vu unusu na mugiri'i n re aza a na a ri na aa'wan a ta ta kucci muwwulai.

²⁰ Ganu ta 'yasan mugiri'i n re'e a makakan ma Asulazuva kucci vu u'yasan obolo no opopofu o umatsun

wu ufaru. O to o'wo ili ya akiza e ekere a Aṣulazuva, reve o o'wo aza a ganu.

²¹ O urana u ndolo a ta saala ibolo ya akiza i da. Yaa yuwan linga ḍu va na'an na nfa'an shi. Ayi nda u to o'wo ḍu wila ubata u na i danuyi suru hali a tyo a muwun mu gundo n ḍu.

²² <<Waru mantsa ma na i ri o ugasa, she i yuwan ugasa hali a tyo a nge'en ma aduma'a wan. Waru yaa yuwan u'yanlu shi. I lyawa u'yanlu adama a alambi no omocin. Amu da Aṣulazuva Aṣula a ḍu.>>

Abuki a wivulu wa avana (Mkc 29:1-6)

²³ Reve Aṣulazuva a yuwan adanshi na Musa,

²⁴ <<Vu damma ama a Isra'ila: O urana wu ufaru u woto we cindere, i yuwan wivuwun wu urana langa adama a na urana u da wu ucuwusan na wivulu wa avana ibolo ya akiza.

²⁵ Yaa yuwan ulinga u ḍu wa ana'an na nfa'an shi, agba i ca Aṣulazuva kucci na a yuwain na akina.>>

Urana u matara mo ume mo unusu (Mkc 29:7-11)

²⁶ Reve Aṣulazuva a yuwan adanshi na Musa,

²⁷ <<Urana wa kupa u woto we cindere, Urana u Matara mo ume mo Unusu ma da. U to o o'wo ḍu urana wi ibolo wa akiza. She i lyuwa ilyalya o urana'a wan, reve i ca Aṣulazuva kucci na a yuwain na akina.

²⁸ Waru yaa yuwan ulinga atsuma o urana u ndolo shi, adama a na Urana u da u Matara mo ume mo Unusu, na aa ca kucci adama a matara mo ume mo unusu u ḍu a makakan ma Aṣulazuva Aṣula a ḍu.

²⁹ Za na suru lyuwai ilyalya o urana u ndolo a ta tawa yi atsuma a ama a yi.

³⁰ Waru za na suru yuwain ulinga o urana u ndolo, n to kototo vuma ndolo atsuma a ama a yi.

³¹ Yaa yuwan ulinga shi suru suru. Wila u da u na yaa guza hali a tyo a muwun mu gundo n ḍu ubata u na i danu yi suru.

³² U to o o'wo ḍu Urana wa Ashibi u na yee ivuwan waru yaa lyuwa ilyalya shi. Diga o ulivu wu urana wa kucci u woto'o

hali a tyo o ulivu wu urana wa kupa i cuwan a na Ashibi a da.>>

Aabuki o Ogodo (Mkc 29:12-40)

³³ Reve Aṣulazuva a yuwan adanshi na Musa,

³⁴ <<Vu yuwan adanshi na ama a Isra'ila vu damma, o urana u kupa no ozo o ton u woto we cindere u nda u da Abuki o Ogodo o Ucuwusan a Aṣulazuva ee teme. Waru u ta tara rana cindere

³⁵ Urana wu ufaru u to o o'wo ibolo ya akiza. She i yuwan ulinga wa ana'an na nfa'an wan.

³⁶ I ta ca Aṣulazuva kucci na a yuwain na akina rana cindere. Reve o urana wa kunla i yuwan abuki a akiza waru i ca Aṣulazuva kucci na a yuwain na akina. Ayi nda u to o o'wo ḍu ibolo ya akiza, she i yuwan ulinga wa ana'an na nfa'an wan.

³⁷ <<Ele nda ele da abuki a Aṣulazuva aza a na a zuwaa ndu ana yaa dana a yuwusan, aza a na yaa dana a yuwusan mantsa me ibolo ya akiza na yaa dana a casu Aṣulazuva kucci va akina, kucci vu ukulatosu, na kucci vi ishina na nan kucci waru i ta ca kucci vo oso vu urana suru.

³⁸ Abuki a nda a ta atsuma o udashiyyi wa abuki o urana wa Ashibi na abuki a ne'e na abuki a kucci va akucunu na abuki a kucci vu ucigu wo okolo na yaa ca Aṣulazuva.

³⁹ <<Adama o ndolo urana wa kupa no ozo o ton u woto we cindere, a mantsa ma na i bolotoi itana ya aduma a ḍu, reve i yuwan abuki o urana we cindere wa Aṣulazuva. Urana wu ufaru urana u wivuwun u da, waru urana wa kunla fo urana u wivuwun u da.

⁴⁰ O urana wu ufaru u da yaa lyuwa umatsun vu danga sa'ani, reve i gasa ashiwashiwa obolo ne eten a danga na ri na ayu'un lon, reve i yuwan mazanga a makakan ma Aṣulazuva Aṣula a ḍu hali rana cindere.

⁴¹ I ta yuwaan Aṣulazuva abuki a nda hali rana cindere atsuma a aa'wan suru. Wila u da u na yaa guza hali a tyo a muwun mu gundo ḍu. O woto wa cindere u da yaa yuwan abuki'i.

⁴² I danu atsuma o ogodo a du hali rana cindere. Ne da fo umatsun wa Isra'ila suru aa danu o ogodo e le.

⁴³ Ne da muwun mu ugundo n du mee reve a na amu da n zuwai ama a Isra'ila a danu atsuma o ogodo e le a mantsa ma na mu utaa nle atsuma e ida ya Masar. Amu da Asulazuva Asula a du.>>

⁴⁴ Ne da Musa cuƙuwai ama a Isra'ila abuki a nda a na Asulazuva a zuwayi ama a Isra'ila.

24

Mani'in no opopofu a makakan ma Asulazuva

¹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa,

² <<Vu zuwa ama a Isra'ila a tawaa wu na mani'in ma Zetun can adama a fitila tsara a zuwa fitila'a u dana a madala.

³ Haruna ta zuwa fitila'a elime o umuna u gbain u na u palai Oogodo o Uga'asusan. U ta dana a lapulusa ifitila'a diga ulivu a tyo usana a 'yawa. Wila u da u na woo koto shi diga gogo hali a tyo a muwun mu ugundo n du.

⁴ Ayi da waa dana a kalyuwusa ifitila'a a wisawatan u zinariya can a makakan ma Asulazuva kuci.

⁵ <<I kene yira i lashi reve i yuwaan opopofu kupa ne ejere na ayi. Opopofu suru u lyuwa yira i na i ri ume u makundatsu u re u efa u yira i lashi atsuma a kupa.

⁶ Reve vu gere le udaru u re, o udaru suru vu zuwa akutsu a tali zuwa va apada a zinariya can na ri a makakan ma Asulazuva.

⁷ Reve vu tsun ili i maguru o udaru suru adama wo o'wo kucci vu ucuwusan o una wo opopofu'u, waru wo o'wo kucci na a cayi Asulazuva va akina.

⁸ O urana wa Ashibi suru Haruna gere le a makakan ma Asulazuva o una wa aza a Isra'ila, akucunu a aza a Isra'ila a na a ri n koto shi.

⁹ Opopofu'u o to o'wo aza a Haruna no olobo a yi, waru a ta tama le pe ubata wa akiza adama a na akunda e le da a na a la'ai akiza atsuma a kucci va akina a na a cayi Asulazuva.>>

A vara ta za na yuwain unusu u gbain

¹⁰ Urana u ro avu ulobo wu ka va Isra'ila za na dada va yi za vi ida va Masar da, u kara o uta obolo na ama a Isra'ila. Reve ulobo'o na vuma va Isra'ila'a a yuwan nlangi o uvalata wa ama a Isra'ila.

¹¹ Avu ulobo wu ka va Isra'ila'a a yuwan unusu u gbain na Ala a Asulazuva. Reve a tawato yi ubata wa Musa. (Aala a mma va yi a da Shelomi usheli wa Dibiri o ugundo wa Dan.)

¹² Reve a baru yi ubata u ro, hali she ne ee reve ili i na Asulazuva aa damma a alanga eteshe.

¹³ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa u damma:

¹⁴ <<Vu utaa na vuma na yuwain unusu u gbai'in diga o uvalata u du. Reve vu zuwa ama suru a na a uwwai ili i na u dammai a kuruwa yi ekere a aaci. Reve a zuwa ama'a suru a vara yi na atali.

¹⁵ Reve vu damma ama a Isra'ila a na: Vuma na suru yuwain adanshi isulai Asula a yi, u ta tara ume wu unusu wa yi.

¹⁶ Vuma na yuwain unusu u gbain na ala Asulazuva suru amayun a to una yi. Obolo a ama a ta vuvara yi na atali ko na mocin da ko umatsun wi ida nu u yuwaan Ala'a unusu u gbain na amayun a to una yi.

¹⁷ <<Waru za na unai vuma suru, na amayun ayi fo a to una yi.

¹⁸ Za na waru suru unai iliyamunga yi za ro, u ta kambuwa iliyamunga, wuma o una u wuma.

¹⁹ Vuma na waru amaton yi moron ma nden ma yi suru, cine u yuwaan niyi ne da fo a yuwaan yi.

²⁰ Nu u kuda yi ta eetele, ayi fo a ta kuda yi eetele. Nnu u fodo yi lyusu, ayi fo o to fodo yi lyusu. Nnu u mula yi anga, ayi fo a ta mula yi anga. Cine wa amaton niyi, ne da fo aa amaton yi.

²¹ Za na unai iliyamunga suru, u ta kambuwa za ro. Waru za na unai vuma suru, ayi fo a to una yi.

²² Wila'a u te reme mocin nu umatsun wi ida'a, amu da Asulazuva Asula a du.>>

²³ Reve Musa yuwan adanshi na ama a Isra'ila. Avu o utaa vuma na yuwain adanshi o unusu u gbain o uvalata'a, reve

a vara yi na atali. Ama a Isra'ila a yuwan ta cine Asulazuva a dammai Musa.

25

Aa'wan a wivuwun

¹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa a Masasan ma Sinai, u damma,

² <<Vu yuwan adanshi na ama a Isra'ila, vu damma le, nni i uwa atsuma e ida i na maa ca du, ida'a na aciyayi u toni wila u wivuwun wa Asulazuva.

³ I cu'wan aduma a du a'wan a tali, waru i lapula aduma a inabi a du a'wan a tali'i, reve i boloto matsun le.

⁴ Agba aa'wan e cindere u to o'wo aa'wan a wivuwun e ida'a, wivuwun wa Asulazuva. Yaa cu'wan aduma du shi waru yaa lapula danga inabi du shi.

⁵ Waru yaa gasa atapashi shi, waru yaa ta'an umatsun wa aduma a inabi a du a na i lapulai shi. Aa'wan o ndolo u to o'wo aa'wan a wivuwun wi ida.

⁶ Ili i na ida'a yaa matsan a aa'wan a wivuwun u to o'wo du ilyalya, adu na agbashi a du amaci na ali, hali fo na aza zamalinga a du no omocin a na a ri nden obolo na adu,

⁷ hali fo ni inan i du hali na inama yu una i na i ri atsuma e ida i du. Ili i na i kungwai e ida'a suru o to o'wo ilyalya.

Aa'wan a abuki o ukambusa faan

⁸ <<I kece a'wan e cindere a wivuwun, a'wan e cindere udobonu toto ucindere'e, u to o'wo a'wan a wivuwun amunga na kucci.

⁹ Reve o urana wa kupa u woto we cindere yi ivula aavana. O urana u kucci matara mo ume mo unusu yi ivula aavana atsuma e ida i du ma'bula.

¹⁰ Reve i tawa aa'wan a kupoton na akiza, reve a lapa ulingi u na woo roco a na ama o o'woi faan atsuma e ida i du nu ubata a nden n du suru. U to o'wo du aa'wan a na ama o o'wo faan. Vuma suru ta kamba e itana ya agadu yu umatsun wa yi. Waru vuma suru ta kamba atsuma o umatsun wa yi.

¹¹ Aa'wan a kupoto'on u to o'wo du aa'wan a abuki o ukambusa faan. Atsuma a aa'wan o ndolo, yaa cu'wan shi waru yaa gasa atapashi shi waru yoo

boloto umatsun wa inabi u na a kudai a lapula shi.

¹² Adama a na aa'wan a abuki o ukambusa faan da waru i tara yi na akiza. Atapashi a da goon yaa lyuwa.

¹³ <<Atsuma a Aa'wan a Abuki a nda, za suru atsuma a du u kamba ubata e itana ya yi.

¹⁴ Waru na vu winaa za va wu ida yi cimba, ko vu tsula e ekere a yi, she i paalulai wan.

¹⁵ Na vaa tsula ida e ekere a za va wu, vu ta tsupa o una wa abunda a a'wan a na a ri acapa kafu abuki'i, waru u ta winaa wu o una wa abunda a a'wan a na a buwai a tyo o ugasa.

¹⁶ Nna a'wan a buwa abunda, vu dashi abunda e ikebe'e. Agba nna a'wan a buwa abunda shi, vu jebe ikebe'e. Adama a na ili i na waa winasa wu o una wa abunda e itana yu uduma i da.

¹⁷ She i paalulai wan, amma yu uwwa wovon wa Asula a du, adama a na amu da Asulazuva Asula a du.

¹⁸ <<Adama o ndolo i yuwan ili i na n damma ndu waru i kuru wila u na n zuwaa ndu adama i yuwan nden n lafiya atsuma e ida'a.

¹⁹ Ida'a i ta matsan ulobonu, i ta lyuwa i cuwan, waru i ta danu gbaga.

²⁰ Agba nni i damma, <Nye tsaa lyuwa atsuma a aa'wan e cindere'e na tsu cu'wan shi waru tsaa gasa itana yu uduma shi?>

²¹ I reve gba, n ta zuwaa du aba'un a va atsuma a aa'wan a tali, adama ida'a i matsan ulobonu i na yaa lyuwa hali a'wan a ta'atsu.

²² Nni i yuwan ca'an a aa'wan a kunla, i ta dana a lyuwusa akuci e itana yu uduma, waru i ta lyuwa le hali a aa'wan a kuci, a mantsa ma na ilyalya ya yi i kutsai.

²³ <<Yaa wina ida'a suru suru shi, adama a na ida'a za va da. Waru adu omocin a da tsa aza a nden ma atsupu.

²⁴ Waru ida i na yo o'woi za du suru, nna yaa wina yi, i ca ure u na aa gura tsupisa yi.

²⁵ <<Nnu ulambu u reme za ta atsuma a du, hali u kene pe atsuma e ida ya yi u

wina, vuma ta atsuma e imaci i zuzu ya yi u kamba u tsupisa ida'a.

²⁶ Nna gba za na winai ubata'a u ri ni imaci i na yaa gura tsupisa ubata'a shi, agba a tyo de elime ayu u tsura ikebe i na waa gura tsupisa ubata'a,

²⁷ to, u kece abunda a a'wan a na u yuwain a na u winai ubata'a. Reve u kambuwa ili i na i buwai e ekere a vuma na u winayi, ne da uduma'a waa kambisa za va yi.

²⁸ Agba nnu u ri ni ikebe i na waa gura tsupisa ubata'a shi, to, ubata u na a winai u ta dana e ekere a vuma na tsulai ubata'a, hali a tyo a Aa'wan a Abuki o ukambusa faan. A Aa'wan a Abuki'i a ta kambuwa yi, reve u kambisa a nden ma yi.

²⁹ <<Nna vuma wina u'wa wu nden atsuma a lyuci na ri nu ukari, u ta gura tsupisa u'wa'a atsuma a aa'wan a ta. Aa'wan a ta mafula u ta nu ucira u na waa gura tsupisa yi.

³⁰ Agba nnu u gura tsupisa u'wa'a atsuma a aa'wan a ta o ndolo shi, to, u'wa'a wo o'wo ta u'wa u vuma na tsula niyi, hali a tyo a muwun n tsukaya ma yi. Aa kambuwa za vi ili shi a Aa'wan a Abuki'i.

³¹ Agba 'wa na ri a mulyuci n na n ri ukandaruwu nu ukari shi, a ta tara le tsi ida yi cimba, a ta gura tsupisa ikebe o una u le. A ta gura waru kambuwa aza a 'wa na 'wa le atsuma a Aa'wan a Abuki'i.

³² <<Agba ada a nan Levi na 'wa le na ri atsuma e ilyuci i le, a ta na aa gura tsupisa ili i le a mantsa suru.

³³ Agba na vuma va Levi wina u'wa atsuma e ilyuci ya ama a Levi, agba u gura tsupisa u'wa'a shi, a ta kambuwa yi nu u'wa wa yi atsuma a Aa'wan a Abuki'i, adama a na 'wa atsuma e ilyuci i nan Levi ili ya agadu i da le atsuma aza a Isra'ila .

³⁴ Agba aa wina atsusa a alyuna a na a ri ukandaruwu na 'wa le shi adama a na ili ya agadu i da le hali hali hali.

Ucasu wo okopu e ekere a alambi

³⁵ <<Nnu ulambu u reme za va wu, agba waa gura kamba aciyayi shi, vu kamba yi cine vu revei vaa kamba mocin

ko za vu mmalu atsuma a du. Adama u lyuwa elime na nden obolo na adu.

³⁶ Vu ca yi okopu agba vu ushi nu udashiyi wan, amma vu uwwa wovon wa Asula a wu. Vu lyawa yi u danu obolo na ayu.

³⁷ Vu ca yi okopu agba vu ushi nu udashiyi wan, ko vu winaa yi ilyalya nu udashiyi wan.

³⁸ Amu da Asulazuva Asula a du za na utaa ndu atsuma e ida ya Masar, adama n ca du ida ya Ka'ana, tsara mo o'wo Asula a du.

³⁹ <<Nna za va wu o'wo alambi hali u rawa a na u winai aciyayi ubata wa wu, she vu zuwa yi ulinga tsa agbashi wan.

⁴⁰ U ta danu obolo na ayu tsu za zamalinga ko za vu mmalu, waru u ta yuwaan wu ulinga hali she na Aa'wan a Abuki'i a rawa.

⁴¹ A mantsa mo ndolo ma da ayi na muwun ma yi aa lyawa le, reve u kamba o ugundo nu ubata wu nkaya ma yi.

⁴² Adama a na ama a Isra'ila agbashi a va a da aza a na mu utayi atsuma e ida ya Masar. Waru aa wina le tsa agbashi shi.

⁴³ Waru vaa yuwan tsugono a aci e le ni ibongi shi, amma vu uwwa wovon wa Asula a wu.

⁴⁴ Agba agbashi e esheli no olobo a na vu cigai vu tsula o o'wo diga a nda n na n ri ukandaruwu na ayu, ele da goon vaa gura tsula.

⁴⁵ I ta gura tsula agbashi diga o omocin a na a ri a nden na adu na muwun mu ugundo n le n na a matsain e ida i du. Ele nda o to o'wo itana i du.

⁴⁶ I ta gura ca muwun n du ele adama wo o'wo le agadu. O to o'wo du agbashi hali hali. Agba aza a du ama a Isra'ila, yaa yuwan tsugono a aci e le ni ibongi shi.

⁴⁷ <<Nna mocin na ri nden atsuma a du za vu mmalu o o'wo za vu utsuru, reve za ta atsuma a du wo o'wo alambi hali u wina aciyayi e ekere o moci'in, ko e ekere o umatsun wu mocin ro,

⁴⁸ a ta gura tsupisa vuma va Isra'ila'a cina u wina de aciyayi. Vuma ta atsuma a mmaci ma yi u ta gura tsupisa yi.

⁴⁹ U ta gura o o'wo mawun ma anawu ma dada va yi, ko mawun ma mawun ma anawu ma dada va yi, ko imaci i lipu va

yi i ta gura tsupaa yi. Ko ayi a aciyayi u ta gura tsupisa aciyayi nnu u ri ni ikebe.

⁵⁰ Ayi na za na tsula niyi, e te kece abunda e ikebe'e. Abunda e ikebe i na aa tsupa adama a lyawa yi faan e te kece le o una wa abunda a a'wan a na a buwai kafu Aa'wan a Abuki'i a rawa. E te kece o una wi ikebe i na a tsu tsupa za zamalinga.

⁵¹ Nna a'wan a na a buwai a ri abunda, u ta tsupa ili i na i la'ai abunda atsuma e ikebe i na u ushiyi a mantsa ma na u winai aciyayi.

⁵² Amma nna a'wa'an a buwa wa'a a rawa Aa'wan a Abuki'i, u te kece reve u tsupaa aciyayi cine wu ntsayi.

⁵³ Moci'in u ta tara vuma va Isra'ila'a tsu za zamalinga va aa'wan suru. She i lyawa za na tsula niyi'i u yuwan tsugbain a aci a yi ni ibongi wan.

⁵⁴ Nna gba a gura tsupaa yi atsuma e re nda shi, ayi na muwun ma yi a ta lyawa le atsuma a Aa'wan a Abuki'i.

⁵⁵ Adama a na ama a Isra'ila agbashi a va da. Ele agbashi a va a da aza a na mu utayi atsuma e ida ya Masar. Amu da Asulazuva Asula a du.

26

Aba'un adama o tsutoni (U.WI 27:12-24; 28:1-14)

¹ <<I yuwaan aciyadu amali wan ko i shuwa uruma ko ijigo wan waru she i she'en aatali e ida i du a na yaa kadatawa yi wan adama a na amu da Asulazuva Asula a du.

² I tara Ashibi a va na akiza waru i ca aa'isa a va tsugbain. Amu da Asulazuva.

³ <<Nni i kuru ili i na n zuwaa ndu reve waru i toni wila u va ulobonu,

⁴ n ta lyunguwa du ni iro'i atsuma a mantsa, ida i ta ca limatan va yi waru danga ta ca limatan le.

⁵ Itana ya aduma a du a ta yuwan abunda reve i dana o ugasa hali a tyo a mantsa mo uta'an wa inabi, waru i ta dana a ta'asan umatsun wa inabi u du hali mantsa ma ca'an mo ro ma kandaruwisa. I ta lyuwa ilyalya i cuwan waru i yuwan nden n du atsuma a asuvu nden atsuma e ida i du.

⁶ <<N ta ca du asuvu nden e ida'a. I to von i lantsa babu woyon wu za. N to loso inama yu una i na i ri na meleshe atsuma e ida'a, waru aa dashi yuwan uvon atsuma e ida i du shi.

⁷ I ta saba n'yuwatan n du. Waru i to una le na matsun me pe'eni.

⁸ Ama o ton a du, o to loso ama ukpaku (100,) ama ukpaku u du gba o to loso ama ukpakukupa kupa (10,000.) I to una n'yuwatan n du na matsun mepe'eni reve a riya elime a du.

⁹ <<N ta kalyuwa du nu urewesu wi isa'ani, waru n ta zuwa du i matsan lon i bala. Waru n to shiton akucunu a na n yuwain na adu.

¹⁰ I ta dana a lyuwusa itana ya aduma a du ya aa'wan a na a karai hali a tyo a mantsa ma na yoo utaa le adama i ca aza a sa'avu ure.

¹¹ N ta zuwa ubata wu nden n va atsuma a du, waru mee ene du ili yi idaba shi.

¹² N ta dana obolo na adu, moo o'wo Asula a du. Adu waru yo o'wo ama a va.

¹³ Amu da Asulazuva Asula a du za na utaa ndu atsuma e ida ya Masar, adama i dana agbashi e le wan. Reve mu kuda aagbala a na a tsugba ndu, reve n zuwa du i yuwan mmalu mejege.

Atsumalima adama o ulambu u tsutoni u wila (U.WI 28:15-68)

¹⁴ <<Agba nni i 'yuwan a uwwa mu, waru i 'yuwan a yuwan ili i na n damma ndu suru,

¹⁵ waru nni i kuda wila u va, hali i tara le ili yi idaba, reve i kuda o toni ili i na n dammai, reve waru i kuda akucunu a va,

¹⁶ to, n ta gba a yuwaan du ili i nda: N ta lyunguwa du upepu u cingi wi iwuya lon, obolo na mbala icu'un icu'un, hali na mbala n na maa lungusa du esu. Reve i kara a rumbanasa ayu u zuwa mbala mo okolo. I ta yuwan ca'an ve pere, adama a na n'yuwatan n du n da maa lyuwa le.

¹⁷ N ta yuwan tsurala na adu adama n'yuwatan n du n lyuwa du nu uvon. Aza a na a 'yuwan ndu ele da aa yuwan tsugono tsa du, waru i ta kara e iladi ko na za lo a sabusa du shi.

18 <<Agba suru na ne, ni i 'yuwan a zuwaa mu atsuvu, to n ta gba o dobonuwo du atsumalima a du toto ucindere.

19 N ta kuda ucira wu uvadu wa aciyogbamu u du. N ta zuwa eleshe a na a ri zuva du o o'wo tsu rumu, ida i na i ri zala du waru tsu rumushili.*

20 I to una ucira u du pere adama a na ida i du yaa matsan ili shi, waru danga vi ida i du aa matsan ili shi.

21 <<Agba hali n gogo ni i yuwaan mu aciyogbamu, waru ni i 'yuwan a zuwaa mu atsuvu, n ta gba a dashi du atsumalima udobonuwo toto ucindere adama o unusu u du.

22 N ta waru a lyungu inama yu una aci a du aza a na oo una muwun n du ni iliyamunga i du. Waru a ta jiba abunda a du hali re du vo o'wo babu ama.

23 <<Agba suru ni ili i nda, ni i 'yuwan a usu tsubari tsa va, reve i lyuwa elime a yuwusaan mu aciyogbamu,

24 amu fo, n to ronun na adu. Amu na aciyava a da maa yuwan nlangi na adu. Ayu n ca du atsumalima toto ucindere adama a nusu du.

25 N ta tawaa du nu uvon u na waa tsupaa mu adama a na i kudai akucunu a va. Nni i rono a kamba na acapa a tyo atsuma e ilyuci i du, n ta lyunguwa du na mbaala, reve i riya e ekere a n'yuwatan n du.

26 N te geshe ure u matsura me ilyalya i du hali she na amaci kupa a zun opopofu e eelele a ta, reve a ca du uritowu. I ta lyuwa agba yaa cuwan shi.

27 <<Agba suru na ne, nna yu uwua mu shi, reve i kara a mmalu n du a 'yasusaan mu aci,

28 amu gba n ta 'yasaan du nu upan lon. Reve amu na aciyava n dobonuwo du atsumalima toto ucindere adama a nusu du.

29 I ta tama inama i muwun n du mo olobo ne esheli.

30 N ta lungusa a'isa a amali a du a agadi. Waru n ta lungusa musa'a ma atsuka a maguru n du. N ta waru gba a kunguru akwakwa a du zuva va

akwakwa va amali a du. I to o'wo ili yi idaba e ekere a va.

31 N ta kambato ilyuci i du asa'a. Waru n ta lungusa a'isa a du. Maa dashi ciga maguru ma kucci du shi.

32 N ta lungusa ida i du hali wo o'wo cine n'yuwatan n na n ri na nden pe aa lamba ili i na aa damma.

33 N te bete'we du a tyo atsuma a nda n ro, reve n tala matsun me pe'eni ma va n saba du. Ayu n zuwa ida i du yo o'wo asa'a waru a lungusa ilyuci i du.

34 Dada ida i du yaa tsura yu uwua uyo'o wa Aa'wan a wivuwun wa yi a mantsa ma na u ri okongo. Ni i ri e ida yi n'yuwatan n du, ida'a i ta tsura wivuwun wa yi waru wu uwua uyo'o u wivuwun.

35 Mantsa ma na u ri okongo suru, ida'a i ta tsura wivuwun u na u shi tsuraj shi a mantsa ma wivuwun wa Ashibi ma na na i danai pe nden.

36 <<Amma o una u du gba aza a na a buwai, n ta zuwa wovon wa abunda o okolo a du atsuma e ida yi n'yuwatan n du. Hali ni ilama ya avu'un yaa saba du. I ta suma she damma aza a na aa sumusa matsun mepe'eni, reve i riya, ko na wo o'woi za lo aa sabusa du shi.

37 I ta dana a ngamulai vani du tsa ama a na a sumusaa una u matsun me pe'eni ko na wo o'woi za lo aa sabusa le shi. Adama o ndolo yaa gura isawan a makakan ma n'yuwatan n du shi.

38 I ta kuwa atsuma a nda n ro. Ida yi n'yuwatan n du i ta lyuwa du.

39 Amma o una u du gba aza a na a buwai, i ta kuwa atsuma e ida yi n'yuwatan n du adama a nusu du na wa aza a nkaya n du.

40 <<Agba nna a pati gafura vu nusu le na nusu vu nkaya n le nu ulambu wa amayun e le e ekere a va waru nna a usu a yuwaan mu ta aciyogbamu,

41 ili i na i zuwai n 'yuwan nle hali n kebe nle a tyo e ida yi n'yuwatan nle, nna a kadato okolo a aciyogbamu e le reve a usu unusu u le,

42 n ta cuwan na akucunu a na n yuwain na Yakubu, na Ishaku na Ibrahim. N ta gba a cuwan ni ida'a.

* 26:19 26:19 Tsu rumu na rumushili ta yuwusan adanshi o ulambu wi iro'i

⁴³ Amma a ta lyawa ida'a i tsura wivuwun a mantsa ma na u ri okongo. A ta gba a tsupa o una wu nusu le adama a na a 'yuwain wila u va waru e enei wila u va idaba.

⁴⁴ Agba suru na ne, a mantsa ma na a ri e ida yi n'yuwatan n le, maa lyawa le shi, ko me ene le idaba shi hali na moo kototo le suru suru shi ko n kuɗa akucunu a na n yuwaan n le. Amu da Asulazuva Asula e le.

⁴⁵ Amma adama a du n ta cuwan na akucunu a na n yuwain na nkaya n du aza a na mu utayi atsuma e ida ya Masar e esu a ama a nda n ro adama moo o'wo Asula e le. Amu da Asulazuva.>>

⁴⁶ Ele nda e le da ili i na a zuwai na wila nu uritosu u na Asulazuva a yuwain na ama a Isra'ila e ekere a Musa a Masasan ma Sinai.

27

Atsupu e ili i na i ri za va Asulazuva

¹ Reve Asulazuva a yuwan adanshi na Musa, u damma,

² <<Vu yuwan adanshi na ama a Isra'ila vu damma le, nna vuma yuwan akucunu langa a na waa ca Asulazuva vuma u ta gura tsupaa vuma'a ni ikebe o una u vuma'a,

³ apa cine o rito ikebe i vuma'a o una u makundatsu ma aa'isa a akiza. Vali na ri na a'wan ushin a tyo kupotali, a ta tsupa azurufa kupoton.

⁴ Agba na ka da, a ta tsupa azurufa mata'atsu.

⁵ Ulobo u na u ri a'wan o ton a tyo a'wan ushin, a ta tsupa azurufa ushin. Usheli u na u ri na a'wan o ndolo a ta tsupa azurufa kupa.

⁶ Mawun mo ulobo ma na ma ri na woto u ta a tyo a'wan o ton, a ta tsupa azurufa ton. Usheli gba na u ri na a'wa'an, a ta tsupa azurufa ta'atsu.

⁷ Vuma na gba ri na a'wan kupotali a gawan, a ta tsupa azurufa kupa no ozo o ton o una u vali. O una wu ka gba, a ta tsupa azurufa kupa.

⁸ Nna vuma ciga yuwan cu'un va akucunu a nda agba alambi a da na waa gura tsupa ili i na a padaa niyi shi, to, u 'yawa na vuma'a ubata wa ganu, adama

ganu pada ili i na i lobonoi na vuma'a waa gura tsupa.

⁹ <<Nna akucunu'u e reme ta a na waa ca iliyamunga i na yi ntsayi a ca Asulazuva a da, to iliyamunga i ndolo wo o'wo ta ili ya akiza.

¹⁰ Nu u 'yuwan u ciga u kita'wan iliyamunga'a wan, waru she u vadala za vu ulobonu na za babu ulobonu wan, ko za babu ulobonu na za vu ulobonu wan. Na waa kita'wan iliyamunga ni iliyamunga, ayi na za na a kita'wai'in ele ra o to o'wo ili ya akiza.

¹¹ Agba nni ili i na a yuwain nzuwulai iliyamunga yi idaba i da i na yi ntsayi a ca Asulazuva shi, to, vuma'a u 'yawa'a ni iliyamunga'a ya ganu.

¹² Ganu gba u ta kalyuwa ulobonu wi iliyamunga'a ko u tu ulobonu ko u ri ulobonu shi, cine ganu padaa niyi ne da da waa dana.

¹³ Amma nna za vi ili'i u ciga ta u kamba u tsupisa iliyamunga'a, to, u ta dashi za ta atsuma o ozo o ton a aci e ili i na a padai.

¹⁴ <<Nna vuma ca u'wa wa yi wo o'wo ili ya akiza e ekere a Asulazuva, to ganu kalyuwa ulobonu wu u'wa'a. U kalyuwa ko u'wa'a u tu ulobonu ko u ri ulobonu shi. Ili i na ganu padai suru, ne da da waa dana.

¹⁵ Nna za na cayi u'wa'a u ciga u kamba u tsupisa u'wa'a, to u ta dashi za ta atsuma o ozo o ton a aci e ili i na a padayi u'wa'a, reve u'wa'a wo o'wiso za va yi.

¹⁶ <<Na vuma ca Asulazuva upasu u na wi ida wa agadu a yi, to, a padaa ida'a ikebe abunda o una wi icu'un i na aa cu'wan pe. Shekel azurufa kupoton o una u makundatsu ushin vi icu'un.

¹⁷ Nu u ca ta uduma wa yi atsuma a Aa'wan a Abuki o ukambusa faan, ikebe i na a padayi uduma'a ya aa'wan i da da wee reme.

¹⁸ Amma nnu u ca ta uduma'a cina Aa'wan a Abuki'i a kara, to, ganu padaa uduma'a ikebe o una wa a'wan a na a buwai Aa'wan a Abuki'i aa kandaruwisa. Waru a ta jiba abunda e ikebe i na a padai.

¹⁹ Agba na vuma na cayi uduma'a u ciga u kamba u tsupisa yi, to u ta dashi za

ta atsuma o ozo o ton e ikebe yu ufuma'a. Reve ufuma'a wo o'wiso za va yi.

²⁰ Agba nu u ciga u tsupisa ufuma'a shi, ko u shi ta de u winaa za ro ufuma'a, to u ri n yuwan u kamba u tsupisa ufuma'a shi.

²¹ Na a ca ufuma atsuma a aa'wan a Abuki'i, ufuma'a u to o'wo ili ya akiza tsu ufuma u na a tawayi Asulazuva. U to o'wo ufuma u nan ganu.

²² <<Na vuma ca ufuma u na u tsulai, ufuma u na u ri pe atsuma e ida ya agadu shi,

²³ ganu ta padaa ufuma'a ikebe i na wu ntsayi hali a tyo a a'wan a na a buwai a cina Aa'wan a Abuki'i. Vuma'a u ta tsupa ikebe'e o una wi ikebe i na a padai o urana'a, ili ya akiza i da e ekere a Asulazuva.

²⁴ A Aa'wan a Abuki'i ufuma'a u ta kamba e ekere a za na tsula niyi, za na ufuma'a u shi za va yi.

²⁵ A ta pada ili i na yi ntsayi a tsupa suru o una u makundatsu ma aa'isa a akiza.

²⁶ <<Agba ko za aa ca umatsun wu ufaru wi iliyamunga shi, a na wo o'woi umatsun wu ufaru wi iliyamunga suru za va Asulazuva da, ko nan ko kyon, za va Asulazuva da.

²⁷ Amma ni iliyamunga'a za vi idaba da, a ta gura kamba a tsupisa yi o una wi ikebe i na ganu padaa niyi obolo na za ta atsuma o ozo o ton. Nna gba aa tsupisa yi shi, a wina yi o una wi ikebe i na a pada niyi.

²⁸ <<Agba ili yi lo atsuma e ili i na vuma ri na ayi, na a cayi Asulazuva, ko vuma, ko iliyamunga, ko ida ya agadu, na aa gura wina ko a tsupa shi. Ili i na a tawai suru ili ya akiza i da e ekere a Asulazuva.

²⁹ Babu vuma na a cayi adama o ukototsu na a tsupisa adama a yi. Na a 'yuwan a ciga o una yi.

³⁰ <<Za ta atsuma a kupa suru vi ili yi ida'a, ko vi ishina, ko vu matsun vu danga, aza a Asulazuva a da. Ili ya akiza i da e ekere a Asulazuva.

³¹ Na vuma ciga u tsupisa za ta atsuma a kupa suru na u cayi, u dashi za ta atsuma o ozo o ton a aci e ili'i.

³² Za ta atsuma a kupa vi iliyamunga suru, ko vi inan, ko vi ikyon, ko vu mgbele, za va kupa suru na va a kara zala va aadanga a za va aaguba, u to o'wo ili ya akiza e ekere a Asulazuva.

³³ Waa dangula iliyamunga i kupa o una wu ulobonu wa yi shi ko o ulambu wu ulobonu wa yi shi. Agba waru waa kita'wa yi shi. Na a kita'wa yi, iliyamunga'a na za na a kita'wai o to o'wo na akiza. A ri na aa gura tsupisa le shi.>>

³⁴ Ele nda, ele da wila u na Asulazuva a cayi Musa a Masasan ma Sinai adama a ama a Isra'ila.

Aatagada o ufaru wa Sama'ila

Ucuduwu wa aatagada a nda

A ca ucuduwu wu za na danai aatagada a nda shi. Amma ukalyusa u roco ta za na danai aatagada a nda u yuwan ta wuma cina ili i na a danai nda'a a farasa. Aatagada o ufaru wa 1 Sama'ila u ta utanu na a alabari o uvadalu u tsugbain diga ubata wa ozo o uge'etosu a tyo ubata wu ngono wa a alabari a Isra'ila. A de ta aala a ama a ta'atsu aza a na a yuwain abajini abajini e ili adama o uvadalu'u. Ama'a ele da, Sama'ila za na danai mokosoto atsuma aza o uge'etosu wa a Isra'ila, Shawulu za na danai mogono mo ufaru ma a Isra'ila, obolo na Dawuda za na unai Goliya va Filistiya, waru wo o'wo ta mogono ana Shawulu kuwai.

Aatagada'a u ta na a alabari na cine a shuwa tsugono atsuma a Isra'ila. A usu a na Asulazuva a da na aa aciyayi ayi mogono ma a Isra'ila shi, a na ama'a a zami yi adama a ca le mogono, reve Asulazuva a dangula le mogono. Abajini e ili pa nda a yi da, mogono na ama, ko za vu utsuru ko za vu ulambu, suru n le a ta zala vu uge'etosu wa Asula na 'yuwan a kuru yi (2:7-10).

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

Limatan va Sama'ila na ufaru u tsugbain tsa ayi (1:1---7:17)
Shawulu wo o'wo ta mogono (8:1---10:27)
Ufaru u tsugono tsa Shawulu (11:1---15:35)
Dawuda na Shawulu (16:1---30:31)
Ukwa wa Shawulu na obolo a yi (31:1-13)

Limatan va Sama'ila

¹ A yuwan ta vuma ro aala a yi Elikana, vuma va Zuf za vu ugundo wa Ifiramu u ta nden a lyuci va Rama, e ida ya agadi ya Ifiramu. Ayi ulobo wa Yeroham u da ulobo wa Elihu ulobo wa Tohu ulobo wa Zuf vuma va Ifiramu.

² U dana ta na amaci e re, za ta aala a yi Hanatu za ve ire waru aala a yi a da Penina. Penina ta na muwun, agba Hanatu ri ni i da shi.

³ Aa'wan suru Elikana tsu lyawa ta lyuci va yi Rama, reve u gawan a 'yawa lyuci va Shilo tsara u yuwaan Asulazuva o obolo a asoja a zuva aganda, waru u yuwaan yi kucci. Olobo e Eli e re Hofini na Finiha ele da a danai nan ganu va Asulazuva de.

⁴ A mantsa ma na suru Elikana cayi kucci va yi, u tsu ca ta ka va yi Penina na muwun mo obolo ma yi suru ne esheli akunda e inama i le.

⁵ Amma u tsu ca ta Hanatu akunda a gbain adama a na u ciga yi ta lon, adama a na a Asulazuva a baru ta umatsutsun wa yi.

⁶ Shewun va yi Penina tsu cukurusa yi ta adama u yuwaan yi ulamu waru u ca yi upan, adama a na Asulazuva a baru ta umatsutsun wa yi.

⁷ Ucukurusa'a u lyuwa ta elime aa'wan suru. Mantsa ma na Hanatu 'yawai o u'wa wa Asulazuva suru, shewun va yi tsu cukurusa yi ta adama u ca yi upan, hali u shon reve u 'yuwan a lyuwa ilyalya.

⁸ Elikana vali va yi tsu damma yi ta, <<Hanatu nye i zuwai vu ri e mesun? Nye i zuwa vu lyuwai ilyalya shi? Waru nye i zuwai vu ri ya atsumalangu? Amu n la'aa wu muwun mo obolo kupa shi?>>

Hanatu na Eli

⁹ Urana u ro de Shilo ana a lyuwai ilyalya o sowoi, reve Hanatu 'yon u yuwan avasa. Eli ganu gba dana ta lo nden o ootogu o unantsutsu wu u'wa wa Asulazuva.

¹⁰ Hanatu dana ta na atsumolangu lon, avu u yuwan avasa a tyo ubata wa Asulazuva na mesun lon.

¹¹ Reve u yuwan akucunu u damma, <<Asulazuva o obolo a asoja a zuva, na vu kalyuwa atsumalima a aagbashi a wu reve vu cuwan na amu, agba vi icina na aa aagbashi a wu shi, avu vu ca yi ulobo, n ta gba a ca Asulazuva ayi hali ukwa wa yi. Agba ko utanu waa ju'wan aaci a yi shi.>>

12 Ana u lyuwai elime na avasa a tyo ubata wa Asulazuva, Eli gba e idanasa una wa yi.

13 Hanatu yuwusan ta avasa atsuma o okolo a yi, una wa yi u da goon u danai a mazungwa, agba u dyo wa yi wu uta shi. Ayu Eli ene ngashi usowu u da u ri.

14 Reve u damma yi, <<Hali a tyo mantsa ma ne va da dana usowu? Vu lyawa ne oso a masayan ma inabi.>>

15 Ayu Hanatu usu u damma, <<Ne da shi zagbain va. Amu ka da za na ri na atsumolangu lon. N sowo masayan ma inabi ko ili i ro i na i tsu tsurato vuma shi. Amma n ta dansaa Asulazuva okolo a va.

16 She vu tara aagbashi a wu tsu ka ve pere wan. N ta avasa mantsa ma nda suru adama a abunda o usan na atsumolangu a na n ri pe.>>

17 Reve Eli usu yi, <<Kara na asuvu nden, lyawa Asula a aza a Isra'ila a ca wu ili i na vu pati niyi.>>

18 Reve u damma, <<Lyawa aagbashi a wu a tsura isa'ani e ekere a wu.>> Ayu ka'a u reme ure wa yi u 'yawa u lyuwa ilyalya. Agba u dashi lukuta urewesu wa yi shi.

19 Ana usana u tawai, reve Elikana na amaci a yi na muwun ma yi a yuwaan Asulazuva aganda. Ayu a kamba o u'wa u le a Rama. Ana Elikana voyin na ka va yi Hanatu, reve gba Asulazuva a cuwain na ayi.

20 Ana mantsa ma yuwain, reve Hanatu tsura atsuma reve u matsan mawun mo ulobo. Dada u ca niyi aala Sama'ila, a dansa, <<M pati ta Asulazuva ayi.>>*

Hanatu ca ta Asulazuva Sama'ila

21 Ana Elikana nu u'wa wa yi suru aa 'yawa tsara a ca Asulazuva kucci va aa'wan suru, reve waru u shiton akucunu a yi,

22 Hanatu 'yawa shi. U damma ta vali va yi, <<Na n kasa mawu'un maani, n ta tara yi a 'yawa n ca Asulazuva ayi, waru de da wa da dana kuci.>>

23 Reve Elikana usu ka va yi u damma, <<Yuwain ili i na i lobono nuwu. Isawan pa hali she mantsa ma na vu kasa niyi

maani. Ayi de lyawa Asulazuva o shiton adanshi a yi goon.>> Dada Hanatu danuyi o u'wa u co'o mawu'un hali mantsa ma na u kasa niyi maani.

24 Ana u kasa niyi maani, reve u tara yi a 'yawa o u'wa wa Asulazuva a Shilo, obolo na ogono a nan va a'wan a ta'atsu, na makundatsu ma yira kupa ne ejere, na tsan vu ukwan masayan ma inabi, ulobo'o gba ayi ubuwu mawun.

25 Ana a padai ogono a na'an, reve Hanatu na Elikana a tara ulobo'o a tyo ye Eli.

26 Reve Hanatu damma Eli, <<Wuma wa wu ujima zagbain va! N kucina ta na ayu, amu da ka na danai pa nda mishin zuzu na ayu a yuwusan avasa a tyo ubata wa Asulazuva.

27 M pati ta mawun ma nda, waru Asulazuva a ca mu ta ili i na m pati niyi.

28 Adama o ndolo gogo n ca ta Asulazuva ayi, waru u to o'wo e ekere a yi a mantsa ma a wuma wa yi suru.>> Reve a yuwaan Asulazuva aganda de.

2

Avasa a Hanatu

1 Reve Hanatu yuwan avasa u damma,

<<Okolo a va a shiwan ta na mazanga a tyo e ekere a Asulazuva!

Asulazuva aa zuwa mu ta mo o'wo nu ukadu lon.

Reve m kpatu'wa una u va n zo'oso n'yuwatan n va, adama a na u wawa numu.

2 <<Babu za na ri na akiza tsa Asulazuva, babu za na ri lo tsa wu, babu lo aatali tsa Asula a tsu.

3 <<She i lyuwa elime na adanshi o ugbawu wan, ko adanshi o uva du o utusa o una u du wan, adama a na Asulazuva ayi da Asula za na revei ili biti, ayi da u tsu ge'eto linga vuma biti.

* 1:20 1:20 Aala Sama'ila na Tsuyahuda ayi da <<Aala Asula,>> unata u da na Tsuyahuda <<Ipati.>>

- 4 <<A kuda ta tan va aza a na a gurai uvon,
amma aza a na a ri nu ucira shi a tsura ta ugbamu wo ookolo.
- 5 Aza a na a danai nu ucuwun, gogo a ta yuwusan ulinga wi izami yi ilyalya.
Amma aza a na a danai na ambulu, gogo a ta ucuwun.
Ka na danai na muwun shi, gogo u ta na muwun n cindere.
Amma ayi na u danai na muwun ma abunda, wo o'wo ta a nde'en.
- 6 Asulazuva a tsu tawaa ta nu ukwisa, waru u tsu ca ta wuma.
U tsu 'yawato ta ama ubata wu nden wa akwakwa, avu waru u 'yasan le.
- 7 Asulazuva a tsu zuwa ta ulambu, reve waru u ca utsuru.
U tsu kadato ta vuma, reve waru u 'yasan zuva.
- 8 U tsu 'yasan ta alambi diga a mabuta, aza a na a cigai ikambishi waru diga e edemu.
U tsu danato le ta obolo na azagbain, waru u tsu ca le ta agadu o ootogu o tsugbain.
Adama a na ikyun yu usa wu uvadi za va Asulazuva a da,
a aci ayi a da u yuwain uvadi.
- 9 <<U tsu wawa ta ana a ama a abula ayi, amma aza e iwuya a tsu puwan ta atsuma e irumbu.
Adama a na nu ucira u da vuma aa lyuwa aci shi.
- 10 Asulazuva a tsu kukuda ta aza a nlangi na ayi,
u tsu lapa ta tsata a tyo ya'a le diga zuva.
Asulazuva e ge'eto ta uvadi mafula.
U ta ca mogono ma yi ucira,
u tsu zuwa ta za na u tsuwan yi mani'in u tsura ukadu lon.>>
- 11 Reve Elikana na Hanatu a kamba o u'wa a Rama, agba ulobo Sama'ila wi isawan ta de, tsara u kambusa Eli ganu a yuwusaan Asulazuva ulinga.
- Iwuya yo olobo a Eli*
- 12 Muwun mo olobo ma Eli gba ama a vama a da. E reve Asulazuva shi.

- 13 Agadu a nan ganu a da obolo na ama, na a mantsa ma na za ro cayi kucci, inama'a a mapuna, aagbashi a ganu a tsu tawa ta na kune gbain va akatsu a ta'atsu o ukere wa yi.
- 14 Reve u sapa pe kune'e atsuma a cu'un vu upondo'o suru, ili i na kune'e u gura sapai o uta suru za va ganu da. Ne da a yuwusain na ama a Isra'ila aza a na a tawusai a yuwan aganda a Shilo.
- 15 Amma kafu a cina mantsa ma na aa kulato mani'in, reve aagbashi a ganu a tawa u damma za na aa casu kucci'i, <<Vu ca ganu inama yu utanu adama u zun. Waa ciga aza a na a suwain shi, she de aza o utanu.>>
- 16 Na vuma'a u damma yi, <<Lyawa a kulato mani'i'in ne'e, reve vu tara cine vu cigai.>> Aagbashi'i u tsu usu ta, <<O'o, vu ca mu gogo! Na vu 'yuwan n ta tara nu ucira.>>
- 17 Unusu wo olobo a Eli u wuyana ta na abunda lon a makakan ma Asulazuva, adama a na a tara kucci va Asulazuva ili i ro shi.
- 18 Amma Sama'ila molobo ma lyuwa ta elime a yuwusaan Asulazuva ulinga. U dana ta wotowu na matugu ma epo vo okoro.
- 19 Aa'wan suru, mma va yi tsu zula yi ta matugu, reve u 'yawaa yi a mantsa ma na vali va yi na ayi aa 'yawa a ca kucci va aa'wan aa'wan.
- 20 Eli waru tsu zuwaa ta Elikana na ka va yi Hanatu aba'un, avu u damma, <<Lyawa Asulazuva a ca wu muwun n ro e ekere a Hanatu, tsara wo o'wo o una wu ulobo u na Hanatu patiyi, reve u ca Asulazuva ayi.>> Reve Elikana na Hanatu ka va yi a kamba o u'wa.
- 21 Reve Asulazuva a cuwan na Hanatu, reve u matsisan olobo a ta'atsu ne esheli e re. Ayi gba ulobo Sama'ila u kungwa ta a yuwusaan Asulazuva ulinga.
- 22 Eli gba kutsa ta lon. Waru u ta uwwusa suru ili i na olobo a yi aa yuwusan na aza a Isra'ila suru na cine o vosun na amaci aza a na a yuwusan ulinga ubata o unantsu wo Oogodo o Uga'asusan.
- 23 Dada u damma nle, <<Nye i zuwai yaa yuwusan cu'un vi ili i nda? N ta

uwwusa adanshi diga ubata wa ama suru adama o ulinga wu uwuyan u na yaa yuwusan.

²⁴ Lyawai, olobo a va, adanshi a sa'ani a da maa uwwusa diga e ekere a ama a Asulazuva shi.

²⁵ Na vuma yuwaan vuma ro unusu, Asula a ta gura isawaan yi, amma na vuma yuwaan Asulazuva unusu, zane da e isawaan yi?>> Agba olobo a Eli a uwwa adanshi a dada le shi, adama a na Asulazuva o fobo ta de a na woo una le.

²⁶ Reve Sama'ila lyuwa elime na akungu nu utsuru wi isa'ani e ekere a Asulazuva ne e ekere a ama.

Adanshi e ili i na yaa fara nu u'wa wa Eli

²⁷ Uranu u ro vuma va Asula tawa ta ubata wa Eli, avu u damma yi, <<Nda ili i na Asulazuva a dammai: <N roco ta aciyava a alanga eteshe ubata wa a akaya a du Haruna nu u'wa wa yi mantse ma na a danai e ida ya Masar a yuwusaan mogono Firi'awuna tsugbashi.

²⁸ Agba n dangula a yi ta diga atsuma o gundo va aza a Isra'ila suru o'wo nan ganu a va, waru a yuwan aganda a masa'a, a kulato atsuka a maguru, avu oto epo adama a zami majiyan ma va. Waru n ca ta akaya a wu nu u'wa wa yi akunda e le diga a kucci na aa yuwain na akina wa aza a Isra'ila suru.

²⁹ Nye i zuwai yaa tarasa kucci nu ucasu u na n dammai a tawaa ubata wu nden n va ili i ro shi? Nye i zuwai vaa casu muwun ma wu tsugbain ula'awu na amu, na ya aa lyuwusa upasu u na u la'ai ulobonu u kucci va ama a va aza a Isra'ila?>

³⁰ <<Adama o ndolo Asulazuva Asula a aza a Isra'ila a da a dammai, <N yuwan ta nzuwulai na amayun ana, u'wa wa wu nu u'wa wa dada va wu ele da a ri n yuwusan aganda a makakan ma va babu ukotu.> Amma gogo Asulazuva a damma ta, <Ili i ndolo i ri n yuwan shi! Aza a na a ca numu tsugbain, ele da maa ca tsugbain, amma aza a na o goro numu n ta tara le ili ye pere.

³¹ Mantse ma ta lo a tawa a na moo kototo wu na olobo o u'wa wa dada va

wu, hali aa tsura za na aa kutsa atsuma o u'wa wa wu shi.

³² Vu te e ene meleshe ma abunda ubata wu nde n va. Amma n ta roco wi isa'ani ekere a Isra'ila, amma za suru o u'wa wa wu u ta kuwa babu u kutsa.

³³ Na n lyawa za atsuma o u'wa wa wu suru a na wa yuwaan mu ulinga u tsuganu a masa'a ma a va wee ene ure shi adama abunda a abara na atsumangu, waru limatan vu u'wa wa wu suru a ta kuwa e ekere matsun me pe'eni.

³⁴ << <Nda ili i na yoo o'wo wu iroci, Olobo e re a wu Hofini na Finiha a ta kuwa urana u ta.

³⁵ N ta 'yasaan aciyava ganu va abula za na aa yuwaan mu aganda reve u yuwan ili i na n cigai waru. N ta ca yi limatan va abunda o u'wa wa yi naa n ri koto shi, reve u yuwan aganda elime mogono ma na a na n tsuwan yi mani'in kuci.

³⁶ Suru za na buwai atsuma a limatan va wu u ta tawa u kingyo wa yi u pati azurufa na makutsu mo opopofu u damma, <<Zuwa mu ulinga u tsuganu adama n tsara ilyalya ya alya.>> >>

3

Asulazuva e de ta Sama'ila

¹ Molobo Sama'ila u yuwusaan ta Asulazuva ulinga e ekere a Eli. A mantse mo ndolo Asulazuva aa yuwusan adanshi na ama kuci shi. Babu abunda a alavu alavu.

² Urana u ro na ayin Eli za na esu a yi o o'woi ganda ganda na u tse ene mejege shi, u dana ta nven asula ayi.

³ Babu fitila va Asula kima, Sama'ila pe nven o u'wa wa a Asulazuva, ubata u na Akpati a Nzuwulai a Asula a danai,

⁴ reve Asulazuva e de Sama'ila, avu Sama'ila usu, <<Mpa mu nda.>>

⁵ Reve u suma a tyo ubata wa Eli, avu u damma, <<Mpa mu nda vu de mu ta.>>

Avu Eli usu yi, <<N de wu shi, kara a kamba vu von.>> Reve u kamba u von.

⁶ Avu Asulazuva a dashi de Sama'ila. Avu Sama'ila 'yon u 'yawa ya Eli reve u damma, <<Mpa mu nda vu de mu ta.>>

Avu Eli damma, <<Ulobo u va, n de wu shi, kara a kamba vu von.>>

⁷ Sama'ila gba koto u shi u reve Aşulazuva shi. Koto Aşulazuva o roco aciya ya yi ubaṭa wa yi aṭsuma a adanshi a yi shi.

⁸ Reve Aşulazuva e dewishe Sama'ila u dewu wa ta'atsu, aṅu Sama'ila 'yon u 'yawa ubaṭa wa Eli aṅu u damma, <<Mpa mu nda vu de mu ta.>>

Lo da Eli revei a na Aşulazuva a da e desu ulobo'o.

⁹ Dada Eli dammai Sama'ila, <<Kara vu 'yawa vu von, nu u dashi de wu aṅu vu damma, <Yuwan adanshi, Aşulazuva, adama a na aagbashi a wu a ta uwwusa.>> >> Dada Sama'ila 'yawa u voyin ubaṭa wu nven ma yi.

¹⁰ Reve Aşulazuva a tawa wi isawan ubata'a, aṅu u dewishe tsu ufaru, <<Sama'ila! Sama'ila!>>

Ayu Sama'ila usu, <<Yuwan adanshi, adama a na aagbashi a wu a ta uwwusa.>>

¹¹ Ayu Aşulazuva a damma yi, <<Gogo, n ciga ta n yuwan ili i ro aṭsuma a Isra'ila i na vuma na suru uwwa niyi na atsuvu a yi u ta da'wan.

¹² O urana u ndolo n to shiton adanshi a na n yuwain ekere a Eli nu u'wa wa yi, diga o ufaru hali o ukosu suru.

¹³ Adama a na n damma yi ta n ta padaa u'wa wa yi ugana u babu ukotu, adama o unusu u na u revei na ayi. Olobo a yi a yuwan ta adanshi a avama e ekere Aşula, agba u bara le shi.

¹⁴ Adama o ndolo n kucinaa ta u'wa wa Eli, babu kucci ko ucasu u na waa gura tara ume wu unusu wu u'wa wa Eli ko ke'en.>>

¹⁵ Reve Sama'ila von hali she usana. Ana u 'yoyin aṅu u kpatu'wa nantsutsu vu u'wa wa Aşulazuva. Ayu wu uwwa wovon u na waa damma Eli alavu alavu'u.

¹⁶ Amma Eli de yi ta u damma, <<Sama'ila mawun ma a va.>>

Ayu Sama'ila usu, <<Mpa mu nda.>>

¹⁷ Ayu Eli ece yi, <<Nye i da u damma nuwu? She vu soko mu wan. Lyawa Aşula a ca wu aṭsumalima lon na vu damma mu suru ili i na u damma nuwu shi.>>

¹⁸ Dada Sama'ila damma niyi ili suru, u soko yi ko ili i ta shi. Ayu Eli damma, <<Ayi da Aşulazuva, lyawa u yuwan ili i na i lobono niyi.>>

¹⁹ Sama'ila kungwa ta, Aşulazuva gba a dana ta obolo na ayi. Waru u zuwa ta ili i na Sama'ila dammai suru u shiwan.

²⁰ Aṭsuma a Isra'ila suru diga upasu wu ugana u lyuci wa Dan a tyo upasu wu uyagi u lyuci wa Biyasheba, vuma suru aṭsuma e ida'a u reve ta a na Sama'ila vumavaşula va Aşulazuva amayun a da.

²¹ Reve Aşulazuva a kara o rocosu aciyayi a Shilo. De da u rocoi aciyayi ya Sama'ila aṭsuma a adanshi a yi.

4

¹ Reve adanshi a Sama'ila a tawa e ekere a aza a Isra'ila suru.

Aza a Filistiya a usa ta Akpati a Nzuwulai

A mantsa mo ndolo, aza a Isra'ila o fobo o uta tsara a 'yawa aza a Filistiya nu uvon. Reve aza a Isra'ila a vala Ebeniza, reve aza a Filistiya a vala a Afe.

² Reve aza a Filistiya e gere adama o uvon. Ana a yuwain uvon wu usuḍuwu, reve a lyuwa aza a Isra'ila nu uvon, reve o una ama ukpakukupa unashi (4,000) ubaṭa wu uvon.

³ Ana aşoja a Isra'ila a kambai o uvalata, reve mbara ma aza a Isra'ila e ece, <<Nye i zuwai Aşulazuva a lyawai aza a Filistiya a lyuwa ntsu ana'an? Lyawai tsu tawa na Akpati a Nzuwulai a Aşulazuva pa nda za na ri Shilo, adama u 'yawa obolo na a tsu waru u wawa tsu e ekere a n'yuwatan n tsu.>>

⁴ Reve a lyungu ama a 'yawa Shilo, aṅu a tawa na Akpati a Nzuwulai a Aşulazuva o obolo a aşoja a zuva, za na ri nden a memere me ikerobobi. Olobo e re a Eli, Hofini na Finiha, a shi ta obolo na Akpati a Nzuwulai a Aşula'a.

⁵ Ana Akpati a Nzuwulai a Aşulazuva a tawai aṭsuma o uvalata, reve aza a Isra'ila suru o oruwo lon adama a mazanga hali ida i jingada.

⁶ Ana aza a Filistiya a uwwai yorori aṅu a damma, <<Nye i da i tawai na

* 4:6 4:6 Mmaci ma Ibrahim ala a da ana n'yuwatan ma aza a Isra'ila e dewe yi nle a mantsa ma a nda.

yorori i nda lon o uvalata wu mmaci ma Ibrahim?*>> Ana a uwwai a na Akpati a Asulazuva a da a tawai atsuma o uvalata,
⁷ reve wovon u reme aza a Filistiya'a.

Reve a damma, <<Musula a tawa ta atsuma o uvalata'a.>>

Ayu a damma, <<Addama a cina tsu ta, adama a na koto a yuwan cu'un vi ili tsunda shi.

⁸ Atsumalima a cina tsu ta, zane da aa wawa tsu e ekere a musula mu ucira n nda? Ele da musula n na n lapai aza a Masar na cu'un vu mbala suru atsumona.

⁹ Adu aza a Filistiya, gbamai okolo yo o ali adama yo o'wo agbashi a mmaci ma Ibrahim a nda cine a shi agbashi a du wan. Yuwain ali, i yuwan uvon!>>

¹⁰ Reve gba aza a Filistiya a yuwan uvon lon, reve a lyuwa aza a Isra'ila. Ayu vuma suru suma a kamba o oogodo a yi. O una ta ama abunda lon. Aza a Isra'ila a lamba ta asoja a ana a na a danai a ana ukpakukupa mata'atsu (30,000) o urana u ndolo.

¹¹ A usa ta Akpati a Nzuwulai a Asula. Reve waru o una olobo e re a Eli, Hofini na Finiha.

Ukwa wa Eli

¹² Ayu vuma ro o ugundo wa Banyami suma diga ubata wu uvon, ayu u tawa Shilo o urana u ndolo'o na atugu a yi wu karu na mabuta aaci a yi, adama u roco wo atsumangu.

¹³ Ana u rawai, Eli dana ta lo nden o ootogu a yi a nge'en mu ure a kalyuwusa, adama a na okolo a yi a dana ta e meje'en adama a gbaga va Akpati a Nzuwulai a Asula. Ana vuma'a u uwai a lyuci'i, ayu u ca aalabari'i. Ayu lyuci'i suru gidu'wa na mesun.

¹⁴ Ana Eli uwwai udyo u mesun, ayu we ece, <<Nye i da i zuwai mesun ma 'yoyin ne tsunda?>>

Reve vuma'a u jika u 'yawa ya Eli,

¹⁵ za na danai na a'wan kupakucci na kunla, waru esu a yi o o'woi ganda ganda u tse ene shi.

¹⁶ Ayu vuma'a u damma Eli, <<Gogo nda da n kambai diga ubata wu uvon, waru ana'an n suma ta diga de.>>

Reve Eli ece yi, <<Nye i da i farai, ulobo u va?>>

¹⁷ Reve malingata'a ma usu, <<Aza a Isra'ila a sumaa ta aza a Filistiya, o una ta aza o uvon na abunda. Waru olobo e re a wu Hofini na Finiha a kuwa ta. Waru a usa ta Akpati a Nzuwulai a Asula.>>

¹⁸ Ana wu uwwai a deyi aala a Akpati a Nzuwulai a Asula, ayu Eli riya melene diga o ootogu a yi ubata u na u danai nden e nge'en mo unantsutsu u lyuci. Ayu yinlu ya yi i kuda reve u kuwa, adama a na u kutsa ta waru u ta mgbain. U yuwan ta tsugbain tsa aza a Isra'ila a'wan amunga.

¹⁹ Jene va yi, ka va Finiha dana ta na atsuma ukotu azama limatan. Ana wu uwwai alabari a na a usa ta Akpati a Nzuwulai a Asula na alabari a ashawale na vali va yi a kuwa ta, dada mbala m limatan n reme niyi, reve u danu teri ayu u matsan.

²⁰ Ayi azama u kuwa, ayu amaci a na a ri ubanu na ayi a damma yi, <<She vu uwwa wovon wan, vu matsan ta ulobo.>> Agba u usu ko u kambuwa ugbozu shi.

²¹ Reve u ca ulobo'o aala Ikabo†, a dansa, <<Tsugbain tsa kasa ta na Isra'ila.>> Adama a na a usa ta Akpati a Nzuwulai a Asula a tyo we e ida yo omocin nu ukwa wa ashawale na vali va yi.

²² Ayu u damma, <<Tsugbain tsa kasa ta na Isra'ila, adama a na a usa ta Akpati a Nzuwulai a Asula a tyo we e ida yo omocin.>>

5

Akpati a Nzuwulai atsuma a Ashido na Ekuron

¹ Ana aza a Filistiya a usai Akpati a Nzuwulai a Asula'a, ayu a tara yi diga Ebeniza a tyo Ashido.

² Ayu a uwa to Akpati a Nzuwulai a Asula'a, o u'wa u masula ma Dagon, ayu a zuwa yi zuzu na Dagon.

³ Ana aza a Ashido a 'yoyin na wasasa usana a matawaa ayu a cina Dagon riya makpaba e ida elime a Akpati a Nzuwulai

† 4:21 4:21 Urevu wi idanshi i nda na Tsuyahuda a yi da <<Tsugbain tsa lo shi.>>

a Asulazuva. Ayu a 'yasan Dagon a kambuwa yi ubata u na u shi.

⁴ Amma ana usana u tawisai na wasasa ana a 'yoyin, reve a cina Dagon riya makpaba e ida elime a Akpati a Nzuwulai a Asulazuva. Ayu aaci a yi ne ekere a yi suru o koduloi reve u dana nven o una wu unantsutsu, lipu va yi da goon shi buwai.

⁵ Ayi da i zuwai hali na ana'an babu ganu va Dagon ko aza a na a uwusa o u'wa masula ma Dagon atsuma a Ashido a na u tsu dasa una wu unantsutsu wa Dagon.

⁶ Ayu ukere wu ume wa Asulazuva u gala aza a Ashido, obolo na mlyuci n na a ri ukandaruwu ne ele na meleshe ma abunda ma amicin.

⁷ Ana ama a Ashido enei ne, dada a dammai, <<She tsu lyawai Akpati a Nzuwulai a masula a aza a Isra'ila ma dana pa obolo na atsu wan! Adama a na ukere wu ume wa Asulazuva u ta a nlangi na tsu lon, obolo na Dagon masula ma a tsu.>>

⁸ Ayu ama a Ashido a lyunguwa a azagbain a Filistiya suru na nlingata o boloto, reve e ece le, <<Nye i da tsaa yuwain na Akpati a Nzuwulai a masula ma aza a Isra'ila?>>

Reve a usu, <<Tarai Akpati a Nzuwulai a masula ma a aza a Isra'ila a tyo a lyuci va Gat.>> Dada a tarai Akpati a Nzuwulai a masula ma a aza a Isra'ila a tyo Gat.

⁹ Agba ana a tara niyi a tyo de, ayu ukere wu ume wa Asulazuva u gala lyuci'i, ayu wu da'waton le lon. Ayu u lyunguwa ama a lyuci'i na mbala ma amici. Zagbain na mawun suru e reme ta amici'in.

¹⁰ Dada a tarai Akpati a Nzuwulai a Asula a tyo Ekuron. Ana Akpati a Nzuwulai a Asula'a a uwai pe, ayu a aza a Ekuron o bosho na yisali, a damma, <<A tawa ta na Akpati a Nzuwulai a masula ma a aza a Isra'ila pa ya'a tsu adama wu una tsu obolo na ama a tsu.>>

¹¹ Ayu a lyunguwa azagbain a aza a Filistiya suru na nlingata reve o boloto le, reve a damma, <<Tarai Akpati a Nzuwulai a masula ma a aza Isra'ila a kamba ubata u na wu utai, tawa wu una

tsu na ama a tsu suru wan.>> Adama a na lyuci'i u shiwan ta na wovon wu ukwa lon, adama a na ukere wu ume wa Asulazuva u gala le ta ugalu lon.

¹² Ozo o ro atsuma lyuci'i a kuwa ta de, waru akapi a na a buwai a ta pe atsumalima adama a amicin a na a ri nle a lipu. Ayu suru nle e showen masula ma le adama u kamba le.

6

Aza a Filistiya a kambuwa ta Akpati a Nzuwulai

¹ Akpati a Nzuwulai a Asulazuva a yuwan ta woto cindere e ida ya Filistiya.

² Reve aza a Filistiya e de nan ganu na aza a yindi ayu a damma le, <<Nye i da tsaa yuwan na Akpati a Nzuwulai a Asulazuva? Damma ntsu cine tsaa kambuwa yi ubata u na wu utai.>>

³ Reve a usu, <<Na yaa kambuwa Akpati a Nzuwulai a masula ma aza a Isra'ila, she i kambuwa yi lyanga wan, amma i ta lyungu yi obolo na kucci makuda ma wila. Ne da yaa kamba gbaga, waru i te reve ili i na i zuwai ukere wa Asulazuva aa gagala ndu.>>

⁴ Ayu aza a Filistiya a yuwan yeci, <<Cu'un kucci makuda ma wila u ne da tsaa lyunguwa yi?>>

Reve a usu, <<Yuwayin uma'an wa amicin a zinariya o ton na agada o ton a zinariya, o una wa abunda azagbain wa aza a Filistiya, adama a na cu'un vu mbala n ta n da n reme ndu na azagbain a du.

⁵ Yuwain amicin na agada a na a tsu lyungususa ida i du. Na ne da yaa ca masula ma aza a Isra'ila tsugbain. U ta gura yuwan u tawa oforo a aci a du na musula n du ni ida i du.

⁶ Nye i zuwai yaa yuwusan aciyogbamu cine aza a Masar na Firi'awuna yuwain? She na Asula ma aza a Isra'ila mo o'wo to nle ili yu ulamu dada u lyawa nle a karai shi?

⁷ <<Gogo she i yuwan keke vi inan sa'avu, na anawun e inan e re aza a na a matsain usa'avu, waru aza a na koto a nla le agbala e keke vi inan shi. Yi nla

ina'an e keke sa'avu'u, amma i takatsuwa na muwu'un ayu i gutsu le o u'wa.

⁸ I tara Akpati a Nzuwulai a Asulazuva ayu i zuwa yi e keke, na akpati o ro vu uma'a wa agada na aza a amicin a zinariya zuzu na ayi, za na yaa lyungu wa yi o una u kucci makuda ma wila. Ayu i lyawa le a kara.

⁹ Amma yi idana ubata u na a saba. Na a kuru agawan a tyo o upasu wa yi a tyo Bet Shemesh, wo o'wo ta Asula a aza a Isra'ila a da ma lyunguwa ntsu atsumalima a gbain a nda. Amma na a yuwan ne shi, tsu ta reve a na ukere wa yi u da u lapa ntsu shi, mballa n da goon n tawa ntsu.>>

¹⁰ Reve ama'a a yuwan cine a damma nle. Ayu a zami inan i re ayu a nlaa le keke vi inan, reve e reme muwu'un a gutsu le o u'wa.

¹¹ Reve a zuwa Akpati a Nzuwulai a Asulazuva e keke'e obolo na akpati o ro o uma'an u zinariya va agada nu uma'an wa amicin obolo na yi.

¹² Ayu ina'an i kuru ure mejege a tyo ugawun wu upasu wu utyo wa Bet Shemesh, ayu e reme ure na a sali o ure, agba a vadaluwa usa'ani ko ugula shi. Ayu azagbain a aza a Filistiya a kuru le hali a tyo wu upasu wu utyo wa Bet Shemesh.

¹³ A mantsa'a ama a Bet Shemesh a dana ta o ugasa wo oroci a yitabo o ukari. Ana a 'yasa'ni aaci e le reve e ene Akpati'i, ayu a uwa mazanga ma na e ene niyi.

¹⁴ Ana keke'e u rawai o uduma wa Josuwa va Bet Shemesh ayu wi isawan lo zuzu na aatali a gbain o ro. Ayu ama'a a batsa agbala a keke'e reve a pada ina'an, ayu a yuwaan Asulazuva kucci vu ukulatosu na le.

¹⁵ Ama o ugundo wa Levi a shi ta de a cipato Akpati a Nzuwulai a Asulazuva'a zuva keke'e, obolo na akpati a na a ri nu uma'an u zinariya. Ayu a zuwa le a aatali a gbai'in. O urana u ndolo ama a Bet Shemesh a ca ta kucci vu ukulatosu na kucci ro ubata wa Asulazuva.

¹⁶ Ana azagbain o ton ma aza a Filistiya me enei ili i na suru i farai reve a gitsa o

urana u ndolo'o a kamba Ekuron.

¹⁷ Apa nda uma'an u zinariya wa amicin na aza a Filistiya a lyunguyi adama wo o'wo kucci makuda ma wila ubata wa Asulazuva. Za ta adama e ilyuci ya Ashido, za ta adama a Gaza, za ta adama a Ashikelon, za ta adama a Gat, za ta waru adama a Ekuron.

¹⁸ Abunda a agada o uma'an u zinariya'a u dana ta unata na abunda e ilyuci ya azagbain o ton ndolo ma Filistiya. Ilyuci'i o bolo ta ni ilyuci i na a suwayi kari vu ucira obolo na mulyuci ma abunda n na n ri na kari shi. Aatali a gbain a na a zuwai Akpati a Nzuwulai ma Asulazuva de, za na ri ubata o uduma wa Josuwa vuma va Bet Shemesh u ta lo o una wu urotsu hali na ana'an.

¹⁹ Ayu Asula o una ama kupocindere aza a Bet Shemesh adama a na a kalyuwa ta atsuma Akpati a Nzuwulai a Asulazuva'a. Reve ama a yuwan nden n wiruta lon adama a ama a abunda a na Asulazuva a lapa nle i da.

²⁰ Ayu aza a Bet Shemesh a damma, <<Zane da a gura isawan elime a Asulazuva, Asula a akiza a nda? Ubata wa zane u da tsa' lyunguwa Akpati a Nzuwulai a Asulazuva tsara wu kasa na atsu?>>

²¹ Ayu a lyungu nlingata a tyo ubata wa ama a Kiriyat Jeyarim ana, <<Aza a Filistiya a kambuwa ta Akpati a Nzuwulai a Asulazuva. Cipai i tara yi a tyo ubata u du.>>

7

¹ Reve ama a Kiriyat Jeyarim a cipa a tara a gawan Akpati a Nzuwulai a Asulazuva a tyo o u'wa wa Abinada za na ri a aagadi. Ayu a tawa Eliyaza ulobo wa yi u yuwan ipiri ya Akpati a Nzuwulai a Asulazuva'a.

Sama'ila lyuwa ta aza a Filistiya a Mizfa nu uvon

² Akpati a Nzuwulai'i a jima ta a lyuci va Kiriyat Jeyarim hali a'wan ushin. Atsuma a mantsa mo ndolo, reve aza a Isra'ila suru e showen Asulazuva adama u kamba le.

³ Reve Sama'ila damma suru u'wa wa Isra'ila, <<Na yaa kamba ubata wa Aşulazuva no okolo a du suru, to, yoo oco musula mo omocin a na a ri atsuma a du na amali a Ashitore. Reve i ca aciyadu suru e ekere a Aşulazuva, reve waru i yuwaan yi aganda goon. Ne da waa wawa du e ekere a aza a Filistiya.>>

⁴ Reve aza a Isra'ila o oco amali a Ba'al na a Ashitore, reve a yuwaan Aşulazuva goon aganda.

⁵ Reve Sama'ila damma, <<Bolotoi aza a Isra'ila suru de Mizfa, n ta pati Aşulazuva adama a du de.>>

⁶ Ana o bolotoi de Mizfa, reve e kene mini avu o oco yi e ida a makakan ma Aşulazuva. Reve a yuwan akuli o urana u ndolo mabula reve a damma, <<Tsu yuwaan ta Aşulazuva unusu.>> Reve Sama'ila yuwan tsugbain tsa a aza a Isra'ila a Mizfa.

⁷ Ana azagbain aza a Filistiya a uwwai a na aza a Isra'ila o boloto ta a Mizfa, reve azagbain aza a Filistiya o uta a gawan tsara a riyaa le nu uvon. Reve ana aza a Isra'ila a uwwai a ta lo a tawa, a uwwa ta wovon wa aza a Filistiya.

⁸ Reve aza a Isra'ila a damma Sama'ila, <<Lyuwa elime na mesun a tyo e ekere a Aşulazuva Aşula a tsu, tsara u wawa tsu e ekere aza a Filistiya.>>

⁹ Reve Sama'ila pada mokyokyon, reve u ca kucci vu ukulatosu suru a tyo ekere a Aşulazuva. Reve u pati Aşulazuva a kamba aza a Isra'ila, reve gba u usu avasa a yi.

¹⁰ Ayi atsuma o casu kucci vu ukulatosu'u, reve aza a Filistiya a rawa adama a yuwan uvon na aza a Isra'ila. Amma o urana u ndolo gba reve Aşulazuva a yuwan tsata tsu ucira a aci aza a Filistiya, reve u zuwa le a rapula. Dada u lyuwa nle nu uvon, elime aza a Isra'ila.

¹¹ Reve aza a Isra'ila o uta ni iladi diga Mizfa, reve o lo le o unusa le o ure hali a rawa ubata u ro zuzu na Bet Ka.

¹² Reve Sama'ila shuwa aatali a gbain e memere ma Mizfa na Shen. Reve u ca aatali'i aala Ebeniza,* adansa,

<<Aşulazuva a da a kamba n tsu hali acina gogo.>>

¹³ Ne da a lyuwai aci a aza a Filistiya, waru a dashi uwa upasu wi ida wa aza a Isra'ila shi.

Suru a mantsa ma wuma wa Sama'ila, ukere wa Aşulazuva u dana ta a nlangi na aza a Filistiya.

¹⁴ Reve a kambuwaa aza a Isra'ila ilyuci i le aza a na aza a Filistiya a usa nle i da, diga Ekuron a tyo Gat. Aza a Isra'ila gba a wawa ta pasu vi ilyuci i le suru diga e ekere a aza a Filistiya. Waru atsuru ta asuvu nden ekere aza a Isra'ila na aza a Amoriya.

¹⁵ Ne da Sama'ila lyuwai elime na tsugbain tsa aza a Isra'ila hali ukosu u wuma wa yi.

¹⁶ A aa'wan suru, u tsu 'yawa ta akandariya diga Betel a tyo Gilga na Mizfa bata na u danai za vu uge'etosu wa a aza a Isra'ila.

¹⁷ Amma u tsu kambisa ta Rama a lyuci va yi, ubata u na u tsu yuwusaan fo aza a Isra'ila uge'etosu. Waru u suwaa ta Aşulazuva masa'a de a Rama.

8

Aza a Isra'ila a pati ta a ca le mogono

¹ Ana Sama'ila kutsai, reve wo o'woto olobo a yi aza o uge'etosu aciya a aza a Isra'ila.

² Aala o ulobo wu ufaru wa yi u da Juwe, aala aza ire waru Abija. Adana ta o ulinga wu uge'etosu a lyuci va Biyasheba.

³ Agba ele a dana cine dada le danai shi, a shi ta a kambuwa ugbozu u le e icigi yi ikebe lon. A ushishi ta utowusu wu una, a yuwusan uge'etosu u sa'ani shi.

⁴ Reve mbara ma aza a Isra'ila o boloto, avu a 'yawa ubata wa Sama'ila de Rama.

⁵ Reve a damma yi, <<Gogo vu kutsa ta, waru olobo a wu a ri cine vu ri shi. Adama o ndolo vu ca tsu mogono za na e ge'eto tsu waru u rono tsu adanga cine akapi a nda a ri.>>

⁶ Ana a damma niyi, <<Ca tsu mogono za na e ge'eto tsu waru u rono tsu adanga,>> Sama'ila uwwa uyo'o shi ko

* **7:12 7:12** Ayi aala <<Ebeniza>> urevu wa yi u da <<Aatali e Ikambi>> na Tsuyahuda.

ke'en. Reve u yuwan avasa a tyo ubata wa Asulazuva.

⁷ Reve Asulazuva a damma Sama'ila, <<Zuwa atsuvu e ili i na aa dansa wu suru. Adama a na ayu da a yuwain shi amma amu da a yuwain mo o'wo mogono me ele.

⁸ Cine a yuwain diga urana u na mu utaa nle diga Masar hali a tyo ana'an a lyawa numu ta reve a yuwaan musula n ro aganda. Waru ne da aa yuwusaan wu.

⁹ To, gogo vu zuwaa le atsuvu, amma gba vu rono le atsuvu lon e ili i na mogono ma na maa yuwan tsugbain a aci e le waa yuwan ne ele.>>

Tsubari tsa Sama'ila adama o tsugono

¹⁰ Reve Sama'ila kambuwa ama a na a patishi niyi mogono ili i na Asulazuva a dammai suru.

¹¹ Ayu u damma le, <<Nda ili i na mogono ma na maa yuwan tsugbain a aci a du waa yuwan na adu. U ta tara o olobo a du u zuwa le o'wo asoja a yi, o ozo o ro o to o'wo aza o ulinga ni ikeke yi ido yu uvon ya yi, ozo o ro waru a ta kumba ido ya yi, ozo o ro waru o to o'wo aza a na aa suma elime e ikeke yi ido yu uvon.

¹² Ozo o ro waru u ta zuwa le o'wo yali a asoja ukpakukupa (1000) na asoja kupoton, ozo o ro waru a ta yuwan iluma yu udfuma wa yi, ayu a gasa ishina ya yi, ayu a rumaa yi itana yu uvon obolo ni itana yu ulinga adama e ikeke yi ido ya yi.

¹³ U ta tara esheli a du u zuwa le mayan ma mani'in ma maguru, na mpondo, nu ukangalu.

¹⁴ U ta usa pasu va aduma a du a na a la'ai ulobonu, na aduma a inabi a du, na za vu danga zetun u ca azagbain a yi.

¹⁵ U ta usa za ta atsuma a kupa vi itana yu una i du, na aza a inabi a du, reve u ca azagbain o ukobu wa yi obolo na akapi azagbain a yi.

¹⁶ U ta usa agbashi a du aza a ali na aza a amaci, ni inan i du aza a na a la'ai u ulobonu, na nloli n ndu, adama a yuwusaan yi ulinga.

¹⁷ U ta usa za ta atsuma a kupa vo obolo e ikyon i du. Waru adu na aciyadu i to o'wo agbashi a yi.

¹⁸ Nu uranu u ndolo u tawa, i ta shon adama o mogono ma na i dangulayi aciyadu, agba Asulazuva a usu du shi.>>

¹⁹ Agba ama'a a zuwaa Sama'ila atsuvu e ili i na u damma nle shi. Reve a damma, <<Ko na ne, tsu ciga ta mogono ma na moo rono tsu adanga.

²⁰ Ne da tsoo o'wo cine akapi a nda a ri. Ayi da woo o'wo tsu zagbain zana e ge'eto tsu waru ayi da woo rono a tsu adanga a tyo ubata o uvon.>>

²¹ Ana Sama'ila uwwai ili i na ama'a a dammai suru, reve u cuduwa Asulazuva.

²² Ayu Asulazuva a damma, <<Vu zuwaa le atsuvu ayu vu ca le mogono.>>

Ayu Sama'ila damma aza a Isra'ila, <<Vuma suru kamba a lyuci va yi.>>

9

Sama'ila tsuwan ta Shawulu mani'in

¹ A yuwan ta vuma gbain vu utsuru u ro diga o ugundo wa Banyami, za na danai na aala Kish ulobo wa Abiyel ulobo wa Zero ulobo wa Bekora, ulobo wa Afiya za vu ugundo wa Banyami.

² U ta nu ulobo u na a tsu de Shawulu, babu za va Isra'ila na la'a niyi ulobonu. U la'a ta ama a Isra'ila suru uga'an.

³ Urana u ro, reve anawu o nloli ma Kish dada va Shawulu m puwan, reve u damma Shawulu, <<Tara aagbashi a ta obolo na ayu, tsara i 'yawa i zami i le.>>

⁴ Reve a kuru a tyo e ida ya agadi ya Ifiramu ni ida ya Shalisha, agba a tsura e ene nloli'i shi. Reve a kara a 'yawa e ida ya Sha'alim, agba nloli'i mu de shi. Reve fo a kara a tyo e ida ya Banyami, agba suru a tsura e ene le shi.

⁵ Ana a rawai e ida ya Zuf reve Shawulu damma aagbashi a na a ri obolo na ayi, <<Tsu kamba o u'wa fa. Na ne da shi, dada va ta lyawa udamu wa anawu o nloli reve u reme udamu adama a tsu.>>

⁶ Amma ayu aagbashi'i a usu yi u damma, <<Kalyuwa a ta pa na vuma va Asula o ro atsuma a lyuci nda za na a casu tsugbain lon, adama a na suru ili i na u dammai u tsu shiwan ta. Tsu kara a tyo ubata wa yi gogo, u ta gura wo o'wo u damma tsu ubata u na tsoo toni.>>

7 Reve Shawulu ece aagbashi a yi, <<To, na tsu 'yawa ubata wa yi nye i da tsa ca yi? Ilyalya i na tsu ri na ayi atsuma e itsan o koto ta, agba tsu ri ni ili i na tsa ca yi shi. Ko tsu ta na i ili i ro i na tsa ca yi?>>

8 Reve aagbashi'i a usuwisa Shawulu u damma, <<Kalyuwa, n ta pa ni ikebe i azurufa ke'en. N ta ca vuma va Asula'a adama u damma tsu ubata u na tsoo toni.>>

9 Cine u shi atsuma a Isra'ila na vuma ciga we ece Asula, u tsu damma ta, <<Tawa tsu 'yawa ubata wu za yindi,>> adama a na za na a tsu de vumavasula ana'an, a shi ta a tsu de yi za yindi.

10 Reve Shawulu damma aagbashi a yi, <<U lobono ta, tawa tsu kara.>> Avu e reme ure a tyo a lyuci na vuma va Asula danai.

11 A mantsa ma na a danai a kumbusa aagadi a tyo a lyuci'i, reve a ga'an ne esheli a na aa 'yawa o ooko'o adama e kene mini, reve e ece e le, <<Za yindi ta pa nda'a?>>

12 Reve a usu a damma, <<U ta pa, u ta de elime a du. Jikai adama a na gogo da u uwai atsuma a lyuci'i, adama a na ana'an ama a ta na kucci ubata wa aganda.

13 Adu a ma'uwaa a lyuci'i i ta cina yi babu u kara a tyo ubata wa aganda a na wa lyuwa ilyalya. Adama a na ama aa lyuwa ilyalya shi she nu u tawa, adama a na she nu u zuwaa kucci'i aba'un. Na ayi ndolo koto, avu aza a na a banuyi a lyuwa ilyalya. Karai a gawan gogo, adama a na gogo da mantsa ma na ya tsura ye enei.>>

14 Avu a kara a tyo a lyuci. Ele a ma'uwaa ma lyuci'i, reve e ene Sama'ila a motaa ana a ga'ansa na ayi a 'yawa a gawan ubata wa aganda.

15 Urana u ta kafu urana u na Shawulu a 'yawa, Asulazuva o roco ta de Sama'ila ili i nda u damma,

16 <<Nfa'an a mantsa ma nda n ta lyungu wa wu vuma diga o ugundo wa Banyami. Vu tsuwan yi mani'in wo o'wo zagbain va ama a va, aza a Isra'ila. U ta wawa ama a va e ekere a aza a Filistiya.

Me ene ta atsumalima a na ama a va aa uwwusa, adama a na mu uwwa ta mesun me le.>>

17 Ana Sama'ila enei Shawulu, dada Asulazuva a damma niyi, <<Apa vuma na ma kambuwusa a wu'u. Ayi da waa yuwan tsugono tsa a ama a va, aza a Isra'ila.>>

18 Reve Shawulu rawa ya Sama'ila o unantsu u lyuci, avu we ece, <<Vu ta yuwan ankuri vu damma mu ubata u na u'wa wu za yindi u ri?>>

19 Reve Sama'ila usu Shawulu, <<Amu dada za yindi'i! Walai elime a va a tyo ubata wa aganda. Ana'an i ta lyuwa obolo na amu. Nfa'an nu usana n ta usu yeci ya wu suru, avu n lyawa du i kara a kamba.

20 She u bala wu adama anawu o nloli n na puwayin rana ta'atsu na karai wan, adama a na a tsura le ta de. Suru ili i na okolo aza a Isra'ila a cigai avu da nu umatsun wa dada va wu.>>

21 Reve Shawulu usu, <<Amma amu za vu ugundo wa Banyami u da, za na la'ai ukalamu suru suru atsuma o gundo wa aza a Isra'ila! Waru umatsun u tsu u da u la'ai ukalamu atsuma o ugundo tsu! Cine vu yuwaan numu cu'un va adanshi a nda?>>

22 Reve Sama'ila uwa na Shawulu na aagbashi a yi a aasula a gbain, avu u zuwa le a danu elime ubata u na aza a na a banuyi a ri, a ta rawa ama mata'atsu.

23 Reve Sama'ila damma za na a yuwusan ilyalya, <<Tawaa mu na apadi a nama a na n ca nuwu, za na n damma nuwu, <Zuwa yi ko'o.>>

24 Reve za na a yuwusan ilyalya'a tawaa na aagutsu a mani'in u zuwa yi a makakan ma Shawulu. Avu Sama'ila damma yi, <<Ayi nda ayi da inama i na a zuwai adama a wu. Vu tama, adama a na a tawa yi ta langa adama a wu abuki a nda, a mantsa ma na n dammai n ta na aza a na n banuyi.>> Atsuma o uranu u ndolo Shawulu lyuwa ta obolo na Sama'ila.

25 A mantsa ma na a cipai diga ubata wa aganda a tyo a lyuci, avu Sama'ila

* 9:25 9:25 zuva va aasula Cine aza a Isra'ila a tsu yuwan usaa u le a tsu suwa yi ta avu a ru'wa zuva'a cine vuma a gura von de, u yuwan de avasa ko u yuwan de u'yetsusu ko a yuwan de fo n dammulai.

yuwan adanshi na Shawulu de zuva va aasula* a yi.

²⁶ Reve a 'yon na wasasa, ayu Sama'ila de Shawulu de a aasula, <<Fobo, n ta lyawa wu vu kara.>> Ana Shawulu foboi, dada ayi na Sama'ila a karai obolo.

²⁷ A mantsa ma na a danai a cina ukosu u lyuci, ayu Sama'ila damma Shawulu, <<Vu damma aagbashi a wu u kara elime a tsu.>> Ana a aagbashi'i u karai elime'e, reve Sama'ila damma yi, <<Vu puro pa ne'e adama n ca wu ikaka diga ubata wa Asula.>>

10

¹ Reve Sama'ila tara meden ma mani'in, ayu u tsuwan Shawulu a aaci. Reve u katala yi dada u dammai, <<Asulazuva a tsuwan wu ta mani'in tsara voo o'wo zagbain va a ama agadu a yi.

² Mantsa ma na vu kasai na amu ana'an, vu ta ga'asan na ali e re zuzu na ason a Rahila a Zeliza upasu wu utyo wa Banyami. A ta damma wu, <A tsura ta anawu o nloli'i na vu utai izami'i. Gogo dada du lyawa ta udamu adama e le, u fara ta udamu adama a du. U dana ta a yeci, <<Cine maa yuwan adama n bunga o ulobo u va?>> >

³ <<Ayu vu lyuwa elime na mmalu diga lo hali she na vu rawa o udanga wo oku wa Tabo. Ama a ta'atsu a ta ga'asan na ayu lo a gawan a tyo ubata wa aganda wa Asula atsuma e Betel. Za ta ta dana utanuwu na mugbgele n ta'atsu, za ta waru ta dana na akpatali a ta'atsu o opopofu, za ta waru na itsan vu kwan masayan ma inabi.

⁴ A ta casa wu, ayu a cawu akpatali o opopofu ejere, ayu vu ushi le o ukere u le.

⁵ <<Reve vu kara a tyo aagadi a Asula a Gibiya ubata u na aza a Filistiya a ri nu uvalata wo obolo a asoja. Ayu a marawaa a lyuci'i, vu ta cina ibolo ya amasula a cipusa diga ubata wa aganda a wa'asa igaraya na muganga ni igbala ni ikumburu. Waru a ta dana a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula.

⁶ Ruhu va Asulazuva ta cipaa wu nu ucira, ayu vu yuwan adanshi e ikaka ya

Asula obolo ne ele, vu ta vadala vo o'wo vuma ro ko'o.

⁷ Ni iroci i ndolo i shiwan, ayu vu yuwan ili i na ve enei i lobonoi. Adama a na Asula a ta obolo na ayu.

⁸ <<Reve vu zura a tyo Gilga elime a va vu puro mu. Na amayun n ta tawa ya'a wu n yuwan kucci vu ukulatosu na kucci muwwulai, amma ko vu ciga ko vu 'yuwan vu ta puro mu lo hali rana cindere hali n tawa n damma wu ili i na vaa yuwan.>>

Shawulu o'wo ta mogono

⁹ Mantsa ma na Shawulu vadalai a na waa kara u lyawa Sama'ila, ayu Asula a vadala okolo a Shawulu, ayu iroci i na suru Sama'ila dammai a shiwan o urana u ndolo.

¹⁰ Ana Shawulu obolo na a aagbashi a yi a rawai Gibiya, ayu ibolo ya amasula a cina yi, ayu Ruhu va Asula cipaa yi nu ucira, ayu u uwa a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula obolo ne ele.

¹¹ Ana suru aza a na e reve niyi nu ujumu a cina ana'an e ene niyi a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula obolo na amasula, reve e ecelei, <<Nye i da i tsurai ulobo wa Kish? Shawulu fo u ta atsuma a amasula?>>

¹² Ayu vuma na ri lo na nden usu, <<Akapi i gba nan dada le fo amasula a da?>> Ayi nda wo o'wo ta avandaru a adanshi, <<Shawulu fo u ta pe atsuma a amasula?>>*

¹³ Ana Shawulu kotoi a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula'a, ayu u kara a tyo ubata wa aganda.

¹⁴ Ayu dada ke'en va yi ece yi na aagbashi a yi, <<A te da i 'yawai?>>

Reve u usu, <<Tsu 'yawa ta izami ya anawun o nloli. Ana tse ene nle shi, dada tsu 'yawai ya Sama'ila.>>

¹⁵ Ayu dada ke'en va Shawulu damma, <<Damma numu ili i na Sama'ila damma ndu.>>

¹⁶ Reve Shawulu usu yi, <<U damma tsu ta na amayun a na a tsura ta de anawun o nloli'i.>> Agba u damma dada ke'en va yi ili i na Sama'ila damma niyi adama o tsugono shi.

* 10:12 10:12 Kalyuwa; 1 Sam 19:24.

17 Reve Sama'ila de ama a Isra'ila suru, tsara a ga'asan a makakan ma Asulazuva a Mizfa.

18 Ana a tawai ayu Sama'ila damma le, <<Apa ili i na Asulazuva, Asula a aza a Isra'ila a dammai, <Mu utaa ta aza a Isra'ila diga e ida ya Masar, reve n wawa du e ekere a aza a Masar na tsugono tsa na tso bongishi ndu suru.>>

19 Amma gogo i 'yuwan ta Asula a du za na wawa ndu atsuma e meleshe na addama suru. Reve i damma, <Ko na ne, vu ca tsu mogono.> Gogo tawai, bolotoi aciyadu a makakan ma Asulazuva o una wu gundo na matsun du.>>

20 Reve Sama'ila tawato aza a Isra'ila suru zuzu a makakan ma Asulazuva gundo gundo, reve a dangwa ugundo wa Banyami na mazuwa ma agita.

21 Waru, ayu Sama'ila tawaa nu ugundo wa Banyami, umatsun umatsun, a makakan ma Asulazuva, reve a dangwa umatsun wa Matiri. O ukosu reve a dangwa Shawulu ulobo wa Kish. Agba ana a zami niyi a tsura ene yi shi.

22 Reve e ece Asulazuva, <<Koto vuma'a u rawa pa shi?>>

Reve Asulazuva a damma, <<U ta de upa'awun e itana ya asoja.>>

23 Reve ama a suma a 'yawa a tawa na ayi, reve ana wi isawain e memere ma ama u la'a za suru uga'an.

24 Reve Sama'ila damma ama'a, <<Apa vuma na Asulazuva a dangwai. Babu tsa yi atsuma a ama suru.>>

Reve ama'a a saala, <<Wuma wa wu u jima, mogono!>>

25 Reve Sama'ila cuđuwa ama ili i na mogono ma na maa yuwan tsugbain a aci e le waa yuwan ne ele. Reve u dana le suru atsuma a aatagada o ukutsulusu, ayu u zuwa yi a makakan ma Asulazuva. Reve Sama'ila bete'we ama suru a kamba a 'wa le.

26 Shawulu fo u kamba ta o u'wa wa yi a Gibiya, obolo na ali o ukadu aza a na Asula a ju'wain okolo e le e shewun yi ta.

27 Amma ama a vama a damma ta, <<Cine tsa da vuma nda aa gura wawa tsu?>> Ayu o goro yi a 'yuwan a tawaa yi nu une'e. Amma ayi gba u rungwa ta kpen.

11

Shawulu wawa ta lyuci va Jabesh

1 Ana a jimanuyi, reve Nahash mogono ma aza a Amon ma kandaruwa lyuci va Jabe Giliyadu adama uriya yi nu uvon. Ayu suru ali a Jabe a damma yi, <<Yuwan nzuwulai na atsu, tsu ta yuwaan wu aganda.>>

2 Amma Nahash va Amon usu le ta, <<N ta yuwan nzuwulai na adu adama e ili i ta, ayi da n kongoro esu o usa'ani a du suru adama yo o'wo ili yi izo'oshi ubata wa aza a Isra'ila suru.>>

3 Ayu mbara ma Jabe n damma yi, <<Ca tsu rana cindere tsara tsu lyungu nlingata a tyo upasu wa aza a Isra'ila suru. Na babu za na aa wawa tsu, reve tsu caa aciyatsu ya'a wu.>>

4 Ana nlingata'a n rawai Gibiya lyuci na Shawulu ri, ayu a cuđuwa ama adanshi a nda. Reve ama'a suru a shon na yisali lon.

5 A mantsa'a a gba wuntsa ta Shawulu a kamba diga o uduma ni inan yi iluma ya yi elime. Ayu we ece, <<Nye i da i tsurai ama a na a ri e mesun?>> Ayu a kambuwa yi ili i na ama a Jabe a dammai.

6 Ana Shawulu uwwai adanshi e le, ayu Ruhu va Asula cipaa yi nu ucira, ayu wu uwwa upan lon.

7 Ayu wu pada inan i re apadi apadi, dada u cayi nlingata a 'yawa ne ele ubata suru atsuma a Isra'ila, a dansa, <<Suru za na utai u kuruyi Shawulu na Sama'ila shi, ne da a yuwan ni inan ya yi.>> Dada wovon wa Asulazuva u remei ama a Isra'ila lon. Reve ali o uta nu uta.

8 Ana Shawulu boloto nle de Beze, ama ukpakukupa ukpakuta'atsu (300,000) diga Isra'ila, ama ukpakukupa mata'atsu (30,000) waru diga Yahuda.

9 Reve a damma nlingata n na n tawai'i, <<Dammayi ama a Jabe Giliyadu, <Kafu urana u suduwa nfa'an, i ta tsura iwawi.>> Ana nlingata'a n 'yawai nu udammu ubata wa ama a Jabe ayu a yuwan mazanga.

10 Ayu a damma aza a Amon, <<Nfa'an tsu ta ca aciyatsu e ekere a du, reve i yuwan na atsu ili i na ye enei u lobono ndu.>>

¹¹ Na ayin o ndolo reve Shawulu ne'eshen ama a yi obolo a ta'atsu. Ayu a 'yawā valāta va aza a Amon nu uvon diga ili ya ayin a tyo wasasa. Reve a uwa mona me le hali urana u rawa a aci. Ayu e bete'we aza a na a la'ai, babu aza a na e gerei ama e re re.

A usu ta Shawulu o'wo mogono

¹² Ayu ama a Isra'ila a damma Sama'ila, <<A te da aza a na a dammai, <Cine aa yuwan Shawulu yuwan tsugono tsa tsu?> Tawaa ntsu na ama'a tsu una le.>>

¹³ Amma Shawulu damma ta, <<Babu ko vuma ta na o una ana'an. Adama a na urana wa ana'an u da Asulazuva a yuwayin aza Isra'ila iwawi.>>

¹⁴ Ayu Sama'ila damma ama'a, <<Tawai tsu 'yawai Gilga adama tsu dashi usu Shawulu mogono ma tsu de.>>

¹⁵ Dada ama'a suru a 'yawai de Gilga ayu a kucinato Shawulu mogono a makakan ma Asulazuva. De da a cayi kucci muwwulai a makakan ma Asulazuva. Reve Shawulu na ama a Isra'ila suru a yuwan mazanga ma abunda.

12

Adanshi o ukosu a Sama'ila

¹ Ayu Sama'ila damma ama a Isra'ila suru, <<To, mu uwwa ta suru ili i na i damma numu, ayu n ca du mogono.

² Gogo i ta na mogono zagbain du. Amu gba, n kutsa ta na yono, waru olobo a va a ta lo obolo na adu. Mo o'wo ta zagbain du diga amu o ulobo hali a cina ana'an.

³ Amu da nda elime a du. Damma numu a makakan ma Asulazuva, obolo na zana u tsuwan yi mani'in. Zane da n usai nan ko mololi? Zane da n paalai ko n bongi yi? Zane da n kudai a yuwaan mejege? O ukere wa zane da n ushiyi utowusu wu una adama m baru esu a va? Na n yuwan ta za ta atsuma e le, i damma mu tsura n kambuwa yi.>>

⁴ Ayu a usu, <<Vu paala tsu shi waru vu bongi tsu shi. Vu ushi ko ili i ta o ukere u vuma shi.>>

⁵ Reve Sama'ila damma le, <<Asulazuva obolo na mogono ma na u tsuwayin mani'in ana'an, ele da lyusu va ekere a du, a na i tsurai ili i ro o ukere u va shi.>>

Ayu a usu, <<Asulazuva a da lyusu tsu.>>

⁶ Reve Sama'ila yuwan adanshi na ama'a u damma, <<Asulazuva a da dangulai Musa na Haruna, za a na o utayi nkaya n du e ida ya Masar.*

⁷ Gogo she yi isawan pa a makakan ma Asulazuva, adama n cuwaan du na linga va afula na Asulazuva a yuwaan ndu na nkaya n du.

⁸ <<Mantsa ma na Yakubu karai a tyo Masar, nkaya n du n showen ta Asulazuva. Ayu Asulazuva a lyungu Musa na Haruna aza a na o utayi nkaya n du diga e ida ya Masar ayu a tawato le ubata u nda a danu.

⁹ <<Amma gba ayu e icina na Asulazuva Asula e le. Dada u zuwa nle e ekere a Sisera, yali a asoja ya Hazo, ne ekere a aza a Filistiya, na mogono ma Mowa, aza a na a yuwain uvon ne ele.†

¹⁰ Reve a showen Asulazuva ayu a damma, <Tsu yuwan ta unusu, tsu lyawa ta Asulazuva, reve tsu kara a yuwasaan amali a Ba'al na Ashitore aganda. Amma gogo wawa tsu e ekere a n'yuwatan n tsu, tsu ta yuwaan wu aganda.‡>

¹¹ Dada Asulazuva a lyungu Jeruba'al za na ayi da Gidiyon, na Barak na Japuta na amu Sama'ila. § Ayu u wawa du e ekere a n'yuwatan n du upasu suru, adama i yuwan nden gbaga.

¹² <<Amma a na ye enei Nahash mogono ma Amon ma ta tawaa du nu uvon, reve i damma mu, <Ko na ne, tsu ciga ta mogono ma na ma yuwan tsugono tsa tsu,> ko na wo o'woi Asulazuva Asula a du a da a shi mogono ma du.

¹³ Gogo nda mogono ma na i dangulai, zana i pati ta adama a yi, gogo ayi da nda Asulazuva a ca ndu a yi.

¹⁴ Na yu uwwa wovon wa Asulazuva, ayu i yuwaan yi aganda, na tsutoni, agba i yuwan aciyogbamu e ekere a wila wa yi shi, waru na adu na mogono ma na maa

* 12:6 12:6 Kalyuwa: Mta 6:16. † 12:9 12:9 Kalyuwa: A_Ug 4:2; A_Ug 13:1; A_Ug 3:12. ‡ 12:10 12:10 Kalyuwa: A_Ug 10:10-15 § 12:11 12:11 Kalyuwa: A_Ug 7:1; A_Ug 4:6; A_Ug 11:29; 1 Sam 3:20.

yuwusan tsugono tsa du i kuru Asulazuva Asula a du, u to lobono du.

¹⁵ Amma ni i 'yuwan a na yaa yuwan tsutoni na Asulazuva reve i yuwan aciyogbamu e ekere a wila wa yi, ukere wa Asulazuva a ta yuwan nlangi na adu, cine u danai de na nkaya ndu.

¹⁶ <<Gogo isawain ye ene ili i gbain ya asalama i na Asulazuva a yuwan e esu a du.

¹⁷ Gogo mantse me e ikani yo oroci a yitabo i da shi? Waru mantse me iro'i i da shi. N ta pati Asulazuva u lyungu na tsata ni iro'i. Waru i reve ili yu uwuyan u i gbain i na i yuwain e esu a Asulazuva a na i pati niyi u ca du mogono.>>

¹⁸ Ayu Sama'ila pati Asulazuva, o urana u ndolo ayu Asulazuva a lyungu na tsata ni iro'i. Dada ama suru a uwwai wovon wa Asulazuva na Sama'ila.

¹⁹ Reve ama suru a damma Sama'ila, <<Yuwan ipati adama a tsu a agbashi a wu ubata wa Asulazuva Asula a wu, adama tsu kuwa wan. Adama a na tsu dashi ta unusu u tsu suru iwuya, ubata e ipati i na aa ca tsu mogono.>>

²⁰ Reve Sama'ila damma, <<She yu uwwa wovon wan, ko na wo o'woi i yuwan ta iwuya i nda suru. Suru na ne she i vadala ucina i lyawa itoni ya Asulazuva wan, amma i yuwaan yi aganda no okolo a ta.

²¹ She i vadala a tyo ubata u musula me pere wan. Adama a na aa yuwaan du isa'ani shi, ko a wawa du shi, adama a na a ri nu urana shi.

²² Adama a ala a gbain a yi, Asulazuva aa vari ama a yi shi. Adama a na u yo'ono ta Asulazuva wo o'wo to du ama a yi.

²³ Amu na aciyawa gba, Asulazuva aa para n yuwaan yi unusu ubata o ulambu u mayan ma avasa adama a du. Waru n to roco du ure u na u ri mejege nu ulobonu.

²⁴ Agba i reve yu uwwa ta wovon wa Asulazuva, ayu i yuwaan yi aganda na

amayun no okolo a ta. I cuwan na ili i gbain ya asalama i na u yuwaan ndu.

²⁵ Amma ni i lyuwa elime nu unusu, adu na mogono ma du a ta e iza a du.>>

13

Shawulu yuwaan ta Asula aciyogbamu

¹ Shawulu na a'wan mata'atsu dada wo o'woi mogono, waru u yuwan ta tsugono tsa Isra'ila a'wan amunga ne ejere.*

² Reve Shawulu dangulaa aciyayi ama ukpakukupa uta'atsu (3,000) atsuma a ama a Isra'ila. Ama ukpakukupa ure (2,000) a danu ta na yi de Mikimash, obolo na ida ya agadi ya Betel. Waru ukpakukupa (1,000) u dana ta na Jonata de Gibiya upasu wa Banyami. Akapi a ama gba Shawulu lyawa le ta a kamba a 'wa le.

³ Jonata riyaa ta valata va aza a Filistiya nu uvon de Geba, waru aza a Filistiya a uwwa ta a da e ili i na i farai. Ayu Shawulu lyungu ee ivula aavana e ida suru ayu a damma, <<Lyawa Mmaci ma Ibrahim mu uwwa!>>

⁴ Ayu aza a Isra'ila suru a uwwa alabari a na Shawulu riyaa ta valata vo obolo asoja a Filistiya nu uvon, ayu gba aza a Isra'ila o o'wo ili yi idaba ubata wa aza a Filistiya. Ayu e de ama o uta, reve a ga'an na Shawulu de Gilga.

⁵ Reve aza a Filistiya o boloto tsara a yuwan uvon na aza a Isra'ila. Ayu o uta ni ikeke yi ido yu uvon ukpakukupa o uta'atsu (3,000) na akumbi e ido ukpakukupa utali (6,000) na obolo a asoja a abunda lon tsa wuyun e ikyun i mala. Ayu a gawan a yawa a vala a Mikimash asana a Bet Aven.

⁶ Ana asoja a Isra'ila enei a ta pe atsumalima, waru asoja a Filistiya a gala le ta ugalu, reve asoja'a a pa'aton aciyale, ozo o ro a dana ta pe abanu, ozo o ro awanda, ozo o ro a atali, waru ozo o ro anci, ozo o ro o oko'o.

⁷ Reve Mmaci ma Ibrahim n ro n pasalai mavada ma o Udolu wa Urudu a

* **13:1 13:1** Na Tsuyahuda a dana ta ana, <<Shawulu ulobo wa a'wan a ta, waru u yuwan ta tsugono a a'wan e re.>> A ri nu urevu wa amayun wa abunda wa a'wa'an shi. Ozo o ro a na a dana niyi de nu ujumu adamma ta Shawulu dana ta na a'wan mata'atsu. Ozo o ro waru a cuduwa ta a'wan e re a da Shawulu yuwain o tsugono kafu uvon, amma Ajiya 13:21 damma ta Shawulu yuwan ta tsugono a'wan amunga.

tyo upasu wi ida ya Gadu nu upasu wa Giliyadu.

Shawulu gba u dana ta pe Gilga, waru suru aza a na a ri obolo na ayi e teme ta meje'en ma lipu adama o wovon.

⁸ Wi isawan ta hali a cina rana cindere, mantsa ma na Sama'ila zuwaa niyi.† Amma Sama'ila tawa Gilga shi. Ayu ama a Shawulu a kara e bete'wishe.

⁹ Dada Shawulu dammai, <<Tawaa numu na kucci vu ukulatosu na kucci muwwulai.>> Ayu Shawulu yuwan kucci vu ukulatosu.

¹⁰ Ayi u koto ucasu u kucci vu ukulatosu she gba Sama'ila a marawaa. Reve Shawulu yawa u cina yi u casa yi.

¹¹ Ayu Sama'ila ece, <<Nye i da vu yuwain?>>

Reve Shawulu usu u damma, <<Ana me enei ama e bete'wishe agba vu tawa a mantsa'a shi, waru aza a Filistiya o to bolotosu de Mikimash,

¹² ayu n yuwan majiyan, <Gogo aza a Filistiya a ta tawaa mu nu uvon pa nda Gilga waru koto m pati isa'ani ya Asulazuva shi.> Dada n zuwai aciyawa nu ucira n yuwan kucci vu ukulatosu.>>

¹³ Reve Sama'ila damma Shawulu, <<Vu yuwan ta tsulo lon. Vu kuru wila wa Asulazuva Asula a wu shi za na u damma nuwu vu yuwan shi. Na vu shi vu kuru wila'a, u shi ta a zuwa tsugono tsa wu tsa lyuwa elime e ekere a aza a Isra'ila babu ukosu.

¹⁴ Amma gogo tsugono tsa wu tsaa lyuwa elime shi. Asulazuva a bunga ta vuma na okolo a yi a cigai ayu u zuwa yi zagbain va ama a yi,‡ adama a na vu kuru wila wa Asulazuva shi.>>

¹⁵ Dada Sama'ila lyawai Gilga ayu u kara a tyo Gibiya va Banyami. Ayu Shawulu kece akapi a ama a na a buwai obolo na ayi. Ayu a tsura abunda a ama ukpakutali (600).

Aza a Isra'ila babu itana yu uvon

¹⁶ Shawulu na ulobo wa yi Jonata na ama a na a ri obolo ne ele a danu ta Geba va Banyami. Reve aza a Filistiya a yuwan uvalata u le a Mikimash.

¹⁷ Ayu obolo a ta'atsu a asoja a Filistiya o uta diga o uvalata u le adama o uvon. Reve obolo a ta a yawa Ofura, atsuma o upasu wa Shuwal,

¹⁸ obolo o ro a tyo ta Bet Horon obolo o ro waru a tyo o ta ukosu wi ida i na yaa kalyuwusa ukari wa Zeboyim a nkalalai zuzu na atsumona.

¹⁹ A mantsa ma nda babu maruma ma na a tsurai atsuma e ida ya Isra'ila suru, adama a na aza a Filistiya a damma ta, <<Na shi tsu lyawa le, Mmaci ma Ibrahim a shi ta aa yuwaan aciyale mutsun mu pe'eni ni ibata!>>

²⁰ Dada aza a Isra'ila suru a sabai acipa a tyo ubata wa aza a Filistiya adama e tewe elentsu a abari e le, na agalatsu e le, na abau na ogonu le.

²¹ Waru atsupu'u ikebe i azurufa re da atsuma a aza a ta'atsu vu utewishe wa abari e le na agalatsu e le. Atsupu o utewishe wa abau e le na kune gbain va akatsu a ta'atsu e le na aadanga a magbara me inan i le, ikebe i azurufa ta da atsuma a aza a ta'atsu.

²² Ne da o urana wu uvon u ndolo babu soja va Shawulu na Jonata a na a shi na matsun me pe'eni ko ibata o ukere wa yi, Shawulu na Jonata ulobo wa yi u da goon a shi ne ele.

Jonata yawa ta aza a Filistiya nu uvon

²³ Reve obolo a asoja a aza a Filistiya o uta a tyo o upasata wa Mikimash.

14

¹ Urana u ro reve Jonata ulobo wa Shawulu u damma ulobo u na wa guzusa yi itana yu uvon, <<Tawa, tsu yawa upasalai wa obolo a asoja a Filistiya, upasu u ndede.>> Agba u damma dada va yi shi.

² Shawulu dana ta nden o ukosu wa Gibiya zala vu ufanga muwun m peme atsuma a Migiron. Ama a na a danai obolo na ayi a rawa ta ama ukpaku utali (600),

³ obolo na Ahija ganu zana danai wotowu na epo. Ayi ulobo wa Ahitub da mawun ma anawu ma Ikabo olobo a Finiha, ulobo wa Eli, ganu va Asulazuva

† 13:8 13:8 Kalyuwa: 1 Sam 10:8. ‡ 13:14 13:14 Kalyuwa: Ajy 13:22.

atsuma a Shilo. Agba ko za reve a na Jonata karaj shi.

⁴ O upasata u masasan ma na Jonata cigai u kuruwaa a tyo o obolo a asoja a Filistiya atali o uga'an a shi ta lo a mbaᅅga suru. Aala a za ta Boze, za va ire waru Sene.

⁵ Aatali a ta e isawan ta ugana a kalyuwusa eleme a Mikimash, za ta waru uyagi elime a Geba.

⁶ Reve Jonata damma ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvon, <<Tawa tsu 'yawa o uvalata wa a asoja a Filistiya a aza a na a padai uryumbu shi. U ta gura o'wo Asulazuva a yuwan ulinga adama a tsu. Babu ili i na yaa putsa Asulazuva ni iwawi, u ta tsura u lyuwu wa aci ko na ali o uvon abunda ko na ri ukalamu.>>

⁷ Reve za na aa guzusaa yi itana yu uvo'on u damma yi, <<Yuwan ili i na i ri o okolo a wu suru. Yuwan cine vu cigai, o okolo a va o to obolo na ayu.>>

⁸ Reve Jonata damma, <<Lyawa tsu pasa a 'yawa ubata wa ama'a adama tsu roco aciyatsu ubata u le.

⁹ Na a damma tsu, <Puroyi hali she na tsu tawa ya'a du,> tsu te isawan ubata u na tsu ri, tsaa 'yawa gawan le shi.

¹⁰ Amma na a damma, <Tawaj gawan tsu,> tsu ta kumba a gawan, adama a na ayi nda u to o'wo tsu iroci i na Asulazuva a ca le ta e ekere a tsu.>>

¹¹ Dada ele ra o rocoi aciyele ubata wa o obolo asoja a Filistiya. Reve aza a Filistiya a damma, <<Kalyuwai! Mmaci ma Ibrahim n te e ikatapu o utasa a anci ubata u na a pa'aton yi aciyale.>>

¹² Reve o obolo a asoja a aza a Filistiya a salaa Jonata na ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvo'on, <<Gawain a tawa ubata u tsu, tsu ta yuwan aguma a du.>>

Dada Jonata dammai ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvo'on, <<Gawan o obolo na amu, Asulazuva a ca le ta o ukere wa aza a Isra'ila.>>

¹³ Reve Jonata kumba ne ekere a yi na ana, waru ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvon acapa a yi. Jonata una ta ozo o ro ne ekere a yi, reve za na aa guzusaa yi itana yu uvon una ozo ro e le acapa a yi.

¹⁴ O uvon wu ufaru reve Jonata na ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvon o una ama ushin a agalaci a washin a na a rawai ubatsulai wu uduma u na inan yi iluma yaa luma urana u ta.

¹⁵ Reve wovon u reme a asoja a Filistiya a na a ri o uvalata suru, na a aza a na a ri ya aa alanga, hali fo na o obolo a asoja, na a aza a na a tsu 'yawa nu uvon. Reve suru n le a uwwa wovon lon. Reve ida i jingada. Asula a da a lyunguyi na wovon u ndolo.

Aza a Isra'ila a lyuwa ta aza a Filistiya

¹⁶ Ana aza e ipiri ya Shawulu atsuma a Gibiya va Banyami a kalyuwai, reve e ene o obolo asoja a aza a Filistiya e bete'we za suru saba ure wa yi.

¹⁷ Reve Shawulu damma ama a na a ri obolo na ayi, <<Kecei asoja tsura i reve a aza a na a ri pa obolo na atsu shi.>> Ana e kecei, Jonata na ulobo u na waa guzusaa yi itana yu uvon da a ri lo shi.

¹⁸ Dada Shawulu dammai Ahija, <<Tawa na Akpati a Nzuwulai a Asula pa nda.>> Adama a na a mantisa mo ndolo u dana ta ekere a aza a Isra'ila.

¹⁹ Shawulu a yuwusaan adanshi na ganu'u, reve utogbolyuwu atsuma o uvalata wa aza a Filistiya u kara a dashishi. Dada Shawulu dammai ganu, <<She u damaton wu wan.>>

²⁰ Dada Shawulu na ama a yi suru o bolotoi reve a kara a tyo ubata o uvon. A cina ta aza a Filistiya utogbolyuwu lon, a munulai can le na mutsun mu pe'eni.

²¹ Mmaci ma Ibrahim n na n ri obolo na aza a Filistiya, waru a karaj a gawan obolo ne ele o uvalata, a kamba ta a tyo ubata wa aza a Isra'ila aza a na a ri obolo na Shawulu na Jonata.

²² Ana aza a Isra'ila suru a na a shi a pa'ain atsuma e ida ya agadi ya Iframu a uwwai a na aza a Filistiya e te iladi, ele fo a saba le ta acapa nu uvon.

²³ Ne da Asulazuva a wawai aza a Isra'ila o urana u ndolo, waru uvon u lyuwa ta elime hali u kara Bet Aven.

Jonata pupede ta ishiki

²⁴ O urana u ndolo a asoja a Isra'ila a uwa ta atsumalima, adama a na Shawulu tara ta akucunu na ama a dansa, <<Una u

ta_reme vuma na suru lyuwai ilyalya babu na ulivu u yuwain, babu na n tsupayi aciyava e ekere a n'yuwatan n va!>> Ne da gba babu vuma na pedei ilyalya.

²⁵ Ana a_asoja'a suru a uwai a aarumbu, avu a cina ishiki e ida.

²⁶ Waru ana a uwai a aarumbu'u, avu a cina pe ishiki a dawusa, agba babu za na zuwai aakatsu u pedei, adama a na ama a ta uwwusa wovon wa akucunu'u.

²⁷ Agba Jonata reve a na dada va yi yuwain akucunu na ama'a shi, dada u sapiyi combo va a aadanga a na a_ri o ukere wa yi reve u tsupu yi a abaji e ishiki'i. Reve u 'yasan ukere wa yi a tyo o una wa yi, avu esu a yi a kpatu'wa.

²⁸ Reve za ta atsuma a ama'a u damma yi, <<Dada va wu yuwaan ta ama akucunu o usan, u damma, <Una u ta_reme vuma na suru lyuwai ilyalya ana'an!> Ayi da i zuwai ama a_ri utakalyuwu.>>

²⁹ Dada Jonata dammai, <<Dada va tawaa ta_ida na addama. Kalyuwa_cine esu a va a kpatu'wai a na m pedei ishiki i nda ke'en.

³⁰ U shi a la'a na a shi a damma a lyawa ta_ama a lyuwa ilyalya faan ana'an diga atsuma e ilyalya i na a_puraj ubata wu n'yuwatan n le. Aza a Filistiya a na tsu shi o una a shi a la'a nda shi?>>

³¹ O urana u ndolo o una ta_aza a Filistiya diga Mikimash a tyo Ayalon, waru ama atakalyuwu ta lon.

³² Reve a ama a gadara azaza e itana yu uvon i na a_puraj. Avu a_pura_ikyon ni inan, na mudindim avu a pada le e ida, reve a tama le obolo na mpasa n le.

³³ Reve ama a damma Shawulu, <<Kalyuwai, ayi da nda ama a yuwusan unusu e ekere a Asulazuva a tamusa inama na mpasa.>>*

Reve u damma, <<I kuda ta_wila. Bundalaj aatali a gbain a_tawa pa nda gogo.>>

³⁴ Reve u dammisa, <<Karai o utaj ubata wa ama avu i damma le, <Lyawa vuma

suru tawa na nan va yi ko kyon va yi, avu a pada le pa a tama le. She i yuwusan unusu ubata wa Asulazuva i tama inama na mpasa n le wan.> >> Ne da za suru tawaj na nan va yi ayin o ndolo reve a pada le de aatali'i.

³⁵ Dada Shawulu suwayi Asulazuva masa'a, ayi da masa'a mo ufaru ma na u suwayi Asulazuva.

³⁶ Reve Shawulu damma, <<Lyawa tsu cipaj zalaj tsu 'yawaa aza a Filistiya nu uvon na ayin avu waru tsu pura le itana hali she usana, waru tsa lyawa za ro le wuma shi.>>

Reve a_usu, <<Yuwan ili i na ve enei u lobono wu ta_suru.>>

Amma ganu damma ta, <<Lyawa tse ecei Asula pa nda.>>

³⁷ Avu Shawulu ece Asula, <<N kara acipa a na ma 'yawaa aza a Filistiya nu uvon? Vu ta ca le e ekere a aza a Isra'ila?>> Agba Asula a_usu yi o urana u ndolo shi.

³⁸ Reve Shawulu damma, <<Tawayi pa nda, suru ndu azagbain a_asoja, reve tsu zamiyi cu'un vu unusu u na a yuwain ana'an.

³⁹ N kucuna ta_na Asulazuva a na a_ri wuma za na wawai Isra'ila, ko na u shi u bura ta_ulobo u va Jonata, she nu u kuwa.>> Amma babu za na yuwain adanshi atsuma a ama a na a_danaj lo.

⁴⁰ Reve Shawulu damma aza a Isra'ila suru, <<Yi isawan ndede, waru amu na Jonata ulobo u va tsu te isawan pa nda.>>

Avu ama'a a_usu Shawulu, <<Yuwan ili i na ve enei u lobono nuwu.>>

⁴¹ Reve Shawulu yuwan avasa a tyo ubata wa Asulazuva Asula a Isra'ila, <<Nye i zuwai vu usu yi aagbashi a_wu ana'an shi? Na unusu u va u da, ko za vu ulobo u va Jonata, vu usu na Urim, amma nu unusu wa ama a Isra'ila da,† vu usu na Tumim.>> Reve mazuwa ma agita mo roco Jonata na Shawulu da, reve ama'a o o'wo babu unusu.

⁴² Reve Shawulu damma, <<Zuwayi agita e ekere va na Jonata ulobo u va.>> Avu a tawa Jonata.

* **14:33 14:33** Kalyuwa: Ufr 9:4; N.Gn 7:26-7; N.Gn 17:10-14; N.Gn 19:26; U.Wl 12:16; U.Wl 12:23; U.Wl 15:23.

† **14:41 14:41** Nye i zuwai vu usu yi aagbashi a_wu ana'an shi? Na unusu u va u da, ko za vu ulobo u va Jonata, vu usu na Urim, amma nu unusu wa ama a Isra'ila da Aza e idana o ro o ufaru na Tsheleni ele da a_ri na idanshi i nda.

⁴³ Dada Shawulu dammai Jonata, <<Damma mu ili i na vu yuwain.>>

Dada Jonata damma niyi, <<M pede ta ishiki wa'a nu combo va aadanga a na a ri o ukere u va. Gogo n ta gura kuwa.>>

⁴⁴ Ayu Shawulu damma Jonata, <<Lyawa Asula a ca amu atsumalima lon, na o una wu shi.>>

⁴⁵ Reve ama a damma Shawulu, <<Cine Jonata aa kuwa, za na yuwain abajini o ulinga wi iwawi atsuma a Isra'ila? Asulazuva a para! Tsu kucuna ta na a Asulazuva a na a ri wuma, babu ko anji a aaci a yi za ta na a riya e ida, adama a na u yuwan ta ili i nda ana'an ni ikambi ya Asula.>> Ne da ama'a a papai Jonata, agba o una yi shi.

⁴⁶ Dada Shawulu lyawai magbagba ma aza a Filistiya, ayu aza a Filistiya a kamba a tyo e ida i le.

⁴⁷ Ana Shawulu tarai tsugono ekere aza a Isra'ila u yuwan ta uvon na n'yuwatan n le ubata suru: Aza a Mowa, na aza a Amon na aza a Edom, na ngono n Zoba na aza a Filistiya. Ubata u na u yuwain uvon suru u tsu lyuwa ta aci.

⁴⁸ U yuwan ta uvon nu ukadu lon, reve u lyuwa aza a Amaleka nu uvon. Waru u wawa ta aza a Isra'ila e ekere a aza a na a pura nle itana.

U'wa wa Shawulu

⁴⁹ Olobo a Shawulu ele da Jonata, na Ishvi na Malkishuwa. Waru e esheli e re a yi ele da, Mera zakpara, Mikal zawa'a.

⁵⁰ Ala a ka va yi da Ahinowam usheli wa Ahima'az. Ala a yali ya asoja a yi ayi da Abna ulobo wa Ner, waru Ner dada ke'en va Shawulu da.

⁵¹ Kish da dada va Shawulu, waru Ner dada va Abna, Kish na Ner olobo a Abiyel a da.

⁵² Atsuma a wuma wa Shawulu suru, u yuwan ta uvon wu usufuwu na aza a Filistiya. Na we ene za vu ucira ko zana ri na ukadu lon, reve wo o'woto yi soja va yi.

15

Asulazuva a 'yuwan ta Shawulu waru na tsugono

¹ Sama'ila damma ta Shawulu, <<Amu da Asulazuva a lyungu yi a na ma tsuwan wu mani'in vo o mogono ekere ama ayi a aza a Isra'ila.* Gogo vu polo atsuvu vu uwwa ikaka i na yu utai ubata wa Asulazuva.

² Apa ili na Asulazuva o obolo a asoja a zuva a dammai: <N ta tawa aza a Amaleka adama e ili i na a yuwayin aza a Isra'ila, ana a riyaa n le nu uvon a mantsa ma na o utai e ida ya Masar.†

³ Gogo i kara a 'yawa i riyaa aza a Amaleka, ayu i kototo ili i na a ri na ayi suru suru. Ko ili i ta she i lyawa wuma wan. Yu una ali na amaci na muwun, na nrebu ni inan ni ikyon na arakumi, na nloli.>>

⁴ Ayu Shawulu de ama a na u bolotoi de Telem, asoja a ana a na a danai a ana ukpakukupa ukpakure (200,000), nu ukpakukupa kupa (10,000) diga Yahuza.

⁵ Reve Shawulu 'yawa a lyuci va Amaleka ayu u vawan a atsuma o ukari.

⁶ Reve u damma aza a Kena, <<Walai, i jika yu utai lyawa aza a Amaleka tawa n kototo du obolo ne ele wan, adama a na i roco ta aza a Isra'ila suru isa'ani ya amayun a mantsa ma na a gawain o utai diga Masar.>> Dada aza a Kena o utai diga atsuma a aza a Amaleka.

⁷ Ayu Shawulu lyuwa aza a Amaleka nu uvon, diga Havila a tyo Shur za na a ri asana a Masar.

⁸ Reve u reme Aga mogono ma Amaleka wuma wa yi, reve gba u kototo ama a yi suru suru na matsun me pe'eni.

⁹ Amma ayi na ama a yi a lyawa ta Aga wuma, na mgbele ni inan na mudindim na mukyokyon, i na suru i la'ai ulobonu. Ele nda suru a ciga o kototo le suru suru shi. Amma ili i na suru a tarai ili ya abula shi ko babu ucira ele da o kototoi suru suru.

¹⁰ Ayu Asulazuva a yuwan adanshi na Sama'ila ana,

¹¹ <<N yuwan ta atsumolangu a na n dangwai Shawulu wo o'wo mogono,

* 15:1 15:1 Kalyuwa: 1 Sam 10:1. † 15:2 15:2 Kalyuwa: Mta 17:8-14; U.WI 25:17-19.

adama a na u vadala mu ta ucina, waru u 'yuwan ta a na wa yuwan tsutoni na udammu u na n ca niyi.>> Sama'ila yuwan ta upan, reve u showen Aşulazuva ayin maḅula.

¹² Na wasasa, reve u 'yawa ubata wa Shawulu. Reve a damma yi, <<Shawulu 'yawa ta a lyuci va Kame, reve u shuwa aciyayi aatsura a na a ri n cuwusan na ayi de. Reve u vadala u kara a cipa a tyo Gilga.>>

¹³ Ana Sama'ila cina niyi, reve Shawulu damma, <<Lyawa Aşulazuva a zuwaa wu aba'un! N yuwan ta tsutoni nu udammu wa Aşulazuva!>>

¹⁴ Ayu Sama'ila ece yi, <<N na amayun da wu, ili i ne i da maa uwwusa tsa mesun me mgbele obolo ni inan?>>

¹⁵ Ayu u usu, <<Ama a tawa ta ne ele diga ubata wa aza a Amaleka, a lyawa ta mgbele ni inan i na i la'ai ulobonu wuma adama a yuwaan Aşulazuva Aşula a wu kucci. Amma tsu kototo ta suru suru akapi e ili i na i buwai.>>

¹⁶ Ayu Sama'ila damma Shawulu, <<Isawan! N ta damma wu ili i na Aşulazuva a dammai na ayin o yon.>>

Reve Shawulu usu, <<Damma mu.>>

¹⁷ Reve Sama'ila usu yi, <<Ko na wo o'woi de aca pa vu shi tara aciyawu ili i ro shi, ayu da zagbain vu gundo va a aza a Isra'ila gogo shi? Waru Aşulazuva a tsuwan wu ta mani'in vo o'wo mogono ma aza a Isra'ila.

¹⁸ Waru u lyungu wu ta adansa, <'Yawa vu kototo ama a avama o ndolo suru suru, aza a Amaleka. Vu yuwan uvon ne ele hali she na vu kototo le.>

¹⁹ Adama a nye i 'yuwain a na ya yuwan tsutoni na Aşulazuva? Adama a nye i gadarai azaza e itana yu uvon i na i purai? Nye i zuwai i yuwain ili i wuya a makakan ma Aşulazuva?>>

²⁰ Ayu Shawulu usu u damma Sama'ila, <<Amma n yuwan ta tsutoni na Aşulazuva. Adama a na n kara ta n 'yawa yuwan ulinga u na u lyungu numu n yuwan. N tawa ta na Aga mogono ma aza a Amaleka, reve waru n kototo akapi a aza a Amaleka suru suru.

²¹ Ama a tara ta mgbele ni inan i na i la'ai ulobonu i na a purai ubata wu uvon na a tawai adama o ukototosu, adama a yuwaan Aşulazuva Aşula a wu kucci ne ele atsuma a Gilga.>>

²² Reve Sama'ila usu u damma, <<Nye i la'a yo'onotoi Aşulazuva okolo, kucci vu ukulatosu na kucci, ko tsutoni ni ili i na u dammai? A yuwaan yi tsutoni u la'a ta kucci, waru o polo atsuvu u la'a ta abaji a mani'in ma agiri'i.

²³ Aciyogbamu u ta va damma unusu u yindi.

Ulambu u ma uwwa ma adanshi u ta va damma iwuya ya aganda a tyo a amali.

Adama a na vu 'yuwain a yuwaan tsutoni na adanshi a Aşulazuva, u 'yuwan wu ta a na vaa lyuwa elime na tsugono.>>

²⁴ Reve Shawulu damma Sama'ila, <<N yuwan ta unusu n kara ta uduma ni icu'un. N yuwan tsutoni ni ili i na Aşulazuva a zuwai n yuwan nu udammu wa yi obolo ni ili i na vu dammai shi. N dana ta a uwwusa wovon wa ama, dada i zuwai n yuwain tsutoni ni ili i na a dammai.

²⁵ Gogo gba n te ipati ya wu, vu yuwaan mu gafura vu unusu u va. Ayu vu kamba na amu, adama n yuwaan Aşulazuva aganda.>>

²⁶ Ayu Sama'ila damma Shawulu, <<Maa kamba na ayu shi. Ayu da vu 'yuwain adanshi a Aşulazuva, dada gba u 'yuwan nuwu a na vaa lyuwa elime na tsugono tsa a ama a Isra'ila!>>

²⁷ Ana Sama'ila vadalai a na waa kara, reve Shawulu reme iwasa ye elentsu o utugu wa yi ayu u kara yi.‡

²⁸ Ayu Sama'ila damma yi, <<Aşulazuva a kara ta tsugono tsa ama a Isra'ila ekere a wu ana'an. Ayu u ca moron ma wu za na la'a nuwu.

²⁹ Ayi za na ayi da Tsugbain tsa aza a Isra'ila u tsu yuwan epen shi, waru u tsu vadala okolo a yi shi. Adama a na ayi vuma da shi, na waa vadala okolo ayi.>>

³⁰ Reve Shawulu damma, <<N yuwan ta unusu. Amma yuwan ankuri ca mu

‡ 15:27 15:27-28 Kaŷyuwa; 1 Sam 28:17.

tsugbain elime a mbara ma ama a va ne elime aza a Isra'ila. Vu kamba obolo na amu adama n yuwaan Asulazuva Asula a wu aganda.>>

³¹ Reve Sama'ila kamba obolo na Shawulu, ayu Shawulu yuwaan Asulazuva aganda.

³² Reve Sama'ila damma, <<Tawaa numu na Aga mogono ma aza a Amaleka pa nda.>> Ayu Aga tawa ya'a yi na asuvu nden a majiyan, <<Amayun ili i ro yi lo shi, meleshe mo ukwa ma kara ta.>>

³³ Amma ayu Sama'ila damma, <<Cine matsun me pe'eni ma wu ma kambuwai amaci babu muwun, ne da fo mma va wu o'wo babu muwun a atsuma a amaci.>> Ayu Sama'ila yuwan Aga mukodi mukodi a makakan ma Asulazuva a Gilga.

³⁴ Ayu Sama'ila kara a kamba a wata wa yi lyuci va Rama, amma Shawulu kara ta a kamba o u'wa wa yi a lyuci va Gibiya.

³⁵ Sama'ila dashi ga'asan na Shawulu waru shi a rana wuma wa yi suru, amma Sama'ila yuwan ta atsumolangu lon adama a Shawulu. Waru Asulazuva a yuwan ta atsumolangu a na u zuwai Shawulu mogono ma aza a Isra'ila.

16

Sama'ila tsuwan ta Dawuda mani'in wo o'wo mogono

¹ Ayu Asulazuva a damma Sama'ila, <<Hali mantsa ma ne vaa dana atsumolangu adama a Shawulu? N 'yuwain ta a na waa dana mogono ma aza a Isra'ila. Gogo vu shito aavana a wu na mani'in, reve vu reme ure a tyo Batalami. Vu zami de vuma n na a tsu de Yese, n dangula ta vuma ta atsuma a olobo ayi za na oo o'wo mogono.>>

² Amma ayu Sama'ila damma, <<Adama a nye maa yuwan ne? Shawulu ta uwwa alabari, reve wu una mu.>>

Reve Asulazuva a usu yi, <<Vu tara anawu a manan a 'yawa, reve vu damma, <<N tawa ta tsara n ca Asulazuva kucci.>>

³ Ayu vu banu Yese ubata u na vaa yuwan kucci. Waru n ta lyawa wu vu reve ili i na vaa yuwan. Vu ta tsuwaan mu ulobo u na waru n damma nu wu mani'in.>>

⁴ Ayu Sama'ila yuwan cine Asulazuva a damma niyi u yuwan. Ana u rawai Batalami, ayu mbara n lyuci n ga'an toyi na meje'en ma lipu adama o wovon.

Reve e ece yi a damma, <<Lafiya da tawato nuwu pa ko?>>

⁵ Reve Sama'ila usu, <<Ee, lafiya da utawu u va. N tawa ta tsara n yuwaan Asulazuva kucci. I tawa aciya du yo o'wo na akiza, reve i tawa ubata u kucci'i obolo na amu.>> Ayu u zuwa Yese no olobo a yi a tawa aciyele na akiza. Ayu u banu le fo a tyo ubata u na a yuwan kucci.

⁶ Ana a rawai, ana Sama'ila enei Eliyabu ulobo wa Yese, ayu u jiyan, <<Adanshi o ro o lo shi, vuma na ri nda mishin a makakan ma Asulazuva ayi da u tsuwaan yi mani'in.>>

⁷ Amma gba Asulazuva a damma yi ta, <<Sama'ila, she vi indana uruma wa yi, ko uga'an wa yi wan, adama a na n 'yuwan yi ta. Waru amu Asulazuva n tsu indana ili i na vuma tsi indana shi. Vuma tsu kalyuwa ta uruma u vuma goon, amma amu n tsu kalyuwa ta okolo.>>

⁸ Reve Yese de Abinada ulobo wa yi, ayu u zuwa yi u karalaj elime a Sama'ila. Amma ayu Sama'ila damma, <<Asulazuva a dangwa yi fo shi.>>

⁹ Ayu Yese zuwa Shama karalaj. Reve Sama'ila damma, <<Asulazuva a dangula ayi nda fo shi.>>

¹⁰ Yese zuwa ta olobo e cindere atsuma olobo a yi a karalaj a makakan ma Sama'ila. Amma Sama'ila damma yi ta, <<Asulazuva a dangula aza a nda shi.>>

¹¹ Reve Sama'ila ece yi, <<Vu buwa na olobo o ro shi?>>

Ayu Yese usu, <<Mokosoto ma da ma buwai, agba u ta de a aguba e mgbele.>>

Dada Sama'ila dammai, <<Lyungu e de yi u tawa, adama a na tse ene nden n na tsa danu tsu lyuwa shi she nu u tawa.>>

¹² Ayu Yese lyungu a 'yawa a tawaa na ayi. U dana ta nu uruma u sa'ani, na gbaga lipu, waru muwun me e esu ma yi n ta ulobonu wa akanla.

Dada Asulazuva a dammai, <<Vuma dada nda'a! 'Yon vu tsuwan yi mani'in a aaci.>>

¹³ Dada Sama'ila tarai aavana a mani'in ayu u tsuwan Dawuda a aaci e esu a

azakpakpara a yi. Diga o urana u ndolo a 'yawa, reve Ruhu va Asulazuva a cipaa Dawuda nu ucira. Reve Sama'ila kara a kamba o u'wa a Rama.

Dawuda yuwaan ta Shawulu aganda

¹⁴ Gogo Ruhu va Asulazuva lyawa ta Shawulu, avu ruhu vama diga ubata wa Asulazuva u casu yi atsumalima na wovon lon.

¹⁵ Reve agbashi a Shawulu a damma yi, <<Ayi da nda ruhu vama diga ubata wa Asula u ta casu wu atsumalima na wovon lon.>>

¹⁶ Lyawa zagbain tsu zuwa agbashi a yi a 'yawa a zami vuma na gurai tsuwe'e tsa kumburu. U ta wa'a a mantsa ma na ruhu vama diga ubata wa Asula cipaa nuwu, reve gba u ugbozu wa wu u von.>>

¹⁷ Reve Shawulu damma agbashi a yi, <<'Yawai i zami za na gurai tsuwe'e i tawaa mu.>>

¹⁸ Avu za ta atsuma a agbashi'i u damma, <<N reve ta ulobo wa Yese va Batalami za na revei cine a tsu wa'a kumburu. Vuma da na ri nu ukadu lon, za na gurai uvon, u tsu yuwan ta adanshi nu ugbozu, waru u ta ulobonu lon, Asulazuva o to obolo na ayi.>>

¹⁹ Reve Shawulu lyungu nlingata a 'yawa ya Yese, avu a damma, <<Vu lyunguwa mu nu ulobo wa wu Dawuda, za na aa gubusaa wu mgbele.>>

²⁰ Dada Yese tarai mololi utanuwu no opopofu, na tsan vu ukwan masayan ma inabi na megbgbele, avu u lyungu le obolo nu ulobo wa yi Dawuda a tyo ya Shawulu.

²¹ Reve Dawuda tawa ubata wa Shawulu reve u teme a yuwusaan yi aganda. Shawulu ciga yi ta lon, avu u zuwai za na aa dana a guzusaa yi itana yu uvon.

²² Reve Shawulu lyunguwa Yese na adanshi, adansa, <<Lyawa Dawuda danu u lyuwa elime u yuwusan mu a aganda, adama a na u tsura ta isa'ani e ekere a va.>>

²³ Ne da na ruhu vama diga ubata wa Asula cipaa Shawulu biti, Dawuda tsu tara ta kumburu va yi reve u reme tsuwe'e. Avu ruhu vama'a u lyawai, reve ugbozu wa Shawulu u von.

17

Goliya yuwaan ta aza a Isra'ila ulamu

¹ Asoja a Filistiya o fobo ta adama o uvon, avu o boloto a lyuci va Soko atsuma e ida ya Yahuda. A shuwa ta uvalata a Efes Damim, e memere mo Soko na Azeka.

² Avu Shawulu na ali o uvon a Isra'ila oboloto a vala o ukari wa Ela, reve e gere adama a na aa yuwan uvon na asoja a aza a Filistiya.

³ Aza a Filistiya a dana ta masasan ma ta ugeru, aza a Isra'ila waru a za ire, nu ukari e memere me ele.

⁴ A yuwan ta vuma ro na la'a gurai uvon na a tsu de Goliya, diga a lyuci va Gat, wu uta ta o uvalata wa aza a Filistiya. Uga'an wa yi u la'a ta ana kucci.

⁵ U dana ta na melezu mo uvon ma rumushili a aaci a yi reve waru wo oto utugu wu udavu wu rumushili wu uvon a na ume wa yi u dembe ta ume u kilo kupoton na aza cindere.

⁶ Reve wo oto waru araga a rumushili a ana a yi a na a tsu pala ana, reve u wo'o mabata ma rumushili o ucina wa yi.

⁷ Ugbamu wi ibata ya yi u ta tsu ushin, waru ume wa aaci a rumu wi ibata'a u rawa ta uritowu kilo cindere wu rumu. Soja dana ta elime a yi uguzu na araga a yi.

⁸ Avu Goliya isawan mishin, reve wo oruwo ali o uvon o ugeru a Isra'ila, <<Nye i da i zuwai i tawai, reve i gere tsara i yuwan uvon na atsu? Amu za va Filistiya da shi, waru adu agbashi a Shawulu a da shi? Dangulai vuma ta atsuma a du adama u cipa u yuwan nlangi na mu!

⁹ Nu u gura yuwan nlangi na mu reve wu una mu, tsu to o'wo agbashi a du, agba na n la'a yi ucira reve mu una yi, i to o'wo agbashi a tsu avu i yuwaan tsu tsugbashi.>>

¹⁰ Reve za va Filistiya'a u damma, <<Ana'an n ta yuwusan obolo ali o uvon a Isra'ila ulamu! Dangulaa numu vuma ta tsu yuwan nlangi.>>

¹¹ Ana Shawulu na aza a Isra'ila suru a uwwai ili i na za va Filistiya dammai, reve a kufa okolo a uwwa wovon lon.

Yese lyungu ta Dawuda o uvalata wa Shawulu

¹² Dawuda gba ulobo wa Yese da, vuma va Efarata, diga a lyuci va Batalami atsuma a Yahuda. Yese dana ta no olobo kunla. Waru a mantsa ma na Shawulu danai o tsugono, Yese kutsa ta de, waru u dana ta na a'wan lon.

¹³ Olobo a ta'atsu a kpakpara a Yese, ele da Eliyabu na Abinada na Shama, a shi ta obolo ukere na ali o uvon a Shawulu adama a yuwan uvon na aza a Filistiya.

¹⁴ Dawuda da le mokosoto. Azakpakpara a ta'atsu'u adana ta obolo na ali o uvon a Shawulu.

¹⁵ Amma Dawuda 'yawusa ta nu u kambu ubata wa Shawulu adama u gubusa mgbele ma dada va yi a Batalami.

¹⁶ Ayu Goliya za va Filistiya kara o uta wi isawan o ronuso una wa ali o uvon a Isra'ila usana nu ulivu suru hali rana amunga.

¹⁷ Urana u ro reve Yese damma ulobo wa yi Dawuda, <<Taraa azakpakpara a wu makundatsu kupa ne ejere vi ishina yu uzuwun i nda na akpatali kupa o opopofu, vu jika, vu 'yawaa le o uvalata.

¹⁸ Waru vu taraa yali ya asoja e le wara vi inan kupa. Vu reve cine aza a wu a ri ayu vu tawaa mu ni ili i ro i na yoo roco cine a ri de.>>

¹⁹ Azakpakpara a Dawuda adana ta de obolo na Shawulu na ali o uvon a Isra'ila suru o ukari wa Ela a yuwusan uvon na aza a Filistiya.

²⁰ Na wasasa ayu Dawuda lyawa obolo e mgbele ekere a za va aguba o ro, reve u tara itana u kara cine dada va yi Yese damma niyi. U rawa ta o uvalata'a a mantsa ma na ali o uvon a Isra'ila a ri a motaa a 'yawa e gere, a yisali yu uvon.

²¹ Aza a Isra'ila na aza a Filistiya e isawan ta ugeru adama o uvon, waru adana ta a nkalalaj.

²² Ayu Dawuda lyawa itana'a e ekere a soja na aa kalyuwusa itana, reve u suma a tyo ubata u na e gerei adama o uvon tsara u casa azakpakpara a yi.

²³ Ayi atsuma a adanshi ne ele, reve Goliya za na la'a gurai uvon va aza a Filistiya'a vuma va Gat, u kara uta diga o

uvalata wa aza a Filistiya ayu u yuwan adanshi tsu ufaru. Dawuda gba a uwusai.

²⁴ Ana ali o uvon a Isra'ila enei Goliya, ayu a sumaa yi adama o wovon lon.

²⁵ Aza a Isra'ila a shi ta a dansa vani le, <<Ye ene ta cine vuma nda o utusa? Suru urana u ta utusa adama u yuwan aza a Isra'ila ulamu. Mogono ma damma ta u ta ca vuma na suru unai vuma nda utsuru wa abunda. Waru u ta ca yi usheli wa yi lolo, waru u'wa wa dada va yi wa tsupa utafa atsuma a Isra'ila shi.>>

²⁶ Dada Dawuda ecei ali o uvon a na a danai mishin zuzu na ayi, <<Nye i da aa yuwaan vuma na unai vuma va Filistiya nda, nu u tawa wono u nda ubata wa aza a Isra'ila? Zane da za babu upadu wu uryumbu va Filistiya nda, na waa yuwusaan ali o uvon Asula a wuma ulamu?>>

²⁷ Reve a kambuwa yi ili i na a ri a dansa vani le, a damma yi, <<Ne da aa yuwaan vuma na una niyi.>>

²⁸ Ana Eliyabu zakpara nan Dawuda suru suru uwwa niyi a adanshi na ama'a, reve u yuwan upan na ayi lon, ayu we ece, <<Adama a nye vu tawai pa? Waru zane vu lyawayi mgbele n wa'a i ndolo atsumona? N reve ta cine vu ri nu uvadu na akpaka, vu tawa ta adama vu kalyuwa uvon.>>

²⁹ Ayu Dawuda damma, <<To, nye n yuwain? Yeci da goon ma yuwusan!>>

³⁰ Dada u lyawa niyi reve u vadala ya nanza, ayu u yuwisan yi cu'un yeci'i, ayu u usu yi tsu ufaru. Suru ali o uvo'on za na we ecei biti, ayu usu yi tsu ufaru.

³¹ Ali o uvon o ro a uwwa ta ili i na Dawuda dammai, reve a damma Shawulu, ayu u zuwa e de yi.

Dawuda una ta Goliya

³² Ayu Dawuda damma Shawulu, <<She nanza dada'wan adama a vuma va Filistiya nda wan. Aagbashi a wu a ta 'yawa u yuwan nlangi na ayi.>>

³³ Reve Shawulu usu Dawuda, <<Vaa gura yuwan uvon na za va Filistiya nda hali vu lyuwa aciyayi shi! Ayu ulobo u da vu buwai. Agba Goliya gura ta uvon ayi o ulobo.>>

³⁴ Amma Dawuda damma ta Shawulu, <<N ta gubusaa dada va mgbele. A

mantsa ma na kamu ko abajini a nama vu una na a tsu de biya remei kyon diga o obolo,

³⁵ n tsu saba yi ta n faba yi, reve n wawa kyon va diga o una wa yi. Waru nna kamu'u ko biya'a u piri, n tsu gbagbala ta eleme a yinlu yi, reve n faba yi e ida mu una yi.

³⁶ Aagbashi a wu o una ta ikamu na nan biya. Vuma babu upadu wu uryumbu nda fo u ta o'wo tsa za ta le, adama a na u yuwaan ta ali o uvon Asula a wuma ulamu.

³⁷ Asulazuva a na wawa numu diga a akpata e ikamu na nan biya, ayi da waru waa wawa mu e ekere a vuma va Filistiya nda.>>

Ayu Shawulu damma Dawuda, <<Wala, lyawa Asulazuva a dana obolo na ayu.>>

³⁸ Reve Shawulu oto yi itana yu uvon ya yi. Ayu wo oto yi melezu mo uvon ma rumushili a aaci, reve wo oto yi utugu wu udavu wu rumushili.

³⁹ Ayu Dawuda nla matsun me pe'eni o utugu'u, ayu u rito dasu adama a na koto u yuwan ulinga ne ele shi.

Ayu u damma Shawulu, <<Maa gura dasu na nda shi, adama a na koto n yuwan ulinga ne ele shi.>> Reve wu fofo itana yu uvo'on.

⁴⁰ Ayu u tara aadanga a aguba a yi, reve wu tafa mugbodolu ma atali n ton atsuma o modolu, ayu u zuwa le a tsan va aguba va yi obolo na abitsutsu a yi ufobu o ukere, reve u kara o uta u ga'an na Goliya.

⁴¹ A mantsa'a fo za va Filistiya'a u zurusa ta Dawuda. Vuma na ri uguzu na aaraga a yi u dana ta elime a yi.

⁴² Ana za va Filistiya ndolo petelyuweyi Dawuda ulobonu, reve we ene ulobo u da nu uruma u sa'ani, na gbaga lipu, reve u goro yi.

⁴³ Ayu Goliya ece yi, <<Vu ta a majiyan amu musan ma da? Ayi da i zuwai vu tawai ya'a va na aadanga?>> Reve wi isululai Dawuda na aala a musula ma a aza a Filistiya.

⁴⁴ Dada za va Filistiya'a wa saala Dawuda, <<Tawa pa nda, n ta ca asala ni inama yu una inama ya wu!>>

⁴⁵ Ayu Dawuda damma yi, <<Vu tawa ta tsara vu yuwan nlangi na amu na matsun me pe'eni obolo ni ibata na mabata. Amu gba shi, n tawa ta n yuwan nlangi na ayu atsuma a ala a Asulazuva o obolo a asoja a zuva. Ayi da Asula a asoja a Isra'ila, za na vu yuwan yi ulamu.

⁴⁶ Ana'an Asulazuva a ta ca mu ayu e ekere a va. N ta o una wu, waru n to kodo aaci a wu. Ana'an n ta ca asala ni inama yu una akwakwa ali o uvon a Filistiya, reve uvadi mabula u reve a na Asula a ta atsuma a Isra'ila na amayun!

⁴⁷ Aza a na a ri ubolotowu pa suru e te reve a na na matsun me pe'eni ma da ko ni ibata i da Asulazuva a tsu wawa shi, adama a na uvon za va Asulazuva a da, waru u ta ca suru ndu e ekere a tsu.>>

⁴⁸ Ana Goliya dashi zura niyi zuzu, ayu Dawuda zarana a rawa ubata u na asoja a Filistiya a ri yu ugeru adama u ga'asan na yi.

⁴⁹ Ayu Dawuda tara aatali a ta atsuma a tsan va yi, reve u zuwa yi a abitsutsu a yi ayu u vutala yi. Reve aatali'i a vara Goliya a cin, reve u kara a uwa pe a cin va yi, ayu u riyu makpaba.

⁵⁰ Ne da Dawuda lyuwai aci a za va Filistiya na abitsutsu na aatali a ta, a na u vara niyi u riyai. Waru u dana na matsun me pe'eni o ukere wa yi shi.

⁵¹ Ayu Dawuda suma u rawa ubata wa yi. Reve u tala matsun me pe'eni ma Goliya atsuma e ibici ya yi, reve wu unai u kodo aaci a yi na matsun me pe'eni'i.

Ana aza a Filistiya e enei za vu uvon vu ucira le kuwa ta, reve a vadala a suma.

⁵² Reve ali o uvon a Isra'ila na aza a Yahuda a 'yon na yorori reve a gbagba aza a Filistiya a tyo o unantsu wa Gat nu unantsu wa Ekuron. Aza a Filistiya a na amatoyin na akwakwa e le ocusho ta o ure diga Sha'arayim hali a tyo Gat na Ekuron.

⁵³ Ana ali o uvon a Isra'ila a kambai diga ubata u magbagba ma aza a Filistiya, ayu a pura uvalata u le.

⁵⁴ Reve Dawuda tara aaci a Goliya ayu u tyewoto yi Urishelima, ayu u zuwa itana yu uvon ya Goliya o oogodo a yi.

A yawato ta Dawuda ya Shawulu

⁵⁵ A mantsa ma na Shawulu enei Dawuda a 'yawa ubata wa Goliya, reve we ece Abna, yali ya asoja, <<Abna, ulobo wa zane u da ulobo u nda'a?>>

Ayu Abna damma, <<N kucina ta na ayu, mogono, n reve shi.>>

⁵⁶ Reve mogono ma damma, <<E ece ko ulobo wa zane da ulobo u nda'a.>>

⁵⁷ Ana Dawuda kambai diga ubata u mona ma Goliya, ayu Abna tara yi, reve u tyewoto yi a makakan ma Shawulu ayi uguzu na aaci a Goliya o ukere wa yi.

⁵⁸ Reve Shawulu ece yi, <<Ayu ulobo wa zane da, ulobo?>>

Ayu Dawuda damma, <<Amu ulobo wa aagbashi a wu Yese va Batalami da.>>

18

¹ Ana Dawuda kotoi adanshi na Shawulu, ayu Jonata ulobo wa Shawulu uwwa ookolo a yi e icigi ya Dawuda lon. Ayu u ciga yi tsa wuma wa yi.

² Diga o uranu u ndolo Shawulu bana ta Dawuda, waru u lyawa yi u kamba o u'wa wa dada va yi shi.

³ Reve Jonata yuwan nzuwulai na Dawuda, adama a na u ciga yi ta tsa wuma wa yi.

⁴ Reve Jonata fodo utugu u na u ri na ayi wotowu, ayu u ca Dawuda, ni itana yu uvon ya yi, na matsun me pe'eni ma yi, nu utan nu ujin wa yi, na gbakala va yi.

⁵ Waru Dawuda tsu 'yawa ta u lyuwa aci ubata u na Shawulu lyungu niyi uvon biti, reve Shawulu zuwa yi yali ya asoja o uvon a yi. Waru ili'i u yo'ono ta ali o uvon suru, obolo na nan yali yu uvon a Shawulu.

Tsushu'un tsa Shawulu a tyo ya Dawuda

⁶ Ana ali o uvon a Isra'ila a ri a ma kamba o u'wa, mantsa ma na Dawuda kambai diga ubata u na wu unai Goliya, ayu amaci o uta e ilyuci ya Isra'ila suru, adama a ga'asan na Shawulu mogono, na muganga ni ikumburu a mazanga e ishpa nu uje'en.

⁷ Ele o uje'en ayu a cana, *

<<Shawulu una ta kpaku kupa va yi,

waru Dawuda una ta ukpakukupa kupa va yi va abunda.>>

⁸ Reve Shawulu yuwan upan lon, ayu udammu u ndolo u damaton yi. Ayu u damma, <<A cuwa ta Dawuda na ukpakukupa kupa va abunda amu gba shi kpaku kupa goon. Nye i da i buwa niyi a na waa tsura she tsugono goon ko?>>

⁹ Waru diga a mantsa mo ndolo a kara ayu Shawulu reme tsushu'un na Dawuda.

¹⁰ O urana we ire ayu ruhu vama diga ubata wa Asula cipaa Shawulu nu ucira, ayu wo o'wo a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula atsuma o u'wa wa yi tsa vuma vu ujaru, a mantsa mo ndolo gba Dawuda wa'asaa yi ta kumburu, cine u tsu yuwusan. Shawulu gba dana ta ni ibata o ukere wa yi.

¹¹ Ayu u sari yi, a majiyan okolo ayi, <<N ta sapalai Dawuda nu ubafu.>>

Amma Dawuda kanzu'usa ta toto ure.

¹² Shawulu uwwa ta wovon wa Dawuda adama a na Asulazuva o to obolo na yi, amma Asulazuva a vadalaa ta Shawulu ucina.

¹³ Dada Shawulu tawa niyi a makakan ma yi reve u zuwa yi yali ya asoja ukpakukupa (1,000) adama u walaa le elime ubata o uvon.

¹⁴ Atsuma e ili i na Dawuda yuwain suru u tsara ta ulyuwu wa aci, adama a na Asulazuva o to obolo na ayi.

¹⁵ Waru ana Shawulu enei Dawuda ta tsurasa ulyuwu wa aci lon, ayu wu uwwa wovon wa yi lon.

¹⁶ Amma aza a Isra'ila na aza a Yahuda suru a ciga ta Dawuda, adama a na u ta ronuso le adanga ulobonu ubata o uvon.

Dawuda zuwa ta usheli wa Shawulu

¹⁷ Ele lo reve Shawulu damma Dawuda, <<Apa usheli u kpara u va Mera, n ta ca wu ayi lolo, vu yuwaan mu aganda na ukadu goon, waru vu yuwan uvon wa Asulazuva.>> Adama a na Shawulu jijan ta a asuvu a yi, <<Maa yasan ukere u va ju'wain shi, amma lyawa aza a Filistiya o una yi!>>

¹⁸ Dawuda damma ta Shawulu, <<Zane da n ri waru zane da mmaci n va ko

* 18:7 18:7 Kalyuwa: 1 Sam 21:11; 1 Sam 29:5.

umatsun wa dada va atsuma a Isra'ila, hali a na mo o'wo toto mogono?>>

¹⁹ Amma a na mantsa ma rawai a na Shawulu a ca usheli wa yi Mera lolo ekere Dawuda, reve u ca Adriye vuma va Mehola.

²⁰ Mikal gba usheli wa Shawulu u ta e icigi ya Dawuda. Ana a dammai Shawulu ada a yi, reve wu uwwa uyo'o lon.

²¹ Reve u jijan o okolo a yi, <<N ta ca yi ayi adama wo o'wo yi maza waru adama aza a Filistiya atsurā o una yi.>> Dada Shawulu dammai Dawuda we ire, <<Gogo vu to o'wo toto va.>>

²² Ayu Shawulu damma agbashi ayi, <<Yuwain adanshi na Dawuda usokowu i damma, <Ayi da nda mogono ma ta uwwusa na ayu, waru suru agbashi ayi a ciga wu ta. Gogo nye yaa puts a wu a na va usu a na voo o'wo toto va yi?>>

²³ Reve agbashi a Shawulu a kambuwa Dawuda adanshi a nda usokowu. Ayu Dawuda damma, <<I ta majiyan ili yu uro i da a na moo o'wo toto mogono? Amu za vu ulambu da waru ili i ro da shi.>>

²⁴ Ana agbashi a Shawulu a kambuwa niyi ili i na Dawuda dammai,

²⁵ reve Shawulu damma, <<Dammai Dawuda, <Mogono ma ciga atsupu e ili i tsutoto i ro shi na a karai kwan vu ryumbu ukpaku (100) wa aza a Filistiya shi, adama u tsupa n'yuwatan ma yi.>> Majiyan ma Shawulu ayi da adama Dawuda kuwa e ekere aza a Filistiya.

²⁶ Ana agbashi'i a dammai Dawuda adanshi a nda ayu Dawuda uwwa uyo'o lon a na wo o'wo toto mogono. Kafu mantsa ma atsupu e ikebe i lolo'o i rawa,

²⁷ reve Dawuda 'yon obolo na asoja a yi, reve o una aza a Filistiya ukpakure (200). Ayu Dawuda tawa na kwan vu ryumbu le, ayu u ca mogono ele suru, adama wo o'wo toto mogono. Reve Shawulu ca yi usheli wa yi Mikal lolo.

²⁸ Ana Shawulu enei Asulazuva o to obolo na Dawuda, waru usheli wa yi Mikal ciga ta Dawuda,

²⁹ reve Shawulu dashi uwwa wovon wa Dawuda, ayu wo o'wo ma'yuwatan ma yi a akapi arana wuma wa yi.

³⁰ Mantsa ma na suru nan yali yu uvon a Filistiya o utai adama a yuwan uvon na aza a Isra'ila, Dawuda tsu lyuwa ta aci e le, u la'a akapi a yali yu uvon ya Shawulu, reve aala a yi a uta lon.

19

Shawulu zami ta ure u na wa o una Dawuda

¹ Shawulu damma ta Jonata ulobo wa yi na agbashi a yi suru o una Dawuda. Agba Jonata te icigi ya Dawuda lon.

² Reve Jonata damma Dawuda, <<Dada va ta zamishi ure u na wa una wu. Vu yuwan ugbozu nfa'an nu usana, vu 'yawa o upa'atan vi isawan de.

³ Waru n to uta mi isawan zuzu na dada va a atsusa ubata u na vu ri upa'awun. N ta a yuwan adanshi na dada va adama a wu, ayu n damma wu suru ili i na u dammai.>>

⁴ Ayu Jonata yuwan adanshi adama a da Dawuda ulobonu ubata wa dada va yi Shawulu, ayu u damma yi, <<She mogono ma yuwan unusu ubata aagbashi a yi Dawuda wan, adama a na u yuwaan wu unusu shi, waru adama a na ili i na u yuwain u tawaa wu ta ni i kambi shi na abunda.

⁵ Adama a na u ca ta wuma wa yi, reve wu una za va a Filistiya. Waru Asulazuva a ca ta ulyuwu wa aci wa abunda ubata wa aza a Isra'ila suru, waru ve ene ta reve vu yuwan mazanga. Nye i zuwai vaa yuwan unusu ubata u vuma na ri nu unusu shi? She vu una Dawuda babu unusu u ro wan!>>

⁶ Ayu Shawulu uwwa adanshi a Jonata ayu u yuwan akucunu, <<N kucuna ta na Asulazuva a na a ri wuma, moo una yi shi.>>

⁷ Ayu Jonata de Dawuda reve u damma yi adanshi a nda suru. Ayu Jonata tawa na Dawuda ubata wa Shawulu, ayu u danu obolo na yi tsu ufaru.

⁸ Ayu waru uvon u 'yowisan, reve Dawuda uta a na waa yuwan uvon na aza a Filistiya, waru u kototo le ta wa'a shi, dada a sumai a makakan ma yi.

⁹ Uranu u ro Shawulu dana ta nde o u'wa wa yi, uguzu ni ibata o ukere wa yi.

Ayu ruhu vama diga ubata wa Asulazuva cipa yi, Dawuda a wa'asa yi kumburu,

¹⁰ reve Shawulu zami ure u na waa sapalai Dawuda ni ibata u boloi nu ubabu, amma ayu Dawuda kanzu'wa, dada ibata i sapai ubabu. Atsuma a ayin o ndolo ayu Dawuda suma adama u la'a na wuma wa yi.

Mikal wawa ta wuma wa Dawuda

¹¹ Shawulu lyungu ta aza a matawa mo utyo adama a yuwan ipiri yu u'wa wa Dawuda, adama o una yi nu usana.* Amma Mikal ka va Dawuda, rono yi ta atsuvu, <<Na vu suma adama a wuma wa wu na ayin a nda shi, nfa'an nda a to una wu.>>

¹² Dada Mikal tatelyuwetyoi Dawuda nu usowoto wu upepu wa asula, ayu u suma dada u la'ai.

¹³ Reve Mikal tara aamali reve u voton yi a agada, ayu wu pala yi nu umuna ayu wo oto yi eleme e megbele a aaci.

¹⁴ Ana Shawulu lyunguwisai aza a matawa mo utyo e reme Dawuda, reve Mikal damma le, <<Wu uwua uyo'o shi.>>

¹⁵ Reve Shawulu dashi lyunguwisa aza a matawa mo utyo'o a kamba e ene Dawuda ne esu le, reve u damma le, <<Tawaa numu na ayi a agada'a tsura mu una yi.>>

¹⁶ Amma a na aza a matawa mo utyo'o a uwai o u'wa wa Dawuda, reve a cina aamali a da agada'a, waru wo oto wu ne eleme e megbele a aaci.

¹⁷ Shawulu damma ta Mikal, <<Nye i zuwai vu luluma numu tsunda vu lyawai ma'yuwatan ma va ma la'ai?>>

Ayu Mikal usu Shawulu, <<Dawuda damma mu ta ana, na n lyawai u kara shi, u to una mu.>>

¹⁸ Ana Dawuda sumai u la'ai, reve u tyo ya Sama'ila de Rama, reve u damma yi suru ili i na Shawulu yuwaan niyi. Ayu ayi na Sama'ila a 'yawa a danu ubata u na atsu de Nayo.

¹⁹ Reve udammu u tawa Shawulu, <<Dawuda ta Nayo atsuma a Rama.>>

²⁰ Dada u lyunguyi aza a matawa mo utyo a 'yawa e reme Dawuda. Amma a na

e enei obolo a amasula a yuwusan adanshi e ikaka ya Asula, obolo na Sama'ila de mishin elime e le o una wu zagbain, reve Ruhu va Asula cipaa aza a matawa mo utyo a Shawulu. Reve fo e teme adanshi e ikaka ya Asula.

²¹ Ana a dammai Shawulu, ayu u dashi lyunguwisa aza a matawa mo utyo o ro, ayu a le fo e teme adanshi e ikaka ya Asula. Reve Shawulu lyunguwisa aza a matawa mo utyo wa ta'atsu, ayu e le fo a uwa adanshi e ikaka ya Asula.

²² Dada ayi na aciyayi u lapai a tyo Rama. Ana u rawai o ooko'o a gbain a na a ri Seku, reve we ece, <<Te da Sama'ila na Dawuda ri?>>

Reve a damma yi, <<A ta de Nayo atsuma a Rama.>>

²³ Dada Shawulu karai a tyo Nayo atsuma a Rama. Amma ayu fo Ruhu va Asula cipaa yi, reve u yuwan adanshi e ikaka ya Asula atsuma o ure hali u rawa Nayo.

²⁴ Ayu wu fodo atugu a yi u uwa fo adanshi e ikaka ya Asula a makakan ma Sama'ila. Ayu u von atabu urana suru na ayin. Ayi da i zuwai ama a dammai, <<Shawulu fo ta pe atsuma a amasula?>>†

20

Jonata kamba ta Dawuda

¹ Reve Dawuda suma diga Nayo atsuma a Rama ayu u 'yawa ya Jonata we ece yi, <<Nye i da n yuwain? Iwuya i ne da n yuwain? Unusu ne da n yuwaan yi dada va a wu, a na waa zama wu una a mu?>>

² Ayu Jonata usu yi, <<Asulazuva aa para, vaa kuwa shi! Kalyuwa! Dada va tsu yuwan ili i gbain ko ili i ke'en na u tsu kuda a damma mu shi. Nye i zuwai wo soko mu za nda? Ne da u ri shi!>>

³ Amma ayu Dawuda yuwan akucunu, u damma, <<Dada va wu reve ta lon a na n tsuraj isa'ani e ekere a wu, reve u jiyen okolo a yi, <Na Jonata reve ili ya nda u ta yuwan atsumolangu lon.> Ko na ne n kucuna ta na Asulazuva a na a ri wuma na wuma wa wu, udasuwu u ta da goon u ri e memere ma va nu ukwa.>>

* 19:11 19:11 Kalyuwa: Ica 59 Aciya adanshi e ishupa. † 19:24 19:24 Kalyuwa: 1 Sam 10:11-12.

⁴ Dada Jonata dammai Dawuda, <<Suru ili i na vu cigai n yuwaan a wu, n ta yuwaan a wu.>>

⁵ Reve Dawuda damma Jonata, <<Ayi da nda nfa'an urana wa abuki o woto u sa'avu a da, u lobono ta n lyuwa obolo na mogono, amma lyawa mu n 'yawa m pa'an a atsusa hali a cina santawa nu ulivu.

⁶ Na dada va wu lamba mu biti, reve vu damma, <Dawuda pati mu ta lon n lyawa yi u jika u 'yawa a lyuci vu umatsun wa yi Batalami, adama a na a fara ta kucci va aa'wan vu umatsun wa yi suru.>

⁷ Nu u damma, <U lobono ta,> aagbashi a wu a ta la'a. Amma nu u langa atsuma lon, vu te reve a na u cigai wu una mu.

⁸ Ayu gba shi, vu roco aagbashi a wu icigi i na i tsu vadala shi, adama a na vu zuwa yi ta u yuwain nzuwulai na Asulazuva a wu. Na n yuwan ta unusu, vu una mu na aciyawu! Nye i zuwai vaa ca mu ya dada va wu adama wu una mu?>>

⁹ Reve Jonata usu, <<Asulazuva aa para! She vu yuwan adanshi ne wan, na n reve ta ko ke'en a na dada va cigai wu una wu, maa damma wu shi?>>

¹⁰ Dada Dawuda ecei Jonata, <<Zane da a damma mu, na dada va wu usu wu nu upan?>>

¹¹ Reve Jonata damma Dawuda, <<Tawa, lyawa tsu lapa a tyo a atsusa.>> Dada ele ra a karai.

¹² Reve Jonata damma Dawuda, <<N kucuna ta na Asulazuva Asula a Isra'ila, na mantsa ma nda nfa'an ko santawa n ta yuwan adanshi'i na dada va. Nu u ta ni ifobi i sa'ani a tyo ya'a wu, n ta lyungu a damma wu.

¹³ Amma na dada va ciga ta na woo una wu, n ta lyungu wa wu adama a na va a la'a. Amma lyawa Asulazuva a ca mu atsumalima lon na n yuwan ne shi. Lyawa Asulazuva a dana obolo na ayu cine u danai na dada va.

¹⁴ Na m buwa ta wuma, vu roco mu icigi i na i tsu vadala shi tsa Asulazuva. Amma mantsa ma na n kuwai,

¹⁵ she vu kodo icigi i na i tsu vadala shi nu u'wa u va wan hali hali,* ko n na

Asulazuva o kototo n'yuwatan ma wu Dawuda diga o uvadi.>>

¹⁶ Reve Jonata yuwan nzuwulai nu u'wa wa Dawuda, u damma, <<Lyawa Asulazuva a ca wu oforo n na vu kuda o shiton nzuwulai n na tsu yuwain.>>

¹⁷ Adama e icigi i na Jonata a yuwusan Dawuda reve u zuwa yi u kucunisa, adama a na u ciga ta Dawuda cine u cigai wuma wa yi.

¹⁸ Dada Jonata damma niyi, <<Ayi da nda nfa'an urana wa abuki o woto u sa'avu a da, waru e ene a wu lo shi adama a na ootogu a wu a ta dana lyanga.

¹⁹ Santawa a cina ulivu, ayu vu 'yawa ubata u na vu shi vu pa'ain a mantsa ma na addama a nda a farai, waru vi isawan pe zuzu nu ubata o obolo atali.

²⁰ Waru n ta tewin iliya i ta'atsu a nge'en ma yi, she damma n te tewishin ili i ro.

²¹ Waru n ta lyungu ulobo u na tsa tawai ra reve n damma yi, <'Yawa vu zami iliya i na n tewiyin.> Na n damma yi, <Kalyuwa, iliya i ta lo a nge'en nda ma wu, tawa ne ele pa nda,> reve vu tawa, vu la'a ta, adama a na n kucuna ta na Asulazuva a na a ri wuma, babu addama o ro.

²² Amma na n damma ulobo'o, <Kalyuwa, iliya'a a ta de elime a wu ke'en,> reve vu kara, adama a na Asulazuva a ciga wu ta vu kara.

²³ Waru adama ada a na tsu yuwain amu na ayu, ayi da nda Asulazuva a da esu a tsu amu na a vu hali hali.>>

²⁴ Dada Dawuda pa'ain a atsusa. Ana urana wa abuki o woto u sa'avu a rawai, reve Shawulu Mogono ma danu adama u lyuwa ilyalya.

²⁵ Reve mogono ma danu ubata u na u tsu danusu nu ubabu, a nkajajaj na Jonata, reve Abna danu o tono Shawulu, amma ubata wa Dawuda u dana ta lyanga.

²⁶ Shawulu damma ili i ro shi o urana u ndolo, adama a na u ta majiyan, <<Ili i ro i cina ta Dawuda a na u kambuwa niyi za vi idaba, amayun za vi idaba da.>>

²⁷ O urana we ire, wu urana u na u toni yi u urana wa abuki o woto u sa'avu,

* 20:15 20:15 Kalyuwa; 2 Sam 9:1.

ubata wa Dawuda u danisa ta lyanga. Reve Shawulu ece ulobo wa yi Jonata, <<Nye i zuwai ulobo wa Yese u tawai ubata wa alya e ilyalya yon na ana'an shi?>>

²⁸ Reve Jonata usu Shawulu, <<Dawuda pati mu ta lon n lyawa yi u 'yawa Batalami.

²⁹ U damma ta, <Lyawa mu n kara, adama a na umatsun u tsu u ta casu kucchi a lyuci, waru zakpara va damma mu ta na dana de. Na n tsura isa'ani e ekere a wu, vu lyawa mu n 'yawa me ene aza va.> Adama a adanshi a nda da u tawai a alya ilyalya obolo na mogono shi.>>

³⁰ Reve Shawulu yuwan upan na Jonata lon, avu u damma yi, <<Avu mawun me pere na aciyogbamu u da tsa mma va wu! N reve ta vu ta a kambusa ulobo wa Yese, adama vu ca aciyawu wono na mma na matsan nu wu.

³¹ Nna ulobo wa Yese u ta wuma o uvadi, wa lyawa tsugono tsa wu tsa lyuwa elime atsuma e ida i nda shi. Gogo lyungu a tawaa mu na ayi, adama a na na a ciga a 'yuwan mu unai!>>

³² Reve Jonata usu dada va yi Shawulu, <<Nye i zuwai oo una yi? Nye i da u yuwain?>>

³³ Reve Shawulu sari ibata ya yi adama wu una yi. Dada Jonata revei dada va yi ciga ta a na woo una Dawuda.

³⁴ Reve Jonata 'yon nu upan lon diga a apada agba u lyuwa ilyalya o urana we ire, wu urana u na u toni u urana wa abuki'i o woto u sa'avu shi, adama a na u ta na atsumolangu cine dada va yi yuwain na Dawuda atsuma o ulambu u wono.

³⁵ Nu usana avu Jonata 'yawa a atsusa ubata u na aa zuwai a na a ga'asan na Dawuda. U dana ta na molobo obolo na ayi.

³⁶ Reve u damma molobo'o, <<Suma vu zami iliya i na me tewin.>> Ana molobo'o u sumai, avu u tewin liya elime a yi ke'en.

³⁷ Ana molobo'o u rawai ubata wu liya n na Jonata teweyin, avu Jonata de yi reve u damma, <<Liya'a wu de elime a wu ke'en shi?>>

³⁸ Reve Jonata de molobo'o, <<Jika! 'Yawa gogogo! She vi isawan wan!>> Dada molobo'o u tarai liya'a avu u kamba ubata wu zagbain va yi.

³⁹ Amma molobo'o u reve ko nye i da suru ili i nda'a shi, Jonata na Dawuda da goon revei.

⁴⁰ Avu Jonata ca molobo'o utan ni iliya ya yi, avu u damma yi, <<Wala, tara le a tyo a lyuci.>>

⁴¹ Mantsa ma na molobo'o u karai, avu Dawuda 'yon diga upasu wu uyagi ubata wo o obolo atali'i, reve u kingyo u kadato urewesu wa yi e ida a makakan ma Jonata toto uta'atsu. Avu a katalalai ra reve a shon, amma Dawuda la'a ta shon.

⁴² Reve Jonata damma Dawuda, <<Kara na asuvu nden, adama a na tsu yuwan ta akucunu a n'utsa na ala a Asulazuva, tsu damma, <Asulazuva a da esu a va na avu, waru esu a limatan va wu na a limatan va hali hali.>> >> Reve Dawuda 'yon u kara, avu Jonata kara a kamba a lyuci.

21

Dawuda atsuma a Nob

¹ Dawuda kara ta a tyo Nob, ubata wa Ahimele ganu. Avu Ahimele tawa u ga'asan na Dawuda e meje'en avu we ece yi, <<Nye i zuwai vu tawai a nde'en goon?>>*

² Reve Dawuda usu Ahimele ganu, <<Mogono ma da ma lyungu numu na ada o ro waru u damma mu ta, <She vu lyawa za reve ili i ro adama ada a na n lyungu nuwu wan, waru ni ili i na n damma nuwu wan.> Waru ali o uvon a va, n damma le ta ubata u na tsu zuwulai a na a ga'asan na amu.

³ Gogo, ilyalya i ne i da vu ri na ayi? Ca mu akpatali o opopofu ozo o ton, ko ili i ro i na vu ri na ayi suru.>>

⁴ Reve ganu usu Dawuda, <<N ri pa no opopofu a ndana o ukere u va shi, amma opopofu a akiza a da a ri pa, vu ta gura tama na ali o uvon a wu a na asai na amaci yon shi.>>

⁵ Reve Dawuda usu ganu, <<Amayun a kasa tsu ta na amaci cine a tsu yuwusan

* **21:1 21:1** Kalyuwa: Mat 12:3-4; Mak 2:25-26; Luk 6:3.

nu ufaru suru mantsa ma na n 'yawai mmalu na ali o uvon a va. Lipu va ali a va a aza a akiza a da ko na shi gba n mmalu ma ndana n da. Te gba ana'an a na tsu utai mmalu ma akiza!>>

⁶ Dada ganu ca niyi opopofu a akiza adama a na babu lo opopofu o ro ko'o, she za na a tawai na ri a makakan ma Asulazuva, ayu a kita'wan na za vu usufuwu o urana u na a tawa niyi.†

⁷ Waru o urana u ndolo aagbashi a Shawulu o ro dana ta lo, adama a na u ta ni ili i na waa yuwan a makakan ma Asulazuva. Ala a yi a da Dowe vuma va Edom, zagbain va aza a aguba a Shawulu.

⁸ Reve Dawuda ece Ahimele, <<Vu ri ni ibata ko matsun me pe'eni mo ro pa shi? Adama a na n tawa na matsun me pe'eni ma va ko itana yu uvon i ro shi, adama a na udammu u mogono u tawa mu ta uragazu.>>

⁹ Reve ganu usu yi, <<Matsun me pe'eni ma Goliya vuma va Filistiya, na vu unai o ukari wa Ela,‡ u ta pa u tu ukatalu na aakashi o cina wa epo. Na vu ciga yi vu tara, matsun me pe'eni mo ro ma pa shi she ayi.>>

Ayu Dawuda damma, <<Babu za ro tsa yi, ca mu ayi.>>

Dawuda a lyuci va Gat

¹⁰ Ayu Dawuda 'yon u sumaa Shawulu o urana u ndolo, ayu u kara a tyo ya Akish mogono ma Gat e ida ya Filistiya.

¹¹ Ayu agbashi a Akish a damma yi, <<Ayi nda ayi dada Dawuda'a mogono me ida'a? Ayi nda a yi da vuma'a na amayun na a canaa yi ishpa nu uje'en, ayu a cana,

<Shawulu una ta kpaku kupa va yi, waru Dawuda una ta ukpakukupa kupa va yi va abunda.> >>§

¹² Ayu Dawuda zuwa adanshi'i o okolo ayu u kara a uwwusa wovon wa Akish mogono ma Gat lon.*

¹³ Reve u vadala ugbozu wa yi a yuwusan ili iwa a makakan me le, waru suru mantsa ma na a ri u uguzu na yi,

reve u yuwan she damma u ri nu ugbozu wa yi shi, u reme yironishi a nantsu vu u'uwata u lyuci waru matsan a malala a ntsuka ma yi.

¹⁴ Dada Akish dammai agbashi a yi, <<Kalyuwai vuma'a aajarata a da! Nye i zuwai i tawaa numu na ayi?

¹⁵ N lamba ta ajarata a na i tawaa numu na cu'un vuma nda, u yuwusaan mu tsulo a makakan ma va? N cigai u tawa o u'wa u va shi!>>

22

Dawuda atsuma a Adulam na Mizfa

¹ Dawuda lyawa ta Gat ayu u sumaa tyo a aabanu a Adulam.* Ana aza a yi nu u'wa wa dada va yi a uwwai ne suru, reve a lapa a cipa pe ya'a yi.

² Waru aza a na a ri atsumalima suru na aza a na o tonon utan, na aza a na a ri na adanshi o okolo, ayu oboloto ubata wa yi, ayu wo o'wo zagbain le. Waru ama a na a danai obolo na ayi a ta rawa ukpakunashi (400).

³ Waru diga lo ayu Dawuda kara a tyo Mizfa atsuma a Mowa ayu u damma mogono ma Mowa, <<Vu ta yuwan ankuri vu lyawa dada va na mma va a tawa a danu obolo na ayu hali she na me ene ili i na Asula aa yuwaan mu?>>

⁴ Dada u lyawa nle obolo na mogono ma Mowa, reve a danu obolo na ayi mantsa ma na suru Dawuda yuwain o upa'atan a masasan.

⁵ Amma Gadu vumavasula damma ta Dawuda, <<She vu danu pe o upa'ata'an wan. Kara a tyo e ida ya Yahuda.>> Dada Dawuda karai a tyo a arumbu a Heret.

Shawulu una ta nan ganu va Nob

⁶ Shawulu uwwa ta a na ene ta Dawuda, obolo na ama a na a ri obolo na ayi. Shawulu dana ta nden de Gibiya e ikyun yu udanga u na a tsu de tamari zuva va aagadi ubanu ni ibata ya yi o ukere, waru azagbain a yi suru a dana ta mishin u kandaruwu na ayi.

† 21:6 21:6 Kalyuwa: N.Gn 24:5-9. ‡ 21:9 21:9 Kalyuwa: 1 Sam 17:51. § 21:11 21:11 Kalyuwa: 1 Sam 18:7; 1 Sam 29:5. * 21:12 21:12-13 Kalyuwa: Ica 56 na Ica 34 Aciya adanshi e ishpa. * 22:1 22:1 Kalyuwa: Ica 57 na Ica 142 Aciya adanshi e ishpa.

7 *Ayu Shawulu damma agbashi a yi, <<Poloi atsuvu, ama a Banyami! Ulobo wa Yese u ta ca du atsusa obolo na aduma a inabi suru? U ta zuwa du yo o'wo yali vu ukpakukupa ko yali vu ukpaku ukpaku?*

8 *Ayi da i zuwai yoo fobuso iwuya a aciyava suru? Babu za na damma numu a na ulobo u va u yuwan ta nzuwulai nu ulobo wa Yese. Ko za atsuma a du a yuwusan ada a va shi, ko u damma mu a na ulobo u va u zuwai aagbashi a va adama u vawan mu, cine u yuwain ana'an shi.>>*

9 *Reve Dowe vuma va Edom, za na danai lo mishin obolo na azagbain a Shawulu u usu, <<Me ene ta ulobo wa Yese a tawa Nob, ubata wa Ahimele ulobo wa Ahitu.>>*

10 *Ahimele ece yi ta Asulazuva waru u ca yi ta ilyalya na matsun me pe'eni ma Goliya vuma va Filistiya.>>*

11 *Dada mogono ma lyunguyi a tawaa yi na Ahimele ganu, ulobo wa Ahitu nu u'wa wa dada va yi suru, aza a na danai nan ganu a Nob, ayu suru a tawa ubata u mogono.*

12 *Ayu Shawulu damma, <<Poloi atsuvu, ulobo wa Ahitu.>>*

Ayu u usu, <<Mpa mu nda zagbain va.>>

13 *Reve Shawulu damma yi, <<Nye i zuwai i foboi iwuya adama a va? Ayu nu ulobo wa Yese, vu ca niyi opopofu na matsun me pe'eni, waru vu patiya niyi Asula, adama u yuwan nangi na amu, waru u vawan mu, cine u yuwain ana'an!>>*

14 *Reve Ahimele usu mogono'o, <<Zane da atsuma a agbashi a wu ri na afula tsa Dawuda, toto mogono, yali ya aza e ipiri ya a wu suru, za na aa casu tsugbain o u'wa wa wu suru?*

15 *Na amayun n patiya yi ta Asula, agba a yi nda a yi da mu ufaru shi. Amma n ta e pati ya wu she vu ca mu unusu ko vu tawaa za ro atsuma o u'wa wa dada va wan. Adama a na n reve na ada a nda shi!>>*

16 *Reve mogono ma damma, <<Vu ciga vu 'yuwan o una wu, Ahimele, ayu nu u'wa wa dada va wu suru.>>*

17 *Ayu mogono ma damma aza e ipiri ya yi a na a ri mishin u kandaruwu na ayi, <<Vadalai yu una nan ganu va Asulazuva, adama a na ele fo o bolo ta aci na Dawuda. E reve ta ni iladi ya yi agba a damma mu shi.>> Amma asoja o mogono'o a ciga a 'yasan ukere u le o una nan ganu va Asulazuva'a shi.*

18 *Reve mogono ma damma Dowe, <<Ayu vadalawa vu una nan ganu.>> Dada Dowe vuma va Edom vadaluwai wu una nle. O urana u ndolo wu una ta ama kupakunla no ozo o ton aza a na a danai wotowu na mutugu ma epo vo okoro.*

19 *Waru wu una ta fo aza a lyuci va Nob na matsun me pe'eni, lyuci nan ganu, na ali e le na amaci na muwun na nrebu, ni inan na nloli ni ikyon.*

20 *Amma atsuma olobo a Ahimele ulobo wa Ahitu za na a tsu de Abiyata, u la'a ta, ayu u suma u kuru Dawuda.*

21 *Ayu u damma Dawuda, Shawulu una ta nan ganu a Asulazuva.*

22 *Dada Dawuda dammai Abiyata, <<Urana u ndolo a na Dowe vuma va Edom danai lo, n reve ta na amayun a na waa damma Shawulu. Adama a va a da o unai u'wa wa dada va wu suru.*

23 *Isawan obolo na amu, she vu uwwa wovon wan, adama a na za na a zamishi wuma wa wu u ta zami shi fo za va. Vu ta dana gbaga obolo na amu.>>*

23

Dawuda wawa ta lyuci va Kayila

1 *Ana a dammai Dawuda, <<Ayi da nda aza a Filistiya a ta yuwusan uvon na aza a Kayila atsuma e ida ya Yahuda, waru a ta purusa le ishina o osoroto,>>*

2 *ayu Dawuda pati ya Asulazuva, u damma, <<N 'yawa n riyaa aza a Filistiya nu uvon?>>*

Ayu Asulazuva a damma yi, <<'Yawa vu riyaa le tsura vu wawa aza a Kayila.>>

3 *Amma ayu ama a Dawuda a damma yi, <<Kalyuwa, ayi da nda pa atsuma a Yahuda tsu ta uwwusa wovon. Cine tsa*

† 22:9 22:9 Kalyuwa; 1 Sam 21:7-9; na Ica 52 Aciya adanshi e ishupa.

da wo o'wo na tsu 'yawa Kayila tsu riyaa aza a Filistiya nu uvon?>>

⁴ Avu Dawuda dashi pati ya Asulazuva, avu Asulazuva a usu yi, <<Lapa a cipa Kayila, adama a na n ta ca aza a Filistiya e ekere a wu.>>

⁵ Dada Dawuda na ama a yi a karai a tyo Kayila, avu a yuwan uvon na aza a Filistiya, waru o una le ta na abunda wa'a shi. Avu a pura iliyamunga i le. Reve u wawa ama a Kayila.

⁶ Waru a mantsa ma na Abiyata ulobo wa Ahimele sumai a tyo ya Dawuda'a de Kayila, u tawa ta na epo o ukere wa yi.

⁷ A damma ta Shawulu a na Dawuda ta de Kayila, avu Shawulu damma, <<Asula a ta ca yi e ekere a va, adama a na u baru ta aciyayi, a na wo'woi uwa ta a lyuci na ri na nantsu na abaru yi na adanga e rumu.>>

⁸ Avu Shawulu de asoja a yi suru a lapa a cipa a tyo Kayila, adama a kandaruwa Dawuda na ama a yi nu uvon.

⁹ Ana Dawuda uwwai Shawulu ta yuwusan ifobi i na wa tawa yi nu uvon, avu u damma Abiyata ganu, <<Tawa na epo.>>

¹⁰ Reve Dawuda yuwan avasa u damma, <<Asulazuva Asula a Isra'ila, aagbashi a wu a uwwa ta a na na amayun Shawulu ta zama u tawa Kayila, tsara u kototo lyuci adama a va.

¹¹ Amma Shawulu ta zura a tyo Kayila cine aagbashi a wu uwwai? Waru azagbain a Kayila a ta reme mu reve a ca mu ekere ayi? Asulazuva Asula a Isra'ila, n te e ipati ya wu vu damma aagbashi a wu.>>

Reve Asulazuva a damma, <<U ta tawa.>>

¹² Reve Dawuda yuwisan yeci, <<Azagbain a Kayila a ta ca mu na ama a va a tyo e ekere a Shawulu?>>

Avu Asulazuva a usu, <<A ta ca du.>>

¹³ Dada Dawuda na ama a yi ele ama ukpakutali (600), a 'yon yi a lyawai Kayila, avu a kara a tyo ubata u na aa gura 'yawa suru adama e reme le wan. Ana a dammai Shawulu Dawuda suma ta diga Kayila, avu u bulu mmalu a 'yawa de.

¹⁴ Avu Dawuda isawan pe ubata o upa'atan atsumona, ne e ida ya agadi wa Atsumona a Zif. Waru Shawulu zamishi yi ta urana suru, amma Asula a ca Dawuda e ekere a yi shi.

Shawulu 'yawa ta izami ya Dawuda

¹⁵ Ana Dawuda danai Horesh atsuma Atsumona a Zif, reve wu uwwa Shawulu tawa ta ubata a izami ya yi adama wu una yi.

¹⁶ Reve Jonata ulobo wa Shawulu u 'yawa ubata wa Dawuda de Horesh, avu u ca yi adanshi wi isawan no okolo a yi ubata wa a Asula ulobonu.

¹⁷ Avu u damma yi, <<She vu uwwa wovon wan, ukere wa dada va Shawulu waa ju'wan wu shi. Vu to o'wo mogono a aci a aza a Isra'ila suru amu gba n to o'wo dodu va wu. Ko Shawulu dada va reve ta ne.>>

¹⁸ Avu ele ra a yuwan nzuwulai a makakan ma Asulazuva.* Reve Jonata kamba o u'wa, avu Dawuda isawan pe Horesh.

¹⁹ Dada aza a Zif a 'yawai ubata wa Shawulu de Gibiya avu a damma, <<Dawuda ta pe atsuma a tsu ubata o upa'atan de Horesh zuva va aagadi a Hakila upasu wu uyagi wa Jeshimon.†

²⁰ Gogo, mogono, she vu tawa mantsa ma na u lobono nuwu vu yuwan ne, waru tsu ta tara ume adama tsu ca yi e ekere a wu.>>

²¹ Reve Shawulu damma, <<Asulazuva a zuwaa du aba'un, adama a na i roco mu ta isa'ani.

²² 'Yawayi i yuwisan ifobi i ro. I gura reve ubata u na Dawuda tsu 'yawusa na za na ene niyi de. Adama a na a damma mu ta u tu nu ugbozu lon.

²³ I gura reve bata na waa pa'asan suru reve i kamba i damma mu urevu wa amayun. Reve tsu gereyi. Na u ta lo upasu'u, n ta bunga yi ko te da u ri, atsuma o umatsun wa a aza a Yahuda suru.>>

²⁴ Avu a 'yon a kara a tyo Zif babu Shawulu rawa. Dawuda gba na ama a yi a dana ta Atsumona a Mawon, upasu wu

* 23:18 23:18 Kalyuwa: 1 Sam 18:3. † 23:19 23:19 Kalyuwa: Ica 54 Aciya adanshi e ishpa.

uyagi wa Jeshimon atsuma o Ukari wa Araba.

²⁵ Ayu Shawulu na ali o uvon a yi a 'yawa izami ya yi, reve a damma Dawuda, dada u karai a cipa tyo a aatali a gbain o ro ayu wi isawan Atsumona a Mawon. Ana Shawulu uwwai ne, ayu u lapa a tyo atsumona a Mawon izami ya yi.

²⁶ Shawulu kuru ta upasu u ta wa a aatali a gbai'in Dawuda waru na ali o uvon a yi o upasu we ire, ayu nan Dawuda a jika adama a la'a ya Shawulu. Ana Shawulu na ali o uvon a yi a danai a rawusa zuzu na le adama e reme le,

²⁷ ayu malingata ma tawa ya Shawulu u damma, <<Jika vu tawa, adama a na aza a Filistiya a riyaa ta ida i tsu nu uvon!>>

²⁸ Dada Shawulu lyawai izami ya Dawuda ayu u 'yawa u riyaa aza a Filistiya nu uvon. Adama a ndolo a da e deyi ubata'a Aatali a Mala'a.

²⁹ Ayu Dawuda lapa a gawan diga lo, ayu u danu ubata o upa'atan Atsumona a En Gedi.

24

Dawuda lyawa ta Shawulu wuma

¹ Ana Shawulu kambai diga ubata e itoni ya aza a Filistiya, ayu a damma yi, <<Dawuda ta de Atsumona a En Gedi.>>

² Dada Shawulu dangulai ama ukpakukupa uta'atsu (3,000) atsuma a Isra'ila suru, ayu o uta izami ya Dawuda na ama a yi zuzu na Aatali a Mgbele n Masasan mu Una.

³ Ana u rawai ubata u na a gutsu su mgbele a nge'en mu ure, ubata u na aabanu a ri, ayu Shawulu batsa adama u yuwan ruler. Dawuda na ali a yi, a shi ta pe alanga pe abanu'u.*

⁴ Ayu ama a yi a damma, <<Ayi nda ayi da urana u na Asulazuva a damma nuwu, <Kalyuwa, n ta ca ma'yuwatan ma wu e ekere a wu, adama vu yuwan na ayi cine vu cigai.>> >> Reve Dawuda 'yon u puta yi, ayu u kodo iwasaya ye elentsu yu utugu wa Shawulu babu ayi urevu.

⁵ Na acapa ayu Dawuda dama na cine u kodo niyi iwasaya ye elentsu yu utugu'u.

⁶ Ayu u damma ama a yi, <<Asulazuva a para mu n yuwan na zagbain va ili ya nda, za na Asulazuva a tawai, ko n 'yasan ukere u va n ju'wain yi, adama a na ayi da Asulazuva a tsuwan yi mani'in.>>

⁷ Na adanshi a nda a da Dawuda barai ama a yi, waru u lyawa le o una Shawulu shi. Ayu Shawulu lyawa aabanu'u u reme mmalu ma yi.

⁸ Na acapa ayu Dawuda uta diga a aabanu'u, reve u de Shawulu, <<Zagbain va mogono!>> Ana Shawulu vadalai, ayu Dawuda kingyo u kadato urewesu wa yi e ida.

⁹ Ayu Dawuda damma yi, <<Nye i zuwai va uwwusa adanshi a na ama a dammai, <Ayi da nda Dawuda ciga ta waa amaton wu?>

¹⁰ Kalyuwa, ana'an nda ve ene ta ne esu a wu, cine Asulazuva a ca nuwu e ekere a va atsuma a aabanu. A damma mu ta mu una wu, amma n lyawa wu ta wuma, n damma ta, <Maa 'yasan ukere u va n ju'wan zagbain va shi, adama a na a yi da za na Asulazuva a tsuwayin mani'in.>

¹¹ Kalyuwa, dada va, nda iwasaya elentsu o utugu wa wu o ukere u va! Ko na wo o'woi n kodoi iwasaya ye elentsu o utugu wa wu agba mu una wu shi. Gogo vu jijan waru vu reve a na n ri ni ifobi yu uwuyan ko aciyogbamu a tyo e ekere a wu shi, n yuwaan wu unusu shi, amma vu ta zamishi mu adama vu una mu.

¹² Lyawa Asulazuva e ge'eto tsu ra. Waru lyawa Asulazuva a tsupaa mu iwuya i na vu yuwain a tyo ya'a va, amma ukere u va waa ju'wan wu shi.

¹³ Cine udammu wu nkaya mu ufaru n dammai, <Iwuya i tsu uta ta ubata wa aza e iwuya.> Ne da ukere u va waa ju'wan wu shi.

¹⁴ <<Ayu na vu ri mogono ma Isra'ila zane da vu utai uvon na ayi? Zane da vaa gbagbusa? Akwakwa a musan? Ko aakupa?>>

¹⁵ Lyawa Asulazuva o o'wo za vu uge'etosu u tsu waru u kurato tsu. Lyawa wi idana mu, waru wi isawaan mu u roco a na n ri nu unusu shi, ayu u wawa mu e ekere a wu.>>

* 24:3 24:3 Kalyuwa: Ica 57 na Ica 142 Aciya adanshi e ishpa.

¹⁶ Ana Dawuda kotoi adansa ne, ayu Shawulu ece, <<Ufyo wa wu u da nda'a, ulobo u va Dawuda?>> Reve u shon na yisali lon.

¹⁷ Reve u damma, <<Vu la'a mu ta afula adama a na vu bana mu ta ulobonu, amma amu n yuwaan wu ta iwuya.

¹⁸ Vu damma mu ta gogo isa'ani i na vu yuwaan numu, Asulazuva a ca mu ta e ekere a wu, agba vu una mu shi.

¹⁹ Na vuma ene ma'yuwatan ma yi u ta lyawa yi u kara faan? Adama o ndolo lyawa Asulazuva a tsupaa wu ni isa'ani, adama e ili i na vu roco numu ana'an.

²⁰ N reve ta na amayun vu to o'wo mogono, waru tsugono tsa Isra'ila tsa ta lyuwa elime o ukere wa wu.

²¹ Gogo kucinaa mu na Asulazuva voo kototo limatan ta va acapa va shi, ko vu kimusa ala a va diga o u'wa wa dada va shi.>>

²² Ayu Dawuda kucinaa ne Shawulu. Reve Shawulu kamba o u'wa, amma Dawuda na ama a yi a kara ta a kamba o upa'ata'an.

25

Dawuda na Nabal na Abigel

¹ Ana a yuwain ne Sama'ila kuwa ta, ayu aza a Isra'ila suru o boloto a yuwan nde n wiruta adama a yi, reve a cido yi atsuma a lyuci va yi a Rama. Reve Dawuda kara acipa a tyo Atsumona a Faran.

²⁻³ A yuwan ta vuma ro diga atsuma a limatan va Keleb za na a tsu de Nabal, diga a atsuma a lyuci va Mawon, za na ri nu ubata zuzu na lyuci va Kame. Za vu utsuru da danai lon, u ta na ni ikyon ukpakukupa uta'atsu (3,000) na mgbele ukpakukupa (1,000). Ka va yi Abigel dana ta ulobonu nu urevu, amma vuma da na danai na asuvu usuduwu ni iwuya. Waru Nabal dana ta apunusa ikyon ya yi atsuma a Kame.

⁴ Mantsa ma na Dawuda danai atsumona, wu uwwa ta a na Nabal ta apunusa ikyon ya a yi,

⁵ da da u lyunguyi ali o uvon kupa ayu u damma le, <<'Yawai ubata wa Nabal de Kame reve i casa yi na aala a va.

⁶ I damma yi, <Wuma wa wu ujima! Asuvu nden a dana obolo na ayu, waru bolo nu u'wa wa wu, waru asuvu nden a dana obolo ni ili i na vu ri na yi suru!

⁷ << Mu uwwa ta mantsa me ipuna me ikyon ma da. Mantsa ma na azaguba a wu a danai obolo na atsu, tsu yuwaan le iwuya shi, waru suru mantsa ma na a danai de Kame babu ili i le i na i puwayin.

⁸ Ece agbashi a wu waru a ta damma wu. Adama o ndolo lyawa olobo a va a tsura isa'ani e esu a wu, adama a na tsu rawa ta urana wa abuki. Vu yuwan ankuri vu ca a tsu agbashi a wu, nu ulobo wa wu Dawuda, ilyalya i na va tsura a tsu suru.>>

⁹ Ana olobo a Dawuda a rawai, ayu a damma Nabal ili i nda suru na ala a Dawuda, reve o puro u usuwu wa a yi.

¹⁰ Ayu Nabal usu le, <<Zane da Dawuda nda'a? Zane da ulobo wa Yese nda? Agbashi na abunda a suma ta diga ubata wa azagbain e le a rana nda.

¹¹ Nye i zuwai maa tara opopofu a va na mini, ni inama i na m padai adama aza e ipuna i va, reve n ca ama a na o utai diga ubata u na n revei shi?>>

¹² Da da olobo a Dawuda'a a vadalai a kamba. Ana a rawai ayu a damma yi ili ya nda suru.

¹³ Ayu Dawuda damma ama a yi, <<Za suru wu nla matsun me pe'eni ma yi!>> Da da a nla matsun mu pe'eni n le, ayu Dawuda fo nla matsun me pe'eni ma yi. Ayu ali ukpakunashi (400) a kara obolo na Dawuda, reve ali ukpakure (200) e isawan ipiri yi itana i le.

¹⁴ Ayu aagbashi a ta a Nabal a damma Abigel ka va Nabal, <<Dawuda lyungu ta nlingata diga atsumona a tawa adama a na a casa zagbain tsu, amma ayu u gbarana le.

¹⁵ Ayi da nda ama a nda a dana ta na afula e ekere a tsu lon. A yuwaan tsu iwuya shi, mantsa ma na tsu danai alyuna a atsusa zuzu ne ele, ko ili ta i tsu i puwan shi.

¹⁶ Ayin nu urana o o'wo ta ukari u na u gesheshe n tsu, mantsa ma na tsu utai alyuna e mgbele i tsu zuzu ne ele.

17 Gogo she vu yuwan majiyan ve ene ili i na va yuwan, adama a na addama a shiton ta zagbain tsu nu u'wa wa yi suru. Ayi vuma vama da, na ko za aa gura yuwaan yi adanshi shi.>>

18 Agba Abigel jika ta, avu u tara akpatali o opopofu ukpakure (200) na tsan vu kwan masayan ma inabi ejere, ni ikyon i ton i na a lapulai de, na ishina yu uzuwun u makundatsu ushin, na ogbodolu o u'yewu ukpaku (100) u muwun n inabi, na akala o u'yewu u muwun mu ubiri ukpakure (200), avu u zuwa le o nli.

19 Reve u damma agbashi a yi, <<Walai elime n ta kuru du.>> Agba u damma vali va yi Nabal shi.

20 Ayi a mmalu zuva mololi, a na u rawai e ikyun i masasan, avu we ne Dawuda na ama a yi a zaluwusa a tyo ya'a yi, reve u ga'an ne ele.

21 Dawuda damma ta de, <<Ulinga we pere u da n yuwain a na n pirishi yi itana i vuma nda Nabal atsumona suru, adama she ili i ta ya yi i puwan wan. Avu u tupa mu ni iwuya o una wi isa'ani.

22 Lyawa Asulazuva a ca mu atsumalima lon amu Dawuda, na lyawa vali ta wuma kafu usana u tawa!>>

23 Ana Abigel enei Dawuda avu u jika u cipa o mololi avu u kingyo u kadato urewesu wa yi e ida a makakan ma a yi.

24 Avu u riya a ana a yi reve u damma, <<Zagbain va lyawa unusu'u wo o'wo za va goon, yuwan ankuri vu lyawa aagbashi a wu a yuwan adanshi na avu, uwwa ili i na maa damma wu.

25 Yuwan ankuri zagbain va she poloo adanshi a vuma vama nda Nabal atsuvu wan. U ta tsa aala ayi. Aala a yi ulo u da, waru tsulo tsa ta obolo na a yi. Amma adama a va, aagbashi a wu, me ene o olobo a na zagbain va lyungu yi shi.

26 <<Gogo zagbain va, n kucuna ta na Asulazuva a na a ri wuma na wuma wa wu, a na wo o'woi Asulazuva a putsa nuwu na voo oco mpasa, ko vu tsupaa aciyawu ne ekere a wu, lyawa n'yuwatan ma wu na aza a na a zama a amaton wu zagbain va o o'wo tsa Nabal.

27 Waru lyawa une'e u nda, za na aagbashi a wu a tawayi zagbain va, a ca ama a na a kuru nuwu.

28 M pati wu ta vu yuwaan aagbashi a wu gafura n na n yuwaan ta unusu biti, adama a na Asulazuva a ta zuwa u'wa wa wu u shuwa na amayun hali hali, adama a na zagbain va ta yuwusan nlangi mu uvon wa Asulazuva, waru aa tsura iwuya ya'a wu shi, suru a mantsa ma wuma ma wu.

29 Ko na wo o'woi za ro ta gbagbusa wu e izami i wuma wa wu adama wu una wu, wuma wu zagbain va ta dana gbaga ukatalu atsuma o obolo a aza a wuma a Asulazuva Asula a wu. Amma wuma wu n'yuwatan ma wu a ta vutala le cine a tsu vutala aatali a abitsutsu.

30 Mantsa ma na Asulazuva a shitowoyi zagbain va nzuwulai mi ili isa'ani i na u yuwain suru adama a yi waru avu u zuwa yi zagbain a aci ya aza a Isra'ila,

31 zagbain va a dana na atsumalangu ko udamotowu o okolo adama o wocosu wu mpasa shi, she vu tsupaa aciyawu wan. Waru na Asulazuva o roco zagbain va isa'ani, vu cuwan na amu aagbashi a wu.>>

32 Avu Dawuda damma Abigel, <<Za va aba'un da Asulazuva Asula a Isra'ila, za na lyungu nuwu ana'an vu ga'asan na amu.

33 Lyawa vu dana na aba'un adama o uge'etosu u sa'ani wa wu, waru a na vu 'yasan numu na wocosu wu mpasa, waru she n tsupaa aciyawa ne ekere a va wan.

34 Na ne shi, n kucuna ta na Asulazuva Asula a Isra'ila a na a ri wuma, za na putsa numu na ma amaton wu, na shi a damma vu jika vu tawa vu ga'asan na amu shi, babu ko vali ta o u'wa wa Nabal na asa wuma kafu usana.>>

35 Avu Dawuda ushi ili i na u tawaa niyi, avu u damma, <<Kamba o u'wa na nden ma asuvu. Mu uwwa ta adanshi a wu waru n usu ta ipati ya wu.>>

36 Ana Abigel kambai ya Nabal, ayi pe atsuma o u'wa a yuwusan abuki, tsa abuki o tsugono, u dana ta a uwwusa uyo'o, waru usowu lon. Agba u damma yi adama shi hali she nu usana.

37 Nu usana, ana usowu'u wu utai Nabal, avu ka va yi damma yi ili ya nda

suru, reve okolo a yi a kuda nu uta, ayu u von kpa_{ka} tsa aatali.

³⁸ Ana a yuwain rana kupa ayu A_{su}lazuva a faba Nabal, ayu u kuwa.

Dawuda na Abigel a yuwan ta lolo

³⁹ Ana Dawuda uwwai a na Nabal kuwa ta, ayu u damma, <<Za va aba'un da A_{su}lazuva a na a tsupaa numu wisulusa u na n tsurai o ukere wa Nabal waru u putsa ta aagbashi a yi a yuwan iwuya. A_{su}lazuva a kambuwa_a ta Nabal ni iwuya ya yi a aci a yi.>> Ayu Dawuda lyungu adanshi a tyo ya Abigel, a damma yi u ciga ta wo o'wo ka va yi.

⁴⁰ Ana agbashi a Dawuda a 'yawai ubata wa Abigel de Kame reve a damma yi, <<Dawuda da lyungu ntsu tsu tara wu vo o'wo ka va yi.>>

⁴¹ Ayu u kadato urewesu wa yi a tyo e ida reve u damma, <<Apa amu aagbashi a wu ufobu u na maa yuwaan wu aganda, reve n sa'a ana a agbashi a zagbain va.>>

⁴² Ayu Abigel jika u 'yon u kumba mololi na agbashi e esheli o ton aza a na a yuwusaan yi ulinga a mmalu ana. Ayu u toni nlingata ma Dawuda reve wo o'wo ka va yi.

⁴³ Ayu Dawuda zuwisa ka na a tsu de Ahinowam diga Yezireyel, ayu ele ra o o'wo amaci a yi.

⁴⁴ Amma Shawulu ca ta usheli wa yi Mikal, ka va Dawuda ya Palti ulobo wa Layish vuma va Galim, wo'o ka va yi.*

26

Dawuda lyawisa ta Shawulu wuma

¹ Ayu a ama a Zif a 'yawai ubata wa Shawulu de Gibiya ayu a damma yi, <<Dawuda ta de uvapu agadi a Hakila, za na a kalyuwusa Jeshimon.>>*

² Dada Shawulu karai acipa a tyo Atsumona a Zif obolo na ali o uvon ukpakukupa uta'atsu (3,000) aza a Isra'ila a na u dangulai, adama a zami de Dawuda.

³ Ayu Shawulu yuwan uvalata wa yi zuzu nu ure zuva va aagadi a Hakila a kalyuwusa Jeshimon, amma Dawuda

dana ta nden atsumona'a. Ana wu uwwai ana Shawulu tawa ta izami ya yi,

⁴ ayu u lyungu aza a na aa tawa utyo, ayu gba e ene amayun a da Shawulu ta lo obolo na ali o uvon yi.

⁵ Reve Dawuda 'yon u 'yawai ubata u na Shawulu valai, ayu we ene ubata u na Shawulu na Abna ulobo wa Ner, yali ya asoja a yi, o voyin. Shawulu dana ta pe nven e memere mo uvalata, reve ali o uvo'on o von ukandaruwu na ayi a nlavu.

⁶ Reve Dawuda damma Ahimele za va Hitiya, na Abishai mawun ma anawu ma Yowab za na mma le da Zeruya, <<Zane da a kuru mu a 'yawai o uvalata ubata wa Shawulu?>>

Ayu Abishai usu, <<N ta 'yawai obolo na ayu.>>

⁷ Dada Dawuda na Abishai a 'yawai o uvalata wa Shawulu na ayin, ayu a cina yi a nlavu, ni ibata ya yi usapu e ida zuzu na aaci a yi. Abna gba obolo na akapi ali o uvo'on a dana ta nven ukandarua na a yi.

⁸ Reve Abishai damma Dawuda, <<Ana'an Asula a ca ta ma'yuwatan ma wu o ukere wa wu. Gogo lyawa mu n yawai n sapa yi usapu u ta ni ibata ya yi n bolo yi ni ida, n ciga n sapa yi ure shi.>>

⁹ Amma ayu Dawuda damma Abishai, <<She vu una yi wan! Zane da aa 'yasan ukere u ju'wan vuma na A_{su}lazuva a tawai ayu u dana babu unusu?>>

¹⁰ Ayu Dawuda damma, <<N kucuna ta na A_{su}lazuva a na a ri wuma, A_{su}lazuva na aciyayi ayi da woo kototo yi, ko urana wa yi u tawa a na wa_a kuwa, ko u 'yawai ubata o uvon ayu u kuwa de.

¹¹ Amma A_{su}lazuva a paraa mu n 'yasan ukere u va n ju'wan za na A_{su}lazuva a tsuwayin mani'in. Gogo vu tara ibata i na i ri ubata a aaci a yi na medele ma mini ayu vu tawa tsu wala.>>

¹² Dada Dawuda tarai ibata na medele ma mini ma na ma ri zuzu na aaci a Shawulu, reve a kara. Babu za na ene nle ko revei ili i na i farai, ko za ro juwan, adama a na suru nle nlavu ma aru'un diga ubata wa A_{su}lazuva mapura le ta.

* 25:44 25:44 Kalyuwa: 2 Sam 3:14-16. * 26:1 26:1 Kalyuwa: Ica 54 Aciya adanshi e ishpa.

¹³ Reve Dawuda kara a tyo mavada mo ukari ma ndefe, ayu u kumba aagadi o ro za na ri akasu nu ubata u na Shawulu no obolo ali o uvon a yi ri. Abajini agalaci a dana ta e memere me ele.

¹⁴ Ayu Dawuda salaa ali o uvon na Abna ulobo wa Ner, ayu u damma, <<Vu ta uwusa mu Abna?>>

Reve Abna usu, <<Zane da ayu za na e desu a damatosun mogono tsun nda?>>

¹⁵ Reve Dawuda damma Abna, <<Ayu vali da, ko ne da shi? Zane da ri tsa wu atsuma ali o uvon a Isra'ila? Nye i zuwai vu piriya zagbain va wu mogono ulobonu shi? Adama a na za ro tawa ta adama wu una mogono zagbain va wu.

¹⁶ Ili i na vu yuwain u lobono shi. N kucuna ta na Asulazuva a na a ri wuma, ayu na ali o uvon a wu i 'yuwan i kuwa, adama a na i piriya zagbain du ulobonu shi, za na Asulazuva a tsuwayin mani'in. Kalyuwai a te da ibata i mogono na medele ma mini ma na ma ri zuzu na aaci a yi?>>

¹⁷ Shawulu reve ta udyo wa Dawuda ayu u damma, <<Udyo wa wu u da nda'a ulobo u va Dawuda?>>

Ayu Dawuda usu, <<Ee amu da zagbain va mogono.>>

¹⁸ Ayu Dawuda lyuwa elime na adanshi u damma, <<Nye i zuwai zagbain va a gbagbusa aagbashi a yi? Nye i da n yuwain, waru iwuya i ne da i ri e ekere a va?

¹⁹ Gogo lyawa zagbain va mogono ma uwwa adanshi a aagbashi a yi. Ko na shi Asulazuva a da a zuwa nuwu vu yuwan upan adama a va, to lyawa u ushi kucci. Amma na ama da a zuwai, lyawa a yuwaan le una a makakan ma a Asulazuva! Adama a na a gbara mu ta ana'an adama a na ma tsura akunda atsuma agadu Asulazuva, a dansaa, <Yawa vu yuwaan musula n ro aganda.>

²⁰ Gogo she vu lyawa mpasa n va mo oco e ida alanga na makakan ma Asulazuva wan. Nye i zuwai mogono ma Isra'ila ma ri ya izami i na wo una aakupa tsa a va? Cine tsu da va yuwan ugege u va tsa matsulu a nsasan?>>

²¹ Dada Shawulu dammai, <<N yuwan ta unusu, kamba Dawuda ulobo u va, ma

yuwan wu iwiya waru shi, adama a na vu tara ta wuma u va na afula ana'an. Amayun n yuwan ta tsulo, waru ni ili yu uwuyan lon!>>

²² Ayu Dawuda usu, <<Apa nda ibata i mogono, lyawa za ta atsuma ali o uvon a wu u tawa u ushi yi.

²³ Asulazuva a tsu zuwaa ta koyan aba'un o una wa afula a yi na amayun a yi. Asulazuva a ca wu ta e ekere a va ana'an, amma maa yasan ukere n ju'wan za na Asulazuva a tsuwayin mani'in shi.

²⁴ Ayi da nda, cine wuma wa wu u ri ulobonu ana'an e esu a va, ne da lyawa wuma u va u dana ulobonu o urewesu wa Asulazuva, waru lyawa u wawa mu atsuma a addama suru!>>

²⁵ Dada Shawulu dammai Dawuda, <<Lyawa vu dana na aba'un ulobo u va Dawuda, vu ta yuwan ili na abunda waru na amayun vu ta lyuwa aci e le.>>

Dada Dawuda remei ure wa yi, ayu Shawulu kamba o u'wa.

27

Dawuda suma ta a tyo ya a aza a Filistiya

¹ Reve Dawuda yuwan majiyan o okolo a yi, <<Urana u ro n ta kuwa o ukere wa Shawulu. Ili i na i la'aa numu a na ma yuwan ayi da n suma a tyo e ida ya aza a Filistiya. Shawulu ta lyawa izami i va ubata suru atsuma a pasu vi ida ya Isra'ila, waru n ta la'a o ukere wa yi.>>

² Dada Dawuda na ali o uvon a yi ukpakutali (600) a na a ri obolo na ayi a karai, ayu a tyo mavada ubata wa Akish ulobo wa Mawok, mogono ma Gat.

³ Ayu Dawuda na ali o uvon a yi a danu atsuma a Gat obolo na Akish. Za suru dana ta obolo nu u'wa wa yi, waru Dawuda dana ta obolo na amaci e re a yi Ahinowam za va Yezireyel na Abigel za va Kame, maruna ma Nabal.

⁴ Agba ana a dammai Shawulu Dawuda suma ta a tyo Gat, u dashi zami yi shi.

⁵ Uranu u ro reve Dawuda damma Akish, <<Na n tsura isa'ani e esu a wu, lyawa vu ca mu ubata u ro atsuma a mulyuci vi ida'a, adama n danu de. Adama a nye a da aagbashi a wu a danu a lyuci tsugono obolo na vu?>>

⁶ Ne da o urana u ndolo Akish ca niyi Ziklag, ayi da i zuwai Ziklag wo o'woi za vu ngono ma Yahuda hali na ana'an.

⁷ Dawuda danu ta e ida ya Filistiya aa'wan a ta na woto nashi.

⁸ Atsuma a rana vu nde ma a yi atsuma a Ziklag, Dawuda tsu u ta ta na ali o uvon a yi adama a riyaa aza a Geshura nu uvon, na aza a Girzi na aza a Amaleka. De nu ufaru ama a nda a da a fara danuyi e ida'a, diga upasu wa Shur, hali a cina Masar.

⁹ Mantsa ma na suru Dawuda riyaa nle nu uvon, u tsu lyawa vali ko ka wuma shi, amma u tsu pura ta mgbele ni inan, na nloli, na arakumi, ni itana yu otosu. Reve u kamba ya Akish.

¹⁰ Na Akish ece yi, <<Te da vu 'yawai uvon ana'an?>> Dawuda tsu damma yi ta, <<Ubata wa Nege wu upasu wa Yahuda,>> ko, <<Ubata wa Nege wu upasu wa aza a Yerameyel,>> ko, <<Ubata wa Nege wu upasu wa aza a Keni.>>

¹¹ Dawuda tsu lyawa vali ko ka wuma shi, adama a na she tawa a 'yawa nu dammu atsuma a Gat a damma, <<Apa ili i na Dawuda yuwain>> wan. Ayi da ili i na u yuwusain mantsa ma na u danai nden e ida ya aza a Filistiya suru.

¹² Ayu Akish lyawaa Dawuda okolo, ayu u damma aciyayi, <<Wo o'wo ta ili yi idaba lon ubata wa ama a yi, aza a Isra'ila, adama wo o'wo aagbashi a va hali hali.>>

28

Shawulu na ka na o boloso aci na ruhu va akwakwa

¹ A rana ndolo aza a Filistiya o boloto ta ali o uvon e le adama o uvon, adama a yuwan uvon na aza a Isra'ila. Ayu mogono Akish damma Dawuda, <<Vu reve a na ayu na ali o uvon a wu i to uta obolo na amu, na ali o uvon a va adama o uvon.>>

² Reve Dawuda damma, <<U lobono ta, vu te ene ili i na aagbashi a wu aa gura.>>

Reve Akish damma Dawuda, <<U lobono ta, n ta kambuwa wu za vi ipiri va a mantsa ma wuma u va.>>

³ Gogo Sama'ila kuwa ta de, ayu aza a Isra'ila suru a yuwan nden n wiruta adama a yi, ayu a cido yi a lyuci va yi de Rama. Shawulu gbara ta de aza a na o boloso aci na ruhu va akwakwa na aza a yindi e ida'a.*

⁴ Reve aza a Filistiya o boloto aciyale reve a yuwan uvalata zuzu na lyuci va Shunem, Shawulu gba shi u boloto ta suru ali o uvon a Isra'ila, ayu a yuwan uvalata u le a Masasan ma Gilbowa.

⁵ Ana Shawulu enei ali o uvon a Filistiya, reve okolo a yi e je'en na wovon lon.

⁶ Waru a na Shawulu patiyi Asulazuva, Asulazuva a usu yi shi, ko ubata wa alavu, ko na Urim, ko ubata wa amasula.

⁷ Reve Shawulu damma agbashi a yi, <<Zamiya numu ka na o boloso aci na ruhu va akwakwa, adama n 'yawa ya'a yi me ece yi ili i na maa yuwan.>>

Ayu agbashi a yi a damma yi, <<Za ro ta de En Do.>>

⁸ Dada Shawulu pusan yi iroci ya yi ayu wo oto itana i ro, reve na ayin ayi na ama e re a kara a 'yawa ubata a ka'a ayu u damma yi, <<Ece we mu ruhu vu za na kuwai vu tawaa mu na za na suru mee de aala a yi.>>

⁹ Amma ka'a u damma yi ta, <<Amayun vu reve ta ili i na Shawulu yuwain. U gbara ta aza a na o boloso aci na ruhu va akwakwa na aza a yindi atsuma e ida'a. Adama a nye vaa azuwayi wuma u va maza, adama vu zuwa o una mu?>>

¹⁰ Shawulu kucinaa yi ta na Asulazuva, <<N kucina ta na Asulazuva a na a ri wuma, aa ca wu atsumalima adama a nda shi.>>

¹¹ Reve ka'a u damma, <<Zane da maa tawaa wu?>>

Ayu u damma, <<Tawaa mu na Sama'ila.>>

¹² Ana ka'a we enei Sama'ila ayu wo oruwo lon ayu u damma Shawulu, <<Nye i zuwai vu luluma numu? Ashe ayu da mogono Shawulu!>>

¹³ Reve mogono'o u damma yi, <<She vu uwwa wovon wan. Nye i da ve enei?>>

Ayu ka'a u damma, <<Me ene ta za ro tsa masula o utasa diga e ida.>>

* 28:3 28:3 Kalyuwa: 1 Sam 25:1; N.Gn 20:27; U.WI 18:10-11.

14 Avu we ece yi, <<Nye i da oroci a yi?>>

Reve u usu, <<Abara a da me enei a ta_wa woto wu nu utugu.>> Da_da Shawulu revei a na Sama'ila da, avu u kingyo u ka_dato urewesu wa_yi a_tyo we ida.

15 Reve Sama'ila damma Shawulu, <<Nye i zuwai vu damaton numu a na vu ta_wato numu?>>

Avu Shawulu usu, <<N ta_pe atsuma atsumalima lon, aza a Filistiya a ta yuwusan uvon na amu waru Asula a vadalaa mu ta_ucina. U dashi usu mu shi, ko uba_ta wa ama_sula ko uba_ta wa alavu shi. Adama o ndolo n de wu ta_vu damma mu ili i na maa yuwan.>>

16 Reve Sama'ila damma, <<Nye i zuwai ve ece numu, a na wo o'woi Asulazuva a vadalaa nuwu ucina, avu wo o'wo ma'yuwatan ma_wu?>>

17 Asulazuva a yuwan ta_na avu cine u dammai o un_a u va. Asulazuva a kara ta_sugono diga e ekere a_wu avu u ca moron ma_wu Dawuda.†

18 Adama a na vu yuwan tsutoni nu u_dyo wa Asulazuva shi, a na vu ku_dai o kototo aza a Amaleka aza a na u da_nai a uwwusa upan u le lon,‡ ayi da i zuwai Asulazuva a yuwaan nuwu ili ya nda ana'an.

19 Babu na ne, Asulazuva a ta ca ali o uvon a Isra'ila obolo na avu e ekere a aza a Filistiya, waru nfa'an avu no olobo a_wu i ta_dana obolo na amu. Asulazuva a ta ca ali o uvon a Isra'ila suru e ekere a aza a Filistiya.>>

20 Da_da Shawulu rishiyi nu uta wudaruwu e ida, tapu nu wovon adama a adanshi a Sama'ila. Waru u da_na nu ucira shi, adama a na u lyuwa_i ili i ro shi urana na ayin o ndolo suru.

21 Ana ka'a ta_wai ya Shawulu, waru ana we enei u ta_e meje'en lon, reve u damma yi, <<Ayi da nda aagbashi a_wu a yuwaan wu ta_tutoni. N ca ta_wuma u va adama n yuwan ili i na vu damma numu.

22 Gogo yuwan ankuri vu uwua aagbashi a_wu. Waru vu lyawa n ca wu ilyalya tsura_vu lyuwa adama vu tsura_ucira u na va_a kamba.>>

23 Avu u 'yuwan u damma, <<Maa lyuwa ili i ro shi.>> Amma agbashi a_yi a kamba ta_ka'a a patishi yi, reve wu uwua adanshi e le. Da_da u yoyin diga e ida avu u da_nu a agada.

24 Ka'a u shi ta_na ma_dindim ma lipu o u'wa, da_da u jika_tara u pa_da yi, avu u tara yira u lapa, reve u yuwaan yi opopofu a na a_ri na wolilo shi.

25 Da_da u delyo wa_yi Shawulu na agbashi a_yi, avu a tama. Da_da a_yoyin a ka_rai na ayin o ndolo.

29

Aza a Filistiya a 'yuwan ta Dawuda

1 Aza a Filistiya o boloto ta_li o uvon e le suru de Afe, avu aza a Isra'ila a va_la a lyusu mini atsuma a Yezireyel.

2 Mantsa ma na azagbain a aza a Filistiya a_ri a mmalu no obolo ali o uvon ukpaku na ukpakukupa, Dawuda na ali o uvon a_yi a da_na ta_o tonole a mmalu a_capa obolo na mogono Akish.

3 Nan yali o uvon a Filistiya a yuwan ta_yeci, <<Nye i da Mmaci ma Ibrahim nda maa yuwusan pa?>>

Reve Akish usu, <<Dawuda da zana da_nai aagbashi a Shawulu mogono ma Isra'ila. U ta_pa obolo na amu aa'wan aa'wan, waru diga urana u na wu kasai na Shawulu a cina ana'an n tsura_yi nu unusu shi.>>

4 Amma nan yali o uvon a Filistiya a yuwan ta_upan na ayi avu a damma yi, <<Kamba_to de vuma nda, adama u kamba de uba_ta u na vu ca niyi nda_nata. Wa_a 'yawa obolo na a_tsu uba_ta o uvon shi, ta_wa u ta_wa u vadalaa tsu mantsa mo uvon wan. U ta_gura yuwan ulinga na mantsa ma nda wu kodo aci a_tsu adama u yo'onoto Shawulu zagbain va_yi okolo.

5 Ashe Dawuda da na a canaa yi ishipa nu uje'en avu a cana,

<Shawulu una ta_u ukpakukupa va_yi, waru Dawuda una ta_u ukpakukupa kupa va_yi.> >>*

† 28:17 28:17 Ka_yyuwa: 1 Sam 15:28. ‡ 28:18 28:18 Ka_yyuwa: 1 Sam 15:3-9. * 29:5 29:5 Ka_yyuwa: 1Sam 18:7; 1Sam 21:11.

⁶ Dada Akish d'eyi Dawuda reve u damma yi, <<N kucina ta na Asulazuva a na a ri wuma, ayu za va abula da, waru shi ta n ciga vu 'yawa uvon obolo na ali o uvon a va. Adama a na diga urana u na vu tawai ya'a va a cina ana'an, n tsura wu nu unusu shi, amma akapi azagbain a Filistiya a usu wu shi.

⁷ To, gogo she vu vadala vu kamba na asuvu nden, she vu yuwan ili i na yaa lungusa okolo akapi azagbain a Filistiya wan.>>

⁸ Ayu Dawuda ece yi, <<Amma nye i da n yuwain? Unusu u ne u da vu tsurai ubata wa agbashi a wu diga o urana u na n tawai ya'a wu hali a cina ana'an? Nye i zuwai maa 'yawa n yuwan uvon na n'yuwatan mu zagbain va mogono shi?>>

⁹ Ayu Akish usu yi reve u damma, <<N reve ta vu ta babu unusu na amayun a wenu u va tsa malingata ma Asula, suru na ne nan yali o uvon a Filistiya a damma ta, <Waa 'yawa obolo na atsu ubata o uvon shi.>

¹⁰ Gogo she vu 'yon nu usana, obolo na agbashi a zagbain va wu Shawulu aza a na a tawai obolo na ayu, ayu i kara nu usana urana a mabatsaa.>>

¹¹ Dada Dawuda na ali o uvon a yi o utai nu usana adama a kamba e ida ya aza a Filistiya, reve aza a Filistiya a kara a tyo Yezireyel.

30

Dawuda kototo ta aza a Amaleka

¹ Ana a yuwain rana ta'atsu, a mantsa ma na Dawuda obolo na ali o uvon a yi a rawai a 'wa le a lyuci va Ziklag, reve a cina obolo ali o uvon a Amaleka cina a tawaa ozo o upasu we Nege na Ziklag nu uvon hali a kulato yi.

² Ayu e reme amaci na aza a na a ri pe suru, mawun na zagbain suru. Agba o una ko za shi, amma a pura le ta a kara.

³ Ana Dawuda na ali o uvon a yi a rawai Ziklag, ayu a cina a kulato yi ta na akina waru amaci e le no obolo ne esheli e le a pura le ta.

⁴ Dada Dawuda na ali o uvon a na a ri obolo na ayi a shosuyin na yisali lon hali a lamba ucira u na aa shon.

⁵ A pura ta fo amaci e re a Dawuda, Ahinowam za va Yezireyel na Abigel maruna ma Nabal va Kame.*

⁶ Waru Dawuda dana ta pe e meleshe lon, adama a na ali o uvon a yi a yuwan ta adanshi a na a vuvara yi na atali hali u kuwa, adama a na koyan dana ta o upan lon u na waa lamba o obolo ne esheli a yi. Amma Dawuda ca ta aciyayi adanshi adama a na u zuwa ta ucira wa yi e ekere a Asulazuva Asula a yi.

⁷ Reve Dawuda damma Abiyata ganu, ulobo wa Ahimele, <<Tawaa mu na epo.>>† Dada Abiyata tawayi Dawuda na epo.

⁸ Reve Dawuda ece Asulazuva, <<N saba obolo ali o uvon a na a tawaa ntsu nu uvon u nda? N ta cina le?>>

Ayu u usu yi, <<Saba le adama a na na amayun vu ta cina le, reve vu usa suru ili i na a pura nuwu wi i da.>>

⁹ Dada Dawuda utai, na ali o uvon ukpakutali (600) a na a ri obolo na ayi. Ana a rawai o Ukari wa Beso, reve ozo o ro e le e isawan lo.

¹⁰ Amma Dawuda na ali o uvon ukpakunashi (400) a lyuwa ta elime na masaba me le goon, adama a na ali o uvon ukpakure (200) a kuna ta hali a gura pasa ukari'i shi.

¹¹ Ali a na a danai obolo na Dawuda a tsura ta vuma va Masar a atsusa reve a tara yi a tyo ya Dawuda. Ayu a ca yi ilyalya u lyuwa, na mini reve u sowo.

¹² Ayu a cayi abishi akala a muwun mu ubiri o u'yewu, na ogbodolu a muwun n inabi o u'yewu ejere. Waru a na u tamai reve ugbozu u kamba yi, adama a na u shi u lyuwa ilyalya ko u sowo mini shi atsuma arana ta'atsu na ayin a ta'atsu.

¹³ Reve Dawuda damma yi, <<Zane da zagbain va wu waru te da vu utai?>>

Reve u usu, <<Amu vuma va Masar da agbashi a za va Amaleka. Zagbain va lyawa mu ta rana ta'atsu na karai a na m banakain.

* **30:5 30:5** Kaljuwa: 1 Sam 25:42-43. † **30:7 30:7** Kaljuwa: 1 Sam 22:20-23.

14 Tsu 'yawa ta nu uvon upasu wa Nege va aza a Keretiya na upasu wa aza a Yahuda na upasu wa Nege va Keleb, ayu waru tsu kulaṭo Ziklag.>>

15 Ayu Dawuda damma yi, <<Vu ta gura tara mu a cipa ubaṭa o obolo ali o uvon o ndolo?>>

Reve u usu, <<Kucinaa mu na Asula a na voo una mu ko vu cawisan mu waru e ekere a zagbain va shi, n ta tara wu a tyo ubaṭa u le.>>

16 Ayu u tara yi a 'yawa, ayu a cina le de ubetu'wu o upasu wi ida'a suru, a lyuwusa no osowi a uwusa uyo'o, adama a abunda e itana i na a purai diga e ida ya aza a Filistiya na diga e ida ya Yahuda.

17 Reve Dawuda riyaa le nu uvon diga urana a mariya hali a cina nfa'an nu ulivu, waru babu vuma atsuma e le za na la'ai, she olobo ukpakunashi (400) a na a kumbai arakumi ayu a suma.

18 Dawuda usa ta ili i na suru aza a Amaleka a shi a purai, obolo na amaci e re a yi.

19 Babu ili i na i puwayin, ko mawun ko zagbain ko ulobo ko usheli, ko itana ko ili i ro i na a shi a purai. Dawuda kambuwa ta ili'i suru.

20 U pura ta geru vu mgbele ni inan suru, ayu ali o uvon a yi a guba le elime iliyamunga i le, a dansa, <<Ele da ili i na Dawuda purai ubaṭa wu uvon.>>

21 Reve Dawuda kamba o Ukaru wa Beso ayu u cina ali o uvon ukpakure (200) a na a gura kuru niyi shi adama o ukunu, ayu a tawa a ga'asan na Dawuda obolo na ali o uvon a na a ri obolo na ayi. A mantsa ma na Dawuda na ali o uvon a rawai zuzu na le ayu u casa le.

22 Amma ayu suru aza e iwuya na ama a vama atsuma aza a na a kuruyi Dawuda a damma, <<Adama a na a 'yawai obolo na atsu shi, tsaa ca le ili i na tsu tsurai ubaṭa wu uvon shi. She de a tara amaci e le na muwun n le a kara.>>

23 Amma Dawuda damma ta, <<Waa yuwan ne shi, aza a va! She i ciga aciya a du ekere e ili i na Asulazuva a ca n tsu wan. U geshe tsu ta, ayu u ca tsu obolo ali o uvon a na a tawai a yuwain uvon na atsu.

24 Babu za na a usu ili i na i dammai! Akunda a za na isawain ni itana u ta dana unata na za na 'yawai ubaṭa o uvon. Suru tsu ta ne'eshen le unata.>>

25 Dawuda zuwa yi ta wo o'wo wila ni ili i na a kuru ubaṭa wa aza a Isra'ila diga urana u ndolo hali a cina ana'an.

26 Ana Dawuda rawai Ziklag, u lyungu ta akapi atsuma e ili i na a purai a tyo ubaṭa a n'utsa ma yi, mbara ma Yahuda, u damma, <<Nda une'e u du diga e itana i na tsu purai ubaṭa wu uvon ubaṭa wu n'yuwatan ma Asulazuva.>>

27 Nda ala e ilyuci i na Dawuda lyunguwa yi une'e, Betel na Ramot atsuma e Nege na Yati

28 na Arowa na Sifamo na Eshitemowa

29 na Rakal ni ilyuci ya aza a Yerameyel ni ilyuci ya aza a Keni

30 na Homa na Bor Ashan na Atak

31 na Heburon na suru ubaṭa u na Dawuda na ali o uvon a yi a garusai.

31

Ukwa wa Shawulu na olobo a yi (1 Alb 10:1-12)

1 Ele lo reve aza a Filistiya a yuwisan uvon na aza a Isra'ila, hali she na aza a Isra'ila a sumai. Amma o una ta ali o uvon a Isra'ila na abunda a Masasan ma Gilbowa.

2 Ayu aza a Filistiya a safusa Shawulu na olobo yi, reve o una olobo a ta'atsu yi Jonata na Abinada na Malkishuwa.

3 Uvo'on u suduwa ta Shawulu. Ali o uvon a na a danai na tan na aya a tsura ta a tawan yi waru a amaton yi ta lon.

4 Ayu Shawulu damma vuma na aa guzusaa yi itana yu uvon, <<Vu tala matsun me pe'eni ma wu reve vu una mu, tawa aza o ulambu wu upadu wu uryumbu a nda a yuwan mu ulamu o una mu wan.>>

Vuma na gba guzusaa niyi itana yu uvo'on u 'yuwan ta adama a na wu uwwa ta wovon lon. Dada gba Shawulu tala yi matsun me pe'eni ma yi, reve u riyaa yi wu una aciya ya yi.

5 Ana za na a guzusaa yi itana yu uvon enei Shawulu kuwa ta, ayu ayi fo u riyaa

matsun me pe'eni ma_yi ayu u kuwa obolo na_ayi.

⁶ Ne da Shawulu kuwai, no olobo a ta'atsu a_yi, na_za na tsu guzusaa_yi itana yu uvon, na_ali o uvon a_yi suru a_kuwa ta urana u ta obolo.

⁷ Mantsa ma na aza a Isra'ila aza a na a ri mavada mo o upasu wu Ukar_i wa Yezireyel na_ mavada mo Ufolu wa Urudu a uwwai, na a da a na Shawulu no olobo a ta'atsu a_yi a_kuwa ta, waru a uwwai a na asoja a Isra'ila a sumai, reve e le fo a suma a lyawa ilyuci i le. Ayu aza Filistiya a_tawa a_danu pe.

⁸ Ana usana u tawai, a na aza a Filistiya a_tawai a_pura itana ya akwakwa'a, ayu a cina Shawulu no olobo a ta'atsu a_yi nven ukwa zuva Masasan ma Gilbowa.

⁹ Dada o kodoi aci a Shawulu ayu a_pura itana yu uvon ya_yi, reve a_lyungu nlingata e ida ya Filistiya ma_bula a damma alabari atsuma o u'wa wa_ amali e le nu ubata wa ama e le suru.

¹⁰ Ayu a zuwa itana yu uvon ya_yi atsuma o u'wa wa_ amali a Ashitore, reve a_sagado lipu va_yi o ubabu u lyuci wa Bet Shan.

¹¹ Ana aza a na a ri na_ nden Jabe Giliyadu a uwwai ili i na aza a Filistiya a yuwain na Shawulu,

¹² suru ali o uvon o ukadu le a_'yon ta ayu a_'yawa na ayin a tara lipu va Shawulu na_lipu vo olobo a_yi diga o ubabu wa Bet Shan, ayu a_tyowetyo le Jabe ayu a_kulato le de.

¹³ Reve a_pura etele e le reve a_cido le e ikyun yu udanga u na a_tsu de tamari de Jabe, ayu a yuwan akuli rana cindere adama o atsumangu.

Aatagada a Mika Mika

Ucuɗuwu wa aatagada a nda

Mika vuma va Aṣula yuwan ta ulinga a mantsa ma ta na vumavaṣula Ishaya, ayi za vi ida ya Yahuda da vu upasu u tsugono tsu uyagi. U tsura urevu u na ida ya Yahuda yaa riya atsuma atsumalima a na vuma va Aṣula Emos yuwain adanshi a aci o upasu wu ugana waru o una wi ili i ta shi. Aṣula a ta ca ama oforo adama a na a 'yuwain a yuwan amayun. Ikaka ya Mika yu uta ta alanga eteshe o rocosu iroci i na eleme o lobono.

Pasu ro na ma kambuwa ugbozu a aci e le ele da: Iroci ya asuvu nden n na ma dana o uvadi mabula zala tsugono tsa a Aṣula 4:1-4,

adanshi a aci o Mogono ma gbain ma na ma tawa diga o ugundo wa Dawuda za na a tawa ida na asuvu nden 5:2-5, aadiva a ta a yuwan ta adanshi abunda a aci e ili i na a ama a Aṣula a Isra'ila a yuwan adanshi aaci: Aadiva'a u damma ta, <<Ili i na u cigai a yi da vu yuwan ili i na i ri mejege, vu roco wi icigi a tyo ubata wa Aṣula obolo na ama, vu kadato wa a aci a wu atsuma a mmalu ma wu na Aṣula a wu.>> 6:8

Ili i na i ri pe:

Uge'etosu a aci a Isra'ila na Yahuda
1:1-3:12

Ulapulu na nden ma Asuvu 4:1-5:15

Ikaka i morono ma atsuvu na mazuwa mo okolo 6:1-7:20.

¹ Aṣulazuva a ca ta Mika vuma va Moreshete adanshi e ikaka i nda atsuma alavu alavu adama a Samariya na Urishelima a mantsa ma tsugono ma Yotam na Ahaz na Hezekiya ngono ma Yahuda.

Atsumolangu adama a Samariya na Urishelima

² Uwwai, adu ama o uvadi suru, polo atsuvu vu uwwa, ayu uvadi ni ili i na i ri pe atsuma wu suru. Lyawa Aṣulazuva Zagbain Aṣula

diga Aa'isamapada a akiza ayi wo o'wo,
iroci a aci a du.

³ I reve, Aṣulazuva a ta tawa diga o ubata a nden ma akiza a yi.

U ta cipa reve u dadasa bata va aganda o uvadi.

⁴ Nsasan n ta jeruwe zala va apata ana a yi

waru kari ta batsa
cine abaji e ishiki a tsu jejeruwe o una wa akina,
reve u kara e iladi a cipa cine o tsu oco mini diga a agadi.

⁵ Ili i nda suru adama o unusu wa Yakubu u da na nusu va Isra'ila.

Nyen da unusu wu ugundo wa Yakubu? Ashe mayan ma aganda ma amali a Samariya da shi?

A te da gba bata va aganda va Yahuda ri? Ashe atsuma a Urishelima da a ri shi?

⁶ <<Adama o ndolo n ta kambato Samariya obolo e edemu a rulu, wo'o tsu ubata u na a tsu cu'wan aduma a inabi.

Waru n ta gandalato atali a yi a tyo o ukari
reve waru n zabalawa atali e ikyun a yi.

⁷ N to boboso amali a yi a na a zudai,

a ta kulato utsuru wa yi na akina,
n ta kototo amali a yi suru,
adama a na a tsura le ta diga o ure u tsushakala,
waru a ta a kamba o ure u tsu tsushakala'a.>>

Mesun ma Mika adama a Isra'ila na Yahuda

⁸ Ayu Mika damma, <<Adama e ili i nda, n ta yuwan atsumolangu reve n shon, n fodo itana n wala atabu. N ta shon tsa musan mu una, waru n yuwan atsumolangu tsa azamina,

⁹ Adama a na antsu a Samariya aza a na e ina da shi, hali fo u ju'wan Yahuda, waru u rawa ta a nantsu va ama a va, hali a uwa Urishelima.>>

- 10 She a yuwan adanshi a yi atsuma a Gat wan,
ko ke'en she a shon wan.
Amma aḍu aza Bet Leyafara
i gandala a mabuta goon.
- 11 Aḍu ama a Shafiri,
i yuwan n manlu atabu na atsuma o wono.
Ama a Za'anan gba
she yu uta wan.
Bet Eze na ama a yi a te e mesun
ya tsura ikambi e ekere a yi shi.
- 12 Adama a na ama a Maroto
a ta pura isa'ani na meje'en.
Agba iwuya diga ubata wa Asulazuva
a cipa ta o unantsu wa Urishelima.
- 13 Aḍu ama a Lakish,
i fobo ikeke yi ido i ḍu,
adama a na a atsurata unusu
wa Isra'ila atsuma a ḍu.
Hali na u zuwai Sihiyona
mayan mo unusu gayin.
- 14 Adama o ndolo,
i ca ama Moreshete Gat ne'en vu ukosu.
Waru lyuci va Akizibi ta pura ugbozu
wu ngono ma Isra'ila.
- 15 Reve Asulazuva a damma,
n ta tawisa na za na a lyuwa ḍu nu uvon,
aza a na a ri na nden atsuma a Maresha.
Tsugbain tsa Isra'ila
tsa ta kamba e ekere a Adulam.
- 16 Ayu Yahuda, vu puna aciyawu
ogbondo adama atsumalangu
a muwun ma wu n na vu cigai.
Vu puna aciyawu ogbondo vo o'wo
tsa akuru,
adama a na muwun ma wu n ta
'yawa tsugbashi e ida i ro.

2

Ukosu wa aza o ule'e

- 1 Atsumalima a ta cina
aza a na o fobuso iwuya,
e le na o fobuso iwuya na ayin!
Nu usana u tawa,
a tsu uta ta a yuwan iwuya'a,
adama a na ucira u mayan me iwuya'a
u ta e ekere e le.
- 2 A tsu yuwan ta tsushu'un

vu duma reve a usa le,
na tsushu'un vu 'wa
reve fo a usa le.
A tsu tsugba ta vuma,
reve a usa u'wa wa yi
ni ili ya agadu a yi.

- 3 Adama o ndolo da Asulazuva a dammai,
<<Gogo n to fobuso addama a aci a cu'un
va ama a nda,
za na aa gura utaa aciyele atsuma a
yi shi.
Waru aa gura yuwan mmalu na afalu shi,
adama a na mantsa mo uyo'o u da
shi.
- 4 O urana u ndolo a ta cana ishupa
ya avandaru a aci a ḍu,
reve a yuwan mesun ma atsumolangu
lon adansa,
<Za tsu koto ta!
U kita'wa ta akunda a ama a va,
u tawa le ta e ekere a va.
Asulazuva e ne'eshen ta duma tsu,
e ekere a ama a na a lyuwa n tsu nu
uvon.> >>

5 Adama o ndolo ya tsura za,
diga atsuma obolo a ama Asulazuva
na eneshe ida'a
o ure u mazuwa ma agita shi.

6 Reve amasula e le a damma,
<<She vu yuwan adanshi e ikaka i
nda wan.>>
<<She vu yuwan adanshi e ikaka i nda
wan,
Ili i wono yi lo
na ya cina tsu shi!>>

7 <<U ta ulobono
ama a Yakubu a damma,
<Ruhu va Asulazuva
lamba ta ankuri?
Linga va yi da nda'a?> >>

<<Ashe adanshi a va a tsu yuwan
urana e ekere aza na o toni niyi
mejege shi?>>

8 Reve Asulazuva a usu le u damma,
<<Babu usan ama a va a tsu 'yon ta tsa
n'yuwatan,
tsa aza a na a ri a makambaa diga
ubata wu uvon,

- o fodoso aṭugu aza na ili i burai shi.
- ⁹ I loso ta_amaṣi a ama a va
diga a 'wa sa'ani le.
Reve i tara tsugbain tsa va,
diga a muwun n le suru hali hali.
- ¹⁰ Gogo aḍu aza aḅula,
'yoyin, i kara,
adama a na ubaṭa u nda
ubaṭa u wivuwun u ḍa shi.
Adama a na ida'a
wo o'wo ta idaba.
- ¹¹ Na vuma 'yon reve u reme epen a
dansa,
<N ta yuwan ḍu alajiya
adama a masayan ma inabi
ni ili i na i tsu tsurato.>
To, a yi ḍa wo o'wo
za va alajiya a ama a nda'a.>>
- ¹² <<Adanshi o ro o lo shi, n to boloto ḍu
aza o ugundo wa Yakubu,
waru n to boloto akapi ama a Isra'ila
a na a buwai.
N to bolo ḍu tso obolo e ikyon ubaṭa wa
aguta,
tso obolo e ikyon ubaṭa wa alyuna.
I to o'wo aḅajini obolo a ama a na a
uwwa elemu e le.>>
- ¹³ Ayi za na a bama ukari,
u to rono le a aadanga
reve a utalai nu ubaṭa'a.
U to o'wo le unantsu u mo uta,
Mogono me le ma ta kara elime e le.
Asulazuva na aciyayi a ḍa wo rono le
a aadanga.

3

Tsubari a tyo ubaṭa wa azagbain na amaṣula

- ¹ Poloi atsuvu yu uwwa,
aḍu azagbain o ugundo a Yakubu,
aḍu aza o tsugono tsu u'wa wa
Isra'ila!
Ashe wuntsaa i reve uge'etosu wa
amayun shi?
- ² Aḍu na i 'yuwain ili i na i ri
ulobonu,
reve i ciga iwuya.
aḍu na ya munusa ukwan u lipu wa
ama a va,
aḍu na ya tawusa inama i lipu i le

diga etele e le.

- ³ Aḍu na ya tamusa inama ya ama a va,
reve i kara a munusa kwan lipu le,
a kukudusa etele e le,
ni padasai inama i lipu i le
vadama a ta tsun le o upondo na a
su'wan.
- ⁴ Ayu nda gogo i ciga i showen Asulazuva,
i reve gba wa usu ḍu shi.
A mantsa'a, u to sokowo ḍu urewesu wa a
yi
adama a na i yuwain iwuya.
- ⁵ Apa ili i na Asulazuva a dammai
e ekere amaṣula a na a zuwai ama a
va a puwayin,
aza a na a 'yaṣaṣan dyo a dansa,
<<<Nden ma asuvu> a mantsa ma na
a ca nle ilyalya.
Agba a dansa, <uvon> e ekere aza a
na ca nle ili shi.
- ⁶ Adama o ndolo, aḍu amaṣula,
ili suru i to o'wo ḍu ayin, alavu alavu
a dana lo shi,
Irumbu i ḍa yo o'wo ḍu, i buwa a
yuwan walu shi.
Urana u ta riyā ḍu a aci a ḍu amaṣula a
nda,
ulivu u to o'wo ḍu irumbu picim.
- ⁷ Aḍu aza a yindi, i ta uwwa wono,
aza a walu a ta rapula.
Suru n ḍu i ta baru na ḍu,
adama a na Asula a uwwa ḍu shi. >>
- ⁸ Aḡu gba shi, n ta tapu
nu ucira nu Ruhu va Asulazuva.
N ta tapu nu ugbamu wa asuvu
u na ma yuwan uge'etosu wa
amayun.
Babu wovon n ta damma Yakubu
ulinga wu ulambu wa aḅula a yi
alanga eteshe.
Isra'ila waru n damma yi unusu wa
yi.
- ⁹ Uwwai ili i nda,
azagbain o ugundo wa Yakubu,
na aza o tsugono tsu u'wa wa Isra'ila,
aḍu na ya 'yuwusan uge'etosu wa
amayun
reve i vadala amayun suru.
- ¹⁰ Aḍu na i suwai Sihiyona na mpasa,
Urishelima gba nu unusu.
- ¹¹ Azagbain o u'wa wa Yakubu

a ta ushishi utowusu wu una
na pada ugana o uge'etosu.
Nan ganu a ta yuwusan uritosu
adama a tsura ili i na ya uwa le,
waru amasula a yi a ta yuwusan adanshi
adama a tsura ikebe.
Agba suru na ne a ta majiyan
Asulazuva a ta bolo na e le a dansa,
<<Ee, Asulazuva a te e memere ma
tsu,
upepu ucingi wu lo
na wa faba tsu shi.
12 Adama a du,
aa ta cimba Sihiyona tsu uduma,
Urishelima gba to o'wo obolo o okongo.
Aagadi a na Aa'isamapada a ri
u to o'wo olopu.>>

4

*Tsugono tsa Asulazuva za va asuvu nden
(Isha 2:2-4)*

1 A mantsa mo ukosu,
masasan ma na u'wa wa Asulazuva a
ri
u to o'wo masasan ma na ma la'ai abula
suru suru.
A ta cuwa yi ulawu na nsasan na
agadi suru.
Nda n ta dana a sumusa a 'yawusa de.
2 Nda na abunda a ta tawa a damma,
<<Tawa yi, tsu kumbai masasan ma
Asulazuva,
a 'yawa o u'wa wa Asula a Yakubu,
adama u roco tsu re va yi,
tsura atsu fo tsu yuwan mmalu o ure wa
yi. >>
Adama a na uritosu wa Asulazuva
u ta o uta diga Sihiyona,
waru adanshi Asula a ta tawa diga
Urishelima.
3 Asulazuva a ta ge'eto ama o uvadi
abunda.
Waru u ta ge'eto nda m gbain gbain.
A ta ruma mutsun mu pe'eni n le
a kambato le abari e iluma,
ibata i le waru a ta ruma le
a kambato le mutsun n wukofu wu
danga.
Nda n buwa o uta a 'yawa uvon shi,
waru a dashi rito uvon shi.

4 Vuma suru ta danu e ikyun ya ataci a
inabi a yi,
na e ikyun yu udanga vu biri va yi na
asuvu nden.
Za lo na da'waton yi shi,
adama a na Asulazuva obolo a asoja
a zuva a da a dammai ne.
5 Ko na wo o'woi nda suru n ta kurusu
musula n le,
amma atsu tsu ta toni Asulazuva
Asula a tsu.

*Ama a Isra'ila a ta kambata diga e ida i
tsugbashi*

6 Reve Asulazuva a damma,
<<O urana u ndolo, n to oboloto aza a
na a purai a tyo tsugbashi
waru n to boloto aza a na o losoi,
na aza a na n cayi atsumalima.
7 N ta kambato aza a na a purai
a tyo tsugbashi na la'ai ama a va,
aza a na o losoi o'wo ida yu ucira.
Amu Asulazuva n ta yuwan tsugono a aci
e le
a masasan ma Sihiyona
diga gogo hali hali.
8 Ayu usa wu uga'an wu ubata e ipiri yi
ikyon,
ubata wu upa'anta wu ucira wa
Sihiyona
a aci a wu a da tsugono tsu ufaru tsa a
kamba,
tsugono'o u ta kambata Urishelima.>>
9 Gogo nye i zuwai vu ri a yisali nu ucira?
Mogono me pe atsuma a wu gogo
shi?
Za na a casu wu asala a kuwa ta da?
Ayi da ili i na i zuwai atsumalima a
riya nuwu
tsa ka na ri a uwwusa mbala n
limatan?
10 Vu yuwan manga vu sala ayu Sihiyona,
tsa ka na ri a atsumalima a mbala n
limatan.
Adama a na gogo vu ta o uta pe atsuma a
lyuci'i
reve vu danu oogodo aagalaci o
ugyuru.
Vu ta kara a tyo Babila.
Diga de da Asulazuva a wawa wu
diga e ekere a n'yuwatan ma wu.
11 Gogo, nda na abunda o boloto ta

e reme tsushu'un na a vu
a dansa, <<Lyawa a lungusa yi,
lyawa tsu zuwa esu a aci a
Sihiyona.>>

- ¹² Agba a reve majiyan ma Asulazuva shi,
waru e reve ifobi ya yi shi,
na wo boloto le
tsa aakatalu e ishina shi,
tsi ishina i na o bolotoi
o osoroto a na a faba.
¹³ Reve Asulazuva a damma,
<<Avu Sihiyona aadanga o usuda
'yon vu yuwan usuda.
Adama a na n ta ca wu ucira tsa rumu
no ookotsu e irumushili.
Vu ta lungusa nda na abunda,
ayu vu ca utsuru u le
ubata wa Asulazuva o uvadi suru.>>

5

- ¹ Gogo, vu boloto a ajoja a wu
adama a na a kandaruwa tsu ta nu
uvon.
Waru a ta faba mogono ma Isra'ila
na aadanga o ugbaguzu.

Asula a yuwan ta nzuwulai mu za tsugono diga Batalami

- ² Avu Asulazuva a damma,
<<Avu lyuci va Batalami va Efarata,
atsuma o ugundo wa Yahuda wa'a da
vu ri,
agba atsuma a wu n ta o utaa vuma
na a yuwan tsugono tsa Isra'ila,
za na ri nu ugundo de de,
za na ri de de a tawa.>>
³ Adama o ndolo Asulazuva
a ta uta ada a ama a yi,
hali she na a matsan za tsugono'o,
waru she na ama a 'wa va yi
a kamba atsuma a Isra'ila.
⁴ Tsa za va aguba,
u ta e idana ama a yi,
nu ucira u na wu utai
diga ubata wa Asulazuva,
atsuma a tsugbain tsa aala Asulazuva
Asula a yi.
Ama a yi a ta danu gbaga,
adama a na a ta reve nu ucira wa
aala a yi
atsuma o uvadi suru.
⁵ Waru u to o'wo asuvu nden n tsu,
a mantsa ma na ama a Asuriya

- a riyaa ida i tsu nu uvon,
hali a bama kari tsu,
tsu ta zuwa aza o ukalyusa e cindere,
obolo na azagbain kunla a yuwan
uvon ne le,
⁶ na a yuwan tsugono
tsa Asuriya na matsun me pe'eni.
Nimro waru na matsun mepe'eni ma
na a talai.
Waru u ta wawa tsu diga e ekere aza a
Asuriya,
a mantsa ma na a tawayi
ida i tsu nu uvon,
ko na shi a uwa o tyo wi ida i tsu.
⁷ Akapi o ugundo wa Yakubu na la'ai
o to o'wo atsuma a ama na abunda,
tsa a'iza na a tawusa diga ubata wa
Asulazuva,
tsa yiji'in a anlya,
za na tsu puro za shi
ko u zuwa ucira ubata wu vadilima
shi.
⁸ Akapi o ugundo wa Yakubu na la'ai
o to o'wo atsuma a ama na abunda,
tsa a kamu e memere me inama yu una
yo ogozo,
tsa kamu vu ucira e memere mo
obolo e ikyon,
za na nu wu 'yawan ayu u riyaa le,
waru za lo na wawa le shi.
⁹ Ukere wa wu u ta la'a ucira wu
n'yuwatan ma wu,
waru a ta kototo n'yuwatan ma wu!
¹⁰ Reve Asulazuva a damma,
<<O urana u ndolo u da mo una ido i
du
waru n kototo ikeke yi ido i du.
¹¹ N ta kototo ilyuci yi ida i du
waru mu boso pa'atan vu ucira du.
¹² N ta gba o kototo aza a nkunu a du,
waru ya dashi tsura boci shi.
¹³ N ta fo o kototo amali a du
na atali aganda a na a ri atsuma a du.
Ya dashi kadatowaa ili i na
i yuwain ne e ekere a du shi.
¹⁴ N ta mumula amali a ka Ashera
na a ri atsuma a du
a mantsa ma na n kototoi ilyuci i du.
¹⁵ Na asuvu usu du u da ma tsupa nda
n na n 'yuwain a yuwan tsutoni na
amu.>>

6

Adanshi Aşulazuva a aci a Isra'ila

¹ Uwwai ili i na Aşulazuva a dammai
Isra'ila:
<< 'Yon vu 'yawa na adanshi a va eleme a
nsasan,
lyawa agadi a uwwa ili i na vaa
damma.>>
² Uwwai a du nsasan ili i na Aşulazuva a
yuwusan adanshi a aci a du,
poloi atsuvu a du nkyun mu uvadi.
Adama a na Aşulazuva a ta na adanshi a
aci a ama a yi,
u ta karishi Isra'ila ana.
³ <<Ama a va, nye i da n yuwaan ndu?
Cine tsa da n damaton ndu?
Usu numu!
⁴ Amu da mu utaa ndu atsuma e ida ya
Masar
reve n wawa du diga e ida i
tsugbashi.
Amu da n lyunguyi Musa na Haruna na
Maryamu o rono du aadanga.
⁵ Ama a va, cuwain
ili i na Mogono Balak ma Mowa mo
foboi
ni ili i na Balam mawun ma Beyo ma
usu niyi.
Cuwain na mmalu n du diga Shitim a tyo
Gilga,
adama i reve nu ulinga wa abula wa
Aşulazuva.>>

Ili i na Aşulazuva a cigai

⁶ Na nye ma tawa a makakan ma
Aşulazuva
n yuwan aganda a makakan ma
Aşula a gbain?
N ta tawa a makakan ma yi na kucci vu
ukulatosu u madindim ma aa'wan
a ta?
⁷ Ko Aşulazuva a ta uwwa uyo'o
wa agiri'i ukpakukupa kupa va
abunda,
na dolu mani'in ma zetun da?
Ko n ta ca mawun mo ufaru ma va
kucci vu unusu u va,
ko mpasa n va
adama o unusu u wuma u va?
⁸ O'o vadilima,
Aşulazuva o roco wu ta de

ili i na i ri ulobonu.
Gogo ili i na Aşulazuva a cigai ya'a wu,
ayi da vu yuwan mejege,
avu vu ciga mayan me iliyali,
vu kadato vu yuwan mmalu na Aşula
a wu.

Unusu wa Isra'ila nu uge'etosu wa yi

⁹ Poloi atsuvu!
Aşulazuva a ta dewu
va ama a Urishelima.
Ugbozu da lon a uwwa wovon wa
Aşulazuva!
Uwwai a du ugundo
obolo ni ibolo ilyuci'i!
¹⁰ Ko n ta e icina nu utsuru
u na a tsurai o ure wi iwuya
o u'wa u vuma vi iwuya?
Ko n ta e icina na makundatsu
ma na a dada'wain?
¹¹ Ko me ge'eto vuma
na ri na makundatsu me epen,
na buhu yipalishi shi?
¹² Aza o utsuru a lyuci du,
aza a na e le'eshe alambi a da.
Aza a na a ri pe na nden a lyuci'i
aza epen a da suru.
¹³ Adama o ndolo, n ta amaton du,
n ta kambato du okongo adama a
nusu du.
¹⁴ I ta lyuwa, agba ya cuwan shi,
aatsuma a du a ta dana o upundarasa
adama a ambululu.
I to boloto wi ili,
agba ya gura zuwa ili shi,
ili i ke'en i na i zuwai waru,
n ta lungusa le atsuma o uvon.
¹⁵ I ta cu'wan,
agba ya yuwan ugasa shi.
I ta pisha mani'in ma zetun,
agba ya yuwan ulinga na mani'in ma
yi shi.
I ta pisha matsun inabi,
agba yo sowo masayan ma yi shi.
¹⁶ Adama a na i toni ta re vama va Omri,
na linga vu u'wa wa Ahabu suru,
reve i yuwan ulinga na asala e iwuya
i le.
Adama o ndolo, n ta kambato du okongo,
waru a ama a wu o'wo ili macuru.
Ne da, a du ama a va,

a 'yuwan na a cuwa ɗu ubaṭa suru.>>

7

Ulangu wa Isra'ila

- ¹ U yo'ono mu shi!
Adama a na mo o'wo ta
tσα za vu u'yanlu,
a mantsa ma na o kotoi ugasa,
u muwun ma inabi.
Maani ma inabi ma lo na a ta'an a lyuwa
shi.
Waru umatsun wu ufaru wu biri lo
na okolo a va a cigai shi.
- ² Ama a abula o koto ta atsuma o uvadi,
za lo na buwai na ri no okolo asa'ani
shi,
za suru ta zama ure u na wo una za ro,
za suru ta azusu moron ma nden ma
yi ni igolo.
- ³ E vedece ta a yuwan iwuya ne ekere e le.
Ngonon ta zama ne'en,
aza o uge'etosu a ta ushishi utowusu
wu una,
azagbain a tsu zuwa ta a yuwan ili i na a
cigai.
Ne da o boloi una suru.
- ⁴ Vuma va abula le tsa awanda da u ri,
za va amayun atsuma e le
u ta tsu ubara u na a yuwain na
awanda.

Urana u na Asula e ge'eto le yuwan ta,
u rana u na a damma n le
o una wa amasula
aza a na a yuwusan ipiri i le,
gogo za suru wo o'wo ta utogbolyuwu.

- ⁵ She vu zuwaa moron me nden ma wu
okolo wan
waru vu soduwo i'utsa ya wu matsan
wan,
vu golobo una wa wu
a tyo a ka va wu na vu ri e icigi
za na ri nven na ayu.

- ⁶ Ama o u'wa u vuma, ele da n'yuwatan
ma yi,
adama a na ulobo u ta yuwaan dada
va yi ulamu,
mawun mo usheli waru u ta 'yasaan
mma va yi aci,
jene ta yuwan tsushu'un na anawa le
fo.

Asulazuva a ta tawa ni ica ni iwawi

⁷ Amu gba n ta zuwaa Asulazuva esu,
n puro Asula e iwawi i va,
Asula a va u ta uwwa mu.

- ⁸ Ayu ma'yuwatan ma va,
she vu yuwan mazanga a aci a va
wan,
ko na wo o'woi n riyai
n ta 'yowisan.

A mantsa ma na n danuyi
atsuma e irumbu,
Asulazuva oto o'wo ekan a va.

- ⁹ N yuwaan ta Asulazuva unusu,
n ta kaba asuvu
atsuma o upan wa yi.

Hali she nu u ge'eto
iwuya i na a yuwaan numu
ayu u zuwa mu mo o'wo faan.

U ta tawato mu ubata e ekan,
waru n ta ene abula a yi.

- ¹⁰ A mantsa'a n'yuwatan n va n te ene,
waru wono u ta kpoto le
ele na a damma numu,

<<A te da Asulazuva Asula a wu?>>
Esu a va e te ene uriyu u le,
gogo a ta dadasa le
tso yilyo'o a re.

- ¹¹ Urana u na a suwisa kari du ta lo a
tawa,

o urana u ndolo a ta dashi
washin wu utyo wi ida i du.

- ¹² O urana u ndolo ama a du
a ta kamba ubata u du,
diga Asuriya obolo ni ilyuci ya Masar,

hali diga Masar a tyo Yufriti,
na diga a mala a tyo a mala,
na diga a masasan a tyo a masasan.

- ¹³ Uvadi gba u to o'wo okongo,
adama a ama a na a ri pe nden,
adama e iwuya ya ama a na a ri pe.

Ilyali ya Asula e ekere a Isra'ila

- ¹⁴ Vu guba ama a wu
na aadanga aguba a wu,
obolo e ikyon ya wu ya agadu,
za na a yuwusan nden ma aciyele
atsumona,
atsuma o ubata wa alyuna u sa'ani.
Lyawa a yuwan aguba atsuma Bashan na
Giliyadu,

cine a yuwain de nu ujimu.

15 Reve Asulazuva a damma,
 <<Tsu rana na yu utaj atsuma e ida ya
 Masar,
 n ta roco le ili ya asalama a va.>>

16 Nda n ta e ene reve o sowo wono
 o una wu ucira u le suru.
 A ta baru na le ne ekere
 waru atsuvu e le a ta ula.
 17 E te pede mabuta tsi iyo,
 tsi inama i na yo ronoso atsuma e
 ida.
 A ta o uta na meje'en diga a pa'atan n le,
 a ta vadala na wovon
 ubata wa Asulazuva Asula a tsu.
 waru a uwwa wovon wa wu.>>

18 Zane da Asula tsa wu,
 na tsu yuwan gafura vu unusu
 na matawa mo unusu
 va akapi a ama agadu a yi?
 Vu tsu guza upan wa wu hali hali shi,
 adama a na vu ta uwwusa uyo'o
 vu roco icigi i na i tsu vadala shi.

19 Vu ta dashi ene iliyali i tsu,
 vu ta dadasa nusu tsu
 zala va apata ana a wu.

Vu ta vari nusu tsu suru
 atsuma a mala ma aru'un.

20 Vu to roco Yakubu amayun a wu,
 Ibrahim waru icigi i na i tsu vadala shi.
 Cine vu kucinayi nkaya ntsu de nu
 ujimu.

Aatagada a Nahum Nahum

Ucuduwu wa aatagada a nda

Aatagada a Nahum Ishipa i da na o rocosu mazaṅga mo uriyu wa Niniva, lyuci gbain va Asuriya, za na a yuwusan tsushu'un na Isra'ila. U ta gura wo o'wo a dana ta aatagada'a o una wa a'wan Ukpakutali na kupa ne ejere 612 babu na a matsain Yesu. Arisa a Niniva a ta rocosu uge'etosu wa Asula adama aciyogbamu a yi obolo na abunda e iwuya i na u ri na yi. Uge'etosu u nda u fara ta o ukosu u mantsa ma cindere babu na a matsain Yesu.

Ili i na i ri pe:

1. Uge'etosu wa Niniva 1:1-15
2. Uriyu wa Niniva 2:1-3:19

¹ Adanshi e ikaka ya Asula a tyo Niniva. Aatagada a alavu alavu a na Nahum vuma va Elikoshi enei.

Upan wa Asulazuva aci a Niniva

² Asulazuva Asula a tsushu'un a da, waru za va atsupu a da. Asulazuva za va atsupu a da, waru za vu upan wu usuduwu. U tsu tsupa ta e ekere a n'yuwatan ma yi. A tawusa n'yuwatan ma yi nu upan. ³ Asulazuva a tsu yuwan upan go'o shi, waru za vu ucira u da lon, u tsu lyawa za vu unusu kara faan shi.

Ure wa yi u ta pe atsuma a lipa na wunla, eleshe waru mabuta ma apata ana a yi.

⁴ U tsu bara ta mala hali u 'yewe, waru u tsu 'yeweto ta dolu suru. Bashan na Kame a tsu 'yewe ta, yipalu ya Lebanon fo a tsu kpanla ta.

⁵ Nsasan n tsu jingada ta elime a yi, agadi waru e jeruwe. Uvadi u jingada ta elime a yi na aza a na a ri pe atsuma a yi.

⁶ Zane da aa gura isawan a makakan ma yi nu u yuwan upan? Zane da aa gura isawaan usuduwu wu upan wa yi? Upan wa yi u to ocusho tsa a akina, atali a ta bosuso a makakan ma yi. ⁷ Asulazuva za vi isa'ani i da, ubata wu upa'atan wu ucira a mantsa ma addama. Waru u ta ada aza a na a zuwai ucira u le ya'a yi. ⁸ Agba na mini ma gbain ma da Asulazuva o kototo Niniva, u ta lo n'yuwatan ma yi a tyo e irumbu. ⁹ Ili i na o foboi aci Asulazuva biti u ta rawa utyo. Addama a dashi tawa wa ire shi. ¹⁰ O to o'wo tsi ili i na awanda a guzai reve o'wo gashi aza a na mara ma tsurato yi, a ta kuloto le tsa anlya o u'yewu. ¹¹ Atsuma Niniva a da vuma ro utai, za na foboyi Asulazuva iwuya, reve u ca asala e pere. ¹² Apa ili i na Asulazuva a dammai, <<Ko na wo o'woi a ta na aza a na o boloi aci na abunda, o to kodo du reve a tsun du a nge'en. Adu aza a Yahuda ko na wo o'woi n ca du ta atsumajima, ma dashi yuwan ne shi. ¹³ Gogo n ta kuda aagbala e inan yi ilumai na u zuwaa ndu a yinlu, reve n kakasa akani a na a nla du na yi.>> ¹⁴ Asulazuva a yuwan ta adanshi a aci a wu Nineva a na, <<Vu buwa a tsura muwun mu ugundo n na e de na aala a wu shi. Waru n ta kototo musula n na i she'ein na amali a na a zudai, aza musa'a n du. N ta foboo du aason, adama a na i ri nu urana shi.>> ¹⁵ Kalyuwa! Zuva vu nsasan m gbagbain ana aza a na a tawusa na alabari asa'ani, za na a cuduwusa asuvu nden!

Ayu Yahuda vu yuwan abuki a wu,
vu shiton akucunu a wu.
Adama a na n'yuwatan n buwa
a kandaruwa wu shi
o to kototo le suru suru.

2

Arisa a lyuci va Niniva

¹ Za vu ulungusu tawa ta aci a wu Niniva,
vu geshe bata vu upa'atan
vi idana re
vi isawan nu ucira,
vu boloto aza e ipiri ya wu suru!

² Ko na shi a damma aza o ulungusu wu
utsuru
a shi a ta a lungusa utsuru wi ida i le,
ko shi gba a damma a lungusa ta
eten a ataci a inabi i le,
Asulazuva gba ta kambuwa Isra'ila na
tsugbain tsa a yi suru.

³ Araga ali o uvon a Niniva
aza a shili a da,
asoja a yi a ta wotowu
na atugu a shili a ma'fiya.
Irumu yi ikeke yi ido i le i dana ta e
ikanasa
urana u na o fobo n le
a fabusa ibata nu ucasu u wovon.

⁴ Ikeke yi ido'o
a dana ta e iladi ujaru atsuma e re,
reve a sumusa na a 'yawu na a kambi
atsuma agalaci a lyuci'i.
a ta tsi fitila,
a kara tsi imadatsu.

⁵ Reve mogono ma Niniva mo boloto ali o
uvon a yi,
ayu a kara a tadatsasa a 'yawa,
a jika a tyo o ukari u lyuci,
a shuwa ili i na a yuwaan aciyele
mapari.

⁶ A kpatu'wa ta agula o dolo,
reve ukobu u mogono wo oco.
⁷ Adanshi ma 'yawaa ma tsugbashi me e
ida ya Niniva ma ta lo.
Agbashi e esheli a ta dana e mesun
tsa mudu
no o korosoyi ekere aci.
⁸ Niniva ta tsa agula
a na o bosoi,

Waru a ta yisali a dansa, <<Isawain!
Isawain!>>
Agba babu za na vadalai.

⁹ I pura azurufa!
I pura zinariya!
Utsuru wa yi u ri na utyo shi,
na cu'un vu utsuru va yi biti
diga ubata wi izuwa ya yi!

¹⁰ Niniva langa ta,
waru u kuwa ta,
reve wo o'wo okongo!
Okolo ama a yi a kuda ta,
alu e le a kara ta e meje'en,
waru rewesu le rakpatsa ta.

¹¹ Nye da i shi i cinai lyuci ndolo Niniva
za na shi vadama abanu e ikamu?
Abanu a na a tsu lyuwato muwun mi
ikamu,
ubata u na kamu na ka vu kamu tsu
yuwusan alyuna,
obolo na muwun mi ikamu babu
wovon?

¹² Kamu kakara ta ili na abunda
adama a muwun ma yi,
waru wu una ta fo ka vu kamu va yi
nama.
Ayu u shiton abanu a yi ni ili i na wu
unai,
abanu a yi fo ni inama'a.

¹³ Reve Asulazuva obolo a asoja a zuva
damma,
<<Ayi da nda, n ta riyaa Niniva!
Ayu n kuloto ikeke yi ido ya yi na akina.
Matsun me pe'eni ma ta lyuwa a
asoja a yi.
Aza a na a ri tsi ikamu yu ucira.
N ta putsu yi na woo kototo nda mu uvadi,
reve n putsaa nlingata ma yi
na 'yawaa ni ikaka i wovon.>>

3

Niniva to o'wo okongo

¹ Woo yo'ono wu shi!
Ayu lyuci na ocosu mpasa,
zana ri tapu ne epen
za na ri tapu ni itana i na a purai,
u lamba itana i na a usai shi!
² Uwwa! Mesun ma asudu
na mesun ma agandamu e ikeke,

na mesun me ilafi yi ido kirib kirib
 na cine ikeke'e a jingadafa idfa!
 3 Kalyuwa! Aza a na a kumbusa ido
 a ta atsuma o uvon,
 mutsun m pe'eni n ta a madala
 bolo ni ibata,
 waru apa abunda ama a na o unai.
 Apa obolo akwakwa,
 a na a ri n kece shi,
 ama a kara ta a tadatsasa
 zuva va akwakwa.
 4 Ili i nda i fara ta suru
 adama abunda a tsushakala a Niniva,
 aashakala o una wu uyo'o u ndolo,
 mma va aza nkunu,
 za na pusayin nda
 atsuma o ure u tsu shakala tsa a yi,
 ne elentsu atsuma o ure u tsuboci tsa
 a yi.
 5 Asulazuva o obolo a asoja a damma ta,
 <<Ayi da nda, n ri tsushu'un na
 Niniva,
 n ta 'yasan makuru ma wu
 n roco nda atabu a wu,
 reve vo o'wo ili i wono e ekere o
 tsugono tsu uvadi suru.
 6 N ta kusha'wa wu ili yi idaba,
 ayu n ca wu wono
 mo o'woto wu ili i na o goro.
 7 Aza a na a kalyuwa nuwu suru
 o to rono na acapa a damma,
 <Ili ya asalama!
 Niniva wo o'wo ta okongo,
 zane da a shon
 adama a yi?
 A te da ma tsuraa wu
 aza a na a ca wu adanshi?>>>
 8 Niniva, vu la'a ta lyuci va Tebe,
 zana ri o una wu Udolu wa Nilu da?
 Ayi fo mini ma da ma kandaruwa niyi,
 mala ma da ubata wu upa'atan wa a
 yi,
 mini ma da ukari wa yi.
 9 Kush na Masar da ucira wa yi,
 waru ucira wa yi u ri nu utyo shi.
 Put na Libiya e le da aza a na o
 boloso una na yi.
 10 Nu ucira wa yi suru a purai ta
 a 'yawa e ida i tsugbashi,
 a kara ta na yi a tyo e ida i ro.

O bubosuso ta aci a nrefu ma yi,
 oboguzu e re suru.
 E ne'eshen ta mbara ma yi
 atsuma o ure u matawa ma agita,
 a nla ta azagbain a yi na akani suru.
 11 Niniva vu to o'wo usowu tim,
 waru vu to sowo atsumalima lon.
 Vu ta zami ubata wu upa'atan,
 diga e ekere a n'yuwatan ma wu.
 12 Bata vu babu va wu ri nu ucira shi,
 a ta lyuwa le tsu umatsun wu ubiri
 na e inai.
 A mantsa ma na a jingadai danga'a,
 ayu muwu'un a riya
 o una wu za va alya.
 13 Kalyuwa asoja o uvon a wu,
 a ta tsa amaci.
 Nantsu lyuci va wu ukpatu'u da a ri
 e ekere a n'yuwatan ma wu.
 Akina a lyuwa ta danga vu ukatsusu
 vu nantsu va wu.
 14 Rono mini adama a na a ta kandaruwa
 wu,
 vu tsura mini ma abunda
 kafu uvo'on u teme.
 Vu dashi ugbamu wu ubabu wa wu!
 Vu kara a 'yawa o ubaa
 vu dadasa ci'in,
 reve vu tara ili i mazuda me ikunku!
 15 Ni ifobi i nda suru,
 akina a ta lyuwa wu,
 matsun mepe'eni ma ta kototo wu,
 waru u ta tama wu tsa apapari.
 Vu dashi ta abunda tsa apapari,
 reve vu dashi abunda tso obolo
 akyun!
 16 Vu dashi ta abunda
 aza atsulu na wina a wu
 hali a la'a obolo a yitele'o ya zuva.
 A ta tsa akyun
 a na a tsu yuwan ulungusu
 reve a kpatu'wa evelu e le a 'yawan.
 17 Aza e ipiri ya wu a ta abunda
 va damma akyun a na a ri a makara
 azagbain a wu a ta tso o obolo
 apapari,
 nden zuva va alya
 a mantsa mo utanu.
 Mantsa ma na urana u suduwai,
 ayu a 'yawan,
 waru babu za na tsu reve
 ubata u na a tyo yi.

18 <<A_vu mogono ma Asuriya
 aza a na e idanasa ama a_wu a_ta
 nlavu,
 mbara ma_wu fo n ta nlavu.
 Akapi a ama a_wu a_ta ubetu'wu
 tsi ikyon zuva vu nsasan,
 a_ri na_za va aguba a na oboloto le
 shi.
 19 Babu ili i na ya inato wuntsu a_wu,
 adama a na wuntsu wa_wu
 za a na a_tsu tawa_nu ukwisa_u da.
 Zana uwwai adama a da_wu
 u ta basa ekere a_yi u damma,
 <Ulobono ta!>
 Adama a na za lo
 na kudai o sowo atsumalima
 diga e ekere a_wu shi?>>

Aatagada a vumavaşula Habaku

Ucuduwu wa aatagada a nda

Babu za na revei mantsa ma na a danai aatagada a nda. Habaku yuwan ta alajiya a a'wan ukpakucindere (700) kafu a matsan Yesu, a rana vu ukosu u tsugono tsa Yahuda babu na u riyaj e ekere o mogono ma Babila.

Mantsa suru a ama a ta yeci nye i zuwai Aşula a lyawusa ama a vama a lyuwa aci ama afula. Ili'i u balata Habaku lon, hali we ece Aşulazuva adama a nye da tsugono tsi iwuya ya Babila a lyuwusa elime, hali o kototosu aza a na a la'a nle afula. U dama ta lon adama wu uwwa usuwu u yeci'i. Agba Aşulazuva a usu yi ta u damma, n ta ge'eto za suru, amma aza a afula a ta la'a o unawu ucawu wo okolo e le. U'usuwu u nda u kamba ta Habaku o unawa amayun a na u ri na yi e ifobi i na Aşulazuva a yuwain adama a rana vi iwuya na we enei lo a tawa.

Akapi adanshi e ikaka i na i ri pe atsuma a aatagada'a u ta adama o uge'etosu wa aza o ulambu wa afula. O ukosu vumavaşula Habaku ca ta usuwu wa amayun a yi adanshi Aşulazuva atsuma e ishpa yi ica ya Aşula.

Ili i na i ri pe:

Adanshawuya a Habaku nu usuwu wa adanshi Aşulazuva 1:1-2:4

Uge'etosu wa aza o ulambu wa afula 2:5-20

Avasa Habaku 3:1-19

¹ Apa ikaka i na Habaku vumavaşula e enei atsuma alavu alavu.

Mesun ma Habaku

² Aşulazuva, hali mantsa ma ne ma da, mee showen wu adama e ikambishi, agba vaa zuwaa mu atsuvu shi?

N yuwusan ta mesun kuci adama o u'yaşusan wu ugbozu, agba vu wawa shi?

³ Nye i zuwai vu lyawa numu eneshe ulambu wa afula?

Nye i zuwai vu ri a akanla e iwuya? Ukototosu nu u'yaşusan wu ugbozu n ta elime a va.

Mawasan na nronuloi n 'yon ta.

⁴ Adama o ndolo wila u ri nu ucira shi, waru amayun a buwa o ulinga shi.

Aza e iwuya a kanda ruwa ta aza a afula, adama a vadala amayun.

U'ususu wa Aşulazuva

⁵ Reve Aşulazuva a damma, <<Kalyuwa nda vee e ene,

vu ta yuwan asalama lon,

adama a na n ta yuwan ili i ro a rana wuma wa wu, zana ko na shi a damma wu va usu shi.

⁶ N ta 'yaşusan aza a Babila, ida yu usuduwu nu ujaru fo,

aza a na a ri a mmalu ubata suru atsuma o uvadi a ususa bata vu nden n na ri aza e le shi.

⁷ Ele ili i wovon i da ni ili yi iladi, a ta yuwusaan aciyele uge'etosu cine a cigai.

⁸ Ido i le i la'a ta tsu iladi, asuvu usuduwu u le u la'a ta nkerenkesu n na n ri na ambulu, akumbi e ido e le a tsu tawa ta na afalu. Akumbi e ido e le a tsu tawa ta diga ubata wa alanga, a tsu zura ta tsa akuru a na a cigai a kada.

⁹ Suru nle a tsu tawa ta adama o u'yaşusan wu ugbozu.

A ta uwwusa wovon u le babu na a rawai.

O tsu boloto ta agbashi cine vu revei wuyun.

¹⁰ A tsu lamaa ta ngono, reve o zo'oso azagbain.

O tsu zo'oso ta fo ilyuci i na i ri nu ukari wu ucira suru, a tsu boloto ta mabula reve a kumba a lyuwa yi.

¹¹ A tsu kara ta tsu upepu, a lyuwa elime,

ozo o unusu a da, aza a na maşula ma le ayi da ucira u le.>>

Habaku dashi ta showen Aşulazuva

12 *A*ṣulazuva, *ay*u *da*ḁa *vu* *ri* *hali* *hali*!
*A*ṣula *a* *va*, *za* *va* *akiza*, *tsa* *kuwa* *shi*.
*A*ṣulazuva,
*ay*u *da* *vu* *zuwa* *nle* *e* *ge*'*etosu*.
*A*ṣu *a*atali, *ay*u *da* *vu* *zuwa* *nle* *a* *ca*
tsu *a*tsumalima.

13 *E*su *a* *wu* *a* *ta* *na* *akiza* *lon*
vaa *gura* *ka*lyuwa *iwuya* *shi*,
vu *tsu* *ciga* *vu* *ka*lyuwa *unusu* *shi*.
Cine *tsa* *da* *vaa* *ka*lyuwusa *aza* *a* *na* *aa*
yuwusan *iwuya*?
Cine *tsa* *da* *vu* *rungwai* *aza* *e* *iwuya*
kpaku
o *so*ḁusu *aza* *a* *na* *a* *la*'*a* *nle* *a*bula?

14 *Vu* *yuwan* *ta* *ama*
tsa *mugula* *a*tsuma *a* *mala*,
tsi *ili* *i* *wuma* *i* *mala*
i *na* *i* *ri* *na* *zagbain* *shi*.

15 *N*'*yuwatan* *n* *tsu* *reme* *le* *ta* *na* *gon*,
reve *o* *uta*a *le* *alanga* *ni* *igolo*,
o *tsu* *boloto* *le* *ta* *a* *agaso* *e* *le*,
*ay*u *a* *yuwan* *mere* *na* *mazanga*.

16 *A*dama *o* *ndolo* *a* *tsu* *yuwaan* *ta* *igolo* *i*
le *kucci*,
reve *a* *yuwaan* *agaso* *e* *le* *a*tsuka *a*
maguru.

*A*dama *a* *na* *e* *le* *da* *a* *tawaa* *nle* *nu* *utsuru*
ni *ilyalya* *ya* *a*bunda.

17 *A* *ta* *lyuwa* *elime* *a* *zala*sa *igolo* *i* *le*?
O *kotosu* *nda* *babu* *ene* *ilyali* *hali*
hali?

2

1 *N* *ta* *kumba* *atsura* *a* *va*
mi *isawan* *tsa* *za* *vi* *ipiri*,
n *puro* *mu* *uwuwa* *ili* *i* *na* *waa* *damma*
mu,
nu *usuwu* *u* *na* *wa* *ca* *adama* *e*
mesun *ma* *va*.

U'*usus* *wa* *A*ṣulazuva *wa* *ire*

2 *Reve* *A*ṣulazuva *a* *damma* *mu*,
 <<*Vu* *dana* *alavu* *alavu*'*u*
vu *dana* *yi* *a* *alanga* *e* *eteshe* *a*baci *a*
atali,
tsara *za* *vu* *desununa*
u *de* *yi* *babu* *usan*.

3 *A*dama *a* *na* *alavu* *alavu*'*u*
u *ta* *pura* *mant*sa *ma* *na* *a* *zuwai*,
u *ta* *yuwusan* *adanshi* *o* *ukosu*
waru *wo* *o*'*wo* *epen* *shi*.

vu *puro* *yi*, *ko* *nu* *jima*,
na *amayun* *u* *ta* *tawa*, *waa* *tara*
*mant*sa *shi*.

4 *U*wwai, *za* *na* *okolo* *a* *yi* *a* *ri* *mejege* *shi*
u *ta* *riya*,
amma *za* *va* *abula* *ta* *yuwan* *wuma*,
adama *o* *ucawu* *wo* *okolo* *ayi*.>>

5 *Na* *ne* *suru*, *masayan* *ma* *inabi**
ma *tsu* *pusan* *ta* *za* *vu* *uvad*u *ugbozu*,
adama *o* *ndolo* *u* *tsu* *danu* *o* *u*'*wa* *shi*.
*U*tsan *wa* *yi* *u* *ta* *abunda* *tso* *ason*,
waru *u* *ta* *tsu* *ukwa*, *u* *tsu* *cuwan* *shi*.
U *tsu* *bolotowo* *ta* *aciyayi* *nda* *suru*,
*ay*u *u* *pura*a *aciyayi* *ama* *suru*.

6 *A*ma'*a* *suru* *a* *ta* *yuwan* *tsushu*'*un* *na* *ayi*,
o *zo*'*osuso* *yi* *a* *yuwusan* *yi* *ulam*u *a*
dansa,
 <<*A*tsumalima *a* *ta* *cina* *za* *na* *o* *bolotoso*
aciyayi *itana* *i* *wivu*!
Hali *a* *tyo* *a* *mant*sa *ma* *ne*
voo *bolotowo* *aciyawu*
utsuru *a*tsuma *o* *ure* *wu* *ule*'*e*?>>

7 *Babu* *usan*, *aza* *a* *na* *o* *tono* *wu* *utan* *a* *ta*
zuwa *wu* *elime*,
a *ta* *tawa* *a* *zuwa* *wu* *meje*'*en* *ma* *lipu*.
Vu *to* *o*'*wo* *le* *itana*
i *na* *a* *purai* *ubata* *o* *uvon*.

8 *Ana* *wo* *o*'*woi* *vu* *usa* *ta* *nda* *na* *a*bunda,
akapi *a* *ama* *a* *nda* *nna* *n* *buwai* *a* *ta*
usa *aza* *a* *wu*.

*A*dama *a* *na* *vo* *oco* *ta* *mpasa* *ma* *ama*,
vu *lungusa* *nda* *ni* *ilyuci*,
na *ama* *a* *na* *a* *ri* *a*tsuma *e* *le* *suru*.

9 <<*A*tsumalima *a* *ta* *cina*
za *na* *a* *lyuwusa* *melen* *ma* *yi* *shi*
adama *o* *u*'*wa* *wa* *yi*!

*A*ṣu *na* *vu* *suwai* *u*'*wa* *zuwa* *va* *aagadi*
adama *vu* *la*'*a* *a* *addama*!

10 *Vu* *ronoo* *ta* *u*'*wa* *wa* *wu* *wono*.
*A*dama *a* *na* *vu* *una* *ta* *ama* *na*
*a*bunda,
vu *kototo* *ta* *aciyawu*.

11 *A*tali *o* *ukari* *a* *ta* *shon*,
atsura *akpata* *a* *ta* *usu*.

12 *A*tsumalima *a* *ta* *cina*,
za *na* *suwai* *lyuci* *na* *mpasa*,
za *na* *suwai* *lyuci* *gbain* *ni* *iwuya*!

13 *A*she *A*ṣulazuva *o* *obolo* *a* *asoja* *a* *zuwa*
da *zuwai* *ama* *o* *uvad*i
a *yuwan* *a*tsumalima *reve* *akina* *o*
*so*ḁu *le* *shi*?

2:3 2:3 M.Ib 10:37. * 2:5 2:5 *masayan ma inabi* Yidanishi i ro a yuwan ta ulinga nu <<utsuru>> pa nda.

Waru a yuwan ulinga we pere shi?
 14 Adama a na uvadi u ta dana tapu
 nu urevu u tsugbain tsa Asulazuva,
 cine vu revei mini mo tsu shiton
 mala.
 15 Atsumalima a ta cina za na tsurato yi
 nron mu nden ma yi,
 a zudasa yi diga a tsan vu ukwan hali
 she no o'wo usowu,
 tsara we ene e le aatabu!
 16 Wono u ta kpatu wu o una u tsugbain.
 Gogo mantsa ma wu ma da!
 Vu to sowo vo o'wo atabu!
 Mokkoto ma na ma ri o ukere u sa'ani wa
 Asulazuva ma ta riya wu,
 ili i wono i kpatu tsugbain tsa wu.
 17 Ulungusu u na vu yuwain a aci a
 Lebanon
 u ta kamba a aci ya wu,
 mona me inama ya yi i na vu yuwain
 u ta ca wu wovon.
 Adama a na vo oco ta mpasa ma ama,
 avu vu lungusa nda ni ilyuci,
 na ama a na a ri suru atsuma e le na
 nden.
 18 Ucira u ne u da aamali a ri na ayi
 ana wo o'woi vuma da she'en niyi?
 Uruma u da u na woo ritosu epen.
 Adama a na vuma na yuwan niyi
 u ta zuwusa ucira e ili i na u yuwain,
 u yuwan ta amali a na a tsu yuwan
 adanshi shi.
 19 Atsumalima a ta cina za na dammai
 akpata, <Kamba wuma>
 Ko aatali a na a ri ukwa, <'Yon!>
 U ta gura yuwan uritosu?
 Agba ayi da nda a pala yi ta
 na zinariya obolo na azurufa,
 agba u ri wuma shi.
 20 Amma Asulazuva a ta pe atsuma a
 Aa'isa a Akiza a yi,
 lyawa uvadi mabula u rungwa kpen
 a makakan ma yi.>>

3

Avasa a Habaku

¹ Avasa a Habaku vumavashula, aci a
 Shigiyonotu*.

^{2:14 2:14} Ish 11:9. * ^{3:1 3:1} Shigiyonotu Na Tsuyahuda a ta na <<Shigiyonotu,>> danshi na urevu wa yi wu uta
 alanga e eteshe shi.

2 Asulazuva, mu uwwa ta ada o ulinga wa
 wu,
 reve wovon u guza mu.
 Vu yuwisan abajini a linga va wu a
 mantsa ma tsu,
 vu lyawa e reve le.
 Atsuma o upan wa wu
 vee ene iliyali i tsu.
 3 Asula a tawa ta diga Teman,
 Za va Akiza ta tawa diga a Masasan
 ma Faran.
 Zuva va zuva ta shiwan na tsugbain tsa
 yi,
 uvadi mabula u ta shiwan ni ica ya yi.
 4 Imadatsu ya yi i ta tse ekan yu urana,
 eka'an u ta e ikanasa diga o ukere wa
 yi,
 ubata u na ucira wa yi u ri usokowu.
 5 U lyungu ta mballa elime a yi,
 waru u zuwa ta ukwa wu usuduwu u
 kuru acapa a yi.
 6 Wi isawan ta, reve u jingada uvadi.
 Avu u kalyuwa, reve u zuwa nda n
 je'en.
 Akuci a nsasan a ramo ta,
 avu akuci a agadi o oco.
 Re va yi a ta lo hali hali.
 7 Me ene ta ogodo a Kushan atsumalima,
 ama e ida ya Midiya e meje'en ma
 lipu.
 8 Asulazuva, vu yuwan ta upan na dolu?
 Atsumolangu a wu a ta aci o dolu?
 Upan wu usuduwu wa wu u ta aci a
 mala?
 A mantsa ma na vu kumbai ido ya wu,
 ni ikeke yi ido yu ulyuwu wa aci ya
 wu?
 9 Vu uta ta utan wa wu alanga e eteshe,
 vu zuwa ta aya a wu a'yin.
 Wivuwun
 Avu vu ne'eshen uvadi na mini.
 10 Nsasan me ene wu ta,
 avu o oboro.
 A jara ta mini ma abunda,
 hali mala ma aru'un magugwa,
 hali ikefu i mala'a i 'yon zuva.
 11 Avu urana na woto e isawan kpen
 ubata u na a ri na nde,
 adama e ekan ya aya a wu na a karaj,
 obolo ne ekan e ibata ya wu.

- 12 Atsuma asuvu usuduwu a wu a da vu
dasai uvadi,
atsuma o upan u da vu dasai nda.
- 13 Vu uta ta tsara vu wawa ama a wu,
adama vu wawa aza a na vu tawai.
Vu kototo ta za vi iwuya,
reve vu voton yi atabu.
- 14 Vu sapa yi ta
aaci ni ibata ya yi,
ana asoja ayi na a gurai uvon a tawai tsa
lipa
tsara e bete'we tsu,
mazanga ma le a yi da o sodu
alambi a na a ri usokowu.
- 15 Vu dasa ta mala ni ido ya wu,
vu ta lukutasa mini mo ucira.
- 16 Na mu uwwai ne, avu okolo a va a riya,
avu una u va u je'en adama e ilama,
etele a va a kuwa ta,
amu a mmalu ana a va e meje'en.
Suru na ne n ta kaba asuvu,
n puro urana wa atsumalima u tawa
a aci e ida
i na yaa tawusaa tsu nu uvon.
- 17 Ko na shi ufanga wu ubiri u boso
yipalu shi,
ko na shi a tsura muwun n inabi a
ataci shi,
ko na shi danga zetun matsan shi,
ko ida i kuda a tawaa ni ilyalya,
ko na shi babu ikyon o uvalata
ko na shi babu inan ubata u na aa
gutsusu le,
- 18 suru na ne n ta yuwan mazanga a
makakan ma Asulazuva.
N ta yuwan mere e ekere a Asula za
vi iwawi i va.
- 19 Asulazuva zagbain da ucira u va,
u zuwa ta ana a va e reme ida tsa
mere'on,
n yuwan mmalu zuva va atali.

Udammu a tyo a madobiya. Za vi itana i
tsuwe'e i na i ri na a'yin.

Aatagada a vumavaşula Zafaniya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Zafaniya vumavaşula yuwan ta adanshi e ikaka o ukosu wa a'wan ukpakucindere (700) kafu a matsan Yesu. U ta gura o'wo adanshi e ikaka i nda i fara ta a'wan kupa kafu Mogono Josiya yuwan ulapulu wi itoni a a'wan ukpakukupa utali nu ushin na za ta (621) kafu limatan va Yesu.

Aatagada'a u ta ni idanshi yi ikaka i na a ri urevu ne e le, za na aa dansa, urana wu uge'etosu nu ukototosu u ta lo a tawa na Aşulazuva aa yuwaan Yahuda adama a na wa yuwusaan musula n ro aganda. Waru Aşulazuva a ta ge'eto akapi a nda suru.

Ko na wo o'woi e ge'eto ta Urishelima, acina elime a ta kambuwai cine u danai. Ama a na aa danu pe, o to o'wo ama a na a kađato ci aciyele obolo na aza a abula. Aşulazuva na aciyayi u ta yuwan mazanga o unawa akapi ama ayi na buwai.

Ili i na i ri pe:

Urana u na Aşulazuva e ge'eto Yahuda ta lo a tawa 1:1-18

Dewu adama o uvadalasa 2:1-3

Uge'etosu wu nda ma atakpaci 2:4-15

Uge'etosu wa Urishelima ni iwawi ya yi 3:1-13

Ishipa i mazanga 3:14-20.

¹ A mantsa ma na Josiya ulobo wa Amon danai o tsugono tsa Yahuda, vumavaşula Zafaniya ulobo wa Kush, ulobo wa Gedaliya, mawun ma tsukaya ma Amariya wu u'wa wa Hezekiya, damma ta ili i na Aşulazuva a damma niyi.

Urana wu uge'etosu wa Aşulazuva

² Reve Aşulazuva a damma, <<N ta kototo ili biti atsuma o uvadi.>>

³ <<N ta kototo vadilima ni inama yu uvadi suru,

n ta kototo nnunu
na mugula m mala,
n ta kototo aza e iwuya,
ayu n tawa vadilima diga o uvadi.>>

⁴ <<N ta baruwa ukere u va n yuwan nlangi na Yahuda na aza a na a ri nden atsuma a Urishelima suru.

Waru n to kototo akapi ama a na a yuwusaan Ba'al aganda na ala a nan ganu a na a yuwusan yi ulinga.

⁵ N ta kototo aza a na a tsu kumba ukwa'a a yuwaan urana na woto na italyo'o aganda.

N ta kototo aza a na a kađatosu a kucinasa na Aşulazuva, waru a yuwusan akucunu na masula Mole.

⁶ N ta kototo aza a na a vadalai ucina a lyawai itoni ya Aşulazuva, na aza a na a zamiyi Aşulazuva ko a pati niyi ikambishi shi.>>

⁷ Vu rungwa kpen a makanka ma Aşulazuva! Adama a na urana wa yi u yuwan ta zuzu. Aşulazuva o fobo ta na wa ca a ama a yi kucci, waru u dangula ta aza a yuwan ili i na u foboi.

Uge'etosu a aci azagbain o mogono

⁸ <<Urana u na amu Aşulazuva maa ca ama a va kucci, n ta ge'eto azagbain o mogono na muwun n mogono,

na aza a na oo otosu atugu aganda a musula mi ida i ro.

⁹ O urana u ndolo n ta ge'eto za na suru a yuwusan aganda tsa za na revei Aşula shi*, na aza a na o shitoyin u'wa wu zagbain le ni ili ya usa na yipalishi.>>

Uge'etosu a aci aza a atsulu na awina a Urishelima

¹⁰ Ayu Aşulazuva a damma, <<O urana u ndolo, a ta uwwa mesun diga o Unantsu u Magula,

1:1 1:1 2 Ngo 22:1-23:30; 2 Alb 34:1-35:27.

* 1:9 1:9 a yuwusan aganda tsa za na revei Aşula shi Ayi nda agadu aza a Filistiya a da. Kalyuwa 1 Sam 5:5.

yorori diga o Upasu u ire,
ni ilama yu ucira i mariya ma agadi.

11 Oruwoi, aƙu aza a na i ri nden upasu
we eden!
Adama a na o kototo ta suru aza a
atsulu na awina,
aza a na a tsulusa azurufa suru
o una le ta.

Uge'etosu e ekere aza a na a cayi okolo shi

12 A mantsa mo ndolo
n ta gbangada Urishelima ni ifitila,
ayu n ca aza nden n vama oforo,
aza a na aa yuwusan majiyan,
<Asulazuva a yuwan tsu isa'ani ko
iwuya shi.>

13 A ta pura utsuru u le,
'wa le waru o kototo le,
a ta suwa 'wa agba a danu pe shi.
A ta cu'wan aduma a inabi
agba oo sowo masayan me le shi.>>

Urana wa Asulazuva

14 Urana u gbain wa Asulazuva
a yuwan ta zuzu a zuraṣa ni iladi.
Uwwai! Uɗyo u mesun ma Asulazuva ma
ta dana okono,
o urana'a za a na gurai uvon u ta
yuwan yisali lon.

15 Urana u ndolo u to o'wo urana wu
upan,
urana u da wa atsumolangu na
atsumalima,
urana u da wa atsumalima nu ukototosu,
urana u da wi irumbu picim,
urana u da we eleshe ni irumbu dan.
16 Urana u da u mesun ma avana na
yorori yu uvon
a aci e ilyuci i na i ri na kari vu ucira
na atsura o uga'an.

17 <<N ta tawaṣa ama na atsumalima
hali e reme mmalu tsa nrumba,
adama a na a yuwaan ta Asulazuva
unusu.
O to oco mpasa n le tsa mini,
inama i le waru tse everi.>>

18 O urana wu upan wa Asulazuva
azurufa na zinariya le
aa gura wawa le shi.

Atsuma o upan wu usudu wa yi,
u to kototo uvadi maḅula,
Na amayun u ta kototo

aza a na a ri nden o uvadi suru.

2

Dewu adama o uvadalusa

1 Bolotoi, bolotoi,
aƙu ida yu ulambu u wono,
2 kafu e bete'we du tso owopo,
kafu upan wu usuduwa wa
Asulazuva u cipaṣa du,
kafu urana wu upan
wa Asulazuva u tawa aci a du.
3 I zami Asulazuva suru ndu,
aƙu na i tarai aciyaƙu ili i ro shi e
ida'a,
aƙu na yaa yuwusan ili i na u
dammai.
I zami ya aḅula, i tara aciyaƙu ili i ro wan.
U ta gura o'wo a pa'aton du
o urana wu upan wa Asulazuva.

Uge'etosu a aci aza a Filistiya

4 O to kototo Gaza
Ashikelon to o'wo okongo.
A ta gbara Ashido nu urana a aci,
reve fo a gbara Ekuron.
5 Atsumalima a ta cina aƙu,
aƙu na i ri e ikyun i mala,
aƙu aza a Keretiya,
adanshi a Asulazuva a ta a nlangi na
du,
ayu Ka'ana ida ya aza a Filistiya,
<<N ta kototo wu,
hali na za a la'a shi.>>
6 Ida i na i ri e ikyun i mala,
ubata u na aza a Keretiya a ri na
nden,
u to o'wo ubata wa alyuna,
nu uvalata wa aza a aguba
nu ubata wa aguta e ikyon.
7 Ubata'a u to o'wo, ubata wa aza a na
a buwai wuma o u'wa wa Yahuda,
lo da a yuwan alyuna.
Nu ulivu ayu o von
a 'wa va aza a Ashikelon.
Adama a na Asulazuva Asula e le a ta
dana a da e le,
waru u ta kambuwaṣa le na aba'un e
le.

Uge'etosu aci a Mowa na Amon

8 <<Mu uwwa ta ulamu u na aza Mowa a
yuwusan,

na wisulusa u na aza a Amon a
 yuwusan,
 aza a na ee isulusa ama a va
 a lapusa makanka a dansa,
 a ta lyuwa ida ya ama a va.
 9 Ayu Asulazuva o obolo a asoja a zuva
 Asula a Isra'ila a damma,
 n kucina ta na wuma u va,
 Mowa to o'wo tso Sodom,
 aza a Amon waru tsa Gomora
 ida'a u ta shiwan na awanda na anci
 a akpadi,
 ida i na i kuwai hali hali.
 Ama a va a na a la'ai a ta pura itana i le,
 wo o'wo agadu le.>>
 10 Ayi nda ayi da ili i iliyinkapa ya
 aciyogbamu u le,
 adama a na a tarai ama'a ili i ro shi,
 reve a yuwan tsushu'un na ama
 a Asulazuva o obolo a asoja a zuva.
 11 Asulazuva o to o'wo ili i wovon e ekere
 e le,
 na amayun u kototo musula mu
 uvadi suru.
 Reve nda n na n ri e ikyun i mala a
 kadato wa yi,
 za suru diga e ida ya yi.

Uge'etosu a aci aza a Kush

12 <<Hali na adu fo aza a Kush,
 o to o una du na matsun me pe'eni
 ma va.>>

Uge'etosu a aci aza a Asuriya

13 Asulazuva a ta baruwa ukere wa yi
 a tyo wu ugana u kototo Asuriya,
 u ta kambato Niniva okongo,
 u'yewu tsa atsumona.
 14 Iliyamunga o to von e memere ma yi,
 na cu'un vu nama biti.
 Vori na papagula a ta dana
 zuva va atsura a lyuci'i,
 yisali i le i ta dana o utasa
 a angu a asula na nantsu,
 n'yuwatan n ta palu'wa
 danga seda vu kwa'a va yi.
 15 Ayi nda ayi da lyuci va afalu
 na shi nden gbaga,
 za na dammai aciyayi,
 <<Amu da goon, waru za ro lo shi!>>
 Ayi da nda wo o'woi okongo,

ubata wu nven wi inama yu una!
 Za na karai lo suru,
 u ta cira ayu u gbadatsa aaci.

3

Uge'etosu a aci a Urishelima

1 Atsumalima a ta cina lyuci va
 aciyogbamu,
 lyuci vi idaba ni ibongishi!
 2 U tsu poloo za atsuvi shi,
 waru u tsu usu ulapulu shi.
 U tsu zuwaa Asulazuva okolo a yi shi,
 waru u tsu rawa zuzu na Asula shi.
 3 Azagbain a yi a ta tsi ikamu i magugwa,
 aza o uge'etosu a yi a ta tsa
 nkerenkesu n na n livai na ambululu,
 aza a na a tsu buwaa ili adama a
 nfa'an shi.
 4 Amašula a yi ama a vama a da,
 aza e ikpa'a,
 nan ganu a yi a tara ili ya akiza ili i ro shi.
 Waru a kufa ta wila.
 5 Asulazuva a na a ri atsuma a lyuci'i za
 va abula a da,
 u tsu yuwan unusu shi.
 Usana biti u tsu roco ta abula a yi,
 usana wa Asula suru u tsu kalama
 shi,
 suru na ne za vu ulambu wa abula ri
 na wono shi.
 6 Reve Asulazuva a damma, <<N kototo ta
 de nda mu uvadi,
 bata vu pa'atan vu ucira le langa ta.
 Waru n lungusa ta re le,
 babu za na a kurusu le.
 O kototo ta ilyuci i le suru suru
 ko za la'a shi
 waru ko za ri pe shi.
 7 Shi ta n tara na amayun, a ama a va a ta
 uwwa wovon u va,
 waru a usu tsubari,
 agba aa dashi yuwan ulambu wu
 ugbozu shi,
 diga e ili i na n rono nle atsuvi.
 Amma suru na ne reve a lyuwa elime nu
 ulambu wa abula
 e ili i na aa yuwusan suru.
 8 Adama o ndolo amu Asulazuva n
 damma ta,

<Puroyi urana u na ma 'yon n yuwan
adanshi a aci a nda,
adama a na n zuwa ta okolo a na mo
boloto wu nda,
no ozo o tsugono ubata u ta,
reve n tsun wa le upan u va,
upan wu usudu u va a aci e le.
Uvadi mabula u ta koto
adama o upan wu usuduwu u va.> >>

Uvadalasa wu nda

⁹ <<Na amayun, a mantsa ma daɗa
maa kambato nda aa dana a dansa
amayun,
suru nle a ta de Aala Asulazuva,
waru a yuwayin aganda no okolo a
ta.
¹⁰ Diga a alanga o upasu wu udolu wa
Kush
aza a na aa yuwusaan mu aganda,
ama a va a na a ri ubete'u,
a ta tawaa mu na kucci.>>
¹¹ <<O urana u ndolo yaa uwwa wono shi
adama a nusu na i yuwaan numu shi.
Adama a na n ta o utaa aza a aciyogbamu
no ozo o uvadu atsuma a du.
Waru yaa dashi yuwan aciyogbamu
a Masasan ma Akiza ma va shi.
¹² Agba n ta lyawa aza a na a tarai aciyele
ili i ro shi,
na aza a na a kadato aciyele atsuma
a du,
a ta zami upa'anta ubata wa
Asulazuva.
¹³ Aza a Isra'ila a na a buwai aa dashi
yuwan unusu shi,
waru aa dashi yuwan epen shi,
agba aa dashi tsura epen a na le shi.
A ta yuwan aguba, reve o von,
agba za lo na a da'waton le shi.>>

Ishipa i mazanga

¹⁴ Cana ishipa nu ucira, ayu Sihiyona!
Vu 'yasan uɗyo, ayu Isra'ila!

Vu yuwan mazanga
waru vu yuwan mere no okolo a wu
suru,
ayu Urishelima!

¹⁵ Asulazuva a tawa ta oforo a aci a wu,
waru u loso ta n'yuwatan ma wu.
Asulazuva mogono ma Isra'ila ma ta
obolo na ayu,
vaa dashi uwwa wovon u meleshe
shi.

¹⁶ O urana u ndolo a ta damma
Urishelima,
<<She vu uwwa wovon wan, ayu
Sihiyona,
she vu lyawa ekere a wu a damba
wan.

¹⁷ Asulazuva Asula a wu
a ta obolo na ayu,
za vu uvon da, waru u tsu ulyuwu ta
aci.

U ta yuwan mazanga ayu yuwan mere
adama a wu,
u ta kambato wu usa'ayu adama e
icigi ya yi.
U ta cana ishipa i mazanga nu ucira
adama a wu,

¹⁸ ununa a tsu yuwan urana wa
abuki.

N ta tawa du atsumolangu
waru yaa dashi uwwa wono shi.

¹⁹ Agba a mantsa'a n ta ge'eto
aza a na suru oo bongishi ndu.

N ta wawa akutsuma
reve m boloto aza a na e bete'wei.
Oto o'wo ili yi ica waru a ca le tsugbain,
a bata na suru a ca nle wono.

²⁰ A mantsa mo ndolo n to boloto du,
n kambato du o u'wa.

N ta zuwa a ca du tsugbain ayu i tsura ica
atsuma a ama o uvadi suru,
a mantsa ma na n kambuwaa ndu
nu utsuru u du e esu a du.
Amu Asulazuva a da n dammai ne.>>